

Stads- en Dorpskroniek van Friesland, deel 1 (1700-1800) en deel 2 (1800-1900)

(door G.A. Wumkes)

1700

- 15 januari* Dr. Franciscus Frisius en Tietske Piersma, echtelieden te Leeuwarden, koopen 45 pondem. en 10 einsen land in de Bird onder Grouw voor 40 goudgl. de pondem. Jan Abes en Aaltie Jacobs koopen een huizinge, loods en hieminge achter het Kerkhof te Grouw voor 275 goudgl. à 28 st. Jacob Abes te Burstum verkoopt een zathe van 91/2 pondem. aan de gebuurte Peen onder Grouw voor 28 goudgl. (à 28 st.) de pondem. Anna Dodonea van Burmania, geb. baronesse thoe Schwartzenergh en Elisabeth baronesse van Aylva verkoopen allerlei eigendommen te Anjum.
- 10 juni* Lammert Gerryts te Pingjum koopt een pondemaat land aldaar van de kinderen en erfgenamen van wijlen Dr. Joannes van Dotingh, secretaris van Leeuwarden (n.l. Titia, vrouw van Taco Buma, secr. van het Krijgsgerecht der Friesch-Nassausche regimenten, Anna, vrouw van advocaat en schepen Feito Wesselius, Johanna, Dr. Meinard v. Dotingh, secr. van Leeuwarden, Elisabeth en Wigerus, jur. cand. te Franeker.
- 9 december* Advokaat Zacheus van Ghemmenich toe Kingma, vroedschap te Leeuwarden, pensionaris van Staveren en Hindelopen, sampt Grietenij van Leeuwarden, op Kingma State te Zweins begeert te koopen de helft van een zathe te Schillaart, groot 60 pondem. (de andere helft behoort vrouwe Anna Lucia van Julsingh, huisvr. van den hr. Valck uit Groningerland) voor 1500 goudgl. van Jhr. Willem Vermei, buiten Leeuwarden woonachtig, maar Anna Lucia de Lannoy, geb. v. Boelens. vrouw van Charles de Lannoy, majoor der Brigade en ritm. van een compagnie paardevolk. sampt Maria van Doys. geb. van Boelens, gehuwd met Jan Lodewijk van Doys, protesteeren tegen den verkoop.
- 10 december* Jhr. Sicco van Goslinga, grietman van Franekeradeel te Dongjum ter eener zijde en Hector van Glinstra. ald grietman van Tietjerksteradeel, B. Knock, en Dr. A. van Bolten als rentmeesters van het Soete Name Jezus Gilde te Leeuwarden gaan een ruiling van 2 zathe's te Blija en te Peins aan.

1701

- 23 april* Karst Sakes uit de Knijpe tot de galg veroordeeld wegens brandstichting in het blokhuis te Leeuwarden, waar hij zijn hemd met tonder had aangestoken.
- 8 mei* Petronella Nobel en Petrus Schick, konstschilder te Leeuwarden, koopt voor 259 car. gl. 10 st. van Joh. Lautenbach, kapitein ter zee aldaar, zekere 24 car. gl. 10 st. eeuwige renten.
- 9 juli* Het Hof te Leeuwarden veroordeelt den tamboer Joh, Berends tot onthoofding. Hij was 22 Mei 1698 in een duel buiten Zwolle doodelijk gewond, de krijgsraad had hem in de gevangenis gezet, waar hij eenige malen gepoogd had brand te stichten en uit te breken.
- 1 augustus* Het beroep goedgekeurd van Cancl. Ibertus Fennema, conrector der Lat. school te Leeuwarden, naar Oudega (Sni.). Schrijver van: Den tegenbeeldigen Job.
- 30 december* Zacheüs van Ghemmenich toe Kingma, vroedschap van Leeuwarden, pensionaris van Hennaarderadeel en der steden Staveren, Sloten en Hindelopen, resideert op Kingma State te Zweins.
- 31 december* Herdrukt in dit jaar: J. Bouricius (t 9 Jan. 1671) raadsheer te Leeuwarden, Tractatus de Officio Judicis (1668).

1702

- 3 februari* Verschenen te Leeuwarden: Menno van Coehoorn, Nieuwe Vestingbomv. folio met platen, 2e dr.
- 6 mei* Willem Jentjes, coopman en tientje Johannes, echtelieden tot Wieuwert, koopen voor 500 car. gl. een huysinge c.a. aldaar van Melle Melles, gortmaker en coopman en Siuwke Sipkes, echtelieden in de Schrans bij Leeuwarden, hebbende als naastlegers de jufferen van Sommelsdijk ten O., mr. Joh. Rispens, schooldienaar ten W. en N.
- 15 juli* Dirkje Dirks te Oosterbierum, die haar beide kinderen. weinige dagen oud, verdrong in een regenton. wordt te Leeuwarden in een zak gestoken, in het diept omtrent de galg verdrongen en vermoord, daarna is het lichaam in de zak op het rad gesteld, houdende in iedere hand een gemaakte pop.

1703

30 december Verschenen bij Hero Nauta te Leeuwarden: Joan à Sande, Ter blijde Wederkomst van Johan Wilhelm Friso.

1704

22 maart Octrooi verleend aan Jhr. Zeine Joachim W. van Burmania voor de ingezetenen van Irnsum tot een veer van dit dorp op Leeuwarden, Sneek en Joure.

17 april Vrouw Helena van Botnia, wed. van Jhr. Watzon van Burmania in leven colonel over een regiment en capitein over een compagnie soldaten te voet, resideerende op Mammaing te Jellum, sluit een wandelkoop van de helfte eener stemdragende zathe 55 pondem. gr. ten W. van de Swette onder Weydum, met Aurelia Hitsma, vrouw van Hendricus Dortsman, zilversmid te Leeuwarden, tegen 22 pondematen te Jorwerd, gelegen in een heerlijke sathe aldaar geheeten Helewey Sate, groot i/h geheel 37 pondem., mits dat de proclamante aan de aenwandelaerse 1420 car. gl. betaalt.

1706

5 mei Benno Bourboom, oud burgemr. van Leeuwarden en Janke Camp, echtel. koopen voor 2000 goudgl. van Ariaantje Rodenhuis, vrouw van Arnoldus Camp te Leeuwarden, de helft eener zathe te Jorwerd, groot 33 pondem. en de helft van een zathe aldaar, Klein Battens, groot 18 pondem. beide zonder huijsinge.

15 juli Gedep. schrijven alle grietmannen en magistraten aan omde placcaten op het breiden van netten conform de schilden ter executie te stellen. Nog verkrijgbaar: J. Creyghton, Korte Verklaaring van het 15e Capittel van Lucas, verschenen bij Hero Nauta te Leeuwarden (1690).

1707

10 januari Verschenen te Leeuwarden: Ph. Schabailje Leven van Jezus Christus, met platen.

22 november Prins Johan Willem Friso, 20 jaar oud, wordt als stadhouder en kapitein-generaal van Friesland gehuldigd. Verschenen bij Hero Nauta te Leeuwarden een gedicht van S. G. I. v. Burmania, getiteld: Quod felix faustumque sit srenissimo Arausionensium Principe Johanni Wilhelmo Frisoni, Gubernatori Frisiae hereditario.

3 december Sytze Jimmes uit Lioessens buiten Leeuwarden aan een staak geworgd, daarna is zijn lichaam met een mes in de rechterhand op een rad gesteld, omdat hij Maaïke Douwes met wie hij na trouwbelofte, als man woonde, 1 Juli de keel had afgesneden.

1708

1 juli Verschenen te Leeuwarden: J. Creyghton, Allegorische verklaring der H. Schriftuur.

1709

20 juni Geertrui! Alegunda baronesse van Coehoorn te Leeuwarden verkoopt voor 1350 car. gl. drie zathen lands te Langweer, in het stemkohier vermeld met no. I, 21 en 22, die zij van haar ouders had geërfd, aan grietman Allard van Burum en Catharina Johanna van Eysinga aldaar.

4 december Jhr. Schelto van Heemstra benoemd tot postmeester in plaats van Dr. Jan Wielinga. Verschenen bij Hero Nauta te Leeuwarden het gedicht: Chr. zegepraal van de zeeghafte wapenen der Vereenigde Mogentheden in Europa, door Petrus Vogelsang, oud-dienaar J. Christi in de gemeente van Sneek.

1710

6 januari Verschenen bij Hero Nauta te Leeuwarden het gedicht van: Joan a Sande. Blijde intrede van Joh. W. Friso met zijn gemalinne Maria Louise, P. F. Vegelin v. Claerbergen. Carmen Votivum Joanni Guilielmo Frisoni et Mariae Loisaë, Julius Sterringa, Jubilum Smalligeranum Johanni. G. Frisoni cum Mariam Lovisam primum in Frisiam introduceret.

7 januari Verschenen bij P. Ruardi te Leeuwarden het Lat. gedicht van P. Savoï, Frisia iriumpans adventu Johannis Gulieimi Frisonis et Mariae Ludovicae, en S. Gerroltsma, Vreugdepalm ter eere van Joh. W. Friso en Maria Louisa na gedane veldtogt zeegepraalende wedergekeert ende tesamen als Egtgenooten met blijdschap plegtig binnen L. ingehaald, op 2 Jan. 1710, en Gaspar Ignatius ah Felcoma, Corona de lauru et myrto aulae postibus affixa, cum Joh. Guilielmus Friso et Maria Louisa foedere nuptiali juncti Lewardiam ingrederentur die IV Non. Jan. 1710.

1711

- 28 juli Verschenen bij F. Halma te Leeuwarden: F. Halma, Friesland in rouw over den dood van Johan Willem Friso, zoon van Hendrik Casimir II en Henriette Amalia v. Anhalt— Dessau.
- 30 juli Verschenen het gedicht: I. Zeeus: Ter gedachtenisse van Joh. W. Friso, en bij Joh. Thijssens te Leeuwarden: De Friesche maagd gekleet in de allerdiepste rouw, door Wybrand de Geest.
- 1 september De prinses weduwe brengt te Leeuwarden een zoon ter wereld.
- 27 oktober Octrooi verleend aan Gerrit Clasis op een veer Sloten— Amsterdam, aan het hoedenmakersgilde te Leeuwarden, aan de veerschippers van Grouw op Leeuwarden, met het reglement gearresteerd 18 Maart 1644 en hernieuwd 11 Mei 1691.

1712

- 25 februari Stadhouders Joh. W. Friso plechtstatig begraven te Leeuwarden. De Staten schenken *f* 16.000 voor de kosten. Verschenen bij F. Halma te Franeker: Oratio Funebris in acerbissimum interitum Joannis W. Friso, habita a Prof. G. Coetier, met gegrav. titelprent.

1713

- 29 juli De Fransche predikant La Mique te Leeuwarden krijgt consent van Ged. Staten om als hofprediker met hare Hoogheid naar 't Loo te gaan.

1714

- 21 mei De kerk van Hardegarijp van den Zomerweg verplaatst naar de dorpsbuurt waar Bennema uit Leeuwarden zijn fraai buiten had gesticht, nu het eigendom der fam. v. Boelens.
- 1 juni Een eeuw geleden (1614) wonen te Tzum Anna van Eelsma, wed. van Hottinga c.s., te Burgwert. Jarich van Ockinga, te Sexbierum, Trijn van Eelsma, wed. v. Hottinga c.s., Tzummarum, Bocco van Humalda, Syds van Heerma en. Johan van Heerma, te Berlikum, Tjerck van Heerma, onder Leeuwarden, Adam van Paffenrode, op Cammingaburg te Leeuwarden, Ruurd van Juckema met zijn vrouwen hun zoon Gerrolt te Jorwerd, Doecke van Hettinga, te Wirdum, Hylck van Feitsma, Rixt van Roorda, wed. van Wytze Camminga, te Warga, Hessel van Bootsma en Antonius van Hittinga, te Hallum, Schelle van Aebbinga en Sjouck van Camminga, wed. Goslinga, te Lioessens Tiete Peijma.
- 14 september Karst Tjallings, boekdrukker te Leeuwarden, voor een paar jaar gebannen wegens het drukken en verkoopen van pasquillen.

1715

- 30 september De landmeters Claas Ottens Jebbema te Witmarsum en Tjipke Gerlsma te Tjerkwerd meten ten verzoeke van Anne Holbes de Boer te Workum en Jhr. Petrus Adolph Valerius Agama van Clant te Leeuwarden, het slot Aggema te Witmarsum, groot 63 pondem. en 10 einzen.

1716

- 12 februari Verschenen bij F. Halma te Leeuwarden, Het leven van Johan Willem Friso. 2 dln.
- 25 februari Verschenen te Leeuwarden: J. Nyloë, Zes predikatiën over verscheidene texten der H.S.
- 20 december Verschenen bij Hero Nauta te Leeuwarden: Formulae Tullianae ex selectarum M. Tullii Ciceronis epistolarum libro secundo, auctore I. Valckenaer, rectore Scholae Leovardiensis.

1717

- 10 februari Verschenen te Leeuwarden: P. v. d. Broek, XXV-Jarige Reizen.
- 2 september Verschenen bij J. Thyssens te Leeuwarden: E. Holbarent, jur. stud. Distichum in Natalitia Principis Gulielmi Caroli Henrici Frisonis, cum septimum aetatis suae intraret annum I Sept. 1717.
- 11 oktober Dr. Samuel Ostwarda, advokaat te Leeuwarden, koopt voor 120 goudgl. van de diaconie der Geref. gemeente aldaar 2 pondem. bouwland op de Capelle in Dantumadeel gelegen, rondom Mevr. Schwartzenergh's land. De diaconie had dit land gekregen uit de nalatenschap van wijlen Clara van Andreae (vr. van Willem van Haren te Wolvega) „stillende nopens de besajinge der landen na de dorps- en Landscomstume gereguleert worden."

1718

25 april Jan Andrys te Veenwouden koopt van Hiltie Jans, wed. aldaar 1/2 beurt- of dichtschip, varende van daar op Leeuwarden.

16 september Verschenen bij F. Halma te Leeuwarden: Afbeeldingen der Heerlijkheit van Friesland in hare 30 grietenijen door Schotanus à Sterringa.

1719

9 februari Jan Jacob Cramer wordt met het opzicht belast in het artilleriehuis bij de Hoeksterpoort of de Catharinakerk genaemt. die 7 Sept. 1695 aan de magistraat van Leeuwarden voor militaire doeleinden was overgegaan.

1720

15 februari De Doopsgezinde gemeente te Leeuwarden wordt van Gedept, geordonneert de dompelbak in haar vergaderplaats af te breken.

1721

24 mei Hessel Zelich van Fert bij Neurenberg, also 't Hoff genoegsaem gebleecken is, dat de gevangen sijnde een Jood, tegen 't placcaat ddo. 18 Nov. 1720 tegens de Joden, sonder wettigh bescheijd in deze provincie is gecomen, en daerenboven van een suspect gedragh is bevonden, is 't dat 't Hoff, denselven gebannen heeft uyt Frieslandt, te ruymen de stad Leeuwarden binnen 's daags sonneschyn, en 't Landt binnen den derden daghe.

19 juli Van Burmania neemt voor zijn reis naar Zweden als ambassadeur afscheid van de Friesche Staten. Ordonnantie van de Butterwaeg te Leeuwarden verschenen.

23 oktober Overl. op zijn buiten te Oudkerk Hobbe Baard v. Sminia en begraven in de Westerkerk te Leeuwarden, rouwgedichten verschijnen bij H. Halma te Leeuwarden van Aurelia v. Beilanus, geb. Swartts, Dr. Joan Sande, Dr. T. G. Fortuyn, F. Halma en R. Roukema.

1722

15 juni Dekama-State te Jelsum, eigendom van den hr. Doys en wordt bewoond door den hr. Lannoy, Dotinga-state te Dronriip, eigendom van secr. de Hertoghe, Harsta-state te Hoogebeintum, van secr. G. v. Koehoorn, Martena-State te Kornjum van Laes v. Burmania, Widedelt aldaar van Mr. Valerius v. Glinstra, 't huis te Teerns van den hr. Bootsma, Jornsma-state te Britsum van Sjuck v. Burmania, Tjepma-state te Roordahuizum van den hr. Petrejus, Groot Haersma te Oudega (Sm.) van Leus Aulus v. Haersma, Bolta-state te Achlum van Hermanus Portgers, Harkema-state te Tjummarum van Dr. Henricus Lijphart, Hoxwier te Mantgum van Jhr. Lannoy, Bornia-State te Weidum van oud-griffier Boelens (afgebroken 1868), Groot Aysma te Makkum van gravin Karlson, Gronnenberg onder Hichtum van bijzitter Gronsmā, Wibranda-state aldaar van Kornelis v. Aylva, 't slot te Loënga (voorheen Haubois) van Ulbo Aylva v. Burmania, grietman van Leeuwarderadeel, Osinga-State te Schettens van Hotse v. Aisma, Harinxma-state te Heeg van vaendrigh Feio van Harinxma, Hottinga-huis te Nijland van Klaes Jansz Broersma, 't huis te Makkinga van kapitein Lelius van Feltkam en dat van Barthold Lycklama à Nijeholt aldaar, het slot Siccama te Augustinusga van Eelke van Haersma, Smeetsma-state aldaar van vrouwe Orselosina van Groustins en Jhr. Osebrant Clant, kapitein en majoor bij de infanterie, Buitenrust te Giekerk (achter Poelzicht) van dr. Franciscus Frisius, het Hooghuis (voorheen Bergumerbosch) te Bergum van Hector v. Glinstra, grietman van Tietjerksteradeel, woonplaats van Menno van Coehoorn, Hillema-state te Garijp van kolonel Guillaume de Custos, en het huis aldaar van wed. Gellius Acronius, de oude stins op Gaastmaburen onder Hardegarijp van bijzitter Harke Renses, Bennema-state aldaar van Jurriën Isax Groenewolt, het huis te Marsum van ontvanger-generaal Knock, Aebinga-state te Sexbierum van Arent van Haersolte, het huis te Herbaijum (oudtijds Walta, daarna Siccema-state) van raadsheer v. Ghemmenich, Harsta-state te Deersum van Bavius Nauta, schepen te Leeuwarden, 't slot te Oudkerk van Antonij van Hettinsa, Hottinga-state te Pietersbierum van vrouwe Anna Sofia, wed. Fuegen (herbouwd later door raadsheer Epeüs Wielinga), Haerda-state te Oosterbierum van A. v. Idzinga, 't huis te Akkrum van grietman Frederik van Sminia, de oude stins van Jancko Douwama te Langweer, van wed. Doys, Pauwenburg te Brongerga van Willem v. Haren, Jeppema-state te Nijkerk van Lt.-Generaal der kavallerie Grovestins, gouverneur van Bergen op Zoom, 't huis Clant te Augsbuurt of Lutkewoude van grietman D. F. v. Aylva, 't huis Peyma-state te Hantumhuizen van Worp van Peyma, Juckema-state te Stiens van Regnerus van Andringa, grietman van Lemsterland, Burmania-state aldaar van Frans Julius Johan Heringa v. Eisinga, de stins Dijkstra-state te Huizum van secret. Dotinga, 't huis Rapenburg aldaar van oud-burgemr. Banga, 't huis aldaar van den hr. en vrouwe Balfoort, oude Stins Albadahuis te Poppingawier, het klooster Engwird onder Poppingawier in ruïne, het Nesserconvent als bouwval, het oude klooster te Waaxens (W.D.) van P. van Harinxma thoe Slooten, Feitsma-state te Hallum van mevr. A. Sietzama, wed. van Vos thoe Beesten, Goslinga-State aldaar van Tj. van Burmania (te voren van H. v. d. Larive, groot 371/2 pondem., verkocht 18 en 27 Dec. 1710 en 3 Jan. 1711), Offinga-state aldaar van grietman F. H. v. Camstra, 't huis van Berouw of Ondersma-state aldaar van den heer Jongestal, Mejontsma-state te Buitenpost van de juffers Mejontsma, 't huis van raadsheer Scheltinga aldaar en dat van raadsheer Knock, Haersma-State te Driesum van mevr. Anna

Catharina, wed. van Jhr. Eerke v. Haersma, Gralda-state te Menaldum van mevr. Camminga, Hoitema-state te Greonterp van juffr. Maria van Hoitema, waarvan het Fr. Museum de teekeningen bezit van J. Stellingwerf.

1723

13 maart Octrooi verleend aan Hessel van der Brugh te Leeuwarden voor het maken en verkoopen van eenige nieuwe soorten brandspuiten.

1724

23 maart Fredrick Christiaan Vos, vaandrig onder de lijfcompagnie van den Prins van Oranje, heeft verschil gehad in een herberg met een vaandrig capellaan, die, zoo hij zeide, hem veel getergd en uitgedaagd had. Hij is met hem gegaan naar de Wirdumerpoortsdwinger te Leeuwarden, door zijn tegenstander met den ontblooten degen derwaarts gedreven. Hij zelf werd gewond, de capellaan stierf aan een bekomen wonde een half uur daarna. De ratelaars, op het gevecht toeschietend, hebben hem achterhaald. Hij is gestraft met 5 jaar verbanning.

1725

28 januari Verschenen bij F. Halma te Leeuwarden: Tooneel der Vereenigde Nederlanden.

1726

10 februari Een eeuw geleden (1626) is ds. Jacobus Bouritius te Jorwerd krankzinnig. Dit gaf verwarde kerkelijke toestanden. Meerendeels preekten jonggezellen, geen vocatie hebbende, en weinig stigtelijk. Adrianus, een leertouwerszoon uit Leeuwarden, had een gansch ergerlijke predicatie, in 't publiek biddende over der grietsluiden ondergang, deselve noemende Achitophels, en de ingesetenen van den dorpe guiten en schavuiten. (Aant. E. M. v. Burmania).

18 mei Joh. Antonius Wallée, afkomstig uit een dorp bij Genua, die met valsche bescheiden geld bedelde voor zijn vader „als bij de Turken gevangen", en die om zijn hals een zware ijzeren ketting droeg, is te Leeuwarden gegeeseld. en verder gebannen.

15 juli Verschenen bij T. v. Dessel te Leeuwarden: A. Ilberts, Verantwoording eener vrijmoedige ziele.

5 oktober Het Hof veroordeelt Veronica Jans uit de Maastricht tot de galg. Zij is befaamd als heiden, oliekoopster en vagebonde, was in Holland gegeeseld, gebrandmerkt en verwezen in het tuchthuis, doch daar uitgebroken. Haar moeder was te Haarlem gegeeseld en gebrandmerkt en te Alkmaar opgehangen. Twee broeders en haar bijzit waren te Haarlem geradbraakt, een aangetrouwde zuster van een dier broeders was met haar man te Leeuwarden opgehangen, wegens dieverijen gevat. Zij zelf maakte deel uit van een complot tot een vreeselijke moord in Holland,„

1728

13 maart Octrooi verleend aan Jan Rommerts c.s. op het veer Gorredijk—Leeuwarden.

3 oktober Ds. H. Siccama, beroepen van Bergum, doet zijn intree te Harlingen uit Ps. 71: 16, 17. Hij gaf uit: Kort Begrip der ware godgeleertheit (1729) en: Eerste Beginnselen van de Waarheid enz. (1732). Hij doet afscheid April 1732 met Jer. I:16 naar Leeuwarden, waar hij 17 Dec. 1746 overlijdt. Na zijn dood verschijnen 2 dln Catechismuspreken (1753).

4 december Andries Hendriks Snel te Boyl wegens het te hulp komen van smokkelaars met een geweer tot resistentie tegen de opzichters, waarbij een der sluikers is doodgeschoten, wordt te Leeuwarden gestraft met geeseling, brandmerk en 7 jaar tuchthuisstraf.

1729

22 januari Tjerk Bonnes te Schurega en Dirk Johannes te Lippenhuihuizen, wegens sluikerij met gewapend verzet tegen chergers, te Leeuwarden gestraft met geeseling en 5 jaar tuchthuisstraf.

23 juni Hans Willem baron van Aylva, grietman van Baarderadeel, te Weidum en Freulijn Judith Maria baronesse van Aylva te Leeuwarden koopen een zate met landerijen, huizinge enz. te Britswerd, genaamt Abbinga-zate groot na naam en faam 95 pondem. en een zate aldaar Falstra-zate genaamd, groot 105 pondem. van Maurits grave van Nassau, luitenant-generaal enz. in 's Gravenhage, als bij scheiding bekomen hebbende bet recht en eigendom aan wijlen zijne vrouw en moeder Françoise van Aarsen van Sommelsdijk, douarière van Ouwkerk, voor 25000 car. gl. welke koopschat onder de kopers zal Inlijven staan, so lange de heer Coenradus Bosman te Wieuwert leeft, gedurende hoe lange de kopers van dat capitaal jaarlijks van Maij 1730 aan de Heer Bosman de interest zullen betalen tot 700 £, sonder korting van reëel tot voldoeninge van een jaarlijkse lijfpensioen door den

Grave verkoper aan hem Bosman toegestaan en sullen de kopers voors. koopschat van 25000 car. gl. 3 maanden na 't overlijden van voorsz. Bosman moeten betalen in één termijn.

29 juni De Heere Hans Willem baron van Aylva, Gedept, v. Friesl. en Grietman v. Baarderadeel te Weidum en Freulijn Judith Maria Baronesse v. Aylva te Leeuwarden, koopen: 1e. de groote adellijke heerlijkheid met alle onderhorige huysingen, poorten, hovingen, cingels, bomen, plantagen c.a. te Wieuwerd, Waltahuys alias Tamgaburgh genamt bij de Heer Conradus Bosmans cumsociis bewoont en gebruikt, vrij van floreen, eeuwige rente of grondpacht op May 1730, vrij van huuringe, 2e. een Hasgema-zathe te Wieuwerd, groot 109 pondem., 3e. Zijlstra-zathe aldaar, 57 pondem., 4e. Alverda-zathe aldaar 2 pondem., 5e. Ekkinga-zathe aldaar, 42 pondem., 6e. Hijbema-zathe aldaar, 50 pondem., 7e. Ozinga-zathe aldaar, 11 pondem., 8e. een hujssteed met hovinge aldaar bij Yte Wisses in gebruik, 9e. 3 pondem. los land, 10e. Sjaukema-zathe te Britswerd, 501/2 pondem., 11e. Jildersma-zathe aldaar, groot 30 pondem., 12e. Roorda-zathe aldaar 74 pondem., 13e. 18 pondem. los land aldaar, 14e. 4 pondem. los land onder Bozum, 15e. 3 pondem. los land onder Schillaard, alles te zamen van Maurits grave van Nassau, lieutenant-generaal en Colonel van een regiment Cavallerie in dienst van den Staat der Vereenigde Nederl. residerend in 's Gravenhage, bij scheiding bekomen hebbende het recht en eigendom, aan wijlen zijn vrouw moeder Françoise van Aarsen van Sommelsdijk, douarière van Ouwerkerk, voor 65000 car. gl. in eenmaal 12 Nov. 1729 te betalen.

1730

25 januari Verschenen bij J. Thijssens te Leeuwarden: Verklaring van dry Pastoors des aartsbisdom van Mechelen, die in 1729 om de bul Unigenitus zig uyt het landt hebben moeten vertrekken.

15 maart Willem Karel Hendrik Friso ingehuldigd tot stadhouder Drenthe, waarop B. Idema een gedicht maakt: Eerekrans gevlogten om het hoofd enz. (verschenen bij Hieronimus Koopmans te Leeuwarden).

30 september Casper Abrahams Berke te Leeuwarden, zich schuldig gemaakt hebbende aan de zonde van Sodomie, vergezeld van zoodanige omstandigheden, waarvan een bloot gedenken zelfs den mensch doet schrikken en ijzen, is buiten de stad aan een staak geworgd, en daarna in het vuur gesmeten en tot asch verbrand.

25 oktober Drie personen uit Leeuwarden, die Sodomie hebben gepleegd, met 5 jaar verbanning gestraft. Om dezen tijd in den grafkelder van de kerk te Burgwerd des nachts bij fakkellicht is het lijk bijgezet van Sophia Amelia Maria van Ockinga. Zij was R.-Katholiek, stierf in hoogen ouderdom, overleed te Oosterlittens en met haar werd de naam van haar adellijk geslacht uitgebluscht.

27 november Overleden Ds. Lollius Posthumus te Leeuwarden, oud 75 jaar, op wien rouwpoëzie verschijnt van B. Idema, Toli. Buma en M. Wagenveld.

30 november Overleden luitenant-generaal Jhr. Frederik van Grovestins, gouverneur van Bergen op Zoom, op wiens dood een rouwklacht verschijnt van Joh. Buma bij T. v. Dessel te Leeuwarden.

1731

4 januari Overleden Horatius Vitringa, oud 15 jaar, eenige zoon van notaris Ernestus Vitringa en Johanna Brunsvelt te Leeuwarden. Op zijn dood verschijnen bij Joh. Thijssens te Leeuwarden rouwgedichten van Henricus de Valk, M. Wagenveld en E. Vitringa.

17 juni Ds. J. H. Schrader doet zijn intree te Leeuwarden met Spreuken 2: 1—5. Hij was aan het Hof toen vorstin Maria Louisa bericht ontving van het overlijden van den stadhouder, 1751. Hij assisteerde bij het overlijden van Hare Hoogheid en hield, op order van de Staten, op haar de lijkrede, 14 Juni 1765 in de Groote Kerk, met Openb. 14: 13.

31 december Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: M. Swart te Engelum, Onderzoek over de eerste vraag van het Doopformulier, en bij J. Thijssens: Kort Onderwijs wegens de tegenwoordige kerkel. geschillen, dienende tot verdedinge der Brabandsche vluchtelingen (2e druk).

1733

25 augustus De Waalsche prediker S. de la Douespe te Leeuwarden geconsenteerd om als predikant van den stadhouder naar Engeland te mogen vertrekken.

24 november Overl. de oud-burgemr. van Leeuwarden, Everh. Wielinga, waarbij verschijnt een rouwdicht van ds. H. A. v. d. Sloot te Boxum en R. Roukema.

22 december Verschenen: Lijste en articulen bij de gezamenlijke trekschippers van Leeuwarden op Dokkum, A. Rouse, verzameling van uitgelezen predikatiën, bij T. van Dessel te Leeuwarden: Zegenwensch over het huwelijk van stadhouder W. C. H. Friso en Princesse Anna, gedicht van Alegunda Alberthoma geb. Ilberi, Vreuchdegalm door R. Blok, Zeegenzang door Joh. Buma, en Eerekroon door Chr. H. Braunius, en Carmina van J. Doitsma, George d'Arnaud, C. H. Braunius, litt. stud.

1734

- 11 mei Stadhouders Willem IV en zijn gemalin plechtig te Leeuwarden ingehaald, waarop een gedicht van B. Idema. Vuurwerk bij die gelegenheid afgestoken, waarvan een kopergravure is gemaakt. Verschenen bij W. Coulon te Franeker: P. Wesseling, Ecloga ad Wilhelmum C. H. Frisonem cum Annam inter omnium plausus et gratulationes domum reduceret.
- 15 oktober Verschenen bij T. v. Dessel te Leeuwarden: H. van Alphen, Over het 24e en 25e kapittel van Mattheus.

1735

- 24 september Teatske Gosses v. Sippama, wed. van Jac. v. Dusten, collecteur van de lakens binnen Leeuwarden, verkoopt aan Pyter Sjoukes, schuivevoerder te Berlikum, een huis aldaar voor 80 car. gl. en 20 st.

1736

- 5 januari Octrooi gegeven voor de voerluyden binnen Leeuwarden.
- 9 maart Meester Sijmon Jurjens, schooldienaer te Boxum, verkoopt voor 112 goudgl. aan juffr. Anna Broersma, huisvr. van Dr. Franciscus Bavius te Leeuwarden 4 pondem. greide op het Nieuwland onder Boxum.
- 5 juni Ds. Jac. Pierson te Holwerd koopt voor 6013 goudgl. de zathe Elinga te Hantumhuizen, groot 114 pondem. van schepen Lambartus Vitringa te Leeuwarden als executeur-testementair van Arn. v. Bolten te L.
- 5 november Verschenen te Leeuwarden: Alegunda Ilberi, huisvr. van ds. A. Alberthoma aldaar: Verademingen eener vermoeide ziele in de woestijne dezer wereld.

1737

- 16 maart Octrooi verleend aan Bink Binkes e.a. te Staveren om alleen in deze provincie een kruitmolen te mogen hebben, en aan Jac. Bosch en Joh. Weyerigh te Amsterdam om te Leeuwarden te stichten een fabriek van fluweelen en zijden stoffen, hoozen en handschoenen, voor den tijd van 10 jaar.
- 18 maart Aafke Gosses Heitsma, vrouw van Jacob Tjeerds mr. brouwer te Hallum, verkoopt aan Sinne Cuperus te Leeuwarden een deftig huis met duivematte te Menaldum voor 395 goudgl.
- 4 december Verschenen bij F. v. Dessel te Leeuwarden: Naamstudent of Groninger godgeleerde ontdekt en wederlegd, met vervolg, 2 dln., en bij J. C. Jongman te Harlingen: De godsdienst der vrouwen.

1738

- 25 maart Servatius Banes, R.K. priester te Leeuwarden wordt wegens excessen tot 600 car. gl. en eeuwige verbanning veroordeeld.
- 16 december Vrouwe Jets Maria v. Grovestins, gehuwd met Arent van Haersolte, grietman van Barradeel, op Klein Hermans te Minnertsga, gaat met Eelke Dirks Wildschut te Leeuwarden een wandelkoop aan inzake een hornleger te Tzum. „

1739

- 5 maart Octrooi verleend aan de kleermakers te Leeuwarden tot het oprichten van een Gilde voor 15 jaar.
- 3 juli Verschenen bij F. v. Dessel te Leeuwarden: Verhandeling van landerijen en bijzonder in de provincie van Holland en W. Vriesland, alsmede in Zeeland, ws. door W. van Itsma.

1740

- 5 maart Octrooi verleend aan de chirurgijns te Leeuwarden tot het oprichten van een Gilde, aan de schippers van Lemmer op Stroobos, aan de kleermakers te Harlingen.
- 12 maart Octrooi verleend aan de vleeschhouwers te Leeuwarden voor het oprichten van een Gilde voor 6 jaar.
- 2 april Octrooi verleend aan de kerkvoogden te Lemmer op een wagenveer Leeuwarden, Groningen, Heerenveen, e.a.
- 6 april Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: B. Idema, Over het drijven en zinken der longen van een nieuwgeboren kind.

- 18 juni Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: P. W. Nieuwman, Het licht ten tijde des avonds om te verlichten de -V- oogen Israëls.
- 14 juli Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: M. Swarte, Godvrugtige waarnemingen over verscheiden nuttige stoffen.

1741

- 31 januari Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: B. Ideman, Natuurk. verhandeling van het oog.
- 16 april Verschenen te Leeuwarden: J. Creyghton, Een nuttige redevoering over het H. Avondmaal uit I Cor. X: 16—17.
- 6 oktober Gedept. Rengers en Burmania informeeren op het verleggen van het misdadigerskerkhof te Leeuwarden.
- 20 oktober Verschenen bij P. Koumans te Leeuwarden: J. Mobachius, Bijzondere deugden en pligten van een Christen of Chr. Zedekunde.
- 2 november Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: M. Swarte, Antwoord op de nadere aanmerkingen van ds. J. Mobachius.
- 10 december Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: J. Mobachius, Zedige aanmerkingen en tegenbedenkingen over het zedig onderzoek wie mogen en moeten ten Avondmaal gaan door M. Swarte.
- 15 december Verschenen bij T. v. Dessel te Leeuwarden: G. v. Velzen te Waeksens, Voorzorge der Staten van Friesland tegen de inkruipende Socianerij.

1742

- 10 januari Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Beknopt antwoord op den 2den brief van de nadere aanmerkingen van Ds. J. Mobachius.

1743

- 19 maart Voortaan geen ordonnantie tot 36 gl. voor vernieuwing van provinciale glazen in oude kerken te passeeren, zooals in het choor der Jacobijnerkerk te Leeuwarden, de namen en wapens der 4 laatste stadhouders(16 Maart 1655) in de kerk te Harlingen (19 Maart 1680), te Warns (23 Febr. 1682).
- 29 maart Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Klaas Thoolen, H. Avondmaalsgedachten.

1744

- 10 maart Een eeuw geleden (1644) verschijnt te Leeuwarden bij J. Jansonius de Fries: M. Lycklama à Nijeholt, De ineunda rei aestimatione.
- 22 september B. Accama schildert het portret van Jacob Bourboom, burgemeester van Leeuwarden.

1745

- 5 juni Ds. N. Courtonne als Waalsch prediker te Leeuwarden beroepen.

1746

- 6 februari Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Magdalena Pollius, Stigtelijke Mengeldichten met een voorrede van haar echtgenoot R. B. Reen.
- 31 december In 1746 zijn te Leeuwarden gedoopt 301 kinderen, getrouwd 271 paren, en gestorven 115 mensen, waaronder vele Zwitsers, die er garnizoen houden.

1747

- 5 januari Te Sloten passeeren 32 Zwitsersche recruten op doortocht naar Leeuwarden.
- 7 januari Van Sloten vertrekken vijf Zwitsersche garnizoenssoldaten met de Lemmerbeurtman op Amsterdam, vermoedelijk om te deserteeren, een week daarna worden zij door 5 anderen uit Leeuwarden vervangen.
- 1 februari De helft van het garnizoen te Sloten moet vertrekken naar Leeuwarden.

- 4 februari De tarwe verkocht te Leeuwarden voor 3 gl. 8 st. het loopen (= 1/36 last), de rogge 2 gl. 18 st., de wintergarst 1 gl. 2 st., de boekweit 2 gl. 4 st., de haver 1 gl. 1 st.
- 22 maart Alle in garnizoen liggende soldaten te Sloten vertrekken naar Leeuwarden.
- 30 maart Het regiment van Glinstra, groot 400 man, gedurende den winter te Staveren in bezetting geweest onder exacte discipline, vertrekt op tien schepen naar Leeuwarden.
- 10 april Stadhouder Willem IV houdt op zijn doorreis van Leeuwarden naar Lemmer, met zijn gemalin en prinses Carolina, het middagmaal op Heerema-state te Joure, waar Jhr. Vegelin 14 eerepoorten had doen oprichten.
- 13 april Uit Staveren vertrekken 75 ruiters van het regiment van Schagen, zijnde des nachts ingekwartierd te Warns en Scharl. In denzelfden nacht zijn er van dat regiment ook te Koudum geweest, komende van Bolsward en Sneek. Mei I Prins Willem IV aangesteld tot stadhouder, kapitein en admiraal der prov. Zeeland. De afgevaardigden zijn 5 Mei te Leeuwarden om hem die ambten aan te bieden.
- 20 augustus Bij A. Ferwerda te Leeuwarden verschenen: J. Bosch, De triompherende Waarheit betoond in eenige samenspraken tusschen rabbi Hartog Levi en koopman J. Bosch.
- 18 december Overleden te Leeuwarden vrouwe Rixiarda Lucia van Harinxma thoe Slooten, gehuwd met A. A. v. Coenders luitenant-generaal van de Cavallerie, oud 67 jaar begraven te Waeksens.

1748

- 15 maart Verschenen bij P. Koumans te Leeuwarden: A. G. Ernsthuys, Vreugdegalm ter gelegenheid der geboorte van een jongen prince van Orange, bij F. v. d. Plaats te Harlingen: E. W. Higt, Lierzang, den jongen Erfprins van Oranje en Nassau op zijnen geboortedag toegezongen, bij J. Spandaw te Groningen: Clara Feyoena v. Sytzama, Lierzang ter geboorte van Willem V.
- 20 mei De magistraat van Leeuwarden wordt geordonneerd om ten teken van vreugde over den gesloten vrede van Aken driemaal het kanon te doen lossen.
- 1 juni 's Avonds 7 uur wordt het derde cherchershuisje op het Zoolseinde te Workum vernield onder trommelslag en vliegend vaandel, waarop men den marsch aanneemt, de cherchers voorop, ieder een botelje dranks in de hand. Het volk komt samen op de Stadsdwinger te Harlingen bij de Franekerpoort, allen met oranje versierd, en kiest eenigen uit, die men naar de herberg Roma brengt. Dan worden 58 gecommiteerden gekozen, in wier hand leven en dood der overheden wordt gesteld. Het opstandig volk vraagt den afgezetten leeraar Joh. Stinstra te Harlingen, wanneer het hem geliefde des anderen daags te prediken. Hij antwoordde: Mannen, dat staat niet aan mij, H. Ed. Mog. hebben 't mij verboden. Het volk antwoordt: „Tegenwoordig zwijgen alle wetten, wij zijn hier wetgevers". Stinstra vraagt een uur beraad. Zijn vrienden ontraden 't hem. Hij weet door gepaste redenen tenslotte den vrede te herstellen, waarna men hem vrij liet wat te doen of niet te doen. Ds. A. Wassenbergh te Lekkum passeert Leeuwarden aan het hoofd van een troep boeren, gewapend met knodsen en palen, en bij zich hebbend drie vandelens en een trom. Het huis Lauta te Wier van grietman H. H. van Knijff aan de vlammen prijsgegeven. Hij redt met moeite op een hooiwagen het leven bij Ds. Stokmans te Marssum. Tot diep in den nacht vergaderen de gekozen gecommiteerden in de herberg 't Paradijs te Workum, 11 Doopsgezinden en 9 Geref. om de „pointen van bezwaernis" op te stellen. Het heffen van impost van het middel van het gemaal en alle andere pachten zullen voortaan in Friesland ophouden. Prof. E. L. Vriemoet treedt voor de derde maal als rector op, met verzen van J. H. Andreae uit de Paltz. J. L. Keiler uit Hessen, J. C. L. Appold uit Hessen, F. Bekius, S. Nauta, J. H. Zanders, alle verschijnend bij W. Coulon te Leeuwarden.
- 15 juni Meer dan 300 gecommiteerden uit alle steden en dorpen vergaderen in de Jacobijnerkerk te Leeuwarden en vaardigen een commissie van acht af, die hun eischen doen aan de Staten. Drieduizend man is op de been om in tijd van nood te helpen. De Staten voldoen aan de eischen. De successie in het erfstadhoudersschap wordt den Prins verleend, ook in de vrouwelijke linie, de „pointen reformatoir" van 1672—73 worden een fundament van staatsregeering voor zooverre toepasselijk. Alle lands- of stadspachten zullen worden afgeschaft (waarvoor een quotisatie komt). In uitzicht gesteld afschaffing van de overtollige ambten, en tractementsvermindering. Alle politieke ambten zullen moeten worden begeven aan personen, zijnde ingeboren of genaturaliseerd door een achtjarige inwoning. De dorpsnischippers zijn in dezen tijd verplicht des Zondags den predikant van Winsum winterdag met een scheepje naar Baard te brengen, waar om de derde week dienst is.
- 18 september Vrede te Aken gesloten. Daarop verschijnt bij P. Koumans te Leeuwarden een gedicht: Het verheugde en dankbaar Nederland, door Arnoldus Gysbertus Ernsthuys op Sjoerda-State te Giekerk.
- 18 december Tien compagniën burgers defileeren te Leeuwarden voor den stadhouder.

1749

- 24 januari Groote verdeeldheid in de Joodsche gemeente te Leeuwarden wegens de beroeping van Nachman Levy tot rabbijn. Er is een hechtenisneming bij te pas gekomen. De getuigschriften van den rabbijn, vertaald door J. Israël, informator in de Hebr. en Nederl. taal zijn zeer diepzinnig.

- 29 maart Verschenen bij W. Coulon te Leeuwarden: E. W. Higt., L. C. Valckenaers redevoering over de oude en onlangs bespeurde wisselvalligheid der Nederl. zaaken.
- 1 mei Prof. A. Gillissen, H. W. Bernsau, G. Ouwens, N. Ypeij en J. Schrader inaugureeren te Franeker. Verzen verschijnen daarop van S. Nauta, F. Bekius, J. H. Andreae, J. V. Schilling uit de Paltz, J. C. L. Appold uit Hessen. L. Chr. Emmerich uit de Paltz, Joh. H. Zanders, E. Viglius, J. Lindemannus, S. Stijl, J. Cuperus, J. Lossontzi, een Hongaar, alle uitgegeven bij W. Coulon te Leeuwarden.
- 13 juni Oudschepen Jan Klemrink te Leeuwarden laat op de geboorte van den jongen erfprins een groot vuurwerk afsteken, waarvan het theater lang is 35 voet, breed 24 voet en hoog 23 voet, beschilderd door Rienk Keijert, vol symbolische voorstellingen.
- 15 juni Gehuwd te Joure grietman Jhr. Hessel Vegelin v. Claerbergen en Jkvr. Catharina Maria van Eijsinga, op wie bij A: Ferwerda te Leeuwarden een gedicht verschijnt, waarin o.a. de regels voorkomen:
En gij, o Joure, fier op de gedagtenis,
Van Philip, die, van daar de oppervlaktens rijzen
Der houte heuvelkruin, die uw vercierzel is,
Gegroeyt door 's Vaders kunst, tien steeden in 't verborgen,
Tweehonderd dorpen kon doorreizen met zijn oog.
- 20 juli Gedeputeerden approbeeren 14 gildebrieven uit Leeuwarden, en die der timmerlieden en metselaars te Harlingen.
- 10 september Verschenen te Leeuwarden: B. Bornius Alvaarsma (B, A, v. Boelens) De Winter in drie zangen.
- 19 november In de Westerkerk te Leeuwarden wordt bijgezet het lijk der weduwe van dr. Huber, die *f* 80.000 aan het Stads-Weeshuis aldaar vermaakte, dat in zeer armelijken toestand verkeerde.

1750

- 5 april De keurslijfmaker F. Lentz te Leeuwarden betuigt niet in te stemmen met de predikatiën van Ds. Status Muller. Apr. 10—11 In den nacht wordt te Hindeloopen een vers aangeplakt van 90 regels, waarin een rijmelaar magistraat en burgerij vermaant tot vergiffenis en vergetenheid van het verleden, en tot vrede en vriendschap voor het toekomstige, na alle woelingen, die hadden plaats gehad in zake den gewezen secretaris en diens zoon.
- 18 april Jacob Sybes van Ternaard onthoofd te Leeuwarden, als medeplichtig aan de oproerige bewegingen op 1 en 2 Juli 1749 te Holwerd, Waaxens, Brantgum en Ternaard, toen hij met een geladen pistool de menschen dwong, om mede op te trekken. Sybren Saskers uit Koudum om dergelijke redenen gegeeseld, gebrandmerkt en tot 10 jaar tuchthuisstraf en daarna verbanning veroordeeld.
- 11 mei De keurslijfmaker Lentz te Leeuwarden, dient tegen Ds. Status Muller, Luth. pred. aldaar bezwaren in bij den Amsterdamschen kerkeraad.
- 16 mei De muntmeester van Utrecht naar Leeuwarden ontboden voor het slaan van heele en halve gouden ridders.
- 19 juni De gilderrollen der grofsmeden van Leeuwarden geapprobeerd.
- 15 juli De gilderrollen der metselaars en steenhouwers van Leeuwarden geapprobeerd.
- 29 augustus Overleden Ds. L Fennema te Leeuwarden, schrijver o.a. van het traktaatje: De verborgenheijt des kruises, voorgesteld in Job en vervult in Jezus Christus (1748).
- 20 september Verschenen bij R. S. Noordbeek te Leeuwarden: Waardige Berigten van het heerlijk werk Gods, geopenbaard in de opwekking en bekeering van vele duizenden zielen op vele plaatsen in Nieuw Engeland.
- 30 september Verschenen bij J. Koumans te Leeuwarden: D. Folperda, De adem onzer neuzen. En: E. M. van Burmania, Analecta of oude ongedrukte stukken betreffende de geschiedenis van Friesland.
- 23 oktober Verschenen bij R. S. Noordbeek te Leeuwarden: Gedichten van Ds. H. A. v. d. Sloot te Boxum.
- 26 november Verschenen bij A. Fenverda te Leeuwarden: B. Idema, Heelkundige proef van den Winclidoorn, en bij J. Morterre te Amsterdam: Spinosa Ventosa, van denzelfden schrijver.

1751

- 6 januari De gilderrollen der brouwers te Leeuwarden geapprobeerd.
- 9 januari Hans Hendrick van Haersma in plaats van Henricus Albarda aangesteld als bakenmeester op de Abt. Verschenen bij P. Koumans te Leeuwarden: Schrift, onderzoek over het werk der bekeering zo in Gelderlandt als elders in onze dagen, door Theophilus Frisius.

- 10 april Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Jac. Bosch, Trouwhartige waarschuwing tegen het doodlijk vergift van J. Stinstra's boek tegen de geestdrijverij.
- 21 april Zilveren bruiloft te Leeuwarden van Tinco Lvcklama à Nijeholt en Martha Kinnema van Scheltinga, waarop een gedicht van J. Ratelband verscheen.
- 29 april De giklerollen der pomp-, mast-, blokmakers en kuipers te Leeuwarden geaprobeerde.
- 1 juli Verschenen: H. Reinalda, Naamlijst der predikanten in de classis Sneek, M. Laurman, Naamlijst der predikanten in de classis Leeuwarden, A. Greijdanus en Joh. Heringa. Naamlijst der predikanten in de classis Franeker, H. Grevenstein, Naamlijst der predikanten in de classis Bolsward en Sneek, waarin Gerarclus van der Burgh, chirurgijn te Oosterlittens, een vers schrijft.
- 15 juli De zoon van wijlen Isaac Levy, de rijkste Joodsche koopman te Leeuwarden, is uit hoofde van excessen in de synagoge gepleegd, tot een boete van 25 goudgl. veroordeeld. Zijn vader was veroordeeld tot een boete van 50 gouden Friesche ridders, wegens overtreding der bevelen van het Hof. Te Dedgum wordt om den 3den Zondag dienst gedaan. op de tweede feestdagen en om de 3de reize het H. Avondmaal bediend.
- 11 oktober De kerkeraad der Luth. Gem. te Amsterdam stelt aan ds. Statius Muller te Leeuwarden, 7 vragen, o.a. of de verzoeken van den Heer Jezus door den Satan, een eigenlijke en wezenlijke geschiedenis zij, waarachtig zoo gebeurd, dan of dezelve alleenlijk voor een zielestrijd, verbeeldig parabel of iets dergelijks te houden zij, waarop deze antwoordde nog niet bepaald over de verzoeking van Jezus gedeceideerd te hebben.
- 22 oktober Stadhouder Willem IV overleden. Daarna verschijnen bij R. J. Noordbeek te Leeuwarden: Lijktraanen door Anna Maria de Tong, en een Treurzang van Anna Hemrica.

1752

- 12 januari Gildebrief der schoenmakers te Leeuwarden geaprobeerde.
- 11 september Verschenen: De ware Chr. religie onderzocht in verscheidene predikaatsiën over Matth. V door Prof. H. Venema te Franeker. En: Vernieuwde cijffering, met toegift van H. Haanstra en een rekenkunst voor de eerstbeginnenden door Sterk Nieuwenhuis, landmeter te Leeuwarden.
- 17 september Huwelijk te Leeuwarden van Hector Livius van Haersma en Amelia Wiskjen Lycklama à Nijeholt, waarop gedichten verschijnen van J. Ratelband, bij P. Koumans te Leeuwarden.
- 3 december Verschenen bij R. J. Noordbeek te Leeuwarden: De beknopte huishoudelijke hovenier.
- 31 december Verschenen bij A. Ferwerda te L.: De leerrede van P. L. Statius Muller, Luth. pred. te Leeuwarden, ter gelegenheid van 't verlies van den Prince van Oranjen en in verzen gebragt door Joh. Buma. In 1752 te L. gestorven 554 personen, kerkelijk geproclameert 102 paren, gedoopt 336.

1753

- 1 augustus Verschenen: Grondige beweegredenen waarom zig ds. St. Muller niet met de Cl. vergadering op I Spt. gedenkt in te laten. De gilderollen der ijzersmeden, slot- en messemakers te Harlingen en die der grof smeden te Leeuwarden geaprobeerde.
- 19 september Vergadering te Leeuwarden van afgevaardigden der Luth. gemeenten van Amsterdam, Groningen, Deventer en Zwolle over de grieven tegen de leer van Ds. Ph. L. Statius Muller.
- 11 november De nieuwe kerk te Oldeboorn, die in plaats van de oude tufsteen en gebouwd werd, wordt door ds. J. Ratelband uit Leeuwarden ingewijd met 2 Kon. 8: 63.
- 26 december Eenige Luthersche», die op Ameland een Luth. gemeente gesticht hadden, verzoeken evenals de kleine Luth. gemeente Balk, dat minstens viermaal per jaar de predikant uit Leeuwarden mocht overkomen om onder hen het H. A. uit te deelen, een predikatie te doen en verder te verrichten wat tot het predikambt behoorde. Met het og daarop werd besloten tot het beroep van den adjunct-pred. Johan Georg Muller, die zich eerst onder zijn vader en daarna onder zijn broeder, P. L. Status M., had geoeffend en de hoogeschool te Göttingen had bezocht. Hij werd 5 Mei 1754 bevestigd. Toen stak de oude kerkeraadspartij van Frederik Lentz, die 12 Juni 1752 wegens wangedrag geen toegang meer had tot het H.Av. en inhabel was verklaard om ooit weer stem en zitting in den Kerkeraad te hebben, weer de hoornen op. en eischte voor zich een predikant. Allerlei procederes kwamen daaruit voort, waaraan eerst een einde kwam door het vertrek van ds. J. G. Muller naar Curaçao (afscheid 1757 met Ps. 28:9).

1754

- 24 maart Ds. St. Muller te Leeuwarden predikt over Openb. 2:4, 5 en kondigt in tegenwoordigheid eener groote menigte en tot vreugde der gemeente, het besluit der Gedeput. Staten v. Friesland af, dat geen

censuur van vreemde kerkelijken buiten toelating der Regeering wordt erkend, met last aan elk, die het mag aangaan om ongestoord de oefening van zijn godsdienst te mogen doen.

- 9 mei Gerzony geeft een publicq concert in de Stadsdoelen te Leeuwarden.
- 22 mei Melkama-state te Rinsumageest op afbraak verkocht. De gildebrieven der wiel- en noppendraaiers te Leeuwarden geaprobeerd. Eveneens die der bombazijn- en keperwerkers te Bolsward. Bedijking der Oostelijke Bildtpollen en aanwassen, later het Nieuwe Bildt genaamd, groot 1608 bunders.
- 11 november Het Blokhuis te Leeuwarden brandt af.

1755

- 15 februari Overleden te Leeuwarden Jayke van Wyckel, douarière van Kuffeler, op wie lijkzangen verschijnen van Frederika Alida van Tegneus en J. Meijer.
- 22 februari Verschenen: Praalzuil opgericht ter gedachtenis van wijlen ds. H. Wesselius te Leeuwarden. Harmen Jacobs, timmerman te Kollum vermeent uitgevonden te hebben om de allerzwaarste klok stilhangende met behulp van één mensch te doen luiden, waar anders wel 12 menschen tot zware klokken nodig zijn.
- 8 maart Verschenen de 2e druk van: Nauwkeurige en duidelijke verklaring over de Statuten enz. in Friesland, opgesteld door D. Hamerster. Begraven te Deinum, Simon Pars. schrijver der stadswaag te Leeuwarden, catechiseermeester in het N. Weeshuis, zeer ervaren in de godgeleerdheid, hij vermaekt *f* 15000 aan de diakonie-armen.
- 19 april Verschenen bij P. Koumans: Kort en beknopt chronykjen van Vriesland door C. G. Jacobi, en bij W. Wigeri: Aanwijzing der schepen, dewelke so als Saturdags als in de week van Leeuwarden afvaren, door Henricus Winsemius, werkmeester aldaar.

1756

- 20 augustus Ds. Ph. L. Stadius Muller, Luth. pred. te Leeuwarden benoemd door den markgraaf van Culmbach—Bayreuth tot hoogleeraar in de filosofie aan de akademie te Erlangen. Hij deed 12 Sept. afscheid met Hand. 20: 32. Zelfs in het gewelf en op de balken zaten toehoorders, zelfs de kerketuin en de consistoriekamer werden opengesteld voor de menigte, en ook op straat stond men te luisteren, zoover de stem des leeraars reikte. De diakenen der Ned. Herv. gemeente te L/, verkoopen in de tuin van wijlen schrijver J. Buma aan de Spanjaardslaan een partij aurikels, tulp- en hyacinthbollen, aloës, geraniums enz. door hem nagelaten.

1758

- 19 maart Gehuwd te Leeuwarden George Frederik baron thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg en Jonkvr. Sophia Elisabeth gravinne van Aumale, waarbij bruiloftdichten verschijnen van H. J. Arntzenius, J. Pierson, E. S. v. Burmania, alle bij W. Coulon.

1759

- 5 juni Dr. Georgius Hiddema Jr. presenteert te verkoopen een heerlijke huizinge en hovinge, staande en gelegen bij de Hoeksterpoort te Leeuwarden, door wijlen den oud-Burgemeester Dr. Abraham Fenema bewoond, met een groot behangen zaal. Sieds Johannis, hospes te Stiens laat (Pinksterdinsdag) een mooie zilveren zweep verrijden, alle vierjarige peerden zullen mogen draven, mids van sessen klaar. Dina Dorothea Wallinga te Marssum naast de herberg verkoopt schrijf pijlken voor een dubbeltje het bos.
- 12 juni Het Christelijk synodus te Leeuwarden wordt met een geleerde en gepaste redevoering geopend door ds. Joh. Henricus Schrader, oudsten predikant der stad.
- 23 juni Gedrukt bij firma Folkert van der Plaats te Harlingen: Klinkdigt op het afsterven van Wijbrand van Itsma, burgemeester van Harlingen. En bij H. A. de Chalmot, en Co. te Leeuwarden: Eerste brief van een Hollands koopman aan een van zijn goede vrienden over de gegrondheid van 't credit van Frankrijk en Engeland, alsmede over de publicque fondsen van die twee koninkrijken en over 't belang dat de onderdanen van den Staat er in hebben.
- 27 juni De Princesse Douairière van Oranje Nassau vertrekt van IJsselstein naar Oranjewoud, om van daar te gaan naar Leeuwarden. Verschenen: Een tafel, waardoor men niet alleen kan leeren zonder meester het divideeren en multipliceeren, dat anders voor die het rekenen leeren wil het zwaarste is, maar waardoor men het direct kan doen. of heeft iemand nooit iets rekenen geleert, kost 11/2 st.
- 11 juli Bij A. Ferwerda te Leeuwarden gedrukt: Kort onderwijs op welke men met het meeste voordeel de couranten lezen kan, met verklaring van allerlei konstwoorden, alsmede een aanwijzing van de voornaamste zee- en koopsteden der wereld, door J. H. Knoop, prijs 16 st.

23 juli	Verkoop van de pelmolen over de Schilkampen buiten Leeuwarden.
2 augustus	Wed. Meese, op May verhuisd van de Gragtswal te Leeuwarden naar agter de Hoven nabij Mariënborg, verkoopt een orangery, meest Italiaansche stammen, myrthen en laurieren, van de twee laatste 2 extra groote bonte Laurustinus, schoone passiebloemen, aloës en andere bijgewassen.
1 september	De kerkvoogden te Tzum bieden het orgel in de kerk aldaar te koop aan. Bij P. Koumans te Leeuwarden gedrukt: Zestal leerredenen van Ds. Joh. Ph. de Schiffart te Rinsumageest. Gedrukt bij A. van Linge en Comp. te Leeuwarden: De eerste stigting en planting der Luthersche gemeente op het eiland Curaçao, door Ds. Johann Georg Muller, eerste leeraar aldaar, prijs 7 st.
10 september	Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Antwoord aan Dr. B. van Greven, ammunitiemeester van Friesland op zijn tweeden brief rakende de weerdigheid van het volmagtschap ten Landsdaage, door S. H. van Idsinga.
22 september	Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Geneeskundige verhandeling over de Leucorrhoea of Witten vloed door Rindert Reneman, Leov. Fris. uit het latijn vertaald.
3 november	Bij P. Koumans te Leeuwarden gedrukt: Elisa's rouwbedrijf ter nagedagtenis van wijlen Ds. Jesaias Hillenius te Drachten, lijkrede uit 2 Kon. 2: 12 door Ds. G. Schortinghuis te Rottevalle.
7 november	Jouke Jelgerhuis in de St. Jacobsstraat te Leeuwarden, zilversmid en gouddraadwerker, maakt allerlei soorten van gouddraadwerk.
3 december	Verkoop van een half trekveer Leeuwarden—Dokkum vice versa met de quotele gerechtigheid aan 't Groninger buitenveer, laatst bevaren door Hendrik Johannes de Vries, en beschreven met 2200 gl.
26 december	Jacque de Blandin in de Speelmanstraat te Leeuwarden geeft les in dansen en schermen.
29 december	Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Nieuwjaarsgift, waarin de korthed en den snellen loop des menschenlebens in en onder de gedaante van een zandlooper of uurglas wordt afgebeeld, uit Psalm 90: 12, prijs 2 st. Verkoop eener deftige huizinge met cementmakerij gebouwd in 1759 te Stavoren, met een groote partij duivesteen.

1760

2 januari	Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden de 4e druk van De vernieuwde cijffering van Mr. W. Bartjens, met een Toegift om ligter sommen te maken, en een Korte Practijk om alle speciën tot guldens te maken, door Hayke Haanstra, benevens een Rekenkonst voor eerst-beginnenden door Sierk Nieuwenhuis, landrnetter te Leeuwarden. Ook nog bij Denzelfden: Het vermakelijk of z.g.n. Dominusspelletje à 3 stuivers, en een Tafel, waardoor men niet alleen kan leeren zonder meester het divideeren, maar ook het multiplicereen. Verder bij denzelfden: Jongemansonderwijzer, leerende op een korte wijze de voornaamste wetenschappen (arithmetica, Italiaansch boekhouden, meetkonst, geometrie, stereometrie, geografie en chronologie) door Johann Hermann Knoop, met koperen platen, prijs f4.50 en van denzelfden schrijver: Kort Onderwijs op welke men met het meeste voordeel de couranten lezen kan. prijs 16 st.
12 januari	Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Wonderwerken der natuur (over electriciteit, cometen, enz.) door Wijtze Foppes, rekenmeester en instrumentmaker te Leeuwarden, prijs 11 st.
19 januari	Dr. Abelus Siccama, advocaat op de Eewal te Leeuwarden presenteert uit de hand te verkoopen de huizinge Buitenrust te Bergum, bewoond door Jan en Tjeerd Johannes als huurders, een gestoelte in de kerk aldaar, bezeten door Mevr. Wed. Poutsma, en een grafstede, zijnde de tweede zerk van de Noorderkerkdeur.
25 januari	Op Burmaniahuis bij de Vrouwenpoort te Leeuwarden verkocht een groote partij fraai gewerkt zilver en goud, een menigte fijne lijnwaden, van tafellakens enz. voorts koper, tin, meubelen, nagelaten door wijlen generaal van Burmania. Overleden te Sondel Griet Hanses, oud 100 jaar, hebbende een nakroost van 92 personen.
9 februari	Timmerman Hylke Stienstra te Leeuwarden presenteert te verkoopen een partij lambrizeering, een kamerbehangsel, een mooie tinkast, en 2 marmeren drempels.
10 februari	Wytze Foppes te Leeuwarden neemt 's avonds 934 uur een komeet waar, 31 graden, 15 min. der linkerknie van den Orion, 18 gr. 2 min. van het Stiersoog Aldebaron en 21 gr. 26 min. van de Zuidelijkste in het Zevengesternte. De loop dezer komeet heeft veel overeenkomst met die van 1664. Verschenen: W. v. Haren, Drie Psalmen.
20 februari	Op den dank-, vast- en bededag collecteert men te Leeuwarden in de Geref. Kerken f 2753. Ds. P. Rutgers preekte in de Groote Kerk over Micha 6:9 en Ds. T. Ratelband over Ps. 29, in de Galileër Kerk Ds. C. Blom over Jes. 63:7,, Ds. J. H. Schrader over Jes. 1:2—4, Ds. H. van Hiltrop in de Westerkerk over Jes. 26:10, 11, Ds. W. Winterswijk over Deut. 30: 19, 20 en in de Fransche kerk Ds. J. Courtonne over Jeremia 47: 6.
15 maart	Verkoop van de kostelijke heerenhuizinge met koetshuis en stalling in de Groote Kerkstraat te Leeuwarden, laatst bij wijlen Jhr. A. van Haersolte bewoond. Octrooi verleend aan de Compagnons en

eigenaars der vaart loopend van Surhuisterveen, noordwaarts tot in het Koloneldiep, met tillen en vallaten tot het invorderen van tollen en contributiën in het accord met de voornaamste ingezetenen omschreven.

- 29 maart De magistraat van Leeuwarden laat 33 graven op het Jacobijner kerkhof, beginnende bij het klokhuis, verkoopen.
- 12 april Finale palmslag van de heerlijke sathe Epema te Friens, groot 70 pondem. bewoond door Pibo Dirks Bangema, en van de Vathé's Klein Roorda en Nania, beide groot omstreeks 70 pondem. onder Warga. Verkoop der sathe Dotinga-State te Dronrijp met zwanejacht. Rienk Jelgerhuis, konstschilder in de Grootte Kerkstraat te Leeuwarden, schildert allerhande soorten van kamerbehangsels en schoorsteenstukken.
- 23 april Alwie onbereide gansepielken off flerken heeft, die tot schriefpennen kunnen bereid worden, adresseere zig aan Gerryt Penterman, schoolmr. aan de Gr. Kerkstraat over het St. Anthonygasthuis te Leeuwarden. Verschenen: Pybo Steenstra, Grondbeginselen der Stuurmanskunst.
- 30 april H. S. Heymans, estrikkbakker op het Vliet te Leeuwarden, vraagt een estrikkvormer. Gedrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Beschouwende en werkdadige Hovenierskunst, door J. H. Knoop, prijs f6.50. De Friesche kapiteins, die met hun schepen in April de Sont passeerden zijn: Cornelis Siebes Rotgans uit Dantzig, Ruert Teakes uit Koningsbergen, Jan Tekles Wagner uit Kopenhagen, Luytie Lucas uit Koingsbergen, Jan Jacobs de Groot uit Bergen, Bauke F. Jager en Aldert Sickes beide uit Bergen, Sjouke Geerds uit Dantzig, Lolke Hilles uit Bergen, Jacob Dirks Visser uit Rostock.
- 10 mei H. A. de Chalmot te Leeuwarden geeft uit het bibliografisch werk De Nederlandsche Lettercourant.
- 17 mei Bij T. Roorda te Heerenveen gedrukt: Geestelijke Uitspanning, stichtelijke gezangen door Gerben Eelerts uit Leeuwarden, prijs 8 st. H. A. de Chalmot te Leeuwarden biedt aan: De Leere der Geref. kerke vervat in de Heidelb. Catechismus bevestigt met de getuigenissen der Heilige Schrift en beknoptelijk voorgesteld in de tafelen van Festus Hommius met derzelve toe-eigeningen van Joh. Spiljardus, nieuwe druk met voorrede van Ds. N. Wiltens.
- 28 mei Alle heeren en juffrouwen, die genegen zijn de Fransche taal volkomentlijk te leeren in hunne huizen, kunnen haar adresseeren aan Antony Girouet, spraakmeester ten huize van Ernst Veldman op de Nieuwe buuren te Leeuwarden.
- 31 mei Gedrukt bij A. Ferwerda en Gerrit Tresling te Leeuwarden: Onderwijzer der boeren of landblijeden, opgesteld door een voornaam heer en liefhebber van 't landleven, prijs 22 st.
- 17 juni Bij H. Strick te Leeuwarden verkocht de bibliotheek van wijlen ds. Jesaias Hillenius te Drachten.
- 21 juni Wagenmaker J. Arents naast het Nieuw Blauwhuis buiten Leeuwarden presenteert te verkoopen een fraaie straatkoets met spiegelglazen en met rood trijp gevoerd, benevens een viermanne-lichtverdekte wagen met geel trijp gevoerd. De burgemeester en veerschipper Oege Meevis te Sloten presenteert uit de hand te koop een welbezeild veerschip in 't jaar 1749 nieuw uitgehaald, lang 68 voet. wijd 17 1/4 voet, hol 4 1/4 voet.
- 1 juli Prof. H. Cannegieter te Franeker bedankt voor zijn benoeming als hoogleeraar in de rechten te Urecht. H. A. de Chalmot te Leeuwarden verkoopt de bibliotheek van Dr. B. Idema, in leven Landschaps medicus te Leeuwarden.
- 9 augustus Bij de konstvermaarde Jan Klinkhamer te Leeuwarden is te koop de door hem uitgevonden potvaas fontein met 2 watervallen en zijn zelfvervaardigd brandspuitje, waardoor 2 menschen een brand kunnen blusschen. Uitgegeven bij A. van Linge en Co. te Leeuwarden: Nieuw Schrifuurlijk Schoolboek met 60 prentverbeekligen à 6 st. En: Historische kinderbijbel of Schrifuurlijke Lusthof met 252 prentverbeeldingen, prijs 16 st.
- 12 augustus Robert Henrich baron van Hambroick tot Arenthorst legt uit naam van den minderjarigen prins Willem V den eersten steen van het nieuwe gebouw aan het Stadhuis te Leeuwarden, in tegenwoordigheid van de prinses douairière Maria Louise.
- 16 augustus Te koop aangeboden een pelmolen met 70 voets roeden met de huizinge van 2 kamers, staande op de stadswal bij 't Hoogend te Sneek. Bij G. Tresling te Leeuwarden in de Peperstraat in De Zaadzaaier gedrukt: Vermakelijk Kaartspel à 6 st. Schoolmeester H. Eykhoudt in de Grootte Hoogstraat te Leeuwarden biedt te koop of te huur aan een staartstuk met 3 registers, gemaakt door M. Schwartzburg, hij ruilt in clavecimbel of dubbele clavecordiums met pedaal.
- 20 augustus T. D. Theune op de Turfmarkt tusschen de Tuinen en de Koningstraat te Leeuwarden presenteert zijn dienst tot het lesgeven in koperdrijven en handteekenen.
- 30 augustus Joeke Wybes, hospes op de Olde Galileën buiten Leeuwarden, laat verloten een koperen uurwerk, dat bij het slaan een partij huzaren, soldaten en scheepsvolk vertoont, ieder lot doet 20 stuivers, daarop zijn 36 loten.
- 1 september Verkoop van een fraaie, deftige huizinge naast de Kanselarij te Leeuwarden, bewoond door dr. E. A. van Idema, met Engelsche schoorsteenen en zomerhuizen buiten de Tuinsterpoot aan de Noordzijde van het Vliet.

- 13 september A. Ferwerda en G. Tresling te Leeuwarden geven uit: De conjunctie van Venus met de zon in het jaar 1761, den 6en Juni, met bijvoeging wegens de conjunctie van Saturnus met Jupiter in 1762, met koperen platen door Wytze Foppes. Om het eerste ongewone verschijnsel waar te nemen, begeven zich eenige Fransche sterrekundigen naar O.-Indië en De Kaap en Engelsche astronomen naar St. Helena en Benkoelen. De turfmaat, die in Westdongeradeel grooter was dan in de naburige grietenijen, wordt met de anderen gelijkgesteld. Ruurd Hanses, kastelein in 't Grauwe Paard te Holwerd, laat met kennis van de kerkvoogden en met approbatie van den grietman een zilveren zweep verrijden.
- 8 oktober Wordt vermist een beenen tabaksdoos met beelden bewerkt, los deksel en zilveren rand, onder het plat met een voetje en zilveren band. Verschenen bij A. Ferwerda en G. Tresling te Leeuwarden, de 5e druk van Het Vermakelijke Kinderspel met meer dan 250 nuttige konsten en wetenschappen.
- 13 oktober Te koop de herberg De Nieuwe Hopzak, hoek Peperstraat te Leeuwarden.
- 1 november Verscheen bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Kort dag duidelijk onderwijs van 't Italiaansch boekhouden door J. P. Aubert.
- 8 november Gedrukt bij A. van Linge en Co. te Leeuwarden: De huishoudelijke hovenier, dl. II door J. H. Knoop, hortulanus en mathematicus, f 0.30.
- 10 november Provisioneele palmslag van een groote, deftige en wel ter neering staande huizinge bij Jelle Corvinus, mr. schoenmaker, gebruikt op de Noordkant van het Vliet te Leeuwarden.
- 26 november Bij A. Ferwerda en G. Tresling herdrukt: De ware hope en verwagtinge Israëls of de triompherende waarheid, vertoond in eenige zamenspraken, gehouden op bijzondere tijden tusschen den geleerden rabbi Hertog Levy, leeraar der Joden te Leeuwarden en de koopman Jacobus Bosch, verdeeld in 16 samenspraken, prijs 22 st.
- 27 november E. M. v. Burmania geeft een lijst van Friesche kerken, wier patroon weleer was St. Maarten, n.l. Dokkum, Bolsward, Sneek, Franeker, Kollum, Koudum, Hallum, Hempens, Minnertsga, Oosterend, Oudega (W.), Sibrandeburen, Westergeest en Wirdum. S. Nicolaas: Kornjum, Herbaijum, Indijk, Huins, St. Nicolaasga, Nijhuizum, Poppingawier, Wiewerd. S. Gertrude: Workum, Abbega, Akmarijp, Beets. S. Johannes: St. Jansga, Santfirden, Rinsumageest, Tjalhuizum. S. Maria: Staveren, Nijehove te Leeuwarden, Mantgum, Schillaard. Hij deelt tevens in zijn aantekeningen mede, dat Balthazar Bekker een pen had van tin, waarop gegraveerd stond: Balthasar Bekker S.S.T.D. et V.D.M. Opus Virtutis Veritatisque triumphat. Ook, dat Bekker had verklaard, hij met vrucht den dienst te Oosterlittens bekleedde, dog viel deselve niet gemakkelijk te plucken, om den tegenstand dergenen die de goederen der kerk besaten, en sijn pogen tot verbeteringe bij den overste op 't hatelijkse overdroegen.
- 13 december Bij A. van Linge en Co. te Leeuwarden gedrukt: De voortreffelijkheid van Christelijke liefde, en werken der barmhartigheid, ter gelegenheid van een algemeene collecte, die op het eiland Curaçao, onder de gunstige toelating van den heer Gouverneur gehouden is, tot het bouwen van een Luth. kerk aldaar, leerrede over Matth. 5: 7 door Johann Georg Muller, leeraar der Luth. gemeente op Curaçao. J. H. Knoop heeft voltooid zijn geteekend plan van Leeuwarden.
- 31 december In 1760 zijn te Leeuwarden gedoopt: 162 zonen en 146 dochters, en kerkelijk geproclameerd 202 paar.

1761

- 3 januari De old schepen Louis Le Maire en de wed. van Pieter Aukes de Vries te Leeuwarden maken bekend, dat hun geotroijeerde molen voltooid en gereed is tot het malen van rappe en Spaansche snuif.
- 19 januari Boelgoed ten huize van Mevr. douairière van Burmania te Leeuwarden.
- 4 februari Benedictus Levy in de Groote Hoogstraat te Leeuwarden tegenover schepen Couperus verkoopt allerhande geborduurde mans- en vrouwelubben en halsdoeken.
- 5 maart Secretaris Alberda verhuurt voor 5 jaar de nieuw-betimmerde buitenplaats Ponga-State te Marrum, hebbende 7 kamers, keuken en 2 kamers voor dienstboden, groote wijnen bier- en molkenkelders, alsmede een groote hovinge en keukentuin binnen gracht en singels liggende, met een hovinge buiten de gracht, doch aan 't hornleger behoorende, met vruchtboomen en aangename wandelingen. Dr. G. Schultz laat bij Jan Corvinus, hospes te Franeker, een tichelwerk verkoopen buiten Franeker op 't Vliet. 7 H. A. de Chalmot te Leeuwarden geeft de catalogus uit zijner leesbibliotheek, meerendeels bestaande uit historische werken, reisbeschrijvingen en romans in 't Nederduitsch en Fransch.
- 4 april Te koop een mooie tuin op de Zuidkant van het Vliet te Leeuwarden, met twee zomerhuizen, adres de koekebakker Clemens van Haeften op de Tuijnen aldaar.
- 11 april Gedrukt bij Jan Hoogland te Harlingen voor de 6e maal: Kort Begrip der waare Godtgeleertheit door ds. Henricus Siccama te Leeuwarden, prijs 24 st.
- 18 april Bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden te bekomen: Boereverhaal van geplukte Gys aan slaeuwe Jaep wegens zijn Amsterdamsche zwierpartij, 8 st.

- 4 mei Ten huize van Sijbren Sijbrens, kastelein in De Zwaan te Makkum, wordt publiek verhuurd 7 pondematen greidland aan de Laan aldaar en bij koopman Yme Freerx Tichelaar gebruikt. Gehuwd te Leeuwarden Dr. Aemilius Coulon en Johanna Vitringa, waarbij gedichten verschijnen van J. J. D. Schepper, Gerbrandt Oldersma, Carolina Coulon, Th. v. Kooten en Th. Joha, alle bij A. Ferwerda te Leeuwarden. Verkoop van een rog- en weitmolen met huizinge op 't Oosteind van de Jouwer. Aanbesteding van het bouwen eener kleine stelp, lang 56 voet, door de kerkvoogden van Kimsverd. De afbraak eener heerenhuizinge te Loinga begint. Daarin zijn diverse goudleeren kamerbehangsels. Engelsche schoorsteenmantels, lambrizeeringen, benevens 20.0000 geele klinkers, adres Gerke Jacobs, smid en Jan Durks, timmerman te Marssum.
- 13 mei Bij A. v. Linge en Co. te Leeuwarden te bekomen: Hedendaagsche krijgshandel van de Infantry, voorzien van de noodige plans, door L. W. F. von Oebchelwitz, adjudant van het Lijfregiment Cavallery Oranje-Friesland, 12 st. Alsmede: Theatre de la Grande Guerre, commencé en 1756 avec des cartes et des plans par le mesme auteur, f 1.10.
- 16 mei Overleden te Leeuwarden Grietje Post, geb. 8 Maart 1659, oud 102 jaar, zij kon een half jaar voor haar dood nog een linnen draad door het oog van een naald steken. Uitgegeven bij F. v. d. Plaats te Leeuwarden een kopergravure van Philips de Oude, zijnde een afbeelding van de planeet Venus, zooals deze op 6 Juni 1761, nevens het vlak van de zon zal bewegen, zijnde dit verschijnsel nog maar éénmaal door de sterrekundigen in 1639 waargenomen, door Prof. N. Ypey te Franeker gerekend volgens de tafels van E. Halley.
- 20 mei Pieter Brandsma, wonende in de Kruisstraat bij de Gewaldige te Leeuwarden adverteert dat bij hem te bekomen is allerbeste jenever, extra sterk, zacht op de tong en zeer aangenaam van geur en smaak, zoodanig dat niemand buiten den vinder bekwaam is dezulke te maken.
- 21 mei Verkoop van 2/12 in de Meekrapstoven met de landerijen daaraan behoorende, sampt de portiën in de octroijen daar op verleend, staande het eene bij het Cambuurster slot buiten Leeuwarden en het andere bij Loppersumertille (Gr.)
- 30 mei Hendrik Meijer laat tweemaal per week van Leeuwarden- op Lemmer, Woensdags om 11 en Zaterdag om 12 uur en van de Lemmer. Dinsdags en Zondags, een postwagen rijden, eer de schepen van Amsterdam aan zijn. De loodjes te halen bij bijzitter Bekama te Lemmer en te Leeuwarden bij Pieter Jacobs, herbergier in 't Wagentje, waar de postwagen ook afrijdt en te Lemmer bij Tomas in de Wildeman, vracht f 1.60 per persoon. Verschenen Deductie van Jhr. O. Z. v. Haren, grietman van Stellingwerf (W.), ter zijner noodwendige zuivering van de lasterlijke gerugten en imputatiën tegen hem ingebracht, prijs f 2.—.
- 30 mei Te koop een fraaie jachtwagen, die met één of twee paarden kan worden gereden, voorzien van een zwanennest, te bevragen bij Jouke Jan s, stalman in het Ruiterskwartier te Leeuwarden.
- 6 juni Prof. N. Ypeij te Franeker neemt met den kunstenaar J. van der Bilt waarnemingen inzake de beweging van Venus langs het vlak der zon. Wytze Foppes vertoont te Leeuwarden in presentie van vele liefhebbers de passage van Venus voorbij de zon in een groot duister vertrek, waarin twee zonnen op een groote tafel te zien zijn, ieder van 6 voet diameter.
- 20 juni Verkoop van 5 pondem. op stal staand deftig koolzaad op Camstraburen bij Leeuwarden.
- 27 juni Bij P. Koumans te Leeuwarden gedrukt: Naamlijst der predikanten sedert de Reformatie in de classis Franeker door ds. Ausonius Greydanus te Pietersbierum. Verschenen: Extract uit een Missive van Mevr. B. E. van der Dussen, geschreven aan Mevr. v. Haren 23 Juni 1760, behelzende de conversatie met de paruikmaker aan de eerstgenoemde dame haar toilet, benefens nog twee missiven van Mevr. B. E. van der Dussen aan den hr. H. 3 st. Gedrukt bij G. Tresling te Leeuwarden: Kort Verhaal van de oudheid, omswerven en oorlogsdaden van de beroemde ridders van Maltha, mitsgaders een beschrijving van het eiland door Jacobus Bosch, 4 st.
- 1 augustus De superintendenten en bevelhebbers der stad Leeuwarden verhuren op de Stadsschuttersdoele de opkomsten der veemarkt.
- 10 augustus Verkoop der huizinge en hovinge op de Grachtswal buiten Leeuwarden bij den organist Martinus Olivier bewoond.
- 12 augustus Bij monsieur D. van der Werp te Leeuwarden is te koop een billart.
- 12 september Aanmerkingen op den Voorloper van de Contradeductie der tegenpartij van Jhr. O. Z. v. Haren, uitgegeven door R. Willemsen, opgesteld door een Vrije Fries, 12 st. Roelant Grim, loodgieter en leidekker tegenover de Galileërkerk te Leeuwarden, verkoopt allerlei soorten fonteinen, voorstellend een levensgroot looden vogel Phenix met zijn natuurlijke kleuren, 35 voet hoog het water spuitend, rustend op een achtkante piedestal, waarin 5 bedriegelijke watersprongen.
- 16 september Te Leeuwarden verkocht de boeken, instrumenten, schilderijen en zilveren degen nagelaten door wijlen den chirurgijn Arent Pars.
- 19 september Ds. Everhard Penninga te Garijp verhuurt de pastorie-plaats, groot 100 pondem.. aldaar. Uitgegeven: Verdediging van Johan Alexander van Sandick en Mr. Willem v. Hogendorp tegen de beschuldigingen van Jhr. O. Z. v. Haren, prijs f 2.50, alsmede de verdediging van Generaal-majoor Eggeric van Tiddinga. Verkoop der bibliotheek van Dr. Bavius van Greven, ammunitiemeester te Leeuwarden.

- 24 september Aanbesteed het maken van twee nieuwe deuren in 's Lands Kysterazijl liggende over de trekvaart tusschen Harlingen en Franeker. Gedrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Onpartijdig onderzoek over de thans rouleerende verschillende voorkomende in de Deductie van Jhr. O. Z. van Haren en in de Verdediging van v. Sandick en W. v. Hogendorp, 4 st.
- 26 september Juffr. Marchamp te Leeuwarden een kostschool houdend, neemt ook „schooljuffrouwtjes" aan voor een ordentelijke prijs, opdat een ieder ordentelijk onder zijn kinders een goede opvoeding kan geven.
- 30 september Gedrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Brief van Jan Alberts, schoolmr. in Friesland, aan Mons. R. Willemsen, voorloper en Meedechristen in Holland, over zijne zwarigheden welke hij vermeent voor te komen in de Deductie van Jhr. O. Z. v. Haren, 12 st.
- 10 oktober Gedrukt bij P. Koumans te Leeuwarden: Kort Vertoog van staat en geschiedenis der Kerke, door Foeke Sjoerds, met voorrede van Ds. Joh. Ratelband aldaar, prijs *f* 3.50.
- 31 oktober Jan Dominicus Struiving, landmeter, op de Weaze te Leeuwarden, geeft ten zijnen huize onderwijs in rekenkunst en mathesis, 's avonds van 5—8 uur.
- 14 november Gedrukt bij P. Koumans te Leeuwarden: Ackrums tempelbouw of eerste predicatie gedaan in de nieuw gebouwde kerk te Akkrum over Haggai 2: 10 door Ds. Regnerus Braarda aldaar, 6 st. Op kosten van de sociëteit gedrukt: Regtsgeleerde confrontatie ofte onzijdige nauwkeurige en kortbondige vergelijking der verdediging van de H.H. J. A. v. Sandick en Mr. W. v. Hogendorp, alsmede van E. v. Tiddinga door C. Boëtius c.s., 17 st.
- 5 december Gedrukt bij W. Wigeri te Leeuwarden: Historia Physiologica Ascaridum, cum figuris aeneis, auctore M. v. Phelsum, Med. Dr., 18 st.
- 8 december Verkocht bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden de bibliotheek van S. C. Vitringa.
- 12 december Isaak Jozeph Levy in de Kleine Kerkstraat te Leeuwarden oefent bijna 2 jaar het vak uit van diamantslijper.
- 21 december Verkocht bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden de medicinale boeken van wijlen de hr. van Laak, Med. Dr.

1762

- 2 januari Gedrukt bij W. Wigeri te Leeuwarden: Korte dog zakelijke Aantekening wegens de vinding des zons Paralaxes, grootheid der zonne en afstand van de aarde, hoe zulks alleen op een plaats van Vrieslands Meridiaan gevonden is, dooide observatie alhier gedaan den 6 Juny 1761 op de planeet Venus voor de zon: alles op een groote in 't koper gesneedene kaart duidelijk aangetoond door Wytze Foppes, 11 st.
- 27 januari Gedrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Deductie voor vrouwe S. A. v. Haren, geb. van Huls, ter haarer noodzakelijke zuivering van de lasterlijke gerugten en imputatiën tegen haar gedrukt en verspreid.
- 13 februari Gedrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Kort en zakelijk uittreksel van het berugte werk van ds. J. E. Jungius te Zutfen over de verborgenheden der laatste tijden, behelzende een nauwkeurig bericht van 's mans zonderling gevoelen over Zach. 14: 1, 2, over Openb. 13: 18, Daniël 12: 5—12, wegens de groote verdrukking, die beginnen zal in het jaar 1763 en eindigen met het jaar 1808, waarop het Duizendjarig Rijk volgen en de wereld 290 jaren daarna vergaan zal, 4e druk. G. N. Garama, organist der Fransche kerk te Franeker, naast het klooster, geeft les in lees-, schrijf-, reken- en muziekkunst op de klavecimbel, viool en fluit en teekenkunst, ieder kind voor de som van 115 car. gl. mits kost en drank en huisvesting daarmede inbegrepen en een geheele dag onderwijs.
- 23 februari Verkocht in het Stadsweeshuis te Leeuwarden een partij curieuse schilderijen, met veel moeite en kosten bijeen verzameld door wijlen W. Falk te 's-Hage.
- 8 maart Adrianus Hack en A. Martijn steken te Leeuwarden een kunstig vuurwerk af op prinsejaardag, in het Zaailand bij de middelste brugge, 1e zitplaats *f*2, 2e *f*1.50, 3e *f* 1.
- 27 maart Gedrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Brief van O. Z. v. Haren aan een vriend te Leeuwarden, 4 st.
- 10 april Daar de kerkvoogden van Marssum van tijd tot tijd merkelijke reparatiën hebben moeten doen aan de grafkelders der familie v. Eijsinga in de kerk, verzoeken dat de naastgerechtigde de kosten zal betalen aan den administr.-kerkvoogd Dr. Petrus Wielinga te Leeuwarden bij poene van verval der grafsteden. Ds. W. v. Slooten te Tzummarum biedt een sierlijke nieuwmodische chais te koop aan. Gedrukt bij Hendrik Hoitsma te Franeker: Vertoog over wonden, welke volstrekt uit hun aart en toevallig doodelijk zijn.
- 13 april A. van Lingen en Co. te Leeuwarden verkoopt zijn winkel en leesbibliotheek van eenige duizenden nummers.
- 30 juni A. Jeltema vertoont ten huize van H. Wiersma, uurwerkmaker op het Aarden Waltje dicht bij de Kettingbrug te Leeuwarden 17 sierlijke afbeeldingen, vervattende het geheele wisselvallige leven van

den aartsvader Joseph, wordende iedere afbeelding door hem digtkundig verklaard. Deze vertooning geschiedt des Maandags, Woensdags en Saturdays, 's avonds om 6 en 9 uur, prijs le rang 6, 2e 4, 3e 6 stuivers.

- 7 juli Verkocht ten huize van Johannes Jans, herbergier in de Swarte Jagtwagen op Twijzel, door F. S. Reiding, secretaris van W. Dongeradeel, een heerlijke plaats aldaar, in stukken o.a. twee kampen land achter Damwetze, groot 5 lopen stal. In de herberg Benthem te Leeuwarden te zien een uitmuntend kunststuk, n.l. twee levensgrote figuren, verbeeldende een herder en herderin, zooals ze in de opera voorgesteld worden en speelen op twee fluiten travers allerlei toonen, primo en secundo. Octrooi verleend aan Pieter Koopmans te Bolsward tot het maken van een nieuw soort watermolen.
- 10 juli Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Verhandeling van de sphaerische of Klootsche zonnwijzers n.l. hoe men op een sphaere convexa of ronde kloot allerlei zonnwijzers meetkonstig beschrijven kan, alsmede om in een sphaera concava of halve holle kloot velerlei uur en andere cirkels te beschrijven, door Joh. K. Knoop, met 21 koperen platen van den plaatsnijder J. C. Philips.
- 4 augustus De magistraat van Leeuwarden verhuurt de stadshuizinge c.a. met gerechtigheid van de tol op de Oude Schouw.
- 30 augustus (3J) Burmaniahuis te Leeuwarden boelgoed van meubilair, bij wijlen de hr. Anthony d'Arnaud nagelaten.
- 11 september Bij P. Koumans te Leeuwarden uitgegeven: Collectio scholastica ex optimis scriptoribus Graecis, regulae generales exteriori's eloquentiae cum praefatione Johannis Balck. gymnasiarchae Leovardiensis. Verkoop van 200 zware esschen op de singel van Groot Hermans te Minnertsga.
- 18 september H. A. de Chalmot te Leeuwarden verkoopt de bibliotheek van wijlen H. L. van Haarsma, houtvester en Gedeputeerde Staat. Gedrukt bij Wigerus Wigeri te Leeuwarden: Verhandeling over de verlossing der huisvrouw van Wiebe Braaxma, adsistent van 't Geregte van Sneek, ter zijner verdediging beschreeven door Hylke Jansz. chirurg en vroedmeester te Sneek, 5 st.
- 22 september Gedrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Een zedig onderzoek wie volgens de instelling van onze Heere Jezus moogen en moeten ten Avondmaal gaan, 3e druk vermeerderd met een zedig onderzoek over de zin van de eerste vrage van het doopsformulier door ds. Martinus Swarte te Engelum. Alsmede: Eenige Opmerkingen over zommige Aanmerkenswaardige stoffen, die ons voorkomen in de voorzeggingen van den profeet Ezechiël, met toegift over de merkteekeningen der waarheid onzer redeneeringen, door ds. Martinus Swarte te Engelum.
- 25 oktober Verkoop van den inboedel van Jhr. Ulbo Aylva van Burmania ten zijnen sterfhuize in de Gr. Kerkstraat te Leeuwarden.
- 3 november Bij A. Ferwerda te Leeuwarden gedrukt: Derde Deductie voor Jhr. O. Z. v. Haren.
- 6 november Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: De klugtige Romant of het leven der edelmoedige comedianten, naar het Fransch van Charron, door N. Heins, schrijver van de Vermakelijke Avonturier, en met fraaie koperplaatjes voorzien door den konstenaar J. C. Philips, 2 dln., prijs 48 st.
- 22 november Verkoop der pastoralia van Weidum, Foudgum en Raard. Verkocht de huizinge, De Twaalf Keizers aan de Lange Piep te Leeuwarden, bewoond door koopman Roelof Corver, geboden f 4000. Verkocht 100 iepen op de singel te Beers.
- 4 december Verkoop der pastorie-vastigheden van Stiens, Lekkum en Miedum. Gedrukt bij W. Wigeri te Leeuwarden: De ware Chr. religie onderzocht en nagespoort uit Matth. 6 en 7 door Prof. H. Venema te Franeker, 3e dl.

1763

- 25 januari Een Bolswarder vertrekt 's morgens te 5 uur op schaatsen uit den Haag en arriveert denzelfden dag te half 7 in Leeuwarden.
- 29 januari Ds. Braunius te Sloten biedt een jeneverstokerij aan de Westkant van het Diep aldaar te koop aan. Gedrukt bij W. Wigeri in den Rotterdamsche Erasmus te Leeuwarden: Kort Begrijp van de heilige historie, zedert de scheppinge der werelt tot op de vaststelling van de Chr. godsdienst, in vragen en antwoorden.
- 1 februari Op 't Burmaniahuis te Leeuwarden bij het boelgoed verkocht een zeer welsprekende papegaai.
- 5 maart Gedrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Deductie voor Mevr. R. M. Lyklama à Nieholt—Wed. Bouricius aan de Staten van Friesland.
- 8 maart Het Muziekcollegie te Bolsward laat op Prinsenjaardag een kostbaar preeel- en watervuurwerk afsteken onder fraai trompetgeschal tot genoegen van vele duizenden aanschouweren, hetgeen tot in den vroegen morgen heeft geduurd. De brandspuitmaker Jan Klinkhamer te Leeuwarden laat een kunstige fontein voor het raadhuis springen, waarmee men een groote menigte figuren door water heeft vertoond. Boelgoed ten huize van de Burmania's op Goslinga-State te Hallum.

- 2 april Bij Gerrit v. d. Wal, boekverkooper in 't Nauw te Leeuwarden verkrijgbaar: Uitbreiding over de 3 eerste Capittels van Genesis en een Vertoog van 't Geestelijk Huwelijk, in digtmaat door juffer A. M. v. Schuurman, prijs 3 st. En De Gedichten van ds. H. A. van der Sloot te Boksum. Alsmede: Schuitpraatje tusschen een Hollander, een Fries, een Zeeuw, reizende van Amsterdam op den Haag. Verkoop der stemdragende zathe Decama-Oudhof in de Schrans onder Huizum.
- 23 april Gedrukt bij G. Tresling te Leeuwarden: Compagniezakboek voor de infantry, 12 st.
- 20 juni Verkocht bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Een bibliotheek met verscheidene snaphanen en pistolen, waaronder een van Penterman.
- 11 juli Te koop achter de Hoven te Leeuwarden een hoving met allerhande schoone bloemen als tulpen, aurikels, hyacinthen en renonkels. Aanbesteed in het Nieuw Weeshuis te Sneek de leverantie van 40 à 50 schouw Eernewouder baggelaar.
- 3 augustus Gedrukt bij A. v. Linge te Leeuwarden: Tegenw. Staat of Histor. Beschrijving van Friesland.
- 31 augustus Gedrukt bij G. Tresling te Leeuwarden: Aanspraak gedaan door Ds. C. Blom aldaar aan den vollen Magistraat der stad op 26 Aug. 1763.
- 10 september Bij G. Tresling te Leeuwarden gedrukt: Deductie voor Gerrit Tresling, borgervaandrig, rakende de ordres van de Ed. magisraat van Leeuwarden over het drukken, verkopen en ophalen van de aanspraak door Ds. C. Blom gedaan, 8 st.
- 1 oktober Prof. N. Ypeij treedt andermaal als rector op, verzen verschijnen van J. Terpstra, Car. à Doys, D. J. Slotsboo, E. H. Tenckinck, (Grieksch), A. J. Conradi, E. Wassenbergh, C. Luffman, J. Ruardi, G. Coopmans, A. Saagmans, F. v. d. Plaats bij W. Coulon. Verhaal van het voorgevallene op 24 Aug. 10 en 11 Sept. 1763 binnen de stad Leeuwarden, ten opzichte van de vacature der 6e predikantsplaats, opgesteld door C. Blom aldaar. Gedrukt bij K. v. Tongerlo te Amsterdam: Brief van een heer te Leeuwarden aan zijn vriend te Amsterdam over de aanspraak van ds. C. Blom te Leeuwarden, benevens de beide resolutiën door de Ed. Agtbaarheden genomen. Gedrukt te Leeuwarden bij W. Wigeri: Natuurkundige Verhandeling over de wormen, welke veeltijds in de darmen der menschen gevonden worden, met koperen platen door Dr. M. v. Phelsum.
- 10 oktober Verkocht een heerlijke huizinge bij de Put te Leeuwarden, bewoond bij de Oud Raad en advocaat E. M. v. Burmania, over de Cancellarij, geboden 4026 goudgl.
- 15 oktober Gedrukt bij K. v. Tongerlo te Amsterdam: Vrijmoedige bedenkingen over de aanspraak van ds. C. Blom te Leeuwarden, alsmede Eenvoudig Verhaal door Z.E.W. waarin onderzocht wort of enz. door S. H. Waterlee. Te koop bij Uiltie Sikkes te Menaldum een wolkamers tweermnolen. Te huur of te koop een brouwerij in de Rottevalle, adres Tjerk Klases aldaar.
- 22 oktober Aanbesteed het halen en brengen van het noodige schil op de stadswallen en cingels te Leeuwarden. Verkoop der buitenplaats Bornia-State te Weidum voor eenige jaren nieuw verbouwd.
- 29 oktober Gedrukt bij G. Tresling: Zugt tot den Heere over de toestand der kerke te Leeuwarden, door Frederika Alida Tegneus, 2 st. Verkoop van alle pastoriegoederen van Surhuizum en Augustinusga.
- 2 november Gedrukt bij Hermanus de Wit te Amsterdam: Vrijmoedige Bedenkingen over hetgeene geduirende de vacatuure van de 6e predikantsplaats binnen Leeuwarden is voorgevallen, waarin zeker onbegonnen lasterschrift onder den titel van vrijmoedige bedenkingen door S. H. Westerlee, wederlegt door N. Faber. 6 st.
- 5 november Verscheen: Brief van een liefhebber der Waarheid aan een zijner vrienden, waarin 3 stellingen onderzocht worden, voorkomende in de Deductie van den Groten Kerkeraad te Leeuwarden, betrekkelijk de zaak Blom. Verschenen bij P. Koumans te Leeuwarden: Volgljst der predikanten van Zevenwouden door Jacobus Engelsma, rustend predikant op de Gorredijk. Verschenen bij denzelfden: F. Sjoerds, Kort Vertoog der Kerkel. Geschiedenis, dl. II.
- 12 november Verkoop der plaatsen en landen, behoorende tot de pastorieën van St. Jansga en Oudeschoot. Verkoop der pastorielanden van Ureterp, Siegerswoude en Hemrik. Verschenen bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Verhandeling over de zedeleer der kerkvaderen door Jan Barbeirac, Hoogleeraar in de rechten te Goningen. En: H. W. Bernsau: Onomasticon definitivum exhibens notiones sine definitiones in logica et metaphysica, 2 Torn. pr. f 5.—.
- 19 november Verkoop der pastorievastigheden van Jelsum. Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Verdediging van de Magistraat van Leeuwarden tegens de deductie ten onregte op den naam der gecommiteerden van de kerkeraad uitgegeven. Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Fructologia door J. H. Knoop, f 20.— En van denzelfden: Jongemansonderwijzer, pr. f 5.—.
- 21 december Gedrukt bij Dirk onder de Linden te Amsterdam: Zedig Onderzoek van een oneenzijdig en onpartijdig Liefhebber der waarheid, hoeverre de magt der Chr. Overigheid omtrent de kerk en wel in het bijzonder ook in het stuk der beroepinge van leeraren zig uitstrekt. Ter overname aangeboden de beeld- en steenhouwerswinkel van Wed. J. Bruinsma te Leeuwarden. Verschenen: Het Gezag van den Souverain of alle overheden ende machten verdedigt tegens de gevaarlijke ketterij, die onlangs het hoofd heeft opgestoken in de Deductie onder den naam van Gecommiteerden van den kerkeraad te Leeuwarden, met singuliere aanmerkingen over het gedrag en de geschriften van Ds. C. Blom door

P. S., 4 st. Alle diegeene dewelke voor den dag kan brengen een testament van wijlen Johanna Wilhelmina vrouwe van Schratenbag, geb. v. Aylva, waarin Backeveen door dezelve is fideicommis gemaakt, zal tot een praemie genieten 1000 car. gl. van Jhr. E. H. v. Burmania te Bakkeveen, dat voorennoemde vrouw geen ander testament als van 24 Juli 1731 heeft gemaakt, waarin aan haar broeders, dogters en kindskinderen elk 1/3 van Bakkeveen heeft toegemaakt. Dit paar legateert aan elkaar de volle eigendom van al hunne veenen.

1764

- 1 februari Verschenen 2e druk van Ordre der Texten voor de feestdagen voor de gemeente J. Ghristi te Leeuwarden, waarbij gevoegd: De overeenstemmingen der Evangelisten en Aanwijzing der Profetische teksten, met het vers Kruistriomf van J. Vollenhove, 6 st.
- 7 februari Bauke v. d. Weijde. vleeschhouwer in de Nieuwe Steeg te Leeuwarden (laat trommen een extra vette os, zoo cierlijk van hoornwerk als er in Jaren een gezien is, zijnde door grietman Rengers van Wijmbritseradeel aangezet en geweid.
- 18 februari Gedrukt bij H. Hoitsma te Franeker: 62 uitgekijpte konsten met deszelfs bijgevoegde verklaringen van ieder nummer. Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Antwoord van J. A. de Chalmot, voorzien met de nodige bijlagen ter wederlegging van de z.g.n. Verdediging uitgegeven op de naam van zijn huisvrouw Albertina Fransen, 5 st.
- 22 februari Notaris P. Wierdsma verkoopt op de Stads Doele te Leeuwarden een verzameling uitmuntende gouden en zilveren medailjes en gedenkpenningen nagelaten door wijlen Jhr. Ulbe Aylva van Burmania, old grietman en ontvanger generaal van Leeuwarderadeel, alsmede een aanhangsel van een extra fraai gemaakt zilverwerk.
- 7 maart Te zien ten huize van A. Stotsman in de Grootte Hoogstraat te Leeuwarden het groot konstkabinet bestaande in 40 geboetseerde schilderijen, entree 2 st.
- 8 maart Commies Gerardus Luppus te Leeuwarden heeft aan zijn huis een zeer bijzondere illuminatie.
- 19 maart Verkoop der bibliotheek van wijlen ds. H. Andeles ten zijnen sterfhuize op de Weert te Leeuwarden.
- 28 april Bij G. Tresling te Leeuwarden gedrukt: Compagnieboek voor de infanterie en: Het vermakelijk of z.g.n. Kaartspel, waardoor men een gehele avond een gezelschap op een vermakelijke wijea kan diverteeren, zonder iets te winnen of te verliezen, 6 st.
- 2 mei Uitgegeven bij A. Ferwerda en G. Tresling te Leeuwarden: Toneel des oorlogs, begonnen met 1756 of Algemeene historie der veldtochten vervattende de veldtochten van 1758, prijs f4.20.
- 12 mei Gedrukt bij P. Brandsma te Leeuwarden: Egt verhaal van het voorgevallene op de Helder niet ver van het eyland Texel ten opzichte van de executie der crimineele justitie op 8 Mei 1764 geoefent aan eenige rebellen van het O. Indische compagnieschip Nijenburg, 2 st.
- 22 mei Verkocht bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden een deftige verzameling Latijnsche, Fransche en Neder!, boeken in verscheidene faculteiten, alsmede eenige schilderijen, waaronder van voorname meesters.
- 9 juni J. O. Kruger presenteert te koop zijn buitenplaats te Weidum. Ds. C. Blom te Leeuwarden verklaart, dat de predikatie door hem op 4 Sept. 1761 niet is uitgesproken, zooals dezelve thans het ligt ziet, gelijk ook dat dezelve niet na, maar voor de berugte resolutie condemnatoir aan hem voorgelezen op 7 Sept. 1761 is geschiedt, en dat ze op een eer- en trouwloze wijze het ligt ziet, want hij zijn handschrift aan niemand ter wereld heeft laten lezen dan aan de twee visitatoren der classis van Leeuwarden, Wierdsma en Reynalda, toen hij in de noodzakelijkheid meende te zullen gebragt worden om voornoemde predikatie uit te geven, gelijk ook ds. Reynalda, die prout jacet geaprobeert heeft, en verklaart die nooit uit zijn handen te hebben gegeven. Dus laat ds. Blom elk oordeelen op wat wijze de uitgever aan een copie van deze predikatie mag gekomen zijn, verklarende dezelve geenszins voor de zijne te houden en teffens het tytelblad voor leugenachtig en de voorreden voor een pasquil.
- 16 juni Ds. J. C. Wiersma te Jelsum verklaart ter handhaving zijner eer en goede naam: 1° dat hij als visitator op 1 Oct. 1763 van ds. C. Blom ontvangen heeft, zekere eigenhandig geschrevene predikatie over Prediker 3: 16, 17, 2° dat hij die predikatie van de verdeeling der textwoorden af woordelijk heeft uitgeschreven als moettende daarvan rapport doen aan de E. Classis, 3° dat hij in deze predikatie gevonden heeft zekere zeldzame passagies, die wel een nadere overweeging en crisis verdienen, 4° dat hij om in dezen van zijn eigen oordeel alleen niet af te hangen, nog de agting van den hr. Blom te kort te doen, 't afschrift deezer predikatie, als zijnde van den Auteur zelve in 't openbaar voor een menigte menschen van de predikstoel gelezen en uitgesproken ter lecture heeft overgegeven aan zekere oordeelkundige mannen en leeden van de Classis van Leeuwarden om derzelve sentiment in te nemen, 5° dat hij bevonden heeft, dat deeze predikatie, hoewél tegen zijn wil en intentie in druk gekomen egter met zijn copia overeenkomt, zo met eenige fouten van letteren en zulke die de zin niet storen, en 't woord slabbe op pag. 16 uitzondert en wegdoet, 6° dat hij bereid is, mids de noodzakelijkheid 't vordert met solemneelen eede voor de regtbank te bevestigen, dat dit zijn afschrift met 't eigenhandig origineel des autheurs overeenkomt, en nu verwagt dat ds. Blom

aantoonen, waarin de gedrukte predikatie van de zijne, zo als e aan hem overgegeven is, zaakelijk verschille, dog nu geen verandering in dezelve maake.

- 12 september Bij A. Ferwerda en G. Tresling te Leeuwarden gedrukt Verhandeling van Voltaire over de verdraagzaamheid in het stuk der religie, uit het Fransch vertaald.
- 19 september Gedrukt bij A. Ferwerda en G. Tresling te Leeuwarden gedrukt: Het gevoelen der praedestinatie ontheft van nieuwe zwarigheden van Alethofilus Fileusebius in zijn beschouwing van de beste waereld, en van de vernieuwde zwarigheden van den uitgever der zwarigheden van S., Werenfels, door J. Tobitson, 6 st. Verschenen: De gevallen van Ruth, in 6 zangen, door Anna v. d. Horst, opgedragen aan prinses Maria Louise.
- 6 oktober Verschenen bij A. Ferwerda en G. Tresling te Leeuwarden: 2e druk van Voltaire's verhandeling over de verdraagzaamheid.
- 15 oktober Verhuring der plaats van de Galemadammen te Koudum met tolleren, overzetten, visscherijen, huizinge en herberg, conditie's bij oud-secretaris Galtema aldaar. Verkoop der huizing in de St. Jacobsstraat te Leeuwarden bewoond door baron v. Schwartzenberg te Beetgum.
- 29 oktober Verkoop der huizinge bij ds. J. Courtonne voor *f* 140, bewoond in de Gr. Kerkstraat te Leeuwarden.
- 6 november Uit de boedel van Styntie Hobbelings, wed. Symon Starringh te Leeuwarden verkocht staeldraaijers gereedschappen als diverse draaibanken, waaronder een is, waarop allerhande kunstwerken kunnen gedraaid worden.
- 10 november Uitgegeven bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: H. Venema, Commentarius in psalmos 42—64, ad librum prophetiarum Jeremiae. Te huur een greidplaats te Terzool, 97 pondematen, adres de predikant van Sybrandaburen.
- 31 december Te bekomen bij E. Andeles, goud- en zilversmid te Leeuwarden: Nieuwjaarspenningen met beelden der jaargetijden en versjes, prijs in zilver *f*3.15 met doosje.

1765

- 5 januari Te bekomen bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Treurgordijn, opgeschoven voor den doorluchtigen en dapperen held Gratianus, lierdicht, gevolgd na het Fransch van Voltaire, 4 st. Gedrukt bij W. Wigeri te Leeuwarden: Verhandeling over de natuurlijke oorzaaken der ziekte onder het rundvee en derzelver langere duuringe als te voeren, gaande vooraf 2 verzoogen gezonden aan de Holl. Maatschappij der wetenschappen, ter beantwoording eener vraag over deze stoffe in 1759 voorgesteld en in 1760 herhaald door ds. Eelko Alta te Bozum, 18 st.
- 7 januari H. A. de Chalmot te Leeuwarden verkoopt de bibliotheek van wijlen W. H. Frieswijk, oudste advokaat voor den Hove van Friesland en pensionaris der stad Leeuwarden, benevens een collectie gouden en zilveren gedenkpenningen.
- 9 januari Joseph Israëls, woonagtig in de Kleine Kerkstraat te Leeuwarden adverteert, dat hij volgens raadsresolutie is toegelaten als beëdigd translateur van de Hebreeuwsche, Chaldeeuwsche, Rabinersche, Jood-Duitsche en Hoog-Duitsche talen.
- 23 januari Gedrukt bij A. Ferwerda en G. Tresling: De waare hope en verwagtinge Israëls, verbeeld in eenige zamenspraken, gehouden tusschen rabbi Hertog Leevy te Leeuwarden en koopman Jacobus Bosch, waarbij een opdrachtbrief aan de Parnassim der Synagoge te Amsterdam, 2e dr. Bij dezelfden gedrukt: Harmonie der 4 evangelisten door Jacobus Bosch, prijs *f* 3.—.
- 4 februari Verkoop eener moderne huizinge in de Gr. Kerkstraat te Leeuwarden, bewoond door grietman A. Lycklama à Nijeholt voor 200 car. gl.
- 18 februari Op prinsessejaardag ten huize van J. M. van Beijma te Leeuwarden is concert gegeven door adel en aanzienlijken der provincie, 's avonds 5—9 uur, daarna souper op de Stadsschuttersdoele, met bal tot den morgen. Des namiddags klokkenspel en afvuring der kanonnen op de stadswallen.
- 20 februari Gedrukt te Leeuwarden: Nodig tegengift voor Voltaire's. verhandeling over de verdraagzaamheid, 12 st.
- 23 februari C. van Thiel, thans kok bij Jhr. O. Z. v. Haren, adverteert dat hij I Mei a.s. binnen Leeuwarden in het logement 't Poortie gaat houden.
- 27 februari Gedrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: W. Bartjens, Cijferboek, uitgewerkt door H. Haanstra, 5e dr. en J. Buma: Reis door de Elizeesche velden.
- 6 maart Aangekondigd de a.s. verkoop op afbraak van het grootste gedeelte van het z.g.n. Klokhuis binnen Leeuwarden, bestaande voornamelijk in Olde Vriesche steen en extra zwaar eiken kapwerk. Gedrukt bij A. Ferwerda en G. Tresling: Boeren en Landlieden Onderwijzer, 22 st.
- 7 maart Benoemd tot professor in de theologie en tot avondprediker aan de Franeker Hoogeschool Ds. Johannes Ratelband te Leeuwarden.

- 16 maart Gedrukt bij G. Tresling te Leeuwarden: Deductie van Jhr. Tjalling Edo Hessel Roorda v. Sixma contra Jhr. Edzard Hobbo van Burmania aan de Staten van Friesland ingegeven Febr. 1765, prijs 10 st. Geveild in de Nieuwe Hopzak te Leeuwarden de buitenplaats te Hallum bewoond door wijlen kapitein Waslander als eigenaar.
- 6 april Verschenen bij W. Wigeri te Leeuwarden de 2e druk van Kort Begrip van de Heilige Historie van de schepping der Wereld tot op de vaststelling van de Chr. godsdienst, 2 st.
- 9 april Boelgoed ten sterfhuize van wijlen vrouwe A. van Doys, douairière v. Haersma te Augustinusga. 'te 5 uur in den morgen is te Leeuwarden, na eenigen tijd gesukkeld te hebben, overleden Maria Louisa, prinsesse van Hessen Cassel, douairière van wijlen Johan Willem Friso, moeder van Willem IV, oud 77 jaar.
- 13 april De kerk van Nijehove te Leeuwarden voor 1000 car. gl. op afbraak verkocht, nadat 11 Maart de blauwe pannen waren afgenomen, het puin gevoerd naar Wonseradeels zeedijken. De kunstschilder R. Jelgerhuis in de Gr. Kerkstraat te Leeuwarden schildert kamerbehangsels, history-, portrait-, bloem-, basrelief, zeestukken, exerceert etsen en graveeren van signetten, titelplaten, enz. Bij hem verkrijgbaar twee afbeeldingen van het z.g.n. Klokhuis (van ouds Nijehove) te Leeuwarden, 4 st. G. Tresling geeft uit: Nieuw ABC boek met plaatjes tot verklaring van de Geloofsartikelen en Tien Geboden, alsmede Bijb. Printverbeeldingen in 75 plaatjes om de kinderen de historische vragen volgens het geleide van den Eerw. Borstius beter te leeren.
- 20 april Bij het Blokhuis te Leeuwarden verkocht een paarde-olie-molen, 4 zaagijzers, 4 wangijzers, 2 fonteinijzers, het kalf, het olyblok en zijn banden, de windes-as, de keuning, de steenrand, gaande werken, kuip, enz.
- 23 april Ten teeken van publieke rouw wegens den dood van prinses Maria Louise luiden alle klokken in Leeuwarden, 's morgens van 9—10, 's middags 12—1, 's namiddags 3—4, en 24 April alle klokken in alle steden en dorpen van Friesland op dezelfde uren en vervolgens op 1 en 8 Mei van 12—1 uur.
- 24 april Oproep voor de vacature van schoolmeester, organist en koster te Staveren, tractement *f* 150. Bij G. Tresling te Leeuwarden te bekomen: Lijkklagte bij de dood van Maria Louisa, door Anna van der Horst, 3 st. Boelgoed van koeien, karn. hooiwagens en alles wat tot een geschikte koemelkerij behoort, bij ds. P. Hoekema te Goutum.
- 7 mei Verkocht bij Hendrik Strick te Leeuwarden de bibliotheek van wijlen Ds. Herm. Theod. Huidekoper te Staveren.
- 25 mei Gedrukt bij A. Ferwerda en G. Tresling te Leeuwarden: Beknopte Verhandeling voor de infanterie aangaande de snaphaan, 5 st.
- 29 mei Hendrick Strick te Leeuwarden wenscht wegens ouderdom en zwakheid zijn boeknegotie niet langer te continueeren en houdt uitverkoop van zijn magazijn.
- 12 juni J. Sperner in de Speelmanstraat te Leeuwarden verkoopt de Essence merveilleuse of wonderessence, volmaakt geneezende alle koortzen, hartkloppingen, zucht, koliek, steen, enz., 't flesje 1 gl.
- 13 juni De zilversmid E. Andeles te Leeuwarden geeft een rouwmedaille uit voor prinses Maria Louise, in goud, prijs *f* 105, in zilver 5 gl. 15 st. met deze 2 versjes van A. Jeltema:
- 13 juni Plegtige begrafenis van Maria Louisa, waarvan de uitvoerige beschrijving staat in de Leeuw. Courant van dien dag. Het vorstelijk lijk is door de kerk gedragen en in de kapel aan de linkerzijde van het lijk van prins Johan Willem Friso. De lijkstatie verliet de kerk door de kerkdeur De Oranjeboom genaamd. Ds. Joh. Schrader hield 's middags als oudste predikant van Leeuwarden, een lijkrede uit Openb. 16: 13.
- 15 juni Bij A. Jeltema te Leeuwarden te bekomen: Drie gedigten op de Lijkbus van Maria Louisa, 1 st.
- 19 juni Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Afkomst, leven en zalige dood van Maria Louise, met portret en beschrijving der lijkstatie, 36 st. Eveneens: Proeve van Bijbeldichten, brieven en mengelzangen door G. T. de Cock.
- 10 juli Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden, lijkrede uit Openb. 16: 13 bij het afsterven van Maria Louise, door ds. Joh. Henricus Schrader.
- 13 juli Gedrukt bij A. Ferwerda en G. Tresling te Leeuwarden: De Honigbij dl. I, bestaande in een verzameling van dichtstukjes uit Nederlands beste poëten.
- 23 juli Verkocht ten sterfhuize van Margaretha Ferwerda in de Peperstraat te Leeuwarden een groote partij kostelijke kanten.
- 29 juli Ten huize van Sipke Zijlstra, distelateur bij de Kettingbrug te Leeuwarden verkocht het zilversmidsgereedschap van wijlen den ouden Joh. v. d. Leij, waarbij sierlijke patronen en teekeningen.

21 september	Nicolaas Bergynjes, de nieuwe chirurgijn te Rien. geneest kwaade zeere hoofden, Venuskwaalen, ligte Catarren of Vliesen van de oogen, hij beziet ook het water en geeft daar kennis van. Bij A. Ferwerda en G. Tresling gedrukt: Neue und Volständige Hoogteutsche Grammatik, 16 st. De diaconen der Nederd. Geref. gemeente te Leeuwarden verhuren alle vruchtboomen op Mariënborg, tevens verkoop van een partij uitheemsche planten in potten.
5 oktober	Gerhardus dit Pon, kunstschilder in de Bagijnestraat te Leeuwarden, geeft teekenlessen 's avonds 6—8 uur.
9 oktober	A. Ferwerda en Rienk Jelgerhuis te Leeuwarden drukken en geven uit op 22 koperen platen de lijkstatie van prinses Maria Louise, prijs <i>f</i> 6.
12 oktober	Bij P. Koumans te Leeuwarden gedrukt dl. III van Kort Vertoog van de Staat en Geschiedenissen der Kerke door F. Sjoerds, <i>f</i> 4.25.
21 oktober	Verkocht in de Wijnberg op de Wirdumerdijk te Leeuwarden de vorstelijke hovinge en tuinen Mariënborg, geboden 6000 goudgl.
29 oktober	Verkoop van alle pastoralia te Burum. Op de Stadsschuttersdoele te Leeuwarden verkocht de bibliotheek van wijlen advocaat, Agaeus Hamerster.
30 oktober	Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: De Christel, liefde in haaren waaren Aart. redenvoering over Joh. 15: 17 uitgesproken in de Groote Kerk te Leeuwarden op 3 Febr. 1765 door Ds. G. T. de Cock te Harich, thans te Beetgum. Verschenen: Kerkelijke Redevoering over Prediker 9: 5 bij den dood van prinses Maria Louise, door ds. Wilhelmus Heshusius te Hindelopen.
4 november	Notaris Wierdsma verkoopt in de Nieuwe Hopzak te Leeuwarden de huizinge, erven, hovingen, stallingen enz., waarin het hof van wijlen prinses Maria Louise heeft bestaan in de Groote Kerkstraat, geboden 4000 goudgl.
30 november	Verkoop der pastoralia van Oosterbierum. Gedrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Ambrosii Dorhoudt, v.d.m. Dokkumani, Animadversiones in loco selecta V. et N. Test.
30 december	Verkoop der huizinge waar Hanenburg in de gevel staat aan de Weaze te Leeuwarden, nu laatst door Jan Wybes Reiding met de dood ontruimd.

1766

24 januari	Octrooi verleend aan Bernardus Lynslager, Hermanus ten Brug, Harmen Frans en Gordel, allen te Franeker en Hendrik euring te Leeuwarden, tot het exerceeren eener fabryk en weverij van zijden doeken, zijden bonten en trijp, gedurende 10 jaar.
8 maart	Bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden verschijnt: Vreugdegalm der zegenvierende vrijheid, toegewijd aan Prins Willem V bij de aanvaarding der regeering, door D. J. Slotsboo, J.U. Dr. Prinsejaardag op Schiermonnikoog gevierd met afvuren van het geschut, vlaggen der schepen en vuurwerk met vuurpijlen, pektionen door den erfheer des eilands J. W. Stachouwer.
15 maart	Voor het nieuwe graf register te Wartena aangifte bij schoolmr. S. U. Visker aldaar. Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Lijkreden over wijlen prins Willem IV door Jhr. O. Z. van Haren, 14 st. Hycke Botes te Ferwerd geeft tot remedie tegen dollehondsbeet: wilde kaarden, hontsribbe, wijnruit, averuijt, waalwortel, steenruit, huislook, wilde kervel, hanepoot of driebladt genaamt, versch geplukt, gestooten in een mortier tot er sap uitkomt, en vermengd met wijnazijn, geperst door een doek. zes lepels met een lood fijne theriakel vermengd.
22 maart	Gedrukt bij P. Koumans te Leeuwarden: Vier kerkelijke redevoeringen van ds. W. Heshusius te Hindelopen. En: Zedige Aanmerkingen over de Kristel. liefde, leerrede van ds. G. T. de Cock te Beetgum, met aanhangsel van ds. L. Meijer op Twizel en Koten.
7 april	Uitgegeven bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Omstandige beschrijving van al hetgeen bij de heuchelijke installatie van Prins Willem V is voorgevallen.
19 april	Gedrukt bij P. Koumans te Leeuwarden: Handelingen van de Gecommitteerden in de zaken van ds. G. T. de Cock te Beetgum.
17 mei	Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Zeedige Aanmerkingen over de veengraverijen in Friesland, H. Venema, Commentarius ad psalmos 55—85, en Jacques Courtonne, pasteur de 'l église Wallonne de Leeuwarde, Le Paque celebreé au nom de l'Eternel la 18de anneé du roi Josias ou Sermon pour le jeune du 19 Fevrier 1766. Verkrijgbaar bij W. Wigeri te Leeuwarden: Brief van een vriend aan een vriend, inhoudende de vertalingen van de voornaamste latijnsche plaatzen in de Zedige Aanmerkingen van den hr. L. Meijer voortkoomende, 4 st.
24 mei	Verkoop van het huis naast het afgebroken klokhuis te Leeuwarden, voor deezen bij de stadsroeper Pool bewoond.
28 mei	De kunstschilder H. Rosenbergh op de Breedzijde der Nieuwstad te Leeuwarden levert landschappen, historiën, enz.

- 31 mei Gedrukt bij P. Koumans te Leeuwarden: Naamlijst der predikanten der classis Dokkum, sedert de Reformatie door Ds. W. Columba te Morra, vermeerderd door ds. A. G. Dreas te Ee.
- 18 juni Kaspar Kroese, pijper van de Garde, op de hoek van het Schoenmakersperk te Leeuwarden, verkoopt allerlei soorten van dwarsfluiten, hetzij palmhouten of koperen.
- 14 juli Verkoop van de huizinge, hovinge en stallinge op de Tweebaksmarkt te Leeuwarden, bewoond door wijlen grietman M. v. Bouricius te Heerenveen als eigenaar.
- 23 juli Kapitein Herrenschan van het 2e bataillon van Baden Durlach te Leeuwarden mist een witte patrijshond.
- 2 augustus Gedrukt bij P. Koumans te Leeuwarden: Eenvoudige practicale aanmerkingen over de veengraverijen, door R. Rinsonides, ontvanger te Bergum, 6 st. Verkoop van een sathe en landen met Vogelkooi te Tietjerk, groot 141 pondematen, bij Hendrik Pytters als huurder gebruikt, doende 225 car. gl. huur, vrij geld.
- 23 augustus Verschenen bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: drie stukken over het recht van vergraving der lage veenlanden: I°. Remonstrantie aan de Staten van Friesland over het regt van vergraving der laage veenen in de grietenijen Engwirden, Schoterland, Haskerland en West-Stellingwerf door de geïnteresseerden ingediend 15 Aug. 1766 met kaart der Hasker veenen, 2o. Consideratie op de veengraverij in Vriesland en inzonderheid op het vertoog van Jhr. Vegelin. door J. Gerlsma, secretaris en convooyemeester te Sloten, 3°. Middelweg in 't stuk der veengraverijen ter beoordeeling: voorgesteld door H. Oneïdes, vaandrig onder het bataillon van luitenant-generaal E. van Glinstra.
- 20 september F. v. d. Plaats te Harlingen geeft uit: Aggaei Haitsma, Commentarius ad Genesin, 476 pag. Pieter Boltjes, voorzanger in de Jacobijnerkerk te Leeuwarden, geeft institutie in het psalmzingen. Bij Jelle Hendriks, veenbaas op Zydsbuurren onder Grouw, te koop een deftige watermolen, groot van vlucht 54 voet. Gedeputeerde Staten van Friesland en de Burgemr. en Raadt van Groningen besteden het maken van een zeskante kaap op Schiermonnikoog aan.
- 27 september Gedrukt bij P. Koumans te Leeuwarden: Algemeene Beschrijving van Oud- en Nieuw-Friesland door F. Sjoerds.
- 1 oktober Bij G. Tresling te Leeuwarden gedrukt: Geestelijke uitspanning, behelzende eenige bevindelijke gezangen door Gerben Eelerts aldaar, 2e druk.
- 11 oktober Petrus Swanenburg, looier te Leeuwarden, protesteert tegen het beweeren van de overlieden van het schoenmakersgilde, dat het lange hair van paardesteerten, maanen en koestaarten, zouden behooren onder het liemziedershair en vleesch en looft *f* 25 uit wie dit onder ede durft getuigen.
- 21 oktober Verkoop in de Stadsschutterdoele te Leeuwarden der boeken van wijlen ds. Rinso Meilma te Hijlaard, ds. Elbertus. Noordbeek te Marrum en freule E. L. van Grovestins te Wester-Nijkerk.
- 25 oktober Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: D. Casp. Neumanns grondlijke en met proeven beweezene Medicinale en natuurkundige chymie.
- 1 november Verschenen bij H. A. Chalmot te Leeuwarden: Nieuwe uitgaaf van P. A. Ghemmenich, Carmen Jocosarium, met vertaling door Johan Sande, met fraai titelplaatje.
- 1 december Verkoop van een estrik- en panbakkerij, recht over Cleijenburg te Leeuwarden, een stalling voor 33 paarden, voormaals de geotroijeerde Caatsebaan in de Bagijnestraat aldaar.
- 20 december Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Hermanni Venema, Commentarius ad psalmos 86—110, dl. VI zal bevatten een portret van den schrijver door Houbraken.
- 27 december Verschenen: Appointement op het r^equest door de classis Leeuwarden aan den stadhouder in de zaak van ds. de Cock, 3 st.

1767

- 24 januari Gedrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Bartjes cijferboek, uitgewerkt door H. Haanstra, 5e druk.
- 14 februari Bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden gedrukt: Brief van liefhebber des Vaderlands aan een zijner vrienden betrekkelijk tot de veengraverijen in Vriesland onder de zinspreuk: Gelukkig is dat land, daar 't kind zijn moer verbrand, 3 st.
- 18 maart Prof. J. H. v. Swinden aanvaardt zijn ambt als hoogl. in de wijsbegeerte te Franeker, eveneens Prof. G. Koen. Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Ambrosii Dorhout, v.d.m. Dokkumani: Animadversiones in loca selecta in Genesi et Exode, 32 st.
- 4 april Johanns Eykhoudt, voorzanger in de Westerkerk te Leeuwarden, woonende over de Cancelarie, richt met approbatie van de Magistraat, een Nederduitsche school op om de jeugd in de spel-, lees-, schijf-, en zangkonst te institueeren.

- 27 juni C. van Tiel, castelein in het Poortien te Leeuwarden, heeft laten aanleggen een kolf baan en verzoekt den liefhebberden haar gunst om in een wijngelag te kolven.
- 22 augustus Gedrukt bij A. Ferwerda en G. Tresling te Leeuwarden: Onderrigt aan den lezer door Evert Rinsma, organist en dorpsregter te Kollum en zijn huisvrouw Beerentje Johannes, nopens de onwaarheden welke in het relaas van den chirurgijn Quetsius, aan Prof. Camper gedaan, werden gevonden en door den Prof. in een 2en brief aan de vroedmeester Jan de Reus te Harlingen, gedateerd Klein Lankum, 30 Juli 1767 nog verders werden gezogt te rechtveerdigen en verdedigen, 3 St.
- 16 september Verschenen: Billijke klachten van de kerkgemeente der stad Workum uitgeboezemt over het gemis van haaren dierbaaren leeraar ds. Hillebr. Merites thans te Leeuwarden, 2 st. Marten Jans, een 54-jarige veenarbeider te Lippenhuizen, bezingt o.a. Oudehaske.
- 4 oktober Huwelijk van stadhouder Willem V met Frederica Sophia Wilhelmina van Pruisen, Carolina Coulon te Leeuwarden geeft daarop een gedicht uit, eveneens op de geboorte van een prinses, 28 Nov. 1770.
- 26 oktober Bij Stotsman, castelein in het Hof van Friesland te Leeuwarden wordt gegeven een instrumentaal en vocaal concert, waar mad. Barbarini de nieuwste Italiaansche aria's laat hooren, prijs van 16 concerten f6.—, entree f0.50.
- 29 november Verschenen te Leeuwarden: Verzameling van diverse stukken over het recht van vergraving der lage veenlanden in Friesland. Verkocht ten zijner sterfhuize in de Gr. Kerkstraat over de KL Hoogstraat te Leeuwarden de bibliotheek van H. de Bucquoy, oudste advocaat van den Hove van Friesland.

1768

- 27 februari Gedrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Vertoog over de beste wijze om de behandeling ter behoudenis der verdronkenen in deze provintie tot een algemeen gebruik te brengen door N. B., Med. dr.
- 20 april Boereboelgoed op de Ie boereplaats in de Lemmer, eigendom van grietman D. L. de Kempenaar. Boelgoed van bibliotheek, clavecimbel, schilderijen en een dubbel clavecordium op een veer, alles van wijlen H. L. Lolkama, schrijver der boelgoederen te Leeuwarden.
- 30 april Gedrukt bij A. Jeltema te Leeuwarden: Rouwtraanen gestort op het lijk van de vos, trekpaard van Leeuwarden op Sneek, schielijk gestorven door een ongelukkigen val van den trekweg op het ijs omtrent het Weidumerhout, prijs 11/2 st.
- 11 mei Gedrukt bij A. Ferwerda en G. Tresling te Leeuwarden: Het begin en einde van de stoel van Rome. aangemerkt als de stoel des Antichrist.
- 25 juni Jan Nauta, schoolmr. in de Breedstraat te Leeuwarden, adverteert dat hij niet volgens de geruchten ophoudt met schoolhouden, maar er mee doorgaat, gelijk hij al 14 jaar heeft gedaan.
- 11 juli Verkoop eener deftige huizinge op de hoek van de Weert te Leeuwarden, bewoond door Mevr. Aylva, donde 180 car. gl. huur, beschreven met 2000 goudgl. en het huis daarnaast bij het Raadhuis, bewoond door kapitein Charon de St. Germain, beschreven met 1825 goudgl.
- 6 augustus Gedrukt bij P. Koumans te Leeuwarden: Hist. Jaarboeken van oud en nieuw Friesland door Foeke Sjoerds, en Conjectura critica viri clarissimi Dr. Prof. J. H. Verschuur in locum ad Hebr. 12:24 examini subjecta per ds. J. Ph. de Schiffart in Rinsumageest. Gedrukt bij A. Jeltema te Leeuwarden: Vonnissen van de Ed. Gerechte der stad Woudrichem en lande van Altena, waarin voorkomen zware delicten in Friesland gepleegd, n.l. het vermoorden van een hoedemakersknecht van de Gorredijk door den beruchten Oude Wolf, de gebeurtenis op Contermans vallaat en de huisbraak op Beetsterzwaag.
- 27 augustus Abraham Draysma heeft te Franeker een nieuwe drukkerij aangelegd. Bij V. Wigeri te Leeuwarden te bekomen: De getrouwe boekhouder of Friesch Koopmanshandboekje, door T. Ringnery, schoolmr. aldaar.
- 12 september Verkoop van een huizinge met pottebakkerij op 't Zuidvliet te Leeuwarden, bewoond door Gosse Wvbes.
- 15 oktober Gedrukt bij A. Jeltema in het Droevendal te Leeuwarden: Brief van ds. Benjamin Sowden te Rotterdam, betreffende het alom beruchte boekje: Waarschouwing van den hemel aan alle boze zondaaren enz., 2 st.
- 30 oktober Verloren op Zondag tusschen het stadhoudelijk gestoelte en de Oud-Gedeputeerdenbank in de Gr. Kerk te Leeuwarden een gouden snuifdoos, gesloten in een zwart segreinen kastje, binnen met groen fluweel, gemaakt door Feyens aldaar op het deksel met doorgevlogten letter T. F. met een kroon en rondom met ornamentwerk versierd.
- 5 november Gedrukt bij A. Ferwerda en G. Tresling te Leeuwarden: Korte en volledige Leidinge om met vrugt Gods Woord te kunnen kezen, 11 st.

- 23 november Verkoop van de bibliotheek, 47 schilderijen en 2 armbalers, nagelaten door den kunstschilder A. O. Swalve. Gedrukt bij A. Ferwerda en G. Tresling te Leeuwarden: Zakelijk verhoog nopens de tweederley gedagten over des Heeren H. Avondmaal, de eene verdedigt door ds. H. Janssonius te Veendam en de andere door ds. J. C. Appellius te Zuidbroek.
- 25 november Gedrukt bij A. Jeltema te Leeuwarden: Het vermaak der slagterij, in de platte Leeuwarder taal door een geboren inwoner dier stad onder den naam van Pieter Weltevreden, 2 st.
- 6 december H. A. de Chalmot te Leeuwarden verkoopt de fraaie bibliotheek van wijlen ds. J. L. E. Colerus te Burgwerd.
- 14 december Gedrukt bij A. Ferwerda en G. Tresling te Leeuwarden: Josuae v. Iperen, Historia critica Edomaeorum et Amalekitarum et prophetiis Obudjae.

1769

- 14 januari Bij A. Jeltema te Leeuwarden gedrukt: Verdediging van het vermaak der slagterij : I. door deszelfs drukker. 2. door den schrijver van 't voorbericht, 3. door Pieter Weltevreden zelve, dienende tot antwoord op zeker prulschrift onlangs, tegens dat werkje in 't licht gekomen.
- 25 februari F. H. Munniks bij de Lange Pijp op de hoek van de Weert te Leeuwarden, biedt witte waskaarsen aan van 6 tot 8 in een pond, het pond voor 22 stuivers en ruilt de enden van waskaarsen weer in. Gedrukt bij A. Jeltema: Lieuweder taalpoespasje, vervattende in Leeuwarder poëzij eene vriendelijke overweging, troost en raad met en aan Pieter Weltevreden nopens zijner Brief genaamt Het Vermaak der Slagterij door Buiasco Rechtgezend, welke hier nog heeft een Brief in Nederduitsch Proza, met invallende Rijmslagen doornseeven, waarin voorkomen eenige zinrijke aanmerkingen op het Antwoord van N.N. onlangs tegens de eerstgemelde Brief in 't licht gegeven, in octavo, prijs 2 st. Te koop een tweermolen met 8 kroonen en standers en 2 dubbelwielen bij Harm Lodema, metselaar bij de Waag te Leeuwarden.
- 4 maart Verschenen bij 's Lands drukker W. Coulon te Leeuwarden: Het Groot Placcaat en Charterboek van Friesland, dl. I, eindigende met het jaar 1499. Gedrukt bij H. A. de Chalmot: Verhandeling over de Tolerantie of Verdraagzaamheid in het stuk van den godsdienst door een liefhebber der ware regtzinnigheid, 8 st. Gedrukt bij A. Ferwerda en G. Tresling: 2e druk van het Zakelijk Verhoog nopens de tweederley Gedagten over des Heeren H. Avondmaal door ds. H. Janssonius te Veendam en ds. J. C. Appellius te Zuidbroek, ten dienste der eenvoudige om deselve aan te toonen, welk van beide het waare, oude, regtzinnige gevoelen is van onze Geref. kerk. Te bekomen: Eenige verhandelingen over den aart en t' oogmerk der H. Bondzegelen en der Leerstukken daartoe behoorende, in 't latijn beschreven door Prof. W. Venema, nu vertaald.
- 11 maart Bij P. Koumans te Leeuwarden herdrukt: De zuivere en veilige geloofsweg om getroost te leven en zalig te sterven of een korte verklaringe en toeëigeninge van den Heid. Cat. in vragen en antwoorden, met 4 oefeningen over het regt gebruik des H. Avondmaals door wijlen ds. Henricus Siccama te Leeuwarden.
- 11 april H. A. de Chalmot te Leeuwarden: verkoopt de bibliotheek van wijlen T. van Sminia, grietman van Hennaarderadeel, en wijlen B. H. Knock, ontvanger-generaal van de losse renten van Friesland, voorts een kabinetje van penningen, nagelaten door den hr. E. Nieuwenhuis en een electriseermachine.
- 15 april Bij W. Wigeri te Leeuwarden gedrukt: Verzameling van redevoeringen over Matth. 10—12 door Prof. H. Venema te Franeker, vert. door ds. Petrus Wigeri te Oosthem. Nog te bekomen: Verhandeling over de natuurlijke oorzaken der ziekte onder het rundvee door ds. Eelko Alta
- 22 april Te koop bij Albert Aebes en Dirk Ydes wagenmakers te Stiens, beste Drentsche landrollen van 18 tot 32 duim. Gedrukt bij A. Ferwerda en G. Tresling te Leeuwarden: Schuitepraatje tusschen een burger en een boer, wegens de verhandeling over de Tolerantie of Verdraagzaamheid in het stuk van den godsdienst, 8 st.
- 6 mei Bij A. Ferwerda te Leeuwarden gedrukt: Agon, Sulthan van Bantam, treurspel in 5 bedrijven door Jhr. O. Z. van Haren, 12 st. En bij G. Tresling: Antwoord tot wederlegging aan en tegens de Liefhebber der waare regtzinnigheid wegens zijne verhandeling over de Tolerantie in zake de godsdienst.
- 12 mei Rombartus, Dijkstra, boekdrukker te Leeuwarden, verplaatst zijn drukkerij naar Dokkum.
- 20 mei Gedrukt bij A. Jeltema in 't Droevendal te Leeuwarden: Nauwkeurige aanmerkingen op een voornaam gedeelte van het werk genaamt: Uitvoerig onderwijs in de perspectiva of doorzichtkunde door Caspar Philips Jacobsz, kunstplaatsnijder te Amsterdam, met plaat van Rienk Jelgerhuis.
- 1 juli Gedrukt bij W. Wigeri te Leeuwarden: Aanwijzing van schepen met hunne legplaatzen binnen Leeuwarden en het uur van het vertrek door Henricus Winsemius, marktmeester aldaar. Herdrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Een nuttige en leerzame Redenvoering over I Cor. 10: 16—17 in 2 dln. door ds. Joh. Creyghon te Leeuwarden, overl. te Haarlem, 5 st.

- 3 juli Verkoop van het pakhuis Eeburg met zomerhuis en tuin op de Olde Galileën te Leeuwarden, bij hopman P. Nieuwbuurt als eigenaar gebruikt. Verkoop van 500 eiken in het bosch van grietman Schwartzenberg te Rinsumageest.
- 21 juli Gedeput. Staten van Friesland verbieden verderen verkoop van 5 met titel genoemde, te Leeuwarden gedrukte boekjes over de Tolerantie in het stuk van de godsdienst, als ondermijnend de gronden van den waren, zuiveren en met Gods Woord overeenkomenden godsdienst.
- 27 juli Veel verbeterde herdruk verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden van Konst der procureurs volgens de praktijk in de prov. Friesland voor de Nedergeregtten.
- 5 augustus Gedrukt bij A. Jeltema te Leeuwarden: Smaakelijk Mengelmoes, een verzameling boerterijen over dronkenschap, koppelaarsters en Jezuiten. Aanbesteed het repareren en opmaken van de kerk te Kollumerzwaag met een geheel nieuw houten dak.
- 18 augustus Gedeput. Staten van Friesland besteden voor 10 jaar aan de waarneming van het binnenvoogdijschap en directie in het Provinciaal tucht- en werkhuis te Leeuwarden. Verschenen: N. Ypeij, Grondbeginselen der kegelsneden, met voorrede van P. Steenstra.
- 19 augustus Gedrukt bij A. Ferwerda en G. Tresling te Leeuwarden: Examen van het procureurs-postulantsampt in vragen en antwoorden, 6 st.
- 30 augustus Gedrukt bij H. A. de Chalmot: Lessen over de thans zwevende veesterfte openlijk gehouden door Prof. Petrus Camper in het Theatrum anatomicum te Groningen, met koperen plaat. H. A. de Chalmot te Leeuwarden laat uit het Fransch vertalen: 1. De la maniere de faire rapport en chirurgie, 2. Les Saisons, poème heroique en 4 chants. Tevens denkt hij te laten uitgeven: A. Schultens, Opera minora.
- 4 september Voor 10 of 15 jaar verhuring van tolhek en huizinge met vrije visscherij, gelegen op de Schwartzbergcingel van Kuikhorne naar Akkerwoude. De gerechtsbode Cornelis Waterbeek als curator over de nagelaten goederen van wijlen Jhr. Otto Frederik baron van Munnichausen, overl. te Leeuwarden doet rekening op 't Stadsraadhuis.
- 13 september Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Voorlooper van waarneemingen omtrent de uitslag van inenting der besmettelijke veeziekte op 112 hokkelingen, onder bestier van Prof. Petrus Camper, door Dr. Wynold Munniks, in de grietenij Doniawerstal, 3 st. Ook nog te bekomen: Nodige Raadgevingen aan overheden en ingezetenen over de veesterfte door ds. E. Alta te Bozum, 5 st.
- 30 september Gedrukt bij A. Jeltema te Leeuwarden: 2e stuk van Smaakelijk Mengelmoes.
- 2 oktober Verkoop der zeemtouwersmolen op 't uiteinde van het Vliet agter de Poppebrug te Leeuwarden, bij wijlen koopman Bijker als eigenaar gebruikt.
- 11 oktober Op Melkuma-State te Rinsumageest 600 eiken, 70 esschen, 30 abeelen en 130 vruchtboomen verkocht. Bij koopman Johannes Andries te Leeuwarden op de Eewal te bekomen: Tesselsche en Vlielandsche oesters en dito Groenbaartjes het hondert 12, 16, 20 en 24 st.
- 14 oktober Verkoop van een groote partij popelboomen van ongeveer 2 vaam dik op Heerema-State te Joure. Pierre Agron, jarenlang onderwijzer te Leeuwarden in het Fransch en nu te Kampen, beveelt zich aan voor het onderwijzen van jongeheeren in- en extern. Gedrukt bij F. v. d. Plaats te Harlingen: Het merkwaardig Ierland briefsgewijze beschreeven gedurende een reis door gemelde Koninkrijk in 1764 door John Busk, met kaart, uit het Engelschen, in de serie: Tegenw. Staat van alle volkeren.
- 21 oktober Bij A. Ferwerda en G. Tresling te Leeuwarden gedrukt: Beschrijving van de moes- en keukentuin fol. f 4. Joh. le Mair en H. A. Chalmot geven uit: Alb. Schultens, Opera Omnia, Animadversiones ejus in Jobum et ad varia loca Veter. Test. nee non varias dissertationes et orationes.
- 25 november Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: 3e stuk van Smakelijk Mengelmoes. Herman Dillingh, zilversmid in 't Nauw te Leeuwarden, biedt zich aan een ieder te onderwijzen in de zangkunst: als psalmen, primo, secundo, altus en bassus, alsmede voor verder gevorderde de psalmen in partij met lopen en variaties, alles volgens de maat, alsmede veelerleij muziekliederden en ariaa's, naar elks smaak het medebrengt.
- 9 december De kunstschilder R. Jelgerhuis in de Gr. Kerkstraat te Leeuwarden geeft les in de perspectief, volgens den leiddraad van Caspar Philips Jacobz, dog met nodige verbeeteringen van hem zelven, overeenkomstig zijne uitgegeeven aanmerkingen over dat werk. G. Andrau, oculist, Med. dr. chirurgijn majoor ten dienste van den Staat, continueert met goed succes de operatie van de catharacta per extractionem humoris cristallini. Al zijn de patiënten ook 10—30 jaren blind kunnen in een paar minuten hun gezicht bekomen. Opereert in presentie van de heeren der konst. Die niet te helpen zijn, zal hij waarschuwen, adres mr. Rivè, koekebakkers regt over de Kelders te Leeuwarden.
- 23 december Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Aan het Vaderland, door Jhr. O. Z. v. Haren, f 1.—.
- 30 december J. Bosch in de St. Jacobstraat te Leeuwarden maakt aan alle liefhebbers bekend, dat hij voornemens is met het begin van 1770 avondcollege te houden in de Hebreeuwsche taal en andere wetenschappen. Ook zijn bij hem fluweelen en trijpen te koop. De rogmolen met huizinge van Hans Johannes in de Knijpe, te koop.

31 december In 1769 zijn in de Geref. kerken te Leeuwarden gedoopt 367 kinderen, 2 bejaarden en geproclameert 154 paar.

1770

- 6 januari J. Georg Semler, enterier op de enterij achter de Hoven, te Leeuwarden, verkoopt alle soorten boomen. Johannes Feenstra, stadsvischafslager achter de Gr. Kerk te Leeuwarden, biedt een boereplaats van 48 pondem. aan de Indijk onder Parrega te huur aan. Johannes de Buhr, medicinae practiq en chirurgijn te Irnsum verkoopt het door hem uitgevonden geneesmiddel voor rundvee dat de ziekte heeft verwonnen en kort daarna weer invallen, dat het haar op de longen valt, zoodat ze zoegen en geheel weer van het eten en weerkauwen geraaken en is van veele huislieden als te Weidum, Boxum, Blessum, Deinum, Jellum, enz. met goed effect gebruikt. De flesch *f* 1.50.
- 8 januari Verkoop eener huizinge in 't Droevendal te Leeuwarden in twee woningen gescheiden, de eene bij de chirurgijn major Andrau en de andere bij boekdrukker A. Jeltema.
- 20 januari Verkoop der herberg Nieuw Blauwhuis, even buiten de Hoeksterpoort te Leeuwarden, herbergier Fokke Tjeerds.
- 3 februari De procureur J. Loyenga, wonende bij kleermaker S. Schwartzburg in de Burmaniastraat te Leeuwarden geeft onderwijs in de arithmetica, geometria, algebra, alsmede in de daar uitspruitende wetenschappen van landmeten, optica, mechanica e.a. alles ingevolge de leiddraat der antique en moderne schrijvers, gedenkende na zulks mede institutie te doen in de differentiaal-, integraal- en exponentiaal rekening langs de welgeplaneerde baan van Prof. C. Wolf te Halle.
- 28 februari Aanbesteed het afbreken van de oude en het bouwen van een nieuwe kerk en klokhuis te Goëngarijp. Gedrukt bij A. A. Ferwerda en G. Tresling te Leeuwarden: De geheele ondergang van het Turksche Rijk, hetwelk volgens een uitrekening der Voorzedschriften plaats zal hebben in of voor 1773 door een liefhebber der wetenschappen aan zijn vriend. Te huur 9 pondematen greide op 't Huizumer hemrik, te bevragen bij ds. D. Folperda te Hempens.
- 3 maart Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: I. Lud. Holbergh, Synopsis historiae universalis, aucta et ad nostra tempora continuata et edita a Nicolao Jonge, in usum scholarum editio nova, cui accessit Compendium geographicum ejusdem Holbergii, nee non Compendium historiae patriae autore Tiberio de Baar, v. d. m. Witmarstimensi, *f* 1.—. Unia-State onder Wirdum, een deftige saté van 70 pondem. greide bewoond door Tjeerd Althuis.
- 27 maart H. A. de Chalmot te Leeuwarden verkoopt een menigte z.g.n. slimme brieven, dienstig om jongelingen allerlei schrift te leeren lezen.
- 30 maart Op de Stadsschuttersdoele te Leeuwarden verkocht een kabinetje van keurige schilderijen, meest der voorname meesters, nog 2 geëmailleerde miniaturen met zilveren vergulde lijstjes en een partij geschilderde tuincieraden.
- 31 maart Overleden op Meekma-State te Ferwerd Horatius Hiddema van Knijff, grietman van Ferwerdaradeel. De Leeuw, Courant heeft een latijnsch rouwvers op hem. Gedrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Het Ligt ten tijde des Daags, zijnde een onderwijzing in de Hebr. taaikunst, opgesteld bij wijze van te zamenspraak gehouden tusschen een taalbegeerigen en een taalkundigen, door Jacobus Bosch, onderwijzer in de Hebr. taal, opgedragen aan Prof. Manger te Franeker. Te huur een boereplaats van 40 à 50 pondem, in het klooster Klaarkamp, dicht bij de Hooge Brug aan de Eewal onder de klokslag van Rinsumageest.
- 7 april Gedrukt bij A. Jeltema te Leeuwarden: De noodzaaklijkheid der zangkunde voor alle Christenen vervat in een brief van een heer uit Groningen aan een jongejuffer te Leeuwarden. 20 bl., 2 stuivers.
- 25 april Notaris Gysbertus v. d. Leij als curator over de gerepudieerde nalatenschap van wijlen kolonel commandant Jacob Amys, doet voor commissarissen uit het krijgsgeregte der Friesche en Nassausche regimenten in de Regtkamer op 't Gewaldige Logement te Leeuwarden rekening en verantwoording.
- 27 april Zetting van het brood te Leeuwarden: roggenbrood van 11 pond, 7 st. 8 d., Switsers of soldatebrood van 9 pond idem, alles buiten de impositie van het kleine gemaal.
- 1 mei E. Veurman, chirurgijn op 't Heerenveen, aanvaardt de herberg, van ouds Het Wapen van Schoterland aldaar. C. van Tiel, kastelein in het logement 't Poortje over de Waag te Leeuwarden gaat wonen in het oud-gewezen koffiehuis op de Weert naast grietman van Haren over 't Raadhuis aldaar.
- 28 juli Gedrukt bij A. Jeltema te Leeuwarden in de Poststraat: Wegwijzer in het boek van den profeet Jeremia, door Jacobus Bosch, prijs een zestehalf. Alsmede: Beschrijvinge en Uitlegginge van zeker schilderstuk hangende ter eeuwigte gedachtenisse op het stadhuis te Nijmegen.
- 1 augustus Gedrukt bij G. Tresling te Leeuwarden: Beschrijving van het ontzachelijk onweer in den dorpe Wartena op Pinxtermaandag den 4 Juli 1770, briefswijze opgesteld door S. U. Visker.
- 4 augustus Uitgegeven bij Yntema en Tieboel te Amsterdam en bij F. v. d. Plaats te Harlingen: De kunst van het oordeelen over paarden door Bourgelat, stalmeester van den koning van Frankrijk, vertaald uit het Fransch, voorzien van een brief van Reinier Fontein aan G. T. baron thoe Schwartzenberg en Jhr.

Jacob Adriaan du Tour, prijs *f* 1.80. Verschenen ter drukkerij van R. Dijkstra te Dokkum: Zedig Verhoog aangaande het H. Avondmaal door ds. Ambrosius Dorhout aldaar. Gedrukt bij P. Koumans te Leeuwarden: Inwijdingspredicatie in de nieuwgebouwde kerk te Suameer over I Kon. 9:3 op 12 Nov. 1769 door ds. Everh. Penninga, v. d. m. te Garijp, Eernewolde en Suameer.

- 15 augustus Jacob Bosch te Leeuwarden heeft laten drukken bij A. Jeltema zijn Zeven brieven voor dezen stukswijze in 't licht gekomen en geteekent met den naam Palmonie Sopher, één brief aan den opperrabbijn te Amsterdam, 24 st. In het pakhuis van Scheltinga te Harlingen bij de Westerkerk verkocht 2800 gezouten robbevellen, onlangs uit Groenland aangebracht, bij kavelingen van 200 stuks. J. Bosch te Leeuwarden houdt wegens zijn hoge jaren op met het fabricceeren van fluweelen, zijdewerken, enz., hij wil zijn zaak en het onderwijs in de zijdehandel overdoen.
- 16-18 augustus De Engelsche piquer H. Potts vertoont zijne exercitiën te paard in de opene manege in den Princetuin te Leeuwarden om 2 uur 's middags, 1e rang *f* I, staanplaats 2 zestehalven, de loodjes te halen in de Posthoorn buiten de Wirdumerpoort aldaar.
- 8 september Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Aanmerkingen over de inenting der kinderziekte met waarnemingen bevestigd door Prof. Petrus Camper te Groningen.
- 17 oktober Gedrukt bij G. Tresling en Pieter Brandsma te Leeuwarden: Historisch verhaal nopens der Labadisten scheuring en veelerleij dwalingen met de wederlegginge derzelver, opgesteld in een brief tot vaststelling van Vroomen, die daaromtrent wankelen, benevens eenige hoofddeelen uit 2e deel, genaamt der Labadisten dwalingen, grondig ontdekt en wederlegt, door Jakobus Koelman, 2e druk, vermeerdert met een voorrede en eenige aanteekeningen door ds. Hillebrandus Janssonius te Veendam.
- 24 oktober De geelgieter Teake Plumker te Leeuwarden in de Slotmakersstraat giet kerkkronen van 50—800 pond, koperwerk in uurwerken, zware klokken in torens, die van ouderdom niet meer luiden kunnen en maakt dezelve weer als nieuw. Verschenen de 5e druk van predikatiën door Mr. Ralph Erskine, uit het Engels en door J. Ross.
- 26 oktober De zetting van het brood te Leeuwarden is:
een geheel roggenbrood van 11 pond 0-9-8
een switzers of soldatebrood 0-9-8
een grauwweiten bolle 0-2-0
een Duitsche bolle 0-2-0
de fijne Fransche bolle 0-2-4
het Fransch brood 22 lood zwaar 0-2-0
een regel wegge 24 lood zwaar 0-2-0
- 3 november Hartog Isacks op het Schoenmakersperk te Leeuwarden verhuurt allerhande soorten van gegoten en geslagen kachels.
- 1 december Overleden te Sneek Sjoukjen Giels, oud 90 jaar, nalatende haar man Claas Gosses oud 98 jaar, gehuwd I Dec. 1699 na een huwelijk van 71 jaar, beide Oude Vlaamsche Doopsgezinden, 48 jaar gewoond hebbende als meijer even buiten Sneek op de boerderij in eigendom van Marten Broers Mercator aldaar en burgemeester B. Dorhout te Leeuwarden.
- 11 december Acht afgevaardigden uit Friesland vertrekken naar den Haag tot bijwoning van den doop der jonge prinses, n.l. J. A. de Schepper, grietman van Ferwerderadeel, D. de Blocq van Scheltinga, grietman van Achtkarspelen, Baron Schwartzenberg, grietman van Menaldumadeel, S. G. J. v. Burmania Rengers, gr. v. Wijmbritseradeel, D. L. de Kempnaer, gr. v. Lemsterland, U. Aylva Rengers, gr. v. Gaasterland, Mr. A. Bergsma en de secretaris van Staat H. W. v. Plettenberg. De boekverkooper P. Brandsma te Leeuwarden verkoopt op de Stadsschuttersdoele een menigte mathematische instrumenten, een koperen konstmachine tot 't landdistantie en hoogtemeting door 2 telescopen, geïnventeerd door Wytze Foppes met beschrijving van het gebruik in een fraai kistje en een zilveren zakhorloge van G. Nauta.
- 12 december Gedrukt te Leeuwarden bij H. A. de Chalmot: De Jaargetijden, waarin het aangename en nuttige van het landleven op een eenvoudige wijze wordt geschilderd vercierd met heerlijke platen, *f*2.10.
- ## 1771
- 16 januari Gedrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: De H.H. Stadhouders van Friesland, zedert den jaare 800, volgens hoogstderzelver successie kortelijc beschreeven, mitsgaders naukeurige korte beschrijvinge van de vorstelijke grafkelder, door Joh. v. d. Bosch, in folio *f* 15.—.
- 2 februari Schoolmr. H. Moeselaar op de Keizersgracht te Leeuwarden begint school te houden bij de Duco Martenapijp in het z.g.n. Schoolmeesterssteegje aldaar, terwijl zijn vrouw continueert met het houden van een kleine kinderschool.
- 9 februari Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Lud. Holbergii Synopsis historia universalis, aucta ad nostra tempora, auctore T. de Baar.
- 25 februari Verkoop der deftige huizinge in de Gr. Kerkstraat te Leeuwarden bij wijlen Vrouwe Aylva van Hichtum tot haar dood bewoond. Het Sternse Slotland te Franeker, waar Sjaerdemahuis stond en dat in 1755

nog met koolzaad was bezaaid, wordt nu als weiland voor 5 jaar van stadswege verhuurd aan Nicolaas Sjoek.

- 6 maart Boelgoed ten sterfhuize van baronesse thoe Schwartzenberg, douairière W. Aylva, in de Gr. Kerkstraat te Leeuwarden.
- 26 maart Pieter Brandsma, boekverkooper te Leeuwarden, verkoopt in de Stadsschuttersdoele de bibliotheek van Foeke Sjoerds, schooldienaar en dorprechter te Nijkerk (O.D.).
- 3 april De Italiaan Antoni Solari te Leeuwarden biedt Italiaansche tuberrosballen te koop aan.
- 13 april Verschenen bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Insinuatie met praten door Haye Egges te Makkum, gedaan aan de opzienders van de Doopsgezinde gemeente aldaar den 2 April 1771, een halve stuiver.
- 22 april Ten sterfhuize van wijlen Hendrik Strick, boekverkooper in het Raadhuisstraatje te Leeuwarden worden alle boeken verkocht.
- 27 april Bij A. Jeltema te Leeuwarden gedrukt no. 5 van het Smaakelijk Mengelmoes.
- 15 juni H. A. de Chalmot te Leeuwarden heeft op de pers het kookboekje De weikokende Friesche keukenmeid en verstandige huishoudster.
- 22 juni Bokke Dooitses, gardenier op Mariënburg achter de Hoven te Leeuwarden laat op afbraak verkoopen een gedeelte der groote huizinge en voorts de geheele keuken, stallinge en koetshuis aldaar, met een groote partij broeiramen.
- 29 juni De magistraat van Leeuwarden besteedt de nodige reparatiën en vernieuwinge der lantarens binnen de stad aan. juli I Verkoop van vee (ongeveer 40 hoornbeesten) en boerengereedschap ten huize van overste Haersma te Surhuizum. 3 Publicatie der Staten van Friesland tot verbod van uitvoer van hooi en stroo.
- 9 augustus Burgemeester van Leeuwarden verbieden na het slaan der taptoe, 's avonds 10 uur, bier of sterke drank te verkoopen aan ruiters en soldaten of andere burgerlijke en militaire personen, vergelijk de publicatie van 22 Dec. 1749.
- 26 augustus Boelgoed bij douairière van Camminga op de Eewal te Leeuwarden.
- 21 september Gedrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Catalogus universalis cum pretiis op de boekenegotie, getrokken uit catalogi van 1709—1771, dl. I. behelzende de Latijnsche boeken in folio. Verschenen bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: 2e vermeerderde druk van Compendium der kerkel. wetten v. Friesland en andere provinciën.
- 25 september Prof. E. Wassenbergh te Franeker houdt een inaugureele oratie over sommige lofwaardige instellingen van den ouden tijd meest der Grieken, doch die thans niet geacht zijn. W. Wopkens, oud-kapitein ter recherche te Leeuwarden, curator over den geabandonneerden boedel van wijlen Jhr. W. v. Haren doet provisioneele rekening.
- 27 november Meester Adriaen Six in het Ruiterskwartier te Leeuwarden, beveelt zich aan als huisonderwijzer.
- 14 december De executeur van Sneek, Eeltie Napjus, roept schuldeischers op van Pieter Felix Duprée en zijn vrouw Catharyna Johanna Bloemen, gewezen kastelein in 't Wapen van Sneek aldaar, over hun verlaten boedel. Vocaal- en instrumentaal concert op de Stadsdoele te Leeuwarden door de heer Mayllon uit Weenen, komende van 't Hof te Berlijn. Het concert zal bestaan uit violins concerto solo, violins Flachelet solo, Violonzello solo. Harpe solo en zal bestaan uit Italiaansche, Latijnsche en Hoogduitsche aria's, begin 51/2 uur, biljetten bij Monsr. Craeser, castelein van de Stadsdoele, entree heer met dame *f* 1.50.

1772

- 6 januari Bij kastelein Sieds Johannes te Stiens verkoop der huizinge met groote hovinge even buiten Stiens aan de Burefenne, gebruikt door Marten Tjeerds, geboden 365 goudgl., conditiën bij dr. Pierson te Leeuwarden. Wie pretentie hebben op de penningen van den verlaten boedel van W. v. Haren kunnen hunne deductiën inleveren bij Johan van Wyckel, raad in den Hove v. Friesland. Bij A. Jeltema in de Poststraat te Leeuwarden gedrukt: Zamenspraak tusschen een metzelaarsknecht en een soldaat, waaruit blijkt, dat een soldaat beter met 14 st. 's daags dan een burger met 12 st. kan leeven, 16 bl. prijs 2 st. Alsmede: Koffijhuispraatje, zijnde eene Zamenspraak tusschen een officier en een metzelaarsbaas, waaruit blijkt, dat het beter leeven van een soldaat met 4 stuivers 's daags regens den dagloon van een metzelaarsknecht, niet bestaan kan. Onder de zinspreuk: Hij rekent buiten den waard, 24 bl. kost 3 st.
- 11 januari H. P. C. van Egten, koopman te Leeuwarden op de Kelders, laat bekend maken, dat zoo daar iemand wettige pretentie mogte hebben op zijn 11 pondematen Greidlande De Galgevenne genaamt, leggende ten O. aan de Zwette onder voorsz. stad, hij deze sedert 1731 als eigenaar erfelijk bezit. Te koop de buitenplaats Vijversberg te Buitenpost, adres P. Wielinga en H. H. Huber te Leeuwarden.

- 18 februari Monsieur Civylle geeft 's avonds 6 uur op de Stadsdoele te Leeuwarden een vocaal-instrumentaal concert met 4 nieuwe airen. Een eeuw geleden (1672) woonden te Genum Johanna Mouderick, wed. van Wibrand Roorda, te Goutum, Hiske Buigirs, wed. van Minno Eminga, te Ee, Sjuck Humalda.
- 7 maart Verloting van een nieuwmodisch staand horlogie, slaande heel en half uur voluit, beneffens de quartieren, aanwijzende de datum, maans op- en ondergang, planeeten en watergetijden, met repetitie en wekker, in een notebomen kast met curjeuze bloemen met goud van natuurlijke couleuren ingelegd, ieder lot 2 gouden ducaten, er zijn. 30 loten. Wed. Klinkhamer, brandspuitmaker te Leeuwarden, heeft vervaardigd een groote fontein met 30 à 40 sprongen en watervallen, gedreven door een brandspuit.
- 28 maart Beurtschipper Jarig Gerrits op 't Vliet te Leeuwarden verkoopt vlesjes medecijn voor kleine kinderen, die 't krietende termijn hebben, 't vlesje 10 st.
- 2 april Hampl, virtuoos van de kapel te Dresden, komende van Parijs houdt op de Stadsdoele te Leeuwarden een vocaal- en instrumentaal concert, bestaande uit violino solo, waldhoorn secundo, met variationen, harpe en zang-airen, alles van de beste meesters. Verkoop van een groote hoeveelheid duivesteen van de afgebroken kerk te Zurich.
- 8 april Verschenen bij Joh. Seydel te Leeuwarden: Verdediging van J. G(roenja) over het leugen- en lasterwerk van T. A. Jok en Ernst genaamt, tegens het rijmwerk van J. G. genaamt, Licht en Duisternis van Dockums kerk door J. Groenja en Hoofdzaakelijke inhoud van de afscheidsrede welke ds. C. Woldring gedaan heeft binnen Dokkum om zich naar Nijmegen te begeven, over LUC. 4:42b—43 door J. Groenja.
- 15 april Bij R. Dijkstra te Dokkum gedrukt: Ambr. Dorhout, Animadversiones in loca selecta Vet. Test. *f* 2.50. De magistraat van Leeuwarden laat o.a. verhuren 2 pondem. mieden op Lekkumer meenschar.
- 28 april Verkocht bij H. A. de Chalmot en G. Tresling te Leeuwarden de bibliotheek van wijlen ds. S. Arnoldi te Berlikum.
- 30 mei Te koop een toren van eikenhout en een plat met lood bekleed, een kelderskeuken met lood bedekt, 9 eiken kruiskozijns met fraaije beschilderde glazen bij afbraak te koop, adres het oude Engels huis bij de Doeke Martenapijp te Leeuwarden.
- 11 juli Gedrukt bij A. Jeltema te Leeuwarden: Merkwaardige en zeer ernstige brief van Adam Struensee aan zijn zoon Johan Frederik Struensee, uit het Duitsch door J. C. T., 3 st.
- 15 juli Verkrijgbaar bij G. Tresling te Leeuwarden: Reglement eener begrafenis-societeit, waaruit de leden *f* 150 kunnen trekken tot een begrafenis.
- 25 juli Gedrukt bij A. Jeltema te Leeuwarden: uitvaart van Foeke Sjoerds in het 57e jaar zijns ouderdoms 18 Dec. 1771, met bijvoeging van 2 grafschriften, waarvan het eene op de zerk is gehouwen, 2 st.
- 12 augustus Gedrukt bij W. Wigeri te Leeuwarden: Brief aan den advocaat Christianus Batavus ter verdediging van de Friesche kerk, door Christianus Friso. Verschenen: Voltaire onder de schimmen of zamenspraken over het geschil met de Deïsten, *f* 1.—.
- 5 september Gedrukt bij G. Tresling te Leeuwarden: Gods belofte aan Salomo in de letter gedaan en toegepast op de geboorte van den graaf van Buren, predikatie door ds. C. Blom te Leeuwarden over Ps. 45: 17.
- 25 september Aanbesteed de leverantie van oly en keerzen aan de stad Leeuwarden voor een heel jaar.
- 17 oktober Bij W. Dominions, zilversmid bij de Langepijp te Leeuwarden, zijn gemaakt 2-erlei zilveren medailjes op de geboorte van den erfprins, prijs *f* 5.50 en *f* 2.80.
- 27 oktober Verkoop der bibliotheek van wijlen Jean Kiliaan Schutz, Med. dr. te Leeuwarden.
- 7 november Te huur de heerenhuizinge van douairière Grovestins te Heerenveen. Bij H. A. de Chalmot gedrukt: Huismans handboek voorgesteld in den Frieschen stalmeester en koeijendokter. en: Alimedis Arabsiadae vitae et rerum gestarum Timuri historia cum versione lat. et notis S. H. Mangen *f* 7.80. Verkocht ten huize van Marcus Schoedel m de Noorder-Drachten een woudplaats ongeveer 50 lopen stal bouw- en weilanden met 341/2 mad mieden en 110 schar schapeweide bij Bodse Beerents in de Zuider-Drachten gebruikt. Op 't slot van freule v. Goslinga te Dongjum verkocht 130 zware iepen, vruchtboomen, een keurig jagt, vee enz. Gedrukt bij A. Jeltema te Leeuwarden: Verklaaringen ten dienste der kooplieden in runderbeesten, 1/2 st.
- 19 december Verschenen bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Sulloge dissertationum philologicae exegeticarum sub praesidio, A. Schultens, J. J. Schultens, N. G. Schroeder defensarum, *f* 7.

1773

- 1 januari Te Leeuwarden gedoopt 157 zoons, 181 dochters, in de kerk geproclameert!82 paar, en op 't Raadhuis 4 paar Joden.

- 26 maart De noodige reparatiën aan de kerktoren te Rinsumageest aanbesteed. Boelgoed ten sterfhuize van wijlen Jhr. Idsert Hobbo van Burmania in de Groote Kerkstraat te Leeuwarden.
- 3 april Monsr. v. Essen te Dokkum neemt kostleerlingen aan voor 200 gl. per jaar, mits medebrengeende een zilveren lepel en vork en 2 servetten. G. Tresling te Leeuwarden geeft een nieuw uitgevonden A B-boek uit, 1 st.
- 17 april Bij A. Ferwerda en G. Tresling te Leeuwarden gedrukt: Supplementum Catalogi universalis librorum in folio, cum pretiis.
- 5 mei Verkoop der bibliotheek van wijlen Joh. v. d. Berg, chirurgijn te Leeuwarden en W. Swermz, chirurgijn te Bolsward. Bij A. van der Kroe en F. v. d. Plaast verschenen: Verdediging der H. Schriften en van Josephus tegen Voltaire door R. Findlay, leeraar te Glasgow, 56 st.
- 22 mei Gedrukt bij H. Crebas te Groningen: Verdediging van M. Meiners, student te Groningen, waarin met de attestatiën van ds. Braunius, de ouderlingen der kerkeraad te Nes en veel anderen beweezen wordt, dat hij, met derzelve volkomene toestemming op 6 Sept. 1772 te Nes op Ameland heeft geoeffend alsmede zijn overig gedrag hieromtrent gehouden, beschreven zijn gevangenis, uitbanning uit dat eiland enz., 5 st. De acrobaat Simson doet 20 kunststukken te paarde in de Prinsentuin te Leeuwarden.
- 5 juni Allen die iets schuldig zijn aan de nagelaten boedel van wijlen de old-raadsheer Jhr. E. H. van Burmania en diens overleden vrouw, worden verzocht betaling te doen aan koopman Joh. v. d. Bosch op de Kelders te Leeuwarden als curator.
- 10 juni Op de Chr. synode te Leeuwarden houdt ds. J. H. Schrader aldaar een redevoering en wordt tot praeses benoemd ds. L. Meijer te Twijzel en Kooten en tot scriba ds. M. Laurman te Jorwerd.
- 12 juni De geelgieter Teake Pluimker in de Slotmakersstraat te Leeuwarden maakt Hollandsche kolven.
- 24 juli Intocht van Prins Willem V te Leeuwarden. Gedrukt bij G. Tresling te Leeuwarden: 't Juichend Leeuwarden of Blijde Welkomst ter gelegenheid der heuchelijke komste van Prins Willem V binnen Leeuwarden, en bij H. A. de Chalmot te L.: Gedicht van ds. E. H. Tenckink te Staveren, getiteld: Celsissimo principi Gulielmo V Leovardiam ingresso.
- 28 juli Bij W. Dominicus, zilversmid te Leeuwarden, worden verkocht zilveren medailles ter gelegenheid van de blijde inhaling van den prins van Oranje binnen Leeuwarden, prijs f2.80. Gedrukt bij A. Jeltema te Leeuwarden een plaat: Nauwkeurige Afbeelding en beschrijving der zeven vrije kunsten, enz. vertoond bij de intocht van stadhouder Willem V, 2e druk, prijs 6 st.
- 4 augustus Gedrukt bij G. Tresling te Leeuwarden: Een vers op de welkomst van Willem V binnen Leeuwarden, door Hans Paul Christoffel van Egten, 2 st.
- 11 augustus Gedrukt bij A. Jeltema te Leeuwarden: Lauwerkranen gevlogten om het hoofd van den hoogverlichten puikdichter H. P. C. van Egten. Dit stukje kan gezongen worden op de wijze: 'k Ben in den tijd van 9 dagen. Alsmede: Waarschouwing aan den Bastaardzoon van Apollo, H. P. C. van Egten, hofdichter van Midas, 2 st.
- 14 augustus Bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden verschijnt: Het verheugd Vriesland, Groningen en Drenthe of beschrijving van alle de vreugdebedrijven ter gelegenheid van het huldigen van prins Willem V, door N. Hoefnagel, met afb. van de eerepoorten door den kunstschilder Roosenbergh. Gedrukt bij P. Brandsma: Toejuiging aan het vermaarde vers van H. P. C. van Egten, voornaam dichter te Leeuwarden, 2 st. En: Dankoffer aan den grootsten puntedichter H. P. C. v. Egten, 2 st.
- 18 augustus Gedrukt bij A. Jeltema te Leeuwarden: Verdediging van H. P. C. v. Egten. En: De ontledigde Lauwerkranen van A. Jeltema, versiert en doorvlogten met singuliere explicatiën door een getrouwen vriend van v. Egten.
- 21 augustus Gedrukt bij G. Tresling te Leeuwarden: De onnozelheid beschermd, vertoont in een gezigt van den Helicon, 2 st.
- 25 augustus Uitgegeven bij A. Jeltema te Leeuwarden: Afscheidsgroet aan ds. Willem Gottlieb Jutting, Luth. leeraar te Leeuwarden, beroepen te Paramaribo, door J. C. T., 2 st.
- 11 september Gedrukt bij A. Jeltema te L.: Poëtische verrukking van den N.-H. historieschrijver Nicolaas Hoefnagel, toen hij de eerste maal eenige der H.H. bevelhebbers op de Stadsschuttersdoele binnen Leeuwarden met zijn tegenwoordigheid vereerde, 2 st.
- 18 september Gedrukt bij H. A. de Chalmot en D. Romar te Leeuwarden: Prof. Dr. H. Verschuur, Dissertationes philologicae-exegeticae. H. P. C. van Egten op de Kelders te Leeuwarden, possessor van St. Annaleen uit Oldehoof maakt bekend, dat hem is bericht, dat verscheiden vastigheden en landen om deze stad en in Friesland landen zijnde onder St. Annaleen van ouds afkomstig waren en aan de voorzaten uit onkunde verzwegen en tot dusverre vermisten. Hij belooft aan hem die oplossing en aanwijzing kan doen voor ieder pondemaat een gouden Friesche rijder van 14 gl. J. D. Theune in de Lensesteeg te Leeuwarden gaat teeken- en drijf school houden.

- 25 september Gedrukt bij P. Koumans te Leeuwarden: Regelen en Voorbeelden voor eerstbeginnende geestlijken ter heilzame waarneeming van hunne bediening door Johan Fredrik Jacobi, naar den 2en druk uit het Duitsch, door ds. L. Meijer te Twijzel en Kooten. Herdrukt te Amsterdam in vermeerderde uitgave in 2 dln. met platen het vermaarde werk van Klaas Douwes, organist te Tzum, getiteld: Grondig onderzoek van de Toonen der muziek (le dr. Franeker, 1699). Een eeuw geleden (1673) woonden te Witmarsum: Catharina Eminga, wed. van Eleff Aggema, te Menaldum: Rixt Donia, wed. van Watze Camminga, vrij- en erfheer van Ameland.
- 2 oktober H. P. C. van Egten te Leeuwarden presenteert zijn half trekschip no. 3 van Delfzijl op Groningen met alle daarbij zijnde servituten en gerechtigheden, welk half veer 85 car. gl. jaarl. huur heeft opgebracht en voorleden jaar met een nieuw jong paard en l Sept. 1773 met een nagelnieuwe snikke te Groningen gemaakt. De magistraat, van Leeuwarden besteedt aan het afgraven en ophoogen van het stuk land achter de Hoven dienstdoende tot exercitieveld der militie aldaar, 9 pondem. Groot
- 4 december Gedrukt bij Joh. Seydel: Lofgedicht of opkomende gedachten op het vervaardigen van de nieuwe exercitieplaats even buiten Leeuwarden.
- 20 december Verkoop van het huis in de Doelestraat te Leeuwarden, bewoond door Jhr. E. L.,

1774

- 11-13 januari Op de Stadsdoele te Leeuwarden verkocht een zeer groote en heerlijke parthije gedrukt en geschreven musicq door de meest beroemde meesters van Europa gecomponeert volgens catalogus, die in den boekhandel verkrijgbaar is.
- 12 februari Gedrukt bij Joh. Seydel te Leeuwarden: Kalendarium Ronianutn in usum studiosae Juventutia artium literarium intrantis editum ab E. W. F. 2 st. Te huur een herberg naast eenige jaaren nieuw gebouwd met de vrije tap te Tjalbert, mede tot een Compagnieswinkel met of zonder bakkerij.
- 22 februari Het kasteeltje Carolinenburg sampt de 2 vleugels, ringmuur en poorten gelegd bij 't Oranjewoud in Brongerga op afbraak ten verkoop aangeboden adres L. Coulon te Leeuwarden en hovenier C. Semler.
- 2 april Gedrukt bij A. Jeltema te Leeuwarden: Schuitempraatje tusschen een koopman, student, jood, Vraagal en schipper Pieter Graatsma, gehouden in de jaagschuit vaarende van Leeuwarden op Sneek, waarin het gewicht, de waarde en 't fatzoen der geschriften van de z.g.n historieschrijver Nicolaas Hoefnagel op een luchtigen trant onderzocht worden, 8 st. Bij Oldburgemeester J. Ennema te Franeker te huur een fraaie buitenwoning met schoone hovinge aan de rijdweg en vaart onder Tzummarum, laatst bij juffer T. van Houw er da bewoond.
- 5 april Rackeman en Heusrer geven op de Stadschutttersdoele te Leeuwarden concert op saft, fiool en hoboy, entree f 1.
- 6 april Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Het belang der maatschappij in het beteugelen van de kindermoord, briefsgewijze voorgesteld aan Prof. Petrus Camper, door S. M. v. D. Bij Corn. Aardenburg te Harlingen worden oranje- of dommusclontjes gemaakt, bij de 5 pond, 15 ct. per pond. Aanbesteed het maken eener nieuwe poort voor het ammunitiehuis in de Haniasteeg te Leeuwarden.
- 9 april Te koop bij H. Jongers en Cloppenburgh te Leeuwarden hun suikerraffinaderij met behuizinge op de Noordkant van het Vliet te Leeuwarden. Te koop de kaarsemakerij van G. Adama te Franeker.
- 15 april Uitgegeven bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Godgeleerde en philosophische bedenkingen over de a.s. conjunctie van de planeten Jupiter, Mars, Venus, Mercurius en de Maan op 8 Mei 1774.
- 30 april Gedrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Mr. S. Binckes, Beginselen der rechtkunde in Friesland en elders dl. I, prijs f 1.50.
- 7 mei Wed. Aaltje Crop te Leeuwarden, door de wandeling genaamt Beppe, denkt te verhuizen.
- 14 mei Bij Joh. Seydel te Leeuwarden te koop een fraai astrolabium in een kistje met de stok daar het op gebruikt wordt.
- 4 juni H. A. de Chalmot en D. Romer te Leeuwarden geven uit: De waarheid en goddelijkheid van den Christelijken godsdienst verdedigd door Prof. J. A. Noesselt te Halle, f 3.— en De Christel, leerredenen van Prof. Ernesti te Leipzig, 36 st.
- 8 juni J. van den Bosch, koopman te Leeuwarden, verkoopt op Bakkeveen 3 boereplaatsen, 13 huizen, 4 bosschen en eenige eeuwige renten.
- 14 juni Verkoop van een groote collectie schilderijen van Serck, Molenaar, Margaretha de Heer e.a. ten huize van burger vaandrig Jan Hendrik van Emmenes op de Vleeschmarkt te Leeuwarden.
- 18 juni Gedrukt bij H. A. de Chalmot te Leeuwarden: Gedagten van P. Camper over de misdaad van kindermoord, over vondelingenhuizen en de oorzaken van kindermoord en zelfmoord, antwoord op de ongegronde aanmerkingen van S. M. V. D., waarbij 2 proeven over de inblaasing der lucht in de longen van kinderen, die dood ter wereld gekomen zijn.

- 8 juli De oculist Prof. dr. Hillmer is in het Heerenlogement te Leeuwarden aangekomen.
- 6 september Bij P. Brandsma te Leeuwarden verkocht de bibliotheek van wijlen Petrus Idema, Med. dr. te Sneek, en van 2 jachtsnaphaans, gemaakt door Penterman aldaar.
- 29 oktober H. A. de Chalmot te Leeuwarden is door inkoop magtig geworden en geeft uit: De Leeuwarder Apotheek volgens de Galenische en chymische wijze, door den arbeid van 't Genootschap der artzen dier stede opgemaakt, 10 st. Verschenen bij F. v. d. Ploeg en H. Groenja te Dokkum: Huwelijks zegenwensch aan Franciscus Henricus Bekius en Mej. Geeske Suidema als bruydegom en bruyd egtelyk vereenigd binnen Dokkum 16 Oct. 1774 door ds. François Bekius te Ipendam.
- 1 november G. Tresling te Leeuwarden verkoopt de bibliotheek van advocaat Johannes Jansma.
- 12 november Rij Tjallingius te Hoorn gedrukt: Ie J. A. Bakker, Proeve van dichtlievende Mengelingen, 2°. De natuurlijke zoon of de beproeving der deugd, tooneelspel van Diderot, uit 't fransch. S. Westerman, boekhandelaar te Leeuwarden, is door inkoop magtig geworden een opregte Stainer viool, die hij te koop aanbiedt.
- 23 november Joh. v. d. Bosch, koopman te Leeuwarden, als curator over de nagelaten boedel van wijlen Jhr. E. H. v. Burmania cum uxore besteedt aan voor 5 jaar de ontvangst der tollén, schut- en walgelden, sampt houttellen en bijevelden van de Vallaten te Bakkeveen, Friesche Palen en Ureterp.
- 30 november Te huur de groote hovinge met huizinge en breede singels aan den rijdweg onder Ried, adres freule v. Goslinga te Leeuwarden.

1775

- 4 januari Vermist een jonge vrouw, 's avonds uit de Westerkerk te Leeuwarden gekomen, geheeten Trijntje Hendrik Heimans, op het hoofd een mooie kantmuts, waaronder een gouden oorijzer, om de hals een witte gezoomde neteldoek, een streng bloedkoralen waaraan een gouden kroontje, dragende een blauw chitzen jak, een blauw damasten schort, een gestreepte greinen rok, een wit flenny dito, een dito broek, aan de beeneri groene kousen en vetleeren schoenen met zilveren beugel op zij, met andere vrouwelijke versiersels.
- 21-25 februari H. A. de Chalmot te Leeuwarden verkoopt de bibliotheek van D. Hamerster, raad van het Hof in Friesland, en een partij schilderijen, prentkonst en teekeningen door den kunstschilder R. Keyert.
- 24 februari H. A. de Chalmot te Leeuwarden geeft uit: De woorden der kerkmuziek, die, volgens de compositie van den heer de Graaf, concertmeester van Z. Doorl. op Zondag 26 Febr. des namiddags ter inwijginge van de nieuwgebouwde Luthersche kerk te Leeuwarden zal worden geëxecuteert, te bekomen bij meester Coenraad van Krumer, schoolmr. der Luth. gemeente, prijs 2 st. voor de armen.
- 1 maart Door het overlijden van old-schepen Daniël Reneman wordt bekend gemaakt, dat de boterkleursel van dezelfde prijs en valeur bij zijn schoonzoon Daniël van Ruth, apothekar in de Vergulden Kat bij de Brol te Leeuwarden wordt gemaakt.
- 10 maart Prolongatie van octrooi voor 30 jaar verleend aan Jan Zeper op de meestoof buiten Leeuwarden. En aan Joh. Mecima tot een terpentijnstokerij en harsmakerij te Harlingen.
- 25 maart Verkoop der hovinge met zomerhuis aan de Grachtswal te Leeuwarden, dicht bij het brugje, bij wijlen Mevr. Wed. Gemmenich als eigenaarsche gebruikt.
- 24 april Verkocht bij P. Brandsma te Leeuwarden de bibliotheken nagelaten door J. en J. P. de Schiffart, predikanten te Ferwerd en Rinsumageest, een telescoop van v. d. Bildt, schilderijen en schoorsteenstukken, zilveren degens, snaphanen en pistolen.
- 23 mei H. A. de Chalmot verkoopt in de Baaijert te Leeuwarden de boeken, nagelaten door wijlen Jhr. H. D. E. van Aylva, grietman van W. Dongeradeel en curator der Franeker akademie, waaronder vele zeldzame politieke tractaten en fraaie platen.
- 28 juli Daar vele weeskinderen te Leeuwarden in herbergen en andere drinkhuizen loopen, verscherpen de burgemeesteren de publicatie van 14 Dec. 1753 en gelasten zulke kinderen schort of hoed af te nemen en die aan het weeshuis te bezorgen.
- 8 augustus In de tuin van koopman Arent Smits op het uiteinde van het Vliet te Leeuwarden, een slang gevangen, liggende op een koraalpioen, zijnde bijna 1/2 el lang.
- 19 augustus Gedrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Hermanni Venema, Praelectiones de methodo prophetico seu de argumento prophetiarum Veteris et Novi Testamenti.
- 22 september De magistraat van Leeuwarden besteedt de leverantie aan van olie, keersen en katoen, voor de lanteerens, kerken, enz. voor een jaar.
- 28 oktober Verkoop van een boereplaats en Vogelkooi onder Oudkerk, verhuurd voor 185 gl. Alzo J. Bosch zijn dogter zwaar is bezogt geweest, waardoor hij was genoodzaakt om zijne Hebreuwsche onderwijzinge, die hij verrigte met goedkeuring van de magistraat, een geruimen tijd op te houden zoo

wort bekend gemaakt, dat hij van voornemen is om wederom een begin te maken, de les 3 st. in zijn huis, bij de leerlingen zelf 4 st. Die iets schuldig is aan Heert Michiels in leven leeraar der Doopsgez. gemeente en koopman te Leeuwarden, adresseere zich ten sterfhuize op de Tuinen aldaar.

- 4 november M. van der Veen te Leeuwarden verkoopt tabak in half-ponden met het wapen van de Witte Beer, dat ten zijnen huize uithangt.
- 11 november Hendrik Rosenberg, kunstschilder te Leeuwarden, exploiteert een dekenweverij.
- 15 november Gedrukt bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Geografisch Woordenboek, behelzende een beschrijving van de Friesche dorpen, buurten, edele en eigenerfde staten.
- 27 november Ten huize van old-hopman G. H. Jurrema in de Wijnberg te Leeuwarden een tuin en zomerhuis tegenover Oud-Mariënborg verkocht.
- 1 december Aanbesteed het drukken van den catalogus van 's Hofs bibliotheek te Leeuwarden.
- 16 december Pieter v. d. Saai, adres in de oude herberg bij de Rode Hel te Augustinusga verkoopt een mondtinctuur voor 't water, kanker, scheurbuik, blaren in de mond en een middel voor diegeene onder de 12 jaar die lek geboren zijn, voor breuken en venusziekte. G. Tresling te Leeuwarden geeft uit een Almanack voor 1776 met wijdlopig verhaal van de ellende door storm en watervloed op 14 en 15 Nov. ver oorzaakt.
- 30 december Gedrukt bij D. Romar te Franeker: Johannis Adami Nodell, Regina lusus poëticus elegiae XIII. Accidunt ejusdem varii generis Carmina juvenilia, f 1.—. U. van Burmania, grietman heeft in de Leeuw. Courant een opstel over de opgerigte school te Leeuwarden voor jonge arme kinderen van alle gezindheden, zoo van gemeene militairen, 70 à 80 in getal.

1776

- 6 januari Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Zeldzame en aanmerkelijke gebeurtenissen, die voorgevallen zijn van den jaare 1718 tot deze tijd, en bij G. Tresling te Leeuwarden: Almanack voor den jare 1776, Waaragter een wijdlopig verhaal van de schaden, ongelukken en elenden door den storm en watervloed van 14 en 15 Nov. in de 7 provinciën veroorzaakt.
- 24 januari Eeuwfeest gevierd van het Nieuwe Stadsweeshuis te Leeuwarden, gesticht in 1676 voor 30 jongens en 30 meisjes uit de liefdegaven der burgerij.
- 16 februari Wie iets verschuldigd is aan de geoctroyeerde sociëteit van de meekraps-compagnie in Friesland en in Stad en Lande doe daarvan opgave aan koopman Pieter Luitjes van der Meulen te Leeuwarden.
- 20 maart In het poortje over de waag te Leeuwarden wordt vertoond geometrisch kunstmodel van den tempel Salomons, vervaardigd door Ds. Rijen te Amsterdam. Op afbraak verkocht de oude kerk met klokhuis, eikenhouten preekstoel, banken enz. in Nijehaskerschans.
- 9 mei Te koop bij horlogemaker Wiek in de Breedstraat te Leeuwarden een clavecimbaal van 2 klavieren en 4 registers,,
- 25 mei T. H. Smeding, praeceptor der Latijnsche scholen te Leeuwarden in de Bollemansteeg vraagt kostscholieren.
- 13 juli Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Heilwensch aan Ds. Hillebrand Mentès te Leeuwarden ter gelegenheid, dat hij voor het beroep naar Utrecht bedankte door J. N. T. S. F. à 2 st. Alsmede een dichtstuk op de vernieuwde verbintnisse van Ds. Mentès aan zijn geliefde kerkgemeente te Leeuwarden na het bedanken voor Utrecht. Aanbesteed het bouwen van een nieuw klokhuis te Luinjebert en te Gersloot.
- 9 september Een boereplaats afgebrand op het z.g.n. Modderland bij Leeuwarden, niettegenstaande de aangewende vlijt der brandspuiten.
- 2 oktober M. Accama, portrait- en historieschilder op de Grachtswal te Leeuwarden, vraagt leerlingen.
- 25 december Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Een trochaicum of trippelend Nederduitsch vers, ter gelegenheid dat J. A. Nodell het rectoraat te Dokkum aanvaardde.

1777

- 1 januari Verschenen bij Jon. Seijdel te Leeuwarden: De nieuwe Drogehamster Almanack. door Theunis Piers, mathematicus.
- 15 februari Verschenen bij P. Koopmans te Leeuwarden: Verhandeling over de onzondigheid en nuttigheid der inenting van de veeziekte aan kalveren door H. Oneides. De kunstschilder H. A. Baur te Harlingen maakt en verkoopt allerbeste Italiaansche fijne pastei of verfpennen, hondert differente stuks van couleur, dewelke genoegzaam zijn om daarmede alles in zijn natuurlijke couleeren te crioneeren, gelijk

men met olyverf zulks zou kunnen schilderen. Geeft les in 't fraaije crioneeren 's daags van 1—2 uur en 5—6 in de teekenkonst.

- 6 mei De kerkvoogden te Witmarsum laten een curieuse zilveren zweep verharddraven. Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Verhandeling over het beveiligen van Frieslands Vijf deelen dijken, door P. C. Kramer en Klaas Jacobs, kooplieden te Menaldum.
- 24 mei G. Cavailhés, door de Staten van Friesland beroepen als Fransche kostschoolhouder te Leeuwarden, houdt van 5—7 Fransche avondschool voor burgerkinderen voor 3 gl. per kwartaal, den geheelen dag voor 70 gl. per jaar buiten de kost, met inbegrip van de kost 200 gl. per jaar. 28 Prof. H. Cannegieter te Franeker draagt het rectoraat over aan Prof. C. E. de Lille met een oratie over het begin en toenemen der geleerdheid in Friesland.
- 31 mei Hermannus Beekkerk, kunstschilder te Leeuwarden op de Oranje Eewal, schildert konst- en kamerbehangsels.
- 2 augustus De kunstschilder Dominicus Jans Struiving op de Nieuwstad te Leeuwarden is opgevolgd in de huizinge en affaire van den kunstschilder Rosenberg, die voor eenigen tijd te Hoorn werd benoemd tot directeur-generaal der maatschappij van rederij e en koophandel.
- 20 augustus Inteekening opengesteld van „Het Verheugd Leeuwarden" of beschrijving der vreugdebedrijven bij de a.s. komst van Willem V c.s.
- 28 augustus Inhuldiging van Willem V c.s. te Leeuwarden. Verschenen bij J. Seydel te Leeuwarden: Een vreugd en welkomstoejuigensvers wegens het inhalen van Willem V door Hans Paul Chr. van Echten.
- 20 september Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Het slatten van de Dockumer Ee, een vers door Sybe Jans.
- 11 oktober Verschenen bij P. L. Idema te Leeuwarden: Friesche Wetten of algemeene kleene Juris op crimineele en cewyle deukten door zig in Faarsen gebragt, 2 st. Verschenen bij H. Groenia te Dokkum: Blijdschips betjoeginge oan Zijn trogloftige Heegheit Willem de Fijfte, Bij gelegentheit dat Zijn Heegheit to Liauwerd ynhelle wirden is, dy 24ste fen Juluis 1773. Wer bijfoege is, oorde druk fen folie gelok in wolkomstwinsk op her trogloftige Heegheden, Willem de Fijfte, zyn Wiif en Bern, op herre oonkomst yn dyzelve Hoof- in Heegsted, trog Eelke Meinderts, Boer to Kollum.
- 18 oktober Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Blijde nagedachtenis of vrolijke erinnering der vreugde, welke bij het heuglik aanwezen hunner doorluchtige en koninklijke Hoogheden Willem V en gemaalinne enz. in Friesland plaats hadden, in dichtmaat door J. J. Juneman, S. S. Th. cand. Anna Leyber wed. van den kunstschilder Gerh. du Pon te Leeuwarden continueert het schilderen van kamerbehang en teekenschool.
- 15 november C. Louis, een Engelschman vertoont te Leeuwarden 40.000 gedresseerde bijen in een bijenkorf. Hij laat ze er in 2 minuten uitkomen, vliegen op een hoed en dan op zijn bloote arm om ze dan te laten marcheeren op de tafel, waar zij hun koningin laten zien.

1778

- 20 januari Verkoop bij P. Brandsma te Leeuwarden van een groote bibliotheek benevens een zilveren degen, 2 geldkisten, een telescoop van Wytze Foppes enz.
- 9 februari Verschenen bij P. N. Lomars en D. Romar, boekverkoopers te Franeker: Verhandeling over de Vijfdeels dijken van Friesland door Karel Georg Graaf van Wassenaar Twickel, grietman van Franeker, met een voorrede van den eigenerfde in een der vijfdeelen, à 9 st. Eerste vergadering gehouden van de Oeconomische Tak, waarvan een oprichtingsontwerp voorhanden was, ten huize van Georg Frederik baron thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg op de hoek van de Oude Oosterstraat te Leeuwarden, die directeur was van de Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem, 's middags 2 uur. Verhuring op de raadkamer te Bolsward van de bank van leening aldaar, voor 10 jaar.
- 17 februari Simon van der Ley bij de Langepijp te Leeuwarden verkoopt geele Engelsche borden voor 30 stuivers het dozijn.
- 25 februari Al wie iets te praetendeeren heeft of schuldig is aan den boedel van Wytze Foppes, in leeven mathematische instrumentmaker te Leeuwarden of iets aan den overledene te repareeren mogt besteld hebben, als ook wie gadinge maakt aan een voornaame Waarbank, een cierlijke microscoop en telescoop en dezelve voor een matige prijs uit de hand wil kopen, wordt verzogt zig binnen de tijd van 14 dagen bij de weduwe van den overledene in St. Anthonygasthuis te Leeuwarden te vervoegen.
- 2 maart Uit de hand te koop bij Jan Hendrik van Emmenes op de Vleeschmarkt te Leeuwarden een groote partij Saxisch beeldwerk, bestaande in een pauker, een huzaar, een ruiter, allen te paard, de 7 planeten, 12 apostelen, 4 evangelisten, voorts eenige muzikanten, dansers en danseressen, een zittend Venusbeeld enz.
- 7 maart Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Twee lijdichten en een grafschrift op den hoogverlichten Wytze Foppes Dongjuma door 3 bijzondere dichters, à 4 st. Nog een grafschrift op denzelven à 1 st.

Verkoop aangekondigd van een zathe en lande onder Hijlaard groot 50 pondematen greidlanden gebruikt bij Johan Cornelis voor de huur van 150 gl. 's jaars boven alle lasten.

- 14 maart Prof. Ev. Wassenbergh maakt zich bekend als schrijver der Noodzakelijke en wel gefundeerde verdediging van het gemeld beledigd Collegie en verklaart noch in die verdediging noch zelfs in den droom gedagt te hebben om eenige beschuldiging uit te brengen, of verdenkinge te veroorzaken tegen den geheel en zonder oorzake gramstorigen geheimschrijver A. Alma. Iemand genegen zijnde het gouden beeld te koopen de Faam genaamt, gestaan hebbende op de eerepoort bij het inhalen van Z. Hoogh. kan zig vervoegen bij Jacob Ydes, mr. timmerman te Stiens. Verschenen: Remonstrantie aan de E. W. Heeren Leeden der gewone classic, vergadering gehouden binnen Leeuwarden op 7 Oct. 1777, door Jacob Groenia (toen Chirurgus te Grouw, thans te Makkum) ingelevert, om van de beschuldiging van gegeven ergernisse vrijgesprooken, en ontheven te worden van die straffe, welke door de Geref. Kerkenraad van Grouw over 't nagtmaalhouden bij de bejaarde Doopsgez. Christenen hem is aangedaan. Abraham Ferwerda te Leeuwarden biedt aan de Werken van Wytze Foppes: I. Wonderen der Natuur ofte eenige bedenkingen over licht en duisternis. II. De conjunctie van Venus met de zon i/h. jaar 1761 den 6 Januari. Ds. S. W. C. Engelberts te Grouw en P. Bruning te Wirdum maken aan het publiek bekend dat de onlangs gedrukte en uitgegeven Remonstrantie van Mr. J. Groenia, chirurgijn te Makkum voor een onpartijdigen lezer alleen dienen kan om 's mans geest en denkwijze daaruit te weten.
- 22 april Verschenen bij D. v. d. Sluis te Leeuwarden: Een uitmuntend vers: De Schim van Kasper de Robles, Heer van Billy, Stadhouder v. Friesland, verbeteraar der Vijf-deelens Dijken à 4 st. Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Antwoord van C. G. Grave van Wassenaar Twickel. grietman van Franekeradeel en dijkgraaf der Vijfdeels-dijken, op den brief van Prof. P. Camper, waarin Z. H. Gel. de onbestaenbaerheid en te groote kostbaerheid der vak- en steenwerken aan de Vijfdeelsdijken in Friesland sedert weinige jaren ten proeve aangelegd, heeft zoeken te betoogen.
- 9 juni Bij Peiter Bransma, boekverkooper in de Grootte Hoogstraat te Leeuwarden verkocht eenige mathematische instrumenten nagelaten door W. Foppes.
- 20 juni Te koop een Italiaansche schoorsteenmantel van Egyptisch marmersteen met snijwerk naar de antique smaak met een daarop behoorend spiegelstuk, sierlijk naar de konst gewerkt met blomgewas en vrugten geheel verguld, als mede een eiken lambriseering van wagenschot, bij D. Veldhuis, timmerman te Dokkum. J. Groenia, chirurgijn te Makkum, protesteert tegen de advertentie van de predikanten Engelberts en Bruning inzake zijn Remonstrantie. Verschenen bij G. Tresling te Leeuwarden, Kort, doch echt verhaal van commandeur Marten Jansen wegens het verongelukken van zijn schip het Witte paard en nog 9 andere scheepen, welke alle verongelukt zijn in Groenland, door de bezetting van het ijs in 1777.
- 4 juli De fjouwerde dey, fin Lieuwerder Marke, vrienden! dat is te zissen, Mandey de zexthe Juyljjes 1778, nei Ytten, te twa oere, zil er (by wol wessen) ynt ljeucht komme, by Jehannes Seydel, oppe hoeke finne Keuningstriete, te Lieuwerd: I en Tonneelspul, De Tankbre Boere Zoon, trog Engel ynt Heegduitsch forhelle, en mey foroorring yn fjouwer-en-drytig tonneelen op 't Friesch Boers fortolke: 't is op postpompier yn agten gaer teerd. Hy zil net meer kostje as fjouwer stoeren. Zis het fort. Let wol: Men kin hem ek ta kaeep krije ta Harns bij Zweris, ta Frentjer by Fin der Sluis, ta Snitz by Zylstra, ta Dokkum by Brouwer, en za fort. P. Meeter en R. Snoek als keurmeesters van het zilversmidsgilde te Leeuwarden bieden een kretsmolen te huur aan voor 3 car. gl. per week en met de vijzel 4 car. gl.
- 25 juli Verschenen bij G. Tresling te Leeuwarden: Deductie uit de naam en van wegens Jr. Edzart van Burmania van Bakkeveen, wegens hem zelve en als man en voogd over zijn huisvrouw Maria Anna Pieterse (eerder Wed. Joh. Leonardus v. Son) met wien hij in gemeenschap van goederen getrouwd is, echtelieden te Haarlem, deducent, op en tegens Constantinus v. Son te Amsterdam.
- 14 augustus Verschenen bij W. Wigeri op de Kelders te Leeuwarden: Beoordeeling van de Eerw. Classis van Leeuwarden over de bij haar ingeleverde Remonstrantie van Mr. J. Groenia, chirurgijn. En bij v. d. Plaats te Harlingen: C. H. Trotz, Verklaring van de grondwetten der Vereenigde Nederl., en: J. de Reus, Nauwkeurig onderwijs in de vroedkunde, met voorrede van P. Camper.
- 14 oktober Verschenen bij G. Tresling: Verhoog over de verborgenheid der godzaligheid (I Tim. 3: 16). En over de godspraak van Lamech aan Noach (Gen. 5: 29) gevolgd van een proeve over I Joh. 5: 6—8 door Gerard Voorda. rentmeester der geestelijke goederen te Leeuwarden.
- 7 november Oproep om opgave te doen omtrent de boedelpapieren van Dr. Joh. Dotingh, in 1777 te Leeuwarden overleden. Bij A. Jelterna verschenen: Epicedium Cateili Paolini door Vop. Hor. Acker, 3 st. Verschenen bij D. Romar: Christ. Everh. de Lillo, de morte quomodo viro sopieti sit optanda. Gadso Coopmans heeft een opstel in de Leeuw. Cour. over de omgaande kalverhoest.
- 10 november Verkoop van een huizinge en tuin op de Weaze te Leeuwarden door wijlen Dr. Joh. Dotingh en zijn zuster bewoond.
- 28 november Jehannes Seydel oer de Kanslerye, oppe hoeke fin de Keuningsstriete, ta Lieuwird, het aek drukt, en forkepit: Twa oprieuchte Frieske Boere Hallumer Almenakken, 't Jonge Lieuw Boosk, Plezierspul, yn Vyf bidrieuwen beschreun, for de laefhabbers fin 't booskjen, ien wonder zeltzim stik, is het iene. Het oor is Maayke Jakkis Libben en ofkomst, mey het Twaade Diel, fin har ontmetting, en Oprieuchte Wierzisser, trog het Jier Zantien hondert njeugen en tzantig forof fornombd, en byrekkene, eltz kostet mar ien doebelstoer. Min kin ze aek ta kaeep krye, te Harns by Zweris en Gerrit Jans, te Snitz by

Zeilstra, en ta Dokkim by Brouwer en Groenia. Verkoop van 8 pondematen lands op 't Nieuwland onder Goutum, in gebruik bij Jr. Ruurd v. Camminga, waarop 176 goudgl. 7 st. de pondemaat is geboden. Juffer Bonnard is voornemens onderwijs te geven aan de kinderen in de Fransche taal, linnennaaien en borduren. Zij wascht en breidstopt zijden kousen, woont ten huize van den kunstschilder Beyzeit in de Groote Hoogstraat te Leeuwarden.

2 december Verschenen bij G. Tresling te Leeuwarden: Hertroerende Redenvoering, dewelke door zekeren geestelijken in Croatien aan het te velde trekkend krijgsvolk gedaan is (uit het Hoogd. vertaald).

1779

6 februari Verschenen bij Joh. Seydel te Leeuwarden: Een elftal gedichtjes voor kinders om 't verstand te beschaven. 2e stukje, voor 21/2 st. Bij A. Jeltema: Liefhebbers voor de poezy, door A. Jeltema. Bij H. Groenia te Dokkum: Joh. Ad. Nodell, Phalaecus in partu uxoris.

19 februari Verloot een sierlijk tuinbeeld, te zien bij den kastmaker Zijlstra in den Toren van Babel te Leeuwarden.

27 februari Dominicus Struiving, kunstschilder op de Breedzijde van de Nieuwstad te Leeuwarden schildert naar de nieuwste antique modes behangsels en schoorsteenkleeden.

10 maart Verschenen bij P. L. Iedema in de Gr. Kerkstraat te Leeuwarden: Imaginatie, zijnde een vaers door zig, zinspeelende op een heilzoekende dogter, I st.

17 maart Verschenen bij G. Tresling te Leeuwarden: Antwoord op den brief van een opregten Fries aan den heer van der Haer (waarvan een uittreksel te vinden is in de Utrechtsche courant van 8 Maart) door D. B. van der Haer, Heer van Campers Nieuwland.

27 maart Verschenen bij G. Tresling te Leeuwarden: Onpartijdige raadgevinge tot eensgezindheid en moderatie, van Batavus aan alle liefhebbers des Vaderlands.

14 augustus Verschenen bij G. Tresling te Leeuwarden: Redenvoering over Ps. CL: 3—5 ter inwijding van 't orgel in de kerk te Oldeboorn door Ds. Hermannus te Haga aldaar.

11 september Verschenen bij Is. v. Campen te Nijmegen de volgende werkjes van Christ. Loei. van Dalem, voorheen Luth. pred. te Leeuwarden nu lid der R.K. kerk te Emmerik en kostganger in 't Bagijnklooster aldaar: I. Apologie of verantwoording tegen de onwaaragtige klagt van het Nonnenklooster te Emmerik aan het Kon. Pruisen gericht in voorzeide stad tegen hem overgegeven, met hist. aanmerkingen. II. Brief aan zijn goeden vriend N. N. wegens de klagt bovengenoemd. III. De omgekeerde kloostervreugd of 't Emmerikse Nonnenklooster in rep en roer etc.

30 oktober Verschenen: Extract uit de sententie en vonnis der Hoogloffelijke regeering te Kleef tegen C. L. van Dalem, vroeger Luthersch predikant te Leeuwarden. Verschenen bij J. C. Tophuizen te Leeuwarden: Nieuwe merkwaardige zamenspraken. inhoudende een onpartijdige beoordeeling van zommige onlangs uitgekoomen gedichten, alsmede betoog dat de Americaansche opstand niet te vergelijken is met die der Nederlanden tegen Spanje en een onveilbaar middel aangetoond om alle omslag voor te komen, verhandelt in een gezelschap van 3 personen.

27 november Verschenen bij P. L. Iedema in de Groote Kerkstraat te Leeuwarden: De Canselaresse der voorzigte en heldhaftige wateren, door zig, in vaarzen, à I st.

1780

1 januari In de Gereformeerde kerk te Leeuwarden zijn gedurende 1779 gedoopt 145 jongens en 166 meisjes, kerkelijk geproclameerd 178 paren, waarvan in de kerk zijn getrouwd 128 paren, buiten de stad 47 paren en op het stadhuis 3 paar Joden. De kunstschilder J. Beizeit in de Groote Hoogstraat bij de Brol te Leeuwarden, schildert pourtraiten, behangsels en schoorsteenstukken. Verkoop der materialen van het afgebroken Herbranda-State te Buitenpost. De wagenmaker Broer Heerkes in de Schrans te Leeuwarden verkoopt nieuwe Poolsche sleeden en een nieuwmodische Fransche schulpsee.

10 januari Te huur de z.g.n. „baijert" aan 't St. Anthony-Gasthuis te Leeuwarden.

7 februari Juffr. Neyts, directrice der Vlaamsche opera, thans te Leeuwarden zijnde, geeft 's avonds 5 uur in de zaal van de sociëteit te Dokkum een groot vocaal en instrumentaal concert, waarin door haar verscheidene arias van de voornaamste meesters zullen gesongen en door haar zoon een solo op de viool en door den hr. Duval op de fluyt zullen geëxecuteert worden, prijs per persoon *f* I, de lootjes zijn te bekomen bij J. Tulleners te Dokkum.

28 maart Verkoop der boekdrukkerij van P. Koumans, stadsdrukker te Leeuwarden. Boelgoed ten sterfhuize van Bouwe Abrahams Ringnalda, schoolmeester te Friens.

5 april Gedrukt door A. Ferwerda, Dr. A. Siccama en G. Tresling te Leeuwarden: Catalogus universalis cum pretiis of de Boeknegotie zijnde een verzameling van eenige duizende boeken van 1702—1778, verschenen in alphabetische orde geschikt met de prijzen. XXIV dln. à *f* 24.—.

9 april Katoen- en wolspinnwedstrijd vanwege de oeconomische tak, departement Leeuwarden.

- 20 april Een maatschappij van tien leden te Leeuwarden schrijft een prijsvraag uit, of het voor de provincie Friesland voordeliger zij den uitvoer van hooi te verbieden of voor altoos onbepaald open te stellen en stelt voor het beste antwoord 30 gouden dukaten beschikbaar.
- 13 mei De Leeuw. Courant geeft een uitvoerige beschrijving van, de feestelijke inkomst van Jr. Sicco Douwe van Aylva ah grietman van W. Dongeradeel op Hania-State te Holwerd (9 Mei). Verschenen bij Joh. Seydel te Leeuwarden: Patriotsche droom, een dichtstuk, a. 3 st. Verkoop ten huize van kastelein G. Sikkes te Leeuwarden: een kiereboekwagen met zwanenest en kussens, fraai geschilderd en verguld, een geele geschilderde beugelchais met blauw trypen kussens, nog een groen geschilderde dito. Uit de hand te koop het orgel in de kerk te Tzum. Verschenen bij J. C. Tophuizen te Leeuwarden: Vop. Hor. Ackeri Votum adpelagi numma pro incolumitate Joh. Henrici Propstingii sub auspiciis invicti herois maritimi Idsingae navigaturi, 3 st.
- 20 mei Verschenen bij Siccama en Cahais te Leeuwarden: Staatkundig schuitpraatje tusschen een heer, zeeofficier, koopman, koopvaardij schipper, boer, matrozevrouw en de schipper der trekschuit, spreekende over de Memorie door de Rus-Keizerlijke gesant Prins Gallitzin den 3en April 1780 aan hun Hoog Mog. overgegeven, alsmede over de konstplaat,, De door list en geweld aangevallen leeuw", à 6 st.
- 12 juli Te Leeuwarden voor de eerste maal gearriveerd J. Buffa uit Amsterdam met een fraaie gesorteerde kraam van allerhande fijne prenten, miniaturen, landschappen en opticaprenten, tevens een fraaie kraam van J. Spinelli uit Amsterdam met mathematische, optische en physische instrumenten. Antonie Renaud, mr. paruikmaker in de Kalverstraat te Amsterdam maakt in de Leeuw, courant bekend, dat hij een nieuwe uitvinding heeft gedaan, n.l. om de pruik te laten roeren en spelen, zoo voor raadsheeren als predikanten, zonder dat ze het minste van haar vastigheid verliest of zonder dat ze gekamd wordt.
- 30 augustus G. C. Roodermel en J. Roodermel, gewezen Pruisische huzaren doctoren-oculisten, op de Haarlemmerdijk te Amsterdam, waar de huzaar levensgroot voor de gevel staat, zijn te Leeuwarden gedurende 2 maanden te spreken in het logement Het Poortje en te Franeker eiken Donderdag in het Nekker Schuitje.
- 8 september Verkocht ten huize van Mr. H. U. Hamerster, Raad in het Hof van Friesland te Leeuwarden, een kabinet schilderijen van voorname meesters door den overledene verzameld.
- 16 december Verkoop van 't Makkumer slaapsteed op de hoek van Pieter Molentiesteege, bewoond door Hendrik de Clercq. Verschenen bij G. T. van Paddenburg te Utrecht: I. De mof koopman of zamenspraak tusschen een rentenier, Hollander, Vries en 3 vreemdelingen over het verval van den koophandel, door Petrus Stads, II. Welmeenend antwoord van een studiosus wegens het onafhankelijk verklaren van N.-America, opgedragen aan de gewapende neutrale mogendheden. Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Vermakelijke lessen in de Nederlandsche spel- en taalkunde, dichtmatig aan de jeugd voorgesteld.
- 20 december Verschenen bij A. Siccama te Leeuwarden: Beschouwing van den Staat en de vermogens van den mensch, vergeleken met die van de dierlijke waereld, door John Gregory, Hoogleeraar te Edinburg, naar den 6en druk uit het Engelsch door Anna Elisabeth Buma.

1781

- 20 januari Aanbesteed het afbreken van de oude kerk te Langezwaag en het weer opbouwen van een nieuwe kerk en toren aldaar. W. Trapman, koopman in kruidenierswaren op de B reedzijde van de Nieuwestad te Leeuwarden slijpt en verkoopt allerhande soorten van brillen. Tegen 12 Mei is dit huis te huur.
- 7 mei Aanbesteed de reparatie aan 's Lands Kruitmagazijn boven de Vrouwenwaterpoort op de stadswal te Leeuwarden.
- 22 juli De Luthersche gemeente te Leeuwarden viert het 100-jarig jubelfeest van hare vrije openbare godsdienstoefening haar hij een openlijken vrijbrief geschonken door de Staten van Friesland, 's Morgens houdt Ds. Everhardus Volkersz een leerrede, 's avonds Ds. Hendrik Volkersz uit Purmerend, na de preek hoornmuziek.
- 28 juli De oeconomische tak van de Hollandsche maatschappij der wetenschappen zal jaarlijks tot wederopzeggens toe. een som van f 4000 afzonderen om daarvoor ten dienste der koopvaardij en visschers dezer landen, alle jaren 100 behoeftige jongelieden uit te rusten boven 12 en beneden 16 jaar, binnen de Republiek geboren en tot de zeevaart genegen, mits dezelve nooit hebben gevaren. Verschenen bij Joh. Seydel te Leeuwarden: Ontwerp eener Friesche oeconomische maatschappij, voornaamlijk" voor den landbouw, à 2 st., uitgaande van het departement Leeuwarden van den oeconomischen tak.
- 1 september Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Boezemzugten van Neêrlands maagd bij het praalgraf van een onzer helden, door Reinier Dibbetz de Klerk, Med. Stud. à 2 st. Bij W. Wigeri te Leeuwarden: I. De Nederlandsche maagd juichende bij het praalgraf van M. de Ruyter door Ds. G. T. de Cock, II. Op de bloedige zeeslag door de Nederlanders op de Engelsche vloot bevochten door denzelfden. Verschenen bij V. v. d. Plaats te Harlingen een vars geintituleerd „Aan Nederlands erfstadhouder en

geteekend Batavus. In den Frieschen boekhandel te bekomen: De patriottische catechismus ofte onderwijzinge in de waare patriottische gevoelens der Nederlanders aangaande den tegenwoordigen oorlog met Engeland, uitgegeven door een patriottisch genootschap, onder de zinspreuk „Met hart en hand voor 't vaderland".

- 19 november Wybren Wybrens te Oosterbeintum vermoordt den dorprechter Heerke Heerkes te Janum in diens huis, en wordt deswege gestraft buiten Leeuwarden met worging aan een staak, waarna het lijk op een rad ten spektakel wordt gesteld.
- 10 december Verkoop ten huize van P. Bransma te Leeuwarden een uitmuntende verzameling boeken waarbij een echt geuze- of bedelaarsnapje met ornamenten enz., twee zilveren kokertjes waarin 103 zilveren penningen en een menigte schilderijen en prenten door voorname meesters. 12 Te huur of te koop de fraaie heerenhuizinge, liggende in zijn grachten en singels te Birdaard, laatst bij wijlen procureur generaal Bourboom gebruikt.

1782

- 26 januari Verschijnt wekelijks bij H. Post te Leeuwarden: Overijsselsche zinspeelende dichtcourant.
- 17 april Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Een onverwacht ongeluk op Paaschdinsdag te Dokkum gebeurd, op den trant van vader Cats. En: Klinkdicht op de intrede van Ds. C. C. van Tricht te Leeuwarden.
- 8 mei De Italianer A. Solaro op de Nieuwstad te Leeuwarden heeft ontvangen een partij tuberooze bollen, frisch uit Italië gearriveerd à 2 ct. per stuk.
- 31 augustus Monsieur des Communes is voornemens lessen te geven op de viool, bas, alt en in de zangkunst, logeert ten huize van den kamerbehangen H. Hesseling op de Breedzijde van de Nieuwstad te Leeuwarden.
- 21 december Verschenen bij J. C. Tophuizen te Leeuwarden: Almanachen met het Sneeker Jaagschuitpraatje, zijnde eene zamenspraak van Sneek tot Leeuwarden en van Leeuwarden tot Sneek.

1783

- 8 januari Te verkrijgen bij P. Riewiersma te Leeuwarden 055 den hoek van de Kleine Hoogstraat tusschen het Hof en de Eewal binnen Leeuwarden, Zoutkamper oesters.
- 15 januari Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Een uitmuntend vers op het afsterven van Ds. H. A. Nieuwold, 3 st., bij G. Tresling: Nagedachtenis, gesticht ter gelegenheid van het zalig afsterven van Ds. H. A. Nieuwold te Leeuwarden. Verschenen in den Frieschen boekhandel: Fragment van brief van een Franeker burger aan zijnen vriend, een lid der Vroedschap in die stad.
- 18 januari Verkoop van de heerlijke zathe Brandsma-State te Menaldum groot 95 pondematen bij Douwe Oepkes c.u. gebruikt voor 640 car. gl. per jaar. Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Rouwklagt van Leeuwardens kerkgemeente over het alldroevigst dog zalig afsterven van hunnen derden leeraar Ds. H. A. Nieuwold door Klaas Ploegsma.
- 29 januari Verschenen bij G. Tresling te Leeuwarden: Een vers op het graf van Ds. H. A. Nieuwold door Carolina Coulon.
- 8 februari J. O. Bavius te Leeuwarden biedt zich aan om onderwijs te geven in de klassieke talen, hetgeen hij acht jaren heeft verricht.
- 22 februari Magdalena Wendurp, dochter van wijlen Leendert Everwijn wonende in de Kalverstraat te Leeuwarden pikeert allerhande soorten van zijden stoffen voor de dames en maakt ook allerhande soorten van zijden blommen tot schilderijen te gebruiken of om in kerkboeken te leggen.
- 1 maart Verschenen bij J. v. d. Haak op de Wirdumerdijk te Leeuwarden: Uitgezogte verzameling van gedichtjes ten dienste der schooien, bij H. Post te Leeuwarden: Contraprotest door de volmachten der steden Harlingen, Stavoren en Workum wegens het al of niet opdragen der ambulatoire ampten en Commissien op 't quartier der steeden vallende.
- 8 maart Uitgegeven bij W. Wigeri te Leeuwarden: Naamwijzer der Ed. Mog. Heeren Staaten van Friesland, notarissen.
- 8 maart Uitgegeven bij W. Wigeri te Leeuwarden: Naamwijzer der Ed. Mog. Heeren Staaten van Friesland, notarissen, doctoren, predikanten, kerkenraden enz.
- 5 april Joh. Keympema te Leeuwarden beveelt zijn onderwijs in de klassieke talen met een latijnsch vers aan in de Leeuwarder Courant.
- 10 juni F. des Communes en J. des Communes vader en zoon geven in de Stadsdoelen te Leeuwarden een concert, vocaal en instrumentaal. De vader zingt verscheidene aria's comiques a groot orkest, de zoon speelt zijn nieuwe compositie voor de viool met pauken en trompetten.

5 juli	De acteurs en actrices van de Amsterdamsche Schouwburg onder directie van H. s'Gravensande vertoonen te Leeuwarden in het Ruiterskwartier het treurspel de dood van Willem van Oranje en het blijspel de Vrijer, kamenier en de knecht Minnemoer.
23 juli	Verkoop van een heerlijk paleis, voortijds geweest zijnde 't Corps de logis van een vorstelijk hotel met stal, koetshuis, knegtskamer en schoone tuin in de Grootte Kerkstraat te Leeuwarden bij Mr. Eelco van Haersma als eigenaar bewoond.
24 juli	Bezoek van stadhouder Willem V aan Leeuwarden, waarop student A. Ypeij een carmen maakt.
29 juli	Verkoop in de Schuttersdoelen te Leeuwarden van een uitmuntende verzameling schilderijen, waaronder van de voornaamste meesters, door wijlen douairière van Camstra nagelaten.
3 augustus	Verkrijgbaar in den Frieschen boekhandel: Exercitie- of Schutterszakboekje met 90 kopergravures. Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: I. Een trochaeisch dichtstuk aan de Friezen, II. Dankoffer, toegewijd aan de Regeering der stad Leeuwarden uit naam der acteurs en actrices van de Amsterdamsche Schouwburg te Leeuwarden, geciteerd bij het sluiten van het tooneel door Adrianus van Maerlen.
13 augustus	Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: I. Heldendicht aan het vaderland en de vrijheid. 3 st., II. Het Manuaal, I st., III. Sleutel der dichtkunde, 25 st., IV. Nauwkeurige lessen tot een geregelde spelkunde, à 5 st.
1 oktober	Verkoop van de huizinge bewoond door Jr. W. F. S. van Burmania op de Eewal te Leeuwarden, doende 100 Car gl. huur per jaar.
11 oktober	Verkoop aangekondigd van een ter neering staande huizinge aan de Voorstraat tusschen de Vrouwenpoort en de Burmaniastraat te Leeuwarden, bewoond door den bekenden Jelle Corvinus.
15 november	Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: Lijkrede bij 't smartwekkend overlijden van Jr. G. F. baron thoe Schwarzenberg en Hohenlansberg, grietman van Menaldumadeel, door Ds. G. T. de Cock te Beetgum.
29 november	Verschenen bij G. Tresling en C. M. Cahais te Leeuwarden: De zeldzame geschiedenis, van Emilia Montagne, roman in 4 dln. Bij F. Rinia chirurgijn te Balk te bekomen potjes met kinakina tegens de derdendagsche. anderendagsche en allendagsche koortzen. Een voldoende potje kost 4 car. gl., een middelpotje 2 car. gl. en een klein potje I car. gl.
31 december	Verschenen bij J. C. Tophuizen te Leeuwarden: De almanach van de Roomsche pastoren in Friesland en derzelve armbezorgers en wanneer de diensten op Zondagen en heilige dagen zijn. Eveneens een almanach: De Faam fin twaa wildden, ien oprieugte Geschiedenis tsien Hanzer marke oppe wey tusken Herbaeem en Midlum forfallen tusken Rykle Doekles Roonomklaer, ien loftig Ryk Boere Zoon en Jouwerke Komselden, een tygge mooie Ryk Boere Dogter mey Lubbert Hansen Wolbyt agt. En daarbij: De welopvoedende moeder en de gehoorzame dogter, kamerstukje, nooit voor dezen gedrukt. Verschenen bij Conradi te Amsterdam en V. d. Plaats te Harlingen: Beschrijving van Batavia, 4 dln.

1784

24 januari	Verschenen bij D. Romar te Franeker: Aan mijne landgenooten door J. A. Backer te Harlingen. Te koop een buiten te Jorwerd, aan de kerk. met geschoren lindeboomen, ruim voorhuis beneden, groot portaal boven, aan weerskanten een kamer met schuiframen, de eene met schoorsteen, beschilderd met jachtstukken, verder met tinkast en bedsteden. Voor de schuur een flinke inreed met fraaie hamei, die toegang geeft tot een groot plein, de tuin tusschen hagedoornheggen, in het zuiden afgezet in volle lengte met een muur, aan het eind een fraai bergje, van hetwelk een berceau loopt, zoo breed als de tuin is naar een groot vierkant zomerhuis, uitziende op den rijweg naar Franeker. Onder het zomerhuis een schoone ruimte tot berging van groenten en gereedschappen, in den tuin een vischvijver, te bevragen bij Ds. Edema te Terkaple en bij Dr. Hiddinga te Heerenveen. Verschenen bij J. v. d. Haak te Leeuwarden: Exercitieboekje, gevende een nauwkeurige onderrigting van alle handgrepen, welke met het geweer alsook met de sponton en vaandel geschieden moeten, alsmede van de chargeeringe der gelederen, het links en regts en voorwaarts marcheren en zwenkingen, de contramarsch en op 't centrum marcheeren.
21 februari	Verschenen bij A. Jeltema in de Speelmanstraat te Leeuwarden: Graftschrift van den HoogEd. Heer en puntdichter Hans Paul Christoffel van Egten (overleden te Leeuwarden in 1783), bestaande uit meer dan 100 maatlooze verzen. Alsmede: Antwoord aan den Bildtboer over de wapenoefeningen te St. Anna Parochie.
8 maart	Verjaardag van den prins van Oranje te Leeuwarden gevierd o.a. met het lossen der kanonnen, driemaal op de wallen, en klokkenspel. Aanbesteed het afbreken van de oude kerk en toren te Burum en het wederopbouwen van een nieuwe.
20 maart	Ter perse bij Joh. Seydel te Leeuwarden: De echte staatsstukken betrekkelijk het voorgevallene over de militaire jurisdictie in de provincie van Vriesland, om te kunnen dienen tot een aanhangsel op het werk door Ds. van der Kemp.

27 maart	Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: Een latijnsch vers op het afsterven van grietman Schwartzenberg en Prof. Schrader door Ds. P. Nota te Berlikum.
12 mei	Bianchi uit Amsterdam doet op het exercitieveld te Leeuwarden proeven met aerostatische luchtballonnen.
21 mei	C. Frank, kunstschilder aan de Hoeksterpoort te Leeuwarden recommandeert zich tot het maken van alle soorten kamerbehangsels, het maken van portraits en andere soorten.
25 mei	Verschenen bij A. Siccama te Leeuwarden: Onderzoek op de rechten van de bevelhebbers en corporaals binnen Leeuwarden.
5 juni	Verschenen bij Tjalling de Vries te Leeuwarden: Vertoog over de gesustineerde rechten der corporaals binnen Leeuwarden.
9 juni	Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: Klagte van de E. Classis van Dokkum in zake de sententie tegen Ds. F. Bekius.
21 juni	Burgemeester A. Meinsma reikt aan het exercitiegenootschap te Leeuwarden vóór het stadhuis twee vaandels uit.
31 juli	Verschenen bij G. Tresling te Leeuwarden: De slang bij de vrouw in het midden van den hof, door Jacobus Bosch, onderwijzer in de Hebreeuwsche taal.
11 augustus	Verhuring der vruchtenhovingen op Osinga-State te Dronrijp. Gevraagd voor de latijnsche school te Leeuwarden een praeceptor. met verplichting jaarlijks 13 predikbeurten te vervullen, inkomen f 500 + schoolpenningen.
14 augustus	Verkrijgbaar bij Tophuizen te Leeuwarden: Vaderlandsche traanen op het graf van den onsterfdijken jonker Johan Derk baron van der Capellen tot den Pol, I st.
21 augustus	Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: Aan het Leeuwarder vrijcorps, zijnde dit het vers hetwelk 19 Aug. 1784 op de exercitieplaats geciteerd wierde.
28 augustus	Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Bilkers avenpraatje tusschen Jan en Gerrit, sprekende 1° over de exercitiegenootschappen op 't Bildt, 2° over het stemmen van eenen edelman ten landsdag, 3° over de verpigtinge welke de Bildtboeren aan het huis van Oranje hebben, aangetoond uit een historischen brief geschreven door een advocaat, groot oct. à 4 st.
23 oktober	J. Spoorman Jr., orgelmaker op de Voorstraat over de Botterpiep te Franeker, vraagt twee orgelmakers. Wie genegen is de Stadsschuttersdoele te Leeuwarden met 12 Mei te huren, vervoege zich op het Raadhuis. 4 Dec. waar superintendenten en bevelhebbers vergaderen. Condiënen bij hopman D. H. Smeding op den Wirdumerdijk en vaandrig A. C. S. ten Bokkel op de Weaze als bouwmeesters van genoemde Doele.
13 november	J. des Communes, muziekmeester in de Groote Hoogstraat, het 4e huis van de Brol te Leeuwarden geeft 20 achtereenvolgende Donderdagen concert ten 5 ure 's avonds, de intekening is een gouden ducaat, voor een gast 6 stuivers.
17 november	De kunstschilder F. G. de Hosson is woonachtig bij den apothecar C. de Hosson op de Breedzijde van de Nieuwstad te Leeuwarden. Hij schildert portraits, behangsels, schoorsteenstukken enz.
25 december	Te verkrijgen in den Frieschen boekhandel: Het galante leven der actrices, die gedurende dezen zomer zoo te Leeuwarden, Franeker en Harlingen hunne uitvoerige tooneelstukken vertoond hebben, 3 stukjes met een fraaie plaat.

1785

12 januari	De vrijcorpsen van Friesland houden een generale vergadering in het Zwart Kruis te Leeuwarden. Verschenen bij J. D. v. d. Haak te Leeuwarden: Request van eenige honderden ingezetenen van Leeuwarden aan de Staten van Friesland op 6 Jan. 1.1. aangeboden om de algemeene wapening in dit gewest aan te moedigen.
26 januari	Tijdens den bedestond in de Jacobijner kerk te Leeuwarden ontstaat door het gerucht van brand een paniek, waarbij een menigte menschen onder den voet raken, vensters worden stukgeslagen, velen worden van kleederen en sieraden beroofd en vier personen komen om. Vinkeles maakt er een plaat van. Verschenen bij A. Jeltema, Nieuw exercitieboekje
26 februari	Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: Boezemzugten der vrijheid nopens de wapening der landlieden.
12 maart	Verschenen bij Joh. Seydel te Leeuwarden: 1. Naamlijst der grietslieden en secretarissen in Friesland van de vroegste tijden af tot op het tegenwoordige. 2. Alfabetische beschrijvinge van bijna 800 stokoude menschen, die een eeuw en daarover geleefd hebben, met den tijd wanneer zij geboren en overleden zijn.

- 16 maart Verschenen bij Jeltema en Post te Leeuwarden: Gebed en Dankzegging gedaan ter bedestonde op 26 Jan. 1.1., uitgesproken door N. N. V. D. M. Daarin een treffend tafereel der gedreigde oorlogsrampen geschilderd en den algemeenen wapenhandel ten sterksten aangemoedigd. In de Leeuwarder Courant worden ten zeerste voor de bedestonden aanbevolen de leerredenen van Ds. Johannes van Eyk te Muiden over „Neêrlands volk tot de algemeene wapening aangemoedigd". (Neh. 4: 14, 15), en „Het zich wapenend Nederland de zekerste weg voorgesteld om de wapenen met voorspoed te gebruiken" (I Sam. 13: 12a). Algemeene vergadering van alle Friesche exercitiegenootschappen ten huize van Balthazar Rol, kastelein in de Hollandsche Maagd te Leeuwarden.
- 26 maart Verschenen het dichtstuk de Eigenbaat, met plaat van Vinkeles, gewijd aan Ds. D. B. Bosch voor zijn vaderlandsliefde en vrijheidszucht. Verschenen bij Jeltema en Post te Leeuwarden: Brief over dat dichtstuk, zijnde een onderzoek van ZEW. manier van navolging onder de zinspreuk: Niets blijft verholen.
- 11 april Gedeputeerde Staten besteden het herbouwen aan van de huizinge Cammingaburg buiten Leeuwarden tot een kruidmagazijn.
- 7 mei De bakker Eise Proost te Vrouwenbuurt biedt 2/64 aan in het galjoot de Lieve Vrouwen Parochie. Verschenen bij A. Siccama te Leeuwarden: Onderzoek over de rechten der bevelhebbers en corporaals aldaar.
- 11 mei Verschenen bij J. Boltjes te Leeuwarden: Onpartijdige gedachten, voorkomende in een samenspraak over het verspreide gerucht, alsof de Keizer weer een nieuwe eisch den Staten deezer landen zou hebben voorgesteld.
- 12 mei De apotheker C. de Hosson en de kunstschilder F. C. de Hosson verhuizen naar het 1e huis in de groote Hoogstraat bij de Brol te Leeuwarden.
- 18 juni Kastelein Ate Minnes in 't Zwart Paard bij de Zuiderpoort te Harlingen laat een gouden bal verkaatsen. Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden zijn beide dichtstukjes: Welluidende beuzelingen. getiteld het Belkumer raadsel en de Schimper betaald.
- 19 augustus Verkoop van 150 pondematen te veld staand koolzaad, zomergarst en haver in den Hempenser polder. Ringrijden van knechten en meiden op paarden aan de Galamadammen om een gouden ring, en zilveren mes. Verschenen bij J. Boltjes te Leeuwarden: Zang voor de Vrije Batavieren op de wijs: Vermeille rose!
- 14 september Het vrijcorps van Leeuwarden vuurt af en eindigt daarmee zijn zomerexercitiën, in tegenwoordigheid van de magistraat, die voorafgegaan van de 4 stadsboden was afgehaald door een commissie van het vrijcorps en gevolgd werd door een officier en twee ordonnances. Het corps werd gecommandeerd door kolonel van Aylva, op Hania-State, grietman van W.-Dongeradeel.
- 16, 17 september De gemalin van stadhouder Willem V arriveert met haar 3 kinderen te Lemmer, zij soupeeren 's avonds aldaar bij den grietman R. L. A. de Kempnaer. Na 's nachts op de jachten te hebben geslapen, vertrekken zij naar Staveren, waar de burgerij voor 't stadhuis in de wapenen paradeert. Na de audiëntie heeft de maaltijd plaats ten huize van Jr. C. de Bigot. Vandaar gaat het naar Workum, waar de vorstelijke familie wordt ontvangen door Prof. P. Camper. Te Hindeloopen paradeert het exercitie-genootschap en is er receptie bij den heer A. van Loon. Vandaar komt men te Bolsward, waar na de parade der burgerij op het stadhuis ten stadhuize een collation wordt aangeboden. De regen heeft inmiddels de wegen zoo onbruikbaar gemaakt, dat de reis per jacht wordt voortgezet, en men 's avonds 11 uur op het Schavernek te Leeuwarden aankomt. Jan Doedes te Hindeloopen roept met veel drift en toorn: Oranje boven, en wordt deswege tot een jaar tuchthuisstraf veroordeeld.
- 22, 23 september Luisterrijke viering van het tweede eeuwfeest der Franeker Hoogeschool, bijgewoond door het vorstelijk gezin, Gedeputeerde Staten en vele andere autoriteiten. Prof. Th. van Kooten spreekt een carmen saeculare uit. Concert van 30 muzikanten onder leiding van N. A. Knock. grietman van O.-Stellingwerf. Verschenen bij G. D. v. d. Haak op den Wirdumerdijk te Leeuwarden: Feestzang op het tweede eeuwgetijde der stichting van Frieslands Hoogeschool door G. T. de Cock. Verschenen bij D. Romar te Franeker: Eerste brief van Hendrik Brinksma Jzn., schoolmeester en dorprechter te Hogebeintum aan Prof. Dr. Petrus Hofstra te Rotterdam, met spotprent als titelblad.
- 28 september De vorstelijke personen wonen de maandelijksche bidstond bij in de Groote kerk te Leeuwarden, Woensdagmiddag 4 uur, onder het gehoor van Ds. M. Eppens.
- 5 oktober De vorstelijke personen vertrekken naar Groningen met hun jachten, liggende buiten de Poort voor het Oud Blauwhuis, onder het gedonder der kanonnen op den stadswal. Verschenen bij J. Seydel te Leeuwarden: J. E. Mebius, Brieven behelzende Aanmerkingen over het samenstel der zuivere wijsbegeerte van G. S. Steinbart.
- 6 oktober Stadhouder Willem V komt te Lemmer aan en begeeft zich naar Leeuwarden.
- 19 oktober Verschenen bij J. C. Tophuizen te Leeuwarden, boekdrukker over de Korenmarkt te Leeuwarden: Het 50-jarig jubelfeest van den Eerw. en deugdrijken heer Lucas Otting, Roomsche priester en pastor te Sneek, aarts priester der Roomsche kerken in Friesland, door Josephus Scholtens, R. P. te Leeuwarden. De synagoge der Joodsche gemeente te Harlingen is een vertrek boven een pakhuis van het Huis der zeven gevels op den zuidkant van de Ossenmarkt aldaar.

- 19 oktober F. Rood Ermel Sr., oculist en Med. practicus, waarschuwt tegen zeker Joodsch kwakzalver, die op zijn naam biljetten uitgeeft op Friesche markten als zijn ondermeester. Hij beveelt zich aan voor de behandeling van blinden, dooven, hazemonden, kankers enz. en is te vinden buiten Harlingen in Greetingaburen en het Bonthuis, waar zijn theater staat en alle avond om 5 uur komedie wordt gespeeld. Te huur de bouwplaats, groot 108 pondematen, om en bij het slot Liaukema te Sexbierum, nader onderricht bij Mevr. Liaukema boven den glazenmaker Nauta op de Nieuwstad te Leeuwarden.
- 20 oktober Verschenen bij J. Boltjes te Leeuwarden: Copie testament, nagelaten door Auck Peters in den jare 1534 den 14 Nov. nopens de stifting van 't burgerweeshuis te Leeuwarden, waarin een yder burger van Leeuwarden kan zien, hoever zijne kinderen al of niet na zijn overlijden tot hetzelfde weeshuis gerechtigd zijn. Verschenen bij G. Tresling te Leeuwarden: Uitbreidinge over het zeer nuttig vraagboek der drie heeren predikanten Mart. Duirsma, Hildebranci Menten en G. Duirsma, ten dienste van waarheidzoekende en godvruchtliovende leerlingen, door Ds. Johannes Droge te Marrum.
- 17 december Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: Gelukwensen aan de eigenerfde ingezetenen van Franekeradeel, toen de Hoog-Ed. Geb. Heer J. C. Bergsma tot hunnen grietman wierd verkooren, in overheerlijke trochaïsche versen.

1786

- 7 januari Verschenen bij J. D. v. d. Haak te Leeuwarden: Brief van Coert Lamb. van Beyma aan den Prince Erfstadhouder.
- 14 januari Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: Rapport betrekkelijk de wagtelden te Dockum aan de magistraat en vroedschap dier stad, gedaan 26 Nov. 1785 met de daarop genomen resolutie en gedaan protest der heeren Fockema, Ripperda en v. d. Werf. Boelgoed van ruim 40 Holsteinsche paarden op de Lange pijp te Leeuwarden.
- 21 januari Aanbesteed het vergrooten van de luifel der stadsboterwaag te Leeuwarden, alsmede het maken van een kraan.
- 28 januari Gedrukt bij Tjalling de Vries te Leeuwarden: Translaat van het Hebreusch vers opgesteld door Joseph Israëls, beëdigde translateur binnen Leeuwarden, staande in de Carmina in natalem academiae Frisiacae.
- 17 februari De magistraat van Leeuwarden resolveert om de Joden, die in de stad geen 5 jaar hebben gewoond ofte bij andere wegen daartoe geen permissie hebben bekomen, te doen delogieeren en dat ook geen vreemde Joden hier zich mogen nederzetten zonder een bewijs van ordentelijk bestaan, alles met het oog op het toenemend aantal Joden, alhier na toevloeiende, onder welke vele van een slordig bestaan, waarover zelfs de parnassijns der Joodsche gemeente bij requeste hebben geklaagd (cfr. de publicatie van 21 Juli 1752).
- 11 maart Verschenen bij J. Bokjes te Leeuwarden: Vers toegewijd aan het vaderlandlievend gezelschap, ter gelegenheid dat het langgewenscht verbond tusschen Z.M. Lodewijk XVI en deezen staat gesloten, den 27 van Sprokkelmaand 1786 binnen Leeuwarden gevierd wierde. Tevens wordt aldaar geleverd de 2de druk van het weekblad De Vriesche Patriot.
- 15 maart Anke van der Meulen, organist der Galileër kerk te Leeuwarden laat een forto piano verloten, 28 loten à f 7. Gestraft met 8 dagen water en brood Gerrit de Vries te Leeuwarden, wegens overtreding" der kerkelijke censure en het zich op ergerlijke wijze te vervoegen aan de tafel des H. Avondmaals, die hem was ontzegd.
- 1 april Verschenen bij J. A. d. Haak te Leeuwarden: Edelmoedige en volkslievende schriftelijke propositie door Mr. R. H. van Altena, raad in de vroedschap van Leeuwarden.
- 22 april Verschenen bij J. Boltjes te Leeuwarden: I. Protest van Mr. Coert Lamb. v. Beyma, II. Aanspraak van L. Oling, die als burgervandrig om eedsweigering werd ontslagen, toen zijn wacht een medaille ontving.
- 10 mei Te huur 2 pondematen greide aan de Tjissingeweg, genaamd de Spijkerboor, te bevragen bij A. P. Tinga. Roomsche priester op de Vleeschmarkt te Leeuwarden.
- 20 mei Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Morgendroom van Lieuwe Lieuwerts betrekkelijk den met reikhalzen tegemoet gezien wordenden z.g.n. corporaaltjesdag of stemdag der burgerofficieren te Leeuwarden.
- 31 mei Verkoop der bibliotheek van wijlen R. J. Splinter te Harlingen bij J. C. Tophuizen te Leeuwarden. Bij laatstgenoemde verschenen: Het verheugde weesje aan alle welmeenende en weldoende, wanneer de Roomschegezinde ouderlooze kinderen in een voor henlieden opgericht weeshuis (Galileër Kerkstraat) Dinsdag 30 May binnen Leeuwarden met vreugde ontvangen wierden door de regenten en regentessen.
- 3 juni Verschenen: Schuldige erkentenis aan de voogden en voogdessen van het Roomsche Weeshuis te Leeuwarden, waaronder twee gevelschriften door A. Jeltema.
- 10 juni Verschenen bij J. Boltjes te Leeuwarden: Specimen carminum Lyzicorum a Joh. Henr. Keympema.

- 21 juni Verschenen bij G. Tresling te Leeuwarden: Deductie aan de synode te Dokkum 14 Juni 1786 voor Jan Wiebes Keikes, diacon te IJlst uit last der magistraat aldaar tegen Hinne Sannes c.s.
- 8 juli Verschenen bij J. D. v. d. Haak te Leeuwarden: Missive van eenige gewezen leden van 't exercitiegenootschap te St. Anna aan de president van de algemeene vergadering van de exercitiegenootschappen in Friesland. Alsmede: Deductie van dit genootschap in die vergadering gegeven.
- 7 augustus Schietwedstrijd te Holwert voor leden van het exercitiegenootschap en der schutterij, om drie medailles. Tijdelijk houdt wegens reparatie van den nieuwen toren te Leeuwarden het luiden der klok op. De groote kerkklok en de kleine klok der Oldehoof luiden nu 's middags half drie. terwijl 's avonds en 's morgens voor de poortklokken zullen dienen de klokken van de Groote, Galileër- en Westerkerk.
- 28 september De snik, die van het z.g.n. Smidshuis te Rinsumageest aan de Dokkumer Ee naar Leeuwarden vaart, kantelt door het onverwacht aanrukken van het paard, waardoor 7 personen verdrinken, n.l. 4 uit Lichtaard, 2 uit Rinsumageest en 1 uit Akkerwoude.
- 30 september Verschenen bij V. v. d. Plaats te Harlingen: Verzameling van stukken rakende het voorgevallene omtrent de schutterij der stad Harlingen in Juni—Aug. 1786. Tevens: Astrea, Friesche lierzang, door S. Stijl. Verkoop bij Abelus Siccania. boekverkooper op de Eewal te Leeuwarden, de bibliotheek van wijlen Ds. Carel Limberger. emer.-predikant en rector te Staveren, waaronder de Tegenwoordige Staat van alle volkeren in 33 keurlijke Fransche banden, en de Nederl. Jaarboeken in 78 nette Blancarde banden, insecten in liquor, een electriseermachine met zijn apparatus enz.
- 9 december Verschenen bij Joh. Seydel te Leeuwarden: Joannis Schraderi Carmina.
- 23 december Verschenen bij J. v. d. Haak te Leeuwarden: Rapport wegens de aequivalenten aan de stad Dokkum.

1787

- 24 januari A. Jeltema te Leeuwarden adverteert de uitgave der Geldersche Historische Courant, waarvan J. Olivier redacteur is, no. I—11 zijn reeds verschenen. De R.K. priesters in Friesland aan het hoofd van hun naamlijst in den Frieschen comptoir Almanak den naam gelezen hebbende van Gerardus Heinberg als diaken en aarts priester van Friesland, verklaren dat dit bij vergissing van den drukker is geschied en Heinberg tot hen in geen betrekking staat. De drukker verklaarde echter het tegendeel en is bereid de wettigheid der opgave te staven.
- 7 februari Aanbesteed het afbreken van een gedeelte van den toren te Twijzel en het wederopbouwen daarvan. Verschenen bij, J. Seydel te Leeuwarden: Deductie voor Sijds Schaaff, raad in de vroedschap te Harlingen tegen E. AL van Beyma, mederaad in de vroedschap aldaar.
- 17 maart Verschenen bij G. Tresling te Leeuwarden: Vrieslands Welvaart of Bescheiden Betoog over het staatsbestuur aldaar, door Mr. J. Munniks. In een boerderij te Hempens is een schoorsteenboezem van Makkumer aardewerk, voorstellende het droogleggen van het Hempensermeer (gereproduceerd in Roever en Dozy, Het leven van onze voorouders).
- 14 april Oproeping van een predikant of candidaat als praeceptor der eerste Latijnsche School te Leeuwarden op een tractement van f 280 per jaar met verplichting 26 predikbeurten per jaar waar te nemen, waarvoor hij f 370 geniet.
- 26 mei De trekvaart van Leeuwarden naar Sneek is eenigen tijd onbevaarbaar wegens slatting.
- 6 juni Verschenen te Leeuwarden bij G. Tresling: Uitbreidinge over het Vraagboek van Ds. Marten Duirsma, Hildeb. Menten en Duirard Duirsma. ten dienste van waarheidzoekende en godsvruchtliedende leerlingen, door Ds. Johannes Droge te Marrum.
- 30 juni Froukje van der Meer, Duitsche mutsstijfster in de Bollemanssteeg te Leeuwarden, verkoopt allerbeste gekookte stijfjes om Duitsche mutsen te stijven.
- 5 augustus Johannes Snijder te Leeuwarden roept openlijk: Vivat Patriotten, Oranje in de goot. Patriotten boven, de Prins naar de bliksem, en zingt: Al is ons Prinsje nog zoo klein, evenwel zal hij verdomd zijn. en deswege voor een half jaar gebannen.
- 12 september Wordt geadverteerd, dat de gewone nachtschuit van Leeuwarden op Harlingen voorloopig niet 's avonds 10, maar 's morgens 4 uur van Leeuwarden zal varen.
- 19 september De Leeuw. Courant bevat een dreigbrief aan Martinus Scheltema te Heerenveen en Joh. Casparus Bergsma door C. L. v. Beyma c.s. die zich te Franeker als de wettige Staten van Friesland hebben opgeworpen, hen dreigende hun bezittingen te zullen verwoesten en Friesland onder water te zetten, wanneer er meer krijgsvolk in de provincie werd gehaald, „al waren het ook de eerlooze Plettenbergers". Met het oog op de turbulente tijdsomstandigheden worden te Leeuwarden de wachten verdubbeld. De Staten van Friesland kennen aan de 10 compagnieën schutterij, die op de Groote Raadkamer te Leeuwarden beloofd hadden de stad tot het uiterste te verdedigen, een aanzienlijk douceur toe en „ingevalle onverhoopt eenig schutter (dat God verhoede) mogte worden gewondet of dat hij zelve het leven mogte komen te verliezen, zal voor hun weduwen en kinderen worden gezorgd."

- 20 september Een detachement militairen trekt uit Leeuwarden met eenige veldstukken ter beteugeling van de rustverstoorders, die te Stiens samenschoolden, daar een verschansing en batterij met een stuk kanon aanlegden, de wegen opgroeven en de passage belemmerden. Nadat eenige schoten waren gedaan hebben de militairen de batterij weldra doen zwijgen en is de bende gevlucht. Verschenen bij J. C. Tophuizen, boekdrukker over de Korenmarkt te Leeuwarden: Godvreezende bedenkingen over de tegenwoordige beroerten in Nederland à 2 st.
- 25 september Een detachement militairen vertrekt uit Leeuwarden naar Franeker onder bevel van majoor W. Guerin om aldaar garnizoen te houden.
- 26 september Een detachement infanterie en een escorte Cavallerie, voor zien van eenige veldstukken onder commando van kolonel J. de Schepper, trekt uit Leeuwarden naar Bolsward. Workum en Staveren om de aldaar saamgerotte menigte, die uit Franeker is gevlucht, te verjagen.
- 29 september Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Heilzame Raad voor de manhafte Keezen, alias Nooit vechtende wapendragers, een zangstukje à 1/2 st. Alsmede: Onderschept plan der z.g.n. Nieuwmodische patriotten, onder de zinspreuk: Raakt Friesland in ons magt, dan zal de rest wel vlotten. Uit het Fransch vertaald. Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: De opklarende Oranjezon, dichtertl. afbeelding à l stuiver.
- 13 oktober Verschenen bij Tjalling de Vries, boekdrukker in de Korfmakerssteeg te Leeuwarden: Dankzegginge. Lofgeving en Gebed er herstelling van zijn Doorl. Hoogheid, den prince Oranje, in groot piano opgesteld en getranslateerd uit het Hebreeuwsch door Joseph Israëls, voorzanger en voorlezer van de Joodsche gemeente aldaar.
- 3 november Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Rijmlerij van een Mennoniet en Arminiaan, het Antwoord van den Souverein en de vrolijke Calvinist, na de omwenteling door een voorstander der wettige constitutie, à l st. De magistraat van Dokkum roept een nieuwen torenwachter op, het blazen op de trompet genoegzaam verstaande.
- 17 november Te bekomen bij A. Jeltema te Leeuwarden: De herstelling van Zijne Doorluchtige Hoogheid Willem V, een dichtstuk door J. B. i l st.
- 19, 20 november Verkoop der fraaije bibliotheek van Claas Fontein te Harlingen. Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: Honderd rijmregels. verbeeldende het Franeker patriottenleven. à 2 st.
- 26 november De leden der ontbonden fraterniteit te Leeuwarden vergaderen in het gewezen fraterniteitshuis om over dat huis met goederen een besluit te nemen, evenals op 9 fan. 1788 die van Dronrijp over hun huis.
- 15 december Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: I. Boezemzugt op het overlijden van Ds. Theodorus ten Bokkel aldaar, II. Treurzang op de uitvaart van Ds. ten Bokkel door D. S., III. Rouwbeklag aan de Herv. kerkgemeente te Leeuwarden bij het overlijden van Ds. ten Bokkel, IV. Biddende Traanen gestort bij het lijk van den jongenheer Folkert Pieters Schellingwou in het ijs overleeden 28 Nov. 1787 door. F. v. d. P. Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: Beweegingen van een corps koninglijke Pruisische troupes in Holland in den nazomer van 1787.
- 19 december Boelgoed op het hornleger van het huis Lettinga onder Britsum van een partij schoone esschen. Dr. Gadzo Coopmans te Leeuwarden door het Koninklijk Genootschap te Parijs bekroond met een gouden medaille wegens zijn verhandeling over de sprouw.
- 31 december Verkoop van het fraterniteitshuis tegenover de Waag te Leeuwarden en een huizinge bestaande in 2 kamers ten W. van de fraterniteit. staande in de Vermaningsteeg te Leeuwarden.

1788

- 14 januari Verkoop op afbraak van 6 loodsen der leerlooierij van H. Victoor op het Schoenmakersperk te Leeuwarden.
- 22 januari De schutterij van Leeuwarden ontvangt van de Staten 20 trommen, die van Harlingen 10 als eereblijk voor hun gedrag in de troubles van 1787. Verschenen bij Petrus Doekema te Groningen: Dispositiën der merkwaardigste kerkorgelen, welke in Friesland, Groningen en elders aangetroffen worden door N. A. Knock, J. U. Dr. grietman v. Ooststellingwerf, gecommiteerde Staat ten landsdage.
- 26 januari Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: De Ludemansche bullebak ontmaskerd, in samenspraken tusschen Willem en Lodewijk over de voorspelling nopens het wonder jaar 1788 in de Triumphzaal van Dr. J. C. Ludeman.
- 11 februari Verkoop van huis en kelder op het Aarden "Walt j e te Leeuwarden, van ouds Het Oude Raadhuis genaamd, door 3-huisgezinnen bewoond, doende f 140 per jaar.
- 17 februari J. Spoorman, orgelmaker te Franeker, laat een gekleurd bureau-orgel verlooten, 't lot een gouden ducaat. Antoni Solaro Jr., die lang heeft gereisd in Italië en Frankrijk en thans woont bij zijn vader op de Nieuwstad te Leeuwarden, die landkaarten, opticaspiegels, violen, hobofluit, vuurwerk enz. verkoopt, beveelt zich aan in het beeldhouwen en antiëksnijden.

- 18 februari Te koop de huizinge op den Grachtswal te Leeuwarden, bewoond door wijlen den beeldhouwer en antycqsnijder H.. Berkebijl.
- 8 maart De verjaardag van Prins Willem V gevierd met het lossen van het geschut, 6 maal op de stadswallen te Leeuwarden, parade te 1 uur en illuminatie van vele huizen o.a. de stadsschuttersdoele, de sociëteit bij J. IJsenbeek en het koffiehuis bij P. Algra op den hoek van den Wirdumerdijk. Ook in de omliggende dorpen wapperen vlaggen van den toren en worden de klokken geluid. Te Franeker honden de professoren een vroolijken maaltijd in de senaatskamer en de voorzaal der academie was 's avonds geïllumineerd. Toch waren strenge publicaties gedaan tegen rustverstoorende bewegingen. Verschenen: Lof en beloften der Joden in deeze booze dagen in de Zeven Provintien tot aan de einden der aarde, door J. Mecima te Harlingen.
- 1 april Het nachtschip van Leeuwarden op Harlingen begint weer te varen. Verpacht de vrije konijnenjacht op Schiermonnikoog voor 5 jaar met een boerderij groot 60 pondematen deels omdijkt, gebruikt bij wijlen Schelte Zaakes, inlichtingen bij drossaard Wiaerda.
- 6 april Aanbesteed de torenreparatie te Blesdijke. Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Treurdicht van eenen berouw hebbenden, boetvaardigen nieuwmodischen patriot, uitgeboezemd in zijnen kerker op den 19 van Grasmaand 1788. Verschenen een satyrieke plaat met het onderschrift: „Wy rijden naar St. Omer" à 6 st.
- 12 april Besnijdenis in de Synagoge te Leeuwarden der drie drielingzonen van Samuel Nathans Turk aldaar.
- 19 april Verschenen bij. H. Post te Leeuwarden: I. Reisbeschrijving van 6 jongeheertjes na het land van Geluk enz. II. De Verkwistende veenboer.
- 30 mei Aanbesteed het maken van een nieuw klokhuis te Dijken bij Langweer. Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Afschriklijke reise na de rampsalige hel eens muetwilligen godloosen of zoogezegde patriot door Joh. Mecima te Harlingen.
- 9 juni E. Epkema, 2e praeceptor der Lat. scholen te Leeuwarden benoemd tot rector der Lat. school te Dokkum. Te koop een brave en ruime huizinge, staande op den zuidkant van de Schritsen te Harlingen, genaamd 't Schoenmakersgildehuis.
- 19 augustus Verschenen bij A. Siccama te Leeuwarden: Neêrlands God verheerlijkt in Neêrlands Verlossing, opgedragen aan Prins Willem V, door Ds. S. van Andringa te St. Jacobi-Parochie. Verhuring van het appelhof van Hania-State te Holwert.
- 24 september De boekdrukker H. L. van Buma te Sneek door Gedep. Staten veroordeeld in een boete van 100 gouden Friesche ridders wegens het drukken van zekere lijst der gevangenen om de zaak des Vaderlands op het gedemolieerde blok- of gevangenhuis binnen Leeuwarden. De regeering van Harlingen besluit tot het laten slaan van eene medaille voor de schutters aldaar wegens trouw tijdens de troubles in 1787. De medaille verbeeldt aan de eene zijde het beeld der vrijheid, dragende in de rechterhand den hoorn des overvloeds en steunende op een piedestal, waarop 't wapen van Harlingen, in de linkerhand de hoed. Voorts wordt dit beeld belaagd door eenige monsters uit den grond oprijzende, maar door een gewapenden arm afgeweerd. De andere zijde voert eenig wapentuig, waaronder de woorden: De vrijheid, staat en stad. Door miltzucht aangerand, Ontstak der schutt'ren moed, Voor 't kwijnend vaderland. Boelgoed van meubelen enz. op het slot van wijlen Jr. W. Baron thoe Schwartzenberg, grietman over Wonseradeel te Hichtum.
- 13 december Verschenen bij J. D. v. d. Haak te Leeuwarden: Deductie freule Elisabeth Anna v. Aylva tegen Jr. P. E. v. Harinxma thoe Slooten en Jr. A. v. H. th. Sl. en J. C. Bergsma aan de Staten v. Friesl. inzake de geschillen over het grietmans-ampt van W.-Dongeradeel. De kunstschilder C. Franck te Leeuwarden presenteert zich tot het schilderen van kamerbehangsels, hetzij bloemwerk, veldgezichten, historiën, het maken van schoorsteenstukken enz.
- 20 december Benoemd tot hoogleeraar te Franeker in litteratuur, historiën en poëzie J. W. de Crane, rector der Lat. scholen te Enkhuizen. Verschenen bij Wed. G. Tresling te Leeuwarden: Deductie voor Mr. J. C. Bergsma c.s. deducenten tegen Johan v. Hylkema c.s. deduceerden.

1789

- 15 januari Een liefhebber in Vriesland, uit achting voor de wetenschappen, meent een middel te kunnen vinden om het verschil der proportie van den Diameter tegen de circumferentie van een cirkel, waarnaar honderden van jaren is gezocht, zo niet geheel uit den weg: te ruimen, ten minsten veel nader te kunnen bepalen, dan tot nog toe is geschied: Verzoekt derhalven aan alle liefhebbers dezer wetenschap deze onderstaande vraage, met een volledig uitgewerkt antwoord in arithmetische getallen, getekend met de naam en woonplaats voor 1 April 1784 te willen verzenden aan J. v. d. Haak, boekdrukker te Leeuwarden. Na dien tijd zullen alle antwoorden worden gedrukt en agter dezelve het uitgewerkte antwoord, met de naam en woonplaats van dezen liefhebber, om dan door het oordeel der onpartijdigen de waarheid klaar te kunnen zien, denke dat hierdoor veel dienst aan alle beminnaren dezer wetenschap zal geschieden. De vraage is: Als de inhoud van een cirkel is 10.000, hoeveel is dan de diameter in den omtrek van dien cirkel ?

- 4 maart J. des Communes te Leeuwarden executeert met adssistenne der voornaamste liefhebbers aldaar het zangstuk Stabat Mater, a grand orchestre, gecomponeerd door J. Haydn. 's avonds 5 uur op de groote zaal der Stadsschuttersdoele, entre voor een heer *f* l, met dame *f* 1.50.
- 7 maart Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: Vervolg van het Gedenk-Almanach der gewapende burgerlijke bedrijven loopende over het gebeurde te Franeker, Makkum, Workum, Staveren, Hindeloopen, Sloten, de Lemmer, Stiens enz.
- 15 april Verschenen bij H. Post te Leeuwarden, boekdrukker: I. Treurgalm op het overlijden van Prof. P. Camper, II. 's Werelds ijdel in vergelijking van de grootheid Gods, beide gedichten van den uitgever.
- 9 mei Froukjen Alderts, kapmaakster te Bergum adverteert een geneesmiddel tegen Engelsche ziekte, uitwendig gebruik, à *f* l het fleschje. De procureur fiscaal D. Feenstra te Leeuwarden adverteert dat hij wettig gelast is om voor Paul Daniël Visser van Echten te Norderney, kleinzoon van wijlen Hans Christoffel v. Echten, thans te Leeuwarden, als wettige bezitter of beneficiant van Annaleengoederen in Friesland in te vorderen de huren en opkomsten der landen en effecten van dit leen.
- 24 juni Verschenen bij H. L. v. Buma te Sneek: Afscheidsredevoering van Jr. E. S. G. J. van Burmania Rengers, grietman van Wijmbritseradeel en van Jr. R. B. van Lijnden, grietman van Opsterland, als commissarissen politiek ter synode te Sneek 12 Juni 1789 uitgesproken. Verkoop van Dekama-State te Weidum, bewoond door Jr. E. F. v. Aylva, geboden 2000 goudguldens, en van diens huizinge op de Tweebaksmarkt te Leeuwarden, geboden 3200 goudguldens.
- 5 augustus Aanbesteed het herstellen der twee afgegraven flanken der Amelandsdwinger te Leeuwarden en het planeeren van den binnengrond.
- 8 augustus H. Weeber uit 's Hage staat op de Sneeker kermis met een kraam met alle nieuw modische stoffen, Engelsche en Augsburgser chitzten, heeren rokken en vesten geborduurd met goud en zijde, zijdelaken voor broeken, zijden kousen enz. B. Slothouwer, J. LT. D. te Leeuwarden gekozen tot rector der Lat. Scholen te Dokkum.
- 24 augustus Gedep. Staten besteden aan het maken van een arsenaal tot berging van affuiten en andere ammunitie, alsmede het palissadeeren van een kogel- en bombenpark in de Amelandsdwinger te Leeuwarden.
- 28 september W. Trapman op den hoek van de Heerestraat en Cyprianussteeg te Leeuwarden vertoont te l uur bij de Froskepolle een werktuig door hem zelve gemaakt, een uitgevonden drijf toestel, waardoor men in diep water recht op kan staan: het was geen schaphander van kurk en doek, die slechts 27 pond kon dragen, gelijk is beschreven door de la Chapelle, maar vervaardigd van koper en 100 pond kunnende dragen.
- 31 september .Wed. T. Pluimker, geelgieter te Leeuwarden adverteert dat zij vele kerkkroonen in Friesland heeft gemaakt.
- 21 november Verschenen bij v. d. Haak te Leeuwarden: Dichtstuk op den 50-jarigen dienst van Didmer Eekma als bode van den Hove v. Friesland.
- 2 december Te koop een biljardtafel met circa 50 queus en ivoren ballen, lichters enz. in het Wapen van Parijs te Leeuwarden.

1790

- 27 februari Verschenen bij A. Jeltema, boekdrukker in de Speelmansstraat te Leeuwarden: Schrikbaarend gebas van eenen echten kees niet alleen tegen den drukker A. Jeltema, maar zelfs tegen onze wettige overheden, blijkbaar uit de volgende stukjes: De Nieuwjaarswensch onder het predikbeurtenbriefje van I lan. 1790, Zedige Aanmerkingen daarop, Aanmerkingen op dat dichtstuk door A. Jeltema, Zakspiegel voor den Echten Kees, dichtstuk gemaakt op den naam van A. Jeltema, door deszelfs vriend E. H. Verkoop der buitenplaats te Dronrijp, bewoond door Mevr. Huber.
- 13 maart Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: De omwenteling of Gedachten op den 8sten Maart, in den trant van J. v. Vondel.
- 22 maart Verkoop bij R. de Vries te Leeuwarden van een groote partij porceleinen, heerlijke beelden en fraaie vrouwenkleeren, volgens catalogus.
- 3 mei Verkoop van een groot pakhuis Eeburg genaamd met fraaie tuin en woning op de Oude Galileën buiten Leeuwarden.
- 10 juli Dirk Caldy te Balk protesteert in de Leeuw. Courant namens een deel der gemeente aldaar tegen het boekje: Verdediging enz. (zie 2 Juni). Verschenen bij v. Sligh te Leeuwarden: Nader berigt en zedige verdediging van Ds. Meiners te IJlst.
- 6 oktober Verschenen bij A*, de Vries te Leeuwarden: Aanspraak van de Beetgumer jeugd aan Jr. G. W. C. D. baron thoe Schwartzberg en Hohenlansberg, grietman van Menaldumadeel en echtgenoot bij hun plegtige inhaling te Beetgum den 30 Sept. 1790 uitgesproken door Jan Gerryts.

1791

- 8 februari De verjaardag van Prins Willem V te Leeuwarden gevierd met souper en bal in de voormalige Fraterniteit, die was geillumineerd.
- 7 mei Verkoop aangekondigd eener heerlijke tuin van wijlen A. v. Lennep met huizinge, zomerhuis, trekkassen, vele vruchtboomen en vreemde planten enz. in de Weerklank achter het Vliet te Leeuwarden.
- 18 juni Verkoop aangekondigd van 1/32 in 't schip de freule Petronella v. Camminga, gevoerd door schipper Johannes Harmens Smit, onder directie van Michiel IJzelmuiden te Grouw. Verschenen bij C. v. Sligh te Leeuwarden: Diatribe Philosophico Grammatica, de origine et causis praesertim in Graeca et Latina lingua door V. Slothouwer, rector aldaar.
- 9 juli De debiteurs van wijlen Jr. Engelbertus Alexander Canart thoe Liauckema in leven pastoor in de Drooge Meer te Warga, hebben zich te vervoegen bij den effectenhandelaar W. D. Ruitinga op het Aarden Waltje te Leeuwarden.
- 30 juli Bij het boelgoed op s'Prinsenhof te Leeuwarden verkocht 9 looden beelden, elk bijzonder van houding.
- 1 september Aankomst van prins Willem V te Leeuwarden, na te hebben gedineerd te Oldeboorn bij grietman M. v. Scheltinga.
- 3 september Verschenen bij v. d. Haak te Leeuwarden: Vier godsdienstige gezangen ten gebruike bij de Roomschegezinden.
- 11 september De prins is onder 't gehoor van Ds. A. Snethlage te Leeuwarden.
- 16 september Vertrek van den prins van Leeuwarden over Bergum naar Beetsterzwaag en Gorredijk naar Oranjewoud.
- 17 september Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Welkomstgroet aan Prins Willem V bij zijn bezoek te Sneek, gedaan door Hiltje Uistra (zangstuk), te Gorredijk, Gedicht door een Opsterlander (A. Jeltema), en Aanspraak gedaan te Sneek door Andries Wouters. De armvoogden van Holwerd laten een zilveren zweep verharddraven.
- 24 september Verschenen bij v. d. Haak te Leeuwarden: Eene eigenschap der zaligmakende genade, vertoont in de uitspraak van den belasterden Christen, alsmede de vergenoegdheid van den christen in alle zijn moeilijkheden, verwekt door een geestelijk inzien in zijnen weg, in digtmaat door Albert Hanses, smidsgezel onder St. Jacobi Parochie.
- 27 september Verkoop der boekerij, schilderijen, prenten en rariteiten nagelaten door J. Hesseling, doopsgezind leeraar te Leeuwarden, ten zijnen huize bij 't Amelandshuis.
- 4 oktober De schutterij van ieder espel te Leeuwarden ontvangt van den Prins, evenals in 1773 en 1777, twee ankers wijn, die door de wachten van tijd tot tijd in alle vergenoegen en vrolijkheid zijn geconsumeerd.
- 24 oktober Verkoop van een stoel in de Groote kerk te Leeuwarden, „zijnde een van de beste in de Cathegisatie“.
- 29 oktober Boelgoed van een ouden standermolen op de Aarsentuin te Leeuwarden.
- 8 december Verschenen bij J. C. Tophuizen te Leeuwarden: Oprechte Roomsche Almanachen voor het jaar 1792, waarin o. a. de namen der Friesche pastoors met hun standplaatsen.

1792

- 30 januari Verkoop der fraaie huizinge van den paruikmaker Saphron, op het Aarden Waltje te Leeuwarden, huur doende 80 car. gl.
- 17 maart Verschenen bij T. de Vries in de Korfmakersstraat te Leeuwarden: Gebed in de Joodsche synagoge op den algemeenen dank-, vast- en bededag op 14 Maart 1792 opgesteld door Joseph Israëls, voorlezer der Joodsche gemeente en beëdigd translateur te Leeuwarden.
- 31 maart Verschenen bij P. L. Iedema te Leeuwarden: Gulden Spiegel der Friesche regten met aanmerkingen en deszelfs zedesporend A. B. C.
- 2 juli Overleden de rabbijn der Joodsche gemeente te Leeuwarden, Gabriel Juda, geboortig uit Rotterdam, 22 jaar had hij te L. zijn ambt bediend.
- 25 augustus Verschenen bij C. v. Sligh te Leeuwarden: De Israëlitische godsregeering, beschouwd als de bron van de letterlijke redenen en oogmerken der Mozaïsche wetten, die eerlang te Leeuwarden in de Donderdagavondpredikatiën staat verklaard te worden.

- 10 september Verkoop van een wel ter neering staande huizinge, staande in de Beijerstraat op den hoek van de Muggesteeg te Leeuwarden bij Wilhelmus à Brakel Zijlstra als huurder bewoond.
- 15 september Verschenen bij C. van Sligh te Leeuwarden: iets voor een jong schoolmeester.
- 6 oktober Verschenen bij C. van Sligh te Leeuwarden: De aart en voordeelen eener vroege godzaligheid door Ds. Thomas Hoog aldaar, en Jezus verheerlijkt in de genezing van een kreupelgeborene door Ds. J. Engelsma Mebius te Rijperkerk.
- 1 december M. A. v. d. Wal te Leeuwarden neemt de boekdrukkerij over van H. L. van Buma te Sneek.

1793

- 2 februari Wed. Sytse Henstra over de Kelders te Leeuwarden verkoopt: O.-Indische, Amerikaansche, Engelsche. Duitsche chitzen. bonten, catoenen, O.-Indische en Barcelona zijden doeken, Marseljes, Diement en bomazijnen, Swolsche catinetten, Seister en Friesche bonten, Sarges de bois, calminck, greinen durans en morée, enz.
- 23 februari Verkoop van 2/5 in de zathe Unia-State onder Wirdum, groot 70 pondematen, mede-eigenaar Tjepke v. Althuis. Verschenen bij A. Jeltema en A. Seydel te Leeuwarden: Deductie ter verdediging van de wettige rechten der respectieve kerkeraden in de Geref. gemeenten onzer provincie in het algemeen, en in het bijzonder te Sneek.
- 23 maart Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: Eene echte missive wegens 't allerjammerlijkst lot, Vrieslands huik in den nacht van 15 Maart overgekomen à l st.
- 6 april „Also een zekere juffrouw Cleemens geboortig uit Gulikerland en aldaar gewoond hebbende voor geestel. dogter in een klooster, zijnde zeer groot en wel 225 pond zwaar en haar 6 maanden als een docteresse in Leeuwarden heeft opgehouden en veel menschen bedrogen, zoo word een yder gewaarschouwd zich voor haar te wagten". Zware brand te Oenkerk in de pastorie, waarbij 9 huizen zijn in de asch gelegd.
- 12 april Herdrukt bij J. C. Tophuizen te Leeuwarden: De rechte en echte gedigten voor de kinderen, door V. Alphen, waarbij gevoegd Davids jeugd. Verschenen bij J. D. v. d. Haak te Leeuwarden: De eer van de vergadering der H.H. deputaten van de Franeker Synode, verdedigd G. T. de Cock en T. Joha, predikanten te Beetgum en Reitsum teegen de beschuldigingen in de Deductie van Mr. E. H. Bergsma op den landdag van 1793. In de geelgieterij der wed. T. Pluimker te Leeuwarden worden kerkkroonen gegoten. Overleden te Harlingen Matthijs Adolph v. Idsinga, old secretaris aldaar, oud 82 jaar.
- 1 juni De Justitie looft een belooning uit van 1000 gouden Hollandsche ducaten aan hen, die Philip Hendrik Neering Bögel, ontvanger generaal der floreenrenten van Friesland, die zich schuldig heeft gemaakt aan schandelijke landsdieverij en voortvluchtig is, in handen der justitie levert. Verschenen bij A. Jeltema en J. Seydel te Leeuwarden: Brief van E. H. Bergsma aan Ds. G. T. de Cock en Thom. Joha.
- 7 juni Aanbesteed het maken van een put in de Wabbe Wisje Dwinger te Leeuwarden. Verkoop der gleijbakkerij aan de Sneekervaart te Bolsward, geboden 875 goudguldens.
- 15 juni Cornelis R. Bakker heeft naast de Lange Pijp te Leeuwarden gevestigd een beddenwinkel, waarin diverse soorten Brabantsche en Meppelsche tijken, dekens, gevlamde Chamoije, Flaamse linnens en gebloemde damasten in couleuren, Harrentynen, Casjanten, Morees, diverse geblokte gordijnegoederen enz.
- 1 juli Verkocht bij den boekhandelaar P. Brantsma te Leeuwarden in de Groote Hoogstraat een electriseermachine en een zeldzaam luchtkanon.
- 3 juli De koopman G. O. van Kammen in de Jonge Moor over de Kelders te Leeuwarden adverteert dat gedurende de kermis een danspartij zal gegeven worden door J. C. Bugner, dansmeester met een orkest van 6 muzikanten, 's avonds 10 uur, entree een sestehalf. Daar zal voor een fatsoenlijk gezelschap gezorgd worden door de loodjes welke zullen worden afgegeven.
- 24 augustus Verschenen bij M. A. v. d. Wal te Leeuwarden: De eer der Friesche geestelijkheid gehandhaafd tegen de verregaande betigtingen de classis Sneek,, den Deput. Synodi en de Friesche Synodus te Harlingen (1792) aangewreven door J. Kroon, W. IJlstra en E. H. Bergsma.
- 5 september Het Haagsch Genootschap kent een gouden medaille toe aan Ds. A. Brink te Leeuwarden en Ds. T. Hoog te Rotterdam voor hun verhandeling over de voortreffelijkheid van het predikamt.
- 14 september „Dewijl de nieuwe cijferboeken het oude Bartjens verdringen, 't welk veelal na- en uitgewerkt wordt zonder het waarom te begrijpen", adverteeren F. W. Westink en IJ. Gatsonides dat zij grondige lessen zullen geven in Cijferkunst voor eerstbeginnenden, in Fontaine's Cijferkunst en in van Olm, doch voor die het verkiezen in van Lintz, van den Broek en Bartjens. De nieuwe rabbijn der Joodsche gemeente te Leeuwarden Samuel Cohen uit Hamburg plechtig door parnassijns en een groote menigte van Dokkum gehaald. Intréerede over Deut. XVI: 20.
- 19 oktober Verschenen bij G. M. Cahais te Leeuwarden: Hendrici Wilhelmi van der Kolk, Dissertatio Medica inauguralis. Observationes varii argumenti exhibens.

- 2 november Verschenen bij C. v. Sligh te Leeuwarden: Korte Aanmerkingen over het getal der inwoners binnen Leeuwarden door een liefhebber der geslachtreekenkunde.
- 29 november Kerkvoogden en Kerkeraad te Deinum houden school-inspectie en kennen prijzen toe, die betaald worden uit de Kerkekas. Verschenen bij J. C. Tophuizen te Leeuwarden: Gedachten over de veranderlijke en waggelende toestand der vorsten en derzelve staatsdienaren toegepast op den dood van Lodewijk XVI. à 2 st.

1794

- 26 april Verschenen bij V. v. d. Plaats te Harlingen: Adriana Johanna Bake, douairière van P. A. van der Parra, gouverneur van N.-Indië, ter gezegende gedachtenisse voorgesteld door T. Vermeer, uitgegeven door Ds. J. C. Metzlar aldaar. Afbraak van het oud heeren-binhuis op de plaats Balta even buiten Harlingen. Aanbesteed de verbouw van den rechtervleugel van het Prinsenhof te Leeuwarden.
- 3 mei Verschenen bij C. van Sligh te Leeuwarden: Gedachten over het predikambt in de Geref. kerk en deszelfs rechte waarneeming.
- 7 mei Boelgoed van wijlen Prins Lodewijk van Waldeck te Leeuwarden, generaal majoor van de Cavallerie.
- 16 juni Dr. Mulder, 's Lands operateur en lector in de ontleed-, heel- en vroedkunde te Leeuwarden, begint volgens instructie van de Staten van Friesland zijn publieke heelkundige lessen in een der Lat. scholen.
- 6 augustus Coenraad Gebhard te Leeuwarden maakt silhouetten in 2 minuten, 2 stuks à 11 st.
- 9 augustus Verschenen bij Jeltema en Seydel te Leeuwarden: Eenige gedagten waarom een erfgenaam uit het bloed meerder begunstigd wordt dan een erfgenaam uit een testament, door Mr. W. B. Bergsma, advocaat.
- 13 september Herdrukt te Leeuwarden bij W. Wigeri op de Kelders: De aanwijzing der schepen en derzelve legplaatsen binnen Leeuwarden met melding van 't uur van het vertrek der schepen, door Henricus Winsemius, merktmeester aldaar. Bij den Frieschen boekhandel te verkrijgen: Ontwerp of middel om 't Christendom tot deszelfs eerste eenvoudigheid terug te brengen, om alle godsdienstige geschillen weg te nemen, en slegts eene geloofsbelijdenis door allen te doen omhelzen.
- 20 september Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: De veilige weg ter redding van Nederlands volk ten dage der donkerheid door Ds. S. v. Andringa te Workum.
- 27 september Bij afbraak te koop Douma-State aan de trekvaart te Hallum. Verkoop van een collectie kostbare schilderijen der eerste meesters en een groote marmeren vijzel te bevragen bij D. Schreuder in de Bolmansteeg te Leeuwarden.
- 29 september Verkoop der moderne dwarshuizinge van den old executeur J. Stienstra te Leeuwarden bij de legplaats der schepen te Ferwerd, met Engelsche schuiframen en platgeschoren lindeboomen.
- 8 oktober Te koop de huizinge van Dirk Dijkstra met 4 aparte woningen daarbij met nog 2 cingels, het oud Panwerk genaamd, achter de Schilkampen te Leeuwarden, hebbende reed naar het Old Blokhuis.
- 28 oktober In garnizoen te Leeuwarden gekomen 90 man Cavallerie van Hessen Philipsthal, tevens verwacht men een detachement Zwitsers van de Gumoëns, na welker aankomst het regiment van generaal Thouars naar Groningen vertrekt.
- 6 december Gedrukt bij v. d. Baak te Leeuwarden: Nieuw Friesch Almanach met zang en dans voor 1795, waarachter de Friesche zanglust, zijnde een verzameling van uitgeknipte zangstukken naar de hedendaagsche mode en smaak. Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: De zeven fioolen uit het Boek der Openbaringen door Robert Fleming, eertijds predikant te Leiden, Rotterdam en Londen, bevattende o.a. voorzeggingen over de Fransche omwenteling.
- 25 december Het diaconie-armhuis te Leeuwarden bijna geheel afgebrand.

1795

- 5 januari Verkocht de huizinge bij de Put te Leeuwarden, laatst bewoond door douairière van Haren, geboden f 3009.
- 4 februari De vaderlandsche leesgezelschappen te Leeuwarden geven wegens den strengen winter aan de stadsarmen 550 car. gl., aan de Luthersche armen 100 car. gl., aan de Roomsche 155 car. gl.
- 6 februari Nadat de Staten van Friesland het gebruik der Fraterniteit te Leeuwarden hadden toegestaan, komt daar het comité revolutionair bijeen, tengevolge waarvan den volgenden dag de Staten publiceeren, dat vernietigd worden alle sententiën betrekkelijk de onlusten van 1787, dat ingetrokken worden de placcaten van 25 Sept. 1786, dat de Friesche ingezetenen weer zullen worden gewapend gelijk vóór 1787 was geschied. A. M. Gerkens in de Slotmakersstraat naast kolonel Smeding maakt en verkoopt valhoeden.

- 7 februari Gedrukt bij Joh. Seydel te Leeuwarden: Verklaring der rechten van den mensch en den burger, uit het Fransch, voor 4 duiten. Tevens te bekomen: Brief van een burger van Amsterdam aan zijn vrienden in Friesland over de spoedige omwenteling in gemelde stad à 2 st.
- 9 februari Het garnizoen te Leeuwarden legt de oranjekokarde af.
- 10 februari Het comité revolutionair ontslaat de leden van magistraat en vroedschap te Leeuwarden van hun posten, en biedt aan de stad een provisioneele regeering aan van 12 personen, hoogstens voor 2 maanden, totdat het Friesche volk zich zelf een regeeringsvorm zal hebben gekozen. Daarna wordt de vrijheidsboom voor het stadhuis en de nationale vlag op de torens geplant, 's Middags 3 uur worden, onder het spelen der klokken en het driemaal lossen van het kanon op de stadswallen door 200 burgeressen in 't wit en met nationale linten versierd, de uitgewekenen van 1787 verwelkomd. Het vrijcorps schaart zich gewapend langs den Wirdumerdijk tot in de St. Jacobsstraat, terwijl 2 compagnieën van dat corps die burgers onder muziek naar het stadhuis geleiden, waarna de dans om den vrijheidsboom plaats heeft.
- 11 februari Door eenige Grouwsters, die de feestelijkheid te Leeuwarden bijwoonden, slaat de beweging naar hun dorp over. De leden van het exercitiegenootschap vergaderen op de Buren, waar de vrijheidsboom staat geplant. Zij worden verwelkomd door 35 vrijsters in het wit. Na een toespraak heeft de rondedans plaats en wordt een cantate uitgevoerd.
- 12 februari Te Dokkum scharen zich 's morgens 11 uur 130 gewapende burgers in een halven cirkel om het stadhuis. Een half uur later verschijnen uit Leeuwarden Pier Zeper en Thijs Feenstra, afgevaardigden van het comité revolutionair. De laatste houdt een aanspraak, waarin hij de Franschen verheerlijkt, aandringt op rust en orde en vraagt of het nog de ernstige begeerte is om de oude regenten af te zetten. Dit wordt met een drievoudig hoezee beantwoord. Daarna gaan de beide afgevaardigden in de raadskamer waar magistraat en vroedschap zijn vergaderd. Deze leggen na eenige toespraken hun mandaat neer. Daarna geschiedt de publicatie, dat een provisioneele regeering voor 2 maanden wordt ingesteld, om op haar verantwoording voor het welzijn der stad te waken, totdat het geheele Friesche volk zich zelf een regeeringsvorm zal hebben gekozen. Dan wordt de vrijheidsboom voor het stadhuis geplant. De 13 nieuwe representanten begeven zich naar het stadhuis en leggen ten aanhoore van de vergaderde menigte den eed van trouw af. 44 jonge paren doen een rondedans om den vrijheidsboom.
- 14 februari De municipaliteit van Dokkum besluit op verzoek van Hendrik Isacks van der Werff of hij gebruik kan maken van de vroedschapsbank, de bijbels en kussens uit de vroedschaps-, militaire-, officiers- en bodebanken te doen halen op het stadhuis en de stoven door de kerkedeurwagten te doen bergen, ten einde alle onderscheiding van personen weg te nemen, hetwelk terstond ten uitvoer wordt gebracht. De eerste vrijheidsboom in Wonseradeel wordt te Pingjum geplant, 's Middags 2 uur komt het sedert 1787 ontbonden vrijcorps weer onder de wapenen, voorafgegaan door 20 jongedochters en begeeft zich met vrijheidshoed en nationale vlag onder muziek naar den vrijheidsboom. De doopsgez. predikant M. Tresling houdt een aanspraak, waarna de burger J. Bakker een gepast vers voordraagt, verder heeft de rondedans der vrijsters plaats onder het galmen van vrijheidsliederen en muziek. Te Leeuwarden schrijft de burger Huber, in 1787 secretaris van de algemeene vergadering der exercitiegenootschappen en vrijcorpsen in Friesland, bij absentie van den president C. L. v. Beyma tegen 20 Febr. een vergadering van deze lichamen uit en noodig! alle ingezetenen der dorpen, die in 1787 de wapenen niet hebben gedragen uit om op te geven hoeveel geweren zij begeeren. Te Stavoren wordt de provisioneele regeering in de Groote Kerk aan de burgerij voorgedragen, vanwaar zij met het comité revolutionair onder geleide der schutterij naar het stadhuis gaan om zitting te nemen. Voorts wordt de vrijheidsboom geplant en door jonge vrijsters de dans uitgevoerd. Verschenen bij T. Seydel te Leeuwarden: Nadere Verklaring der rechten van den mensch en burger, welke 3 Febr. 1795 in 's Hage is afgekondigd, voor 4 duiten.
- 15 februari De burger R. van Cleffens. weleer uit Dokkum verbannen, wordt op feestelijke wijze met eerejuffers en saluutschoten weer ingehaald, naar de vrijheidsboom geleid en met een toespraak van burger Tenten begroet. Verschenen bij M. A. v. d. Wal te Leeuwarden: Brief van een Leeuwarder aan een zijner vrienden in Lemsterland, of Kort verhaal van de revolutie te Leeuwarden op 10 Febr. 1795.
- 17 februari De burgerschutterij te Leeuwarden legt te 2 uur voor het raadhuis den eed van trouw af voor een commissie uit het comité revolutionair. Te Sexbierum wordt de vrijheidsboom geplant in tegenwoordigheid van 100 man burgerwacht, 80 jongedochters in het wit, onder het luiden der klokken en hoezeegeroep, waarna de vrijsters de carmagnole dansen. Verkocht een zitplaats in het gestoelte, van ouds Haansgestoelte geheeten, in de kerk te Grouw. Feest te Hardegarijp, daar G. Reitsma aldaar herkozen was tot mederichter, de vrijheidsboom wordt geplant en een maagdenrei in het wit danst er om heen. De burgers R. van Cleffens en Joha en andere leden van het comité revolutionair per rijtuig daar langs komende, vereeren het dorp een nationale vlag, die terstond aan de herberg tegenover den vrijheidsboom wordt opgehangen. Te Menaldum wordt de vrijheidsboom onder klokgelui ingehaald en geplant voor het rechthuis. De burgerwacht onder commando van kapitein Arjen Anders, schaart er zich omheen. Burger P. Kramer houdt deze aanspraak: „Het blijde oogenblik is daar, dat wij u kunnen betuigen en plechtig getuigen voor God en voor de gansche wereld, gij zijt vrij! Ja wij alle zijn vrij. Sta dan in die vrijheid, maar misbruik ze niet. Wij zijn allen gelijk, dus zijn wij dan ook allen medeburgers. Laat dan alle verschillen en verdeeldheden een einde hebben met aan het verledene niet te gedenken, met grootmoedig en gulhartig te vergeven, aan een iegelijk die in dezen schuld kent! Ziedaar de hand van uwen medeburger, ja van uwen broeder. Dan, wij vermanen u alle, als uw medeburgers dit opgerigt teeken niet te schenden, nog eenige smaad niet woorden of daden aan hetzelfde te doen, als zijnde opgerigt niet alleen tot een teeken van vreugde, maar vooral

van die vrijheid, wier oorsprong uit God zelf is. Dat dan de broederlijke liefde kome en blijve opdat Hij die liefde zelf is een welgevallen in ons neme en ons helpe tot roem van Zijn Naam en tot welzijn van het lieve vaderland." Deze toespraak wordt met een drievoudig hoezee beantwoord, waarna de carmagnole wordt gedanst.

- 19 februari Het comité revolutionair te Leeuwarden ontslaat op liet Landschapshuis al de tot hiertoe fungeerende leden van staat, die in het kwartier v. Oostergo vergaderd waren. Men begaf zich daarna naar de Fraterniteit, waar de provisioneele nieuwe verkozene staatsleden zich bevonden. Deze begaven zich daarna naar het Landschapshuis onder het spelen der klokken en het lossen van het geschut op de wallen om sessie te nemen. Tevens worden de namen bekend gemaakt van de provisioneele representanten des Frieschen volks. Verschenen bij D. Romar te Franeker: Korte Beschrijving van het gebeurde te Franeker op 12 Februari 1795 à 4 st. Alsmede: Aanspraak van E. Drabbe bij het openen van de Fraterniteit te Franeker en Aanspraak van J. Roorda, ter gelegenheid dat de burgerij door de studenten genodigt wierd om de optocht, ter plaatsing van de nationale vlag op den toren van de academie te vergezellen. De provisioneele representanten te Leeuwarden proclameeren de rechten van den mensch en burger.
- 25 februari Te Leeuwarden afgekondigd, dat de provisioneele representanten van het Friesche volk de onbelemmerde gewetens vrijheid en ongestoorde uitoefening van godsdienst zullen handhaven, dat de vroegere bedestonden worden ingetrokken, dat het Fransche volk als verwoestende vijanden wordt beschouwd, daarentegen worden alle leeraren gelast om in hun publieke gebeden voortaan te gedenken aan hen, wien het bestuur van lands- en kerkezaken is toevertrouwd zonder eenige titels te bezigen. Het Collegie van Ged. Staten wordt omgedoopt in een commissie der volksrepresentanten tot waarnemen der zaken van 't college, bestaande uit 5 leden, n.l. Pieter Huidekoper, Livius Fokkens, Arent Johan v. Glinstra, Albertus Abbring en Epke Roos van Bienema. Verschenen bij Brantsma te Leeuwarden: Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap, raadgevingen aan alle ingezetenen van Friesland door den burger Eelko Alta. Mede verschenen: Aanspraak van den burger J. Scheltema aan het volk van Franeker. Ken groot getal Leeuwarder burgers vereenigen zich tot een volks- of burgersocieteit. Zij houden deze eerste samenkomst in de 5de Latijnsche school en burger Joh. van der Veen hield bij die gelegenheid tot opening een korte gepaste aanspraak. Daarna stelde burger A. Staal de ware bedoeling en 't nuttig doel dezer sociëteit in het licht, dat dergelijke bijeenkomsten op het voorbeeld van Holland, en andere provinciën behoorden te worden aangelegd, zoo in de kleine steden als op het platte land, met welke men kon correspondeeren om tot een geregelde organisatie te komen ter voorlichting van de nog minkundige of dwalende medeburgers, ter noodzakelijke verkrijging eener meer gezuiverde kennis in de politieke belangen van den Staat, die nu overeenkomstig de gemanifeste regten van den mensch en burger op gronden van vrijheid, gelijkheid en broederschap moeten gevestigd worden.
- 27 februari De provinciale representanten laten te Leeuwarden afkondigen: Daar wij vernomen hebben dat sommige misleide ingezetenen zich niet ontzien hier en daar de algemeene rust en veiligheid te verstoren door het roepen van Oranje boven! als door het dragen van oranjelinten en cocardes, zoo is het, dat wij ter handhaving der goede order en bevordering eener zoo hoogst noodige eensgezindheid bij deezen het roepen van Oranje boven! het zingen van z.g.n. oranjeliedjes en het dragen van oranjelinten en cocardes of andere oranjetekens uitdrukkelijk verbieden, gelastende wij het hof van Justitie en verdere municipaliteit en districtsregeeringen tegen alle zodanige zorgvuldig te waken en zonder eenige oogluiking of aanzien van personen tegen de contraventeurs te ageeren en zulke verstoorders der rust te doen overbrengen naar het blokhuis, ten einde door den Hove van Friesland te worden gestraft. Want wij zulks tot behoud van den Lande en bewaring der heiligste rechten van den mensch verstaan te behooren.
- 28 februari Verschenen no. I van het Dagverhaal der Handelingen van de provisioneele representanten des Volks van Friesland, Zaterdagweekblad bij M. A. v. d. Wal en M. Kom te Leeuwarden à I si. Het erfstadhouderschap van Willem V en zijn nakomelingen wordt in Friesland vervallen verklaard, met intrekking en herroeping van alle resolutiën door den stadhouder genomen.
- 3 maart De burgervolkssocieteit te Leeuwarden noodigt alle burgerleesgezelschappen in de provincie die op vrijheid, gelijkheid en broederschap zijn gegrond uit om met haar in correspondentie te treden. Vrijheidsboom geplant te Rauwerd.
- 4 maart De Fransche Generaal Gaspar Thierry rukt met een detachement huzaren Leeuwarden binnen. Verschenen bij R. Brandsma te Sneek: Bericht wegens het voorgevallene bij de revolutie te Sneek, alsmede: Weekblad voor den Burger à 5 duiten, waarvan no. I is verschenen. Verschenen bij A. B. Saakes te Amsterdam: Onderwijs in den godsdienst en in de gelijkheid der menschen op een geheel nieuwe wijze behandeld.
- 21 maart Klein Mariënborg achter de Hoven te Leeuwarden uit de hand te koop. Gedrukt bij v. d. Haak te Leeuwarden: Heil en Broederschap aan mijne Stad- en Landgenooten door P. Schellingwou, De Vrugt van den Vrijheidsboom in tegenoverstelling van den Oranjeboom door C. van Wier, Vaderlandsche aanspraak aan het burgergezelschap te Oldeboorn.
- 23 maart De Fransche generaal Macdonald ingehaald te Leeuwarden door een detachement in garnizoen zijnde huzaren.
- 24 maart De geheele gewapende burgerwacht van Leeuwarden benevens het gansche garnizoen paradeert voor generaal Macdonald.

- 28 maart Te IJlst wordt een volkssociëteit opgericht onder presidium van Jelle Sipke van Teerns, secr. Jan Minnes Bakker. Verschenen bij P. Bransma te Leeuwarden: Het Boek der Chronieken der Nederlanden, beschreven in de Oostersche stijl door rabbi Kabiël Lynze, Latijnsche lierzangen in Alcaïsche dichtmaat, toegewijd aan het Fransche volk.
- 30 maart De volkssociëteit te Leeuwarden verplaatst haar vergadering uit de 5e Latijnsche school naar de boven-voorkamer van het huis de Fraterniteit genaamd. De vrijheidsboom geplant te Tzummarum, Jan Wytzes wordt na 7-jarige ballingschap door zijn ouders in den kring geleid. Hij draagt op een speer de vrijheidshoed, zijn moeder een Romeinsch wapenschild met opschrift: Wij deelden in de droefheid, nu deelen wij in de vreugde, zijn vader torschte een versleten juk op de schouders. Na de toespraak van een der commissieleden werpt de oude man het juk ter aarde en wordt hem een palmtak gegeven met nationale linten, waarna het juk onder een gestadig hoezee wordt verbrijzeld.
- 4 april De burgersociëteit „Tot heil van Stad en Land" te Staveren verzoekt correspondentie. Camminga-State te Oudkerk te koop of te huur tegen 11 Mei, inlichtingen bij A. ten Broeke Hoekstra te Leeuwarden.
- 18 april De 2de hoofdvergadering der gecombineerde volkssociëteit en het genootschap in deze provincie gehouden te Leeuwarden op de bovenvoorkamer der fraterniteit. Het volgende is verhandeld: Eenige sociëteiten in de vorige vergadering ter deliberatie gebragt hebbende om het Hof van Justitie te removeeren als strijdig met de thans bestaande orde van zaken, wordt aldus besloten om een adres daartoe op te stellen. De sociëteit van de Dille stelt voor stappen te doen tot verbetering van het onderwijs. De soc. van Dille. Grouw en Warga worden verzocht een plan daarvoor op te maken en ter vergadering te brengen. Voorstel om de binnenlandsche convooien als drukkende op kooplieden en schippers af te schaffen, verzoek te richten tot de prov. Representanten dat de Drukker der Leeuw. Courant gelast wierd om geen onduitsche en bij den minkundigen geheel onverstaanbare woorden te gebruiken en ook in de publicaties der representanten zich daarvan te onthouden. Een verzoek te richten aan de provinc. representanten dat de livreien der bedienden worden verboden en alle teekenen van oppermacht als strijdig met de leer der gelijkheid. Verschenen bij Joh. Seydel: Onderhandelingen en besluiten van de Volks- of Burgersociëteit te Leeuwarden, met vele brieven. De sociëteit te Balk. te Oudebildtzijl „Biltzijlster burgerschaar is thans bijeengebragt, Tot heil van 't vaderland en 't menschelijk geslacht", en het vaderlandsche leesgenootschap „Concordia" te Koudum vragen correspondentie. De in 1787 uitgeweken burger Lieuwe Klaasens, zoon van Klaas Lieuwes te Beetgum, komt terug in zijn dorp, en wordt me: muziek naar den vrijheidsboom geleid, waar hij wordt toegesproken.
- 25 april Op de kaasmarkt te Leeuwarden vallen verscheidene ongeregeldheden voor tusschen boeren en Fransche soldaten. De municipaliteit is zoo bevreesd dat de boeren niet meer met hun producten ter markt komen, dat zij bij publicatie worden uitgenoodigd om toch vooral te continueeren met hun marktbezoek. Tevens decreeteert het stadsbestuur dat de eigenaars van wapens, schilden en andere, eereteekens in de 3 Geref. kerken opgehangen, dezelve binnen 14 dager. zullen amoveeren en weghalen. De municipaliteit van Sneek neemt een dergelijk besluit in zake de wapens in de St. Martinikerk. Verschenen bij Joh. Seydel te Leeuwarden: Aan mijn landgenooten bij hunne terugkomst uit Frankrijk in het vaderland, dichtstuk door H. C. Achenbach.
- 16 mei Het vredestractaat tusschen Frankrijk en de Bataafsche republiek gesloten, welk feit in vele dorpen feestelijk wordt gevierd. De municipaliteit van Schoterland heeft op aandrang van de volkssociëteit besloten de wapens, in de kerk te Heerenveen hangende, te laten wegnemen en alle gestoelten aldaar zonder onderscheid te verhuren. De volgende burgersociëteiten vragen correspondentie: Gorredijk (secr. S. Posthumus Zwart), „De broederschap is onze band, handhaaft het regt van 't vaderland", Bolsward (secr. Hans Hettema) „Het heil des volks is de hoogste Wet", Bergum, „Hij die bemint zijn vaderland, die werkt oprecht met hart en hand", Buitenpost-Kollum (secr. Oeble B. Brouwer) „Aanhouden doet verkrijgen 't nut voor kerk en land en burgerstand", West Dongeradeel (secr. W. G. Alstorpius) „Tot heil van 't Vaderland", vergaderend te Holwerd. Te Leeuwarden wordt de vierde zitting¹ gehouden der vereenigde volkssociëteiten, waarin werd voorgedragen of het niet nuttig zou zijn een adres te zenden aan de volksrepresentanten met verzoek de oprichting van een sociëteit in ieder district te gelasten.
- 24 mei Overleden te Leeuwarden Jr. Mouritz Pico Diederici van Sytzama in leven commies generaal der finantien in Friesland, oud bijna 64 jaar.
- 3 juni Het eerste no. verschijnt van. de Friesche Courant, bij J. Seydel te Leeuwarden tweemaal per week.
- 17 juni Groot feest te Leeuwarden ter viering van de Alliantie tusschen Nederland en Frankrijk, waarbij W. B. Jelgersma, president der volksrepresentanten van Friesland, en de Fransche generaal elkander den broederkus geven. In de kerken te Bolsward worden dankpredicatiën gehouden, in gericht om het Opperwezen te danken over het sluiten van dit Tractaat, raadhuus en gasthuus illumineeren. Burger Pieter Fontein, staande op het balcon van het raadhuus te Harlingen wil voor zijn medeburgers het heil der revolutie demonstreeren. Hij sprak: „Gij zijt vrij als een vogel, medeburgers!" Op die woorden haalde hij een Vogelkooi voor 't licht, zette het deurtje open en de kanarie vloog vroolijk tsjilpend de lucht in, maar . . . streek al spoedigweer in de sneeuw. Het beestje wist geen gebruik te maken van de vrijheid. Verkoop van het tichelwerk de Boterton te Midlum. De vrijheidsboom te Akkerwoude wordt geschonken door J. P. A. van Haaren. Er heeft een optocht plaats, waarin een vrijheidsmaagd met den vrijheidshoed voorop loopt. De hoed wordt vertoond aan de vrouw van Marten Wiegers, lid der municipaliteit. Na het planten van den boom houdt de student N. W. Bolt een toespraak, waarin hij ieder tot „ware eensgezindheid en menschenliefde gegrond op de leer van Jezus, dien besten

menschenvriend, aanspoorde, welke heilzame verrigting door den geachten burger Sikke Andrys met een minzame dankbetuiging beantwoord wierd". Ds. G. Abbring te Dantumawoude gekozen tot representant des Frieschen volks voor Dantumadeel. Groot feest te Lemmer en Nes (W.D.), Rinsumageest, Woudsend, Hindeloopen, Oostermeer bij de vrijheidsboom.

- 4 juli Op order van de representanten verkoopt de burger P. Wesselius een fraaie gedenknaald of pyramide te Leeuwarden, gebruikt bij 't feest van het Vredetractaat.
- 8 juli Verschenen bij P. Bransma te Leeuwarden: Gedachten over de vraag of de representanten des volks hunne vergaderingen behooren te houden met open deuren.
- 29 augustus Verschenen bij J. van der Haak te Leeuwarden: Verhandelingen over de jagt in de prov. Friesland door H. Oneides e.a. Te koop een orgel in de R. Kath. kerk te Franeker.
- 6 september 1e huwelijksproclamatie tusschen E. Epkema rector der Lat. school te Enkhuzen en S. C. Bruining te Wirdum. Verschenen bij v. d. Haak te Leeuwarden: Vrijmoedige bedenkingen over den aardappelbouw door P. Kramer te Menaldum. Douma-State te Hallum op afbraak te koop.
- 19 september Verschenen bij J. Seydel te Leeuwarden: Tweede Beantwoording der tegenwerping van P. Brouwer tegen een Nationale Conventie door F. Hoekstra te Harlingen. Van denzelfden schrijver verscheen bij van der Plaats te Harlingen: Leerreden over de gelijkheid der menschen volgens de leer der H. Schrift en bijzonder van het Evangelie. Het gewapende burgercorps en de zeesociëteit te Hindeloopen maken bekend, dat zij niet hebben toegestemd in de oprichting van het z.g.n. comité centraal generaal, noch van het comité centraal provinciaal van verbroederde sociëteiten en wapengenootschappen dezer provincie. Het corps van Huizum publiceert hetzelfde.
- 26 september Verschenen bij v. d. Plaats te Harlingen: De 3 prijsverhandelingen ter beantwoording der gedane vraag door zeker genootschap van Vrije Friezen nopens de beste instellingen voor de vrijcorpsen en schutterijen door J. C. Herbig. H. Oneides en J. van Manen. Verschenen bij v. d. Haak te Leeuwarden: Opgehelderde aanmerkingen op het uitmuntend plan van het comité generaal te 's Hage aan de vertegenwoordigers van het volk van Friesland.
- 28 september Douma-State te Hallum uit de hand op afbraak te koop, inlichtingen bij Pieter Wesselius, timmerman en ijzerkooper te Leeuwarden. Verkocht te Harlingen het snelzeilend transport jacht Friesche Staaten, Buitenjagt in 1785—86 bijna geheel vernieuwd, zijnde het paviljoen met kunstig beeldwerk versierd.
- 17 oktober Verschenen bij Joh. Seydel te Leeuwarden: Consideratiën aan de Commissie van 18 uit de representanten van Friesland ingegeven, door H. L. v. Altena, postmeester van Friesland.
- 21 oktober In het fraterniteitshuis te Leeuwarden ligt een adres ter teekening aan de volksrepresentanten van Friesland tot het medeconcurreren in een Nat. Conventie gegrond op de eenheid en ondeelbaarheid dezer Republiek.
- 7 november De Leeuw. Courant behelst een Advys van Ds. E. Alta te Bozum over het Aanhangel van het oproepingsplan ter keuze van het Friesche volk overgegeven en over de Nationale Conventie, uitgebracht op het Landschapshuis 28 Oct. 1795. Hij acht dit Haagsche plan in zake een nationale conventie een meesterstuk in dezen chaos van verwarde en verschillende denkbeelden en heeft het in alle gezelschappen geprezen. Verschenen bij J. v. d. Haak te Leeuwarden: Het Adres der centrale vergadering te 's Hage aan de representanten van het Friesche volk over de Nat. Conventie, met eenige bondige opmerkingen opgehelderd. Op kosten der volkssociëteit te Leeuwarden gedrukt: Verhandelingen over trafyken, fabryken, landbouw en koophandel binnen Friesland door Oene Gerryts Gorter.
- 11 november De Leeuw. Courant behelst: Advys van den burger T. Joha te Leeuwarden over het Aanhangel van het oproepingsplan ter keuze van het volk van Friesland overgegeven en over de Nationale Vergadering, uitgebracht op het Landschapshuis 28 Oct. 1795. Artikel 19 uit het placcaat tot heffing van de belasting op goud en zilver wordt aldus geamplieerd: „Dat het oude Friesche zilver groote keur zal worden berekend, en aangenomen voor 29 st. het lood, de Friesche draadwerkszilveren knopen groote keur voor 28 st. het lood, de Friesche gestampde zilveren knopen gelijk mede het Friesche kettingzilver voor 26 st. het lood, zullende het Groninger draadwerksgoud voor 38 st., het Engelsch en Groninger gladde goud voor 40 st. het lood worden aangenomen.
- 5 december Kleeding van een 12-jarigen knaap te Harlingen, die wordt vermist: ronde hoed, groen sarjes kamizool, bruin karsaaijen broek, zwarte kousen, schoenen met ronde zilveren gespen. Dl. VI verschijnt ter Landsdrukkerij bij Wed. Willem Coulon te Leeuwarden van Verzameling van placcaten, reglementen en andere stukken door de Ed. Mog. Staten van Friesland sedert 8 Jan. 1788—7 Febr. 1795 geëmaneerd en uitgegeven.
- 26 december Verschenen bij J. v. d. Haak te Leeuwarden: Militaire evoluties of nieuw exercitieboek voor de gewapende burgercorpsen. De vrijheidsboom te Oldeholtspade staande tegenover de herberg van Sint Jacobus baldadig doorgezaagd.

1796

- 2 januari Verschenen bij D. Romar te Franeker: G. B. Reddingii Observationes Philol. Criticae de Psalmis bis editis. Te koop allerlei afbraak van de heerenhuizinge te St. Anna Parochie, bewoond door Jr. Duco

van Haren, benevens prieelen. vruchtboomen en vreemde gewassen. Te huur zijn huis op den Eewal te Leeuwarden.

- 24 januari Verschenen bij J. v. d. Haak te Leeuwarden: Wintersene avonden, tijdkortingspeltjes, meest geschikt voor vrijsters, bestaande in 50 zinnebeeldige vragen en toepasselijke antwoorden. Verder: Rapport van de commissie, waarneemende de zaken van het Collegie bevattende den uitslag der stemmingen in de grondvergaderingen in Friesland op 13 Nov. 1795 gehouden omtrent het al of niet toetreden tot een Nationale Conventie.
- 25 januari Verschenen bij V. v. d. Plaats: Onderzoek of en in hoever de representatieve souvereiniteit van een Republiek moet ingerigt zijn naar derzelve volkrijkheid door N. N. de Vries. Tot 11 Febr. zit een tusschenregeering te Leeuwarden aan het roer, die sommige volksrepresentanten gevangen neemt, waaronder Pier Zeper, die 11 Febr. weer zijn post inneemt, doch 23 Febr. weer wordt ontzet en 2 jaar te 's Gravenhage doorbrengt.
- 6 februari Bij G. Cahais te Leeuwarden te verkrijgen: Geene Heeren meer! Zalige égalité, medegebragt uit het Parijs der vrije. Franschen, tot een welkomst geschonken aan alle Nederlanders, die hunne waarde kennen, door K. Kamminga, in 1787 buiten de amnestie gesloten uitgeweken patriot voor een groot deel voorgelezen in de Volkssociëteit te Leeuwarden, benevens een lijst der gevlugte Nederlanders, zo als die zijn betaalt geworden door C. L. van Beyma, gedrukt voor rekening van den schrijver.
- 11 februari De 28 volksrepresentanten (Joha, Akkring. Cannegieter e.a.) die deels gevlucht, deels gearresteerd waren, weten zich met militaire macht den weg naar 't Landschapshuis te Leeuwarden te banen en zich van het provinciale bestuur meester te maken.
- 15 februari De representanten van het Friesche volk laten weten, „dat een oproerige bende zich noemende comité tot herstel, gerugsteund door eenige schutters en gewapende lieden van het platteland met geweld hun vergaderingen zijn binnengedrongen en eenigen met geweld gevangen hebben gezet, anderen de vergaderingen hebben ontzegd met verbod zich uit Leeuwarden te verwijderen op poene des doods en de overgeblevenen zoodanige resolutiën af te persen, welke zeer onrechtvaardig en ongerijmd in zich zelve zijn." Verschenen: Een onpartijdige verhandeling hoe en op wat manier de godsdienstoefening bij een vrij volk moet worden ingerigt door S. M. Andela, koopman te Franeker op den hoek van de Groenmarkt tegenover 't Stadhuis.
- 17 februari J. Ghijsen te Leeuwarden, belasterd van inmenging in zaken die het Hof van Justitie aangaan en dat hij een wegwijzer zou zijn geweest van lieden die door kracht van het Hof moesten worden gearresteerd, looft 50 car. gl. uit aan hem, die dit kan bewijzen.
- 9 maart In de Leeuw. Courant geven de volksrepresentanten het volgende resumé van de Februari gebeurtenissen: Een einde gemaakt aan de Oranjeheerschappij, de meerderheid der representanten ijvert voor handhaving der Staten-Generaal. De minderheid daarin weer een middel ziende dat Oranje groot werd, stemt voor een nationale vergadering met een nationale constitutie. De oranjevrienden stoken de verdeeldheid wegens dit verschillend inzicht aan. Gevolg daarvan is het dwarsboomen van de burgerwapening en het onderdrukken van de burgersociëteiten. Vele patriotten worden tot den kerker gedoemd met behulp van de Fransche militairen. Zij die den souvereinen scepter liefhebben spelen den baas. Maar er heeft een ommekeer plaats. Het Fransche gouvernement, verontwaardigd over het misbruik der militairen, geeft last om alle Fransche troepen het Friesche grondgebied te doen ruimen. De hoofden van het provinciale bewind vluchten, de patriotten worden verlost uit de gevangenis, de „vaderlandsche" vluchtelingen worden teruggeroepen. De landlieden buiten Leeuwarden loopen te wapen en vullen de hoofdstad. De provinciale municipaliteit wordt ontslagen en de toetreding tot de Nationale Conventie heeft plaats. Doch er komt andermaal een verandering. Eenige Fransche bevelhebbers — onzeker door welke middelen aangespoord — brengen met geweld Leeuwarden en de overheid in bedwang. De goede verzekeringen van generaal Dumonceau hadden hun toegang verschaft. Doch nu komen de vorige bestuurders, gedekt door Fransche jagers te paard, terug met aristocratische oranjevrienden, geadsisteerd door den gewezen griffier Dibbetz, die met pistolen in de vergadering verschijnt. Joha staat in relatie met Burmania. Rengers en Willem v. Haren. De gehouden verkiezingen worden nu vernietigd, de hoofden der schutterij ontslagen. een meer aristocratische lijfgarde gecreëerd, de burgercorpsen ten platten lande ontwapend. Ten derden male grijpen echter de Franschen in om de besluiten der nationale vergadering te handhaven.
- 31 maart Verkiezing te Leeuwarden tot het nomineeren van één representant in de Nat. Conventie.
- 17 april De nationale garde van Leeuwardens burgerij defileert voor generaal Daendels.
- 23 april Verkocht het clavier en de bibliotheek van wijlen R. H. van Altena, J. LT. D. secretaris van Leeuwarden. Op Douma State te Hallum allerlei bouwmaterialen, een prieeltje of Turksche tent en een ijzeren hek verkocht. Het schoolmeestersambt is vacant te Balk, Wyckel, Oudemirdum. Mirns-Bakhuizen, Harich, Makkum, Wons en Schettens, omdat de fungeerende schoolmeester aldaar heeft geweigerd de verklaring af te leggen, volgens publicatie der representanten, dd. 11 Maart.
- 30 april Verschenen bij J. v. d. Haak te Leeuwarden: De waare volksverlichting en verbetering van het schoolwezen, redevoering gehouden te Heerenveen door den advocaat T. H. van der Schaaff, en bij Oomkes te Groningen: Aanmerkingen op het manifest der Friesche representanten aan de Bataafsche natie.

- 1 mei Te huur de kapitale huizinge van Jr. J. Baron van Egten, op de hoek van de St. Jacobstraat te Leeuwarden.
- 3 juni Overleden te Leeuwarden Harmen Wouters Beekkerk, kunstschilder, oud 40 jaar, gehuwd met Klaaske Cupery.
- 14 juni Verkoop in de gewezen sociëteit te Leeuwarden van een collectie boeken, billard met kleed en blakers, mast en keus, speeltafels, trocodilleborden met schieren en blakers.
- 30 september Verschenen bij D. Schreuder in de Wijde Steeg te Leeuwarden: Een aangedaane ziel nadenkende en overweegende het onverwachte doch zalig afsterven van den WelEerw. knecht Gods Albertus Snethlage, predikant te Leeuwarden, gehuwd met Magdalena Sas.
- 1 november Verkocht bij P. Bransma te Leeuwarden een collectie rariteiten, waaronder een oorlogscheepje van 44 stukken. 15 Verkoop der bibliotheek van Ds. W. B. Jelgersma te Boxum c.a. bij D. Romar te Franeker. Verschenen bij V. v. d. Plaats te Harlingen: Ontwerp van eenige schikkingen raakende den openbaren godsdienst, en: Aanmerkingen op het Concept Reglement voor het Prov. bestuur van Friesland, beide door H. Oosterbaan.
- 30 november Verschenen bij J. Oomkes te Groningen: Brief van E. M. v. Beijma aan zijn broeder C. L. v. Beijma bevattende eenige Aanmerkingen over zijne volgens het Dagverhaal gegeven Elucidatum Friesland betreffende. Verschenen bij D. v. d. Sluis te Leeuwarden: Iets uit liefde tot het Vaderland aan het Nederl. volk over de een en ondeelbaarheid dezer republiek door A. A. Bakker.
- 12 december Pastoor G. Heinberg in de Noteboom te Leeuwarden wordt door de volkssociëteit aldaar gedimiteerd. Zijn protest staat in de Leeuw. Courant van 21 Dec. 1796 en is vooral gericht tegen Philippus Meinsma, die daarop antwoordt in de courant van 24 Dec.

1797

- 7 januari Verschenen bij D. Schreuder te Leeuwarden: Marrums Rouwklagt op het zalig afsterven van den ouden leeraar Johannes Drage in leven leeraar van Marrum c.a.
- 22 januari Overleden te Leeuwarden Ds. Tjalling Siricus Tjallingi van der Kooy, in leven landschapkrankbezoeker.
- 6 februari De kerk- en armvoogden van Lutkewierum verhuren een half veer en snik, varende op Leeuwarden en Sneek, benevens een zathe aldaar groot 75 pondematen.
- 25 februari Verschenen bij C. van Sligh te Leeuwarden: Antwoord op den brief der Remonstantsche Broederschap aan de Protestanten door Ds. Martinus Eppens te Leeuwarden te Leeuwarden en het dichtstuk: Den burgerwapenhandel aangemoedigd.
- 11 mei Ondertrouwd Pier Zeper te Leeuwarden en Fenna A. Hesseling te Groningen.
- 15 mei M. Siegenheek, leeraar der Doopsgez. gemeente te Dokkum, opent het examen der Nederlandsche schooljeugd met een rede over het nut der verlichting. Overleden te Leeuwarden Mr. Hermanus Ulricus Huber, gehuwd met Margaretha Barbara Emmen.
- 15 juli Verschenen: Een kort verhaal van eenige geschiedenissen alsmede de ondergang van Romen en de toebrenging van Joden en Heidenen in het laatst der dagen, de prijs is 3 st. zijnde te bekomen bij Jelle Corwynus bij de Vrouwenpoort te Leeuwarden.
- 30 augustus Verkoop bij V. v. d. Plaats te Leeuwarden van de schilderijen, pleisterheelden, koppen, prentkunst, teekeningen en schildersgereedschap nagelaten door den kunstschilder Harmen W. Beekkerk.
- 21 oktober T. Ram eau gewezen onderofficier van het te Leeuwarden in garnizoen gelegen hebbende le bataillon der 6e halve brigade richt een Fransche kostschool op en woont in de groote Kerkstraat naast de Fransche kerk bij J. Hollander.
- 1 november Verschenen bij G. M. Cahais te Leeuwarden het portret van Hoitsma in het koper gebracht door W. v. d. Meer Jr.
- 11 november Verschenen bij Cahais te Leeuwarden: Eenvoudig verhaal van het gebeurde in de avondzitting der Nat. Vergadering" van 29 Aug. betreffende het discours van C. L. van Beijma door den burger H. van Castrop.
- 1 december De stadsarchitecten J. S. Noteboom, P. J. de Visser en J. van der Meulen te Leeuwarden richten aldaar een Collegie op ter bevordering en uitoefening der teekenkunst.
- 4 december Boelgoed van een fraaie collectie oud en blauw gecouleerd porcelein, een menigte beelden, fraai glaswerk, koper en tin, schilderijen enz. nagelaten door Wed. J. Berghuis in het ledige huis op de Turfmarkt over de Cancelarij te Leeuwarden.

20 december Verschenen bij A. en J. Honkoop te Leiden: Handleiding tot de kennis der meetkunde door J. W. Karsten te Leeuwarden, aan wien de eereprijs is toegewezen door het wis-, bouw- en natuurkundig Genootschap te Leiden.

1798

6 januari Verschenen bij J. D. v. d. Haak te Leeuwarden: Nieuwjaarsgif te aan Thomas Joha door S. D. van Aylva op Hania-State te Holwerd.

17 januari Verkocht 1/3 in een huis bij de Fransche kerk te Leeuwarden, bewoond door den kunstschilder J. van der Meulen.

28 januari Verschenen bij J. D. v. d. Haak te Leeuwarden: Verdediging van Th. Joha tegen de beschuldigingen van S. D. van Aylva, 2e druk.

21 april Verschenen bij J. v. d. Haak te Leeuwarden: Laatste uiteenzetting van T. Joha door S. D. van Aylva. Alsmede: Klaagrede van Geert Alberts gewezen havenchercher te Franeker, wegens de haatlijkheid en vervolgingen enz.

12 mei De leden der ontbonden Sociëteit in het Hooghuis te Leeuwarden komen samen om over de goederen der Sociëteit te disponeeren.

30 juni A. van der Bij in de brouwerij den Ojevaar op de Deinumer Suupmarkt te Leeuwarden verkoopt een verzameling natuurlijke zeldzaamheden en een groot getal Roomsche keizerlijke penningen. Verschenen bij C. van Sligh te Leeuwarden: De groote waarde der Evangelieleere aangeprezen door Ds. M. Eppens aldaar.

3 juli Generaal Daendels arriveert te Leeuwarden.

8 september Verschenen bij D. v. d. Sluis te Leeuwarden: Staat der volkstelling of lijst der bewoners van alle steden en dorpen in Friesland, door Ds. A. Cuperus te Knijpe.

10 oktober Verkocht door de magistraat van Franeker drie metalen stukken defect kanon, nl. een zesponder (Anno 1581) en twee drieponders (Anno 1580). Verschenen bij J. Seydel te Leeuwarden: Vervolg der consideratiën over de geestel. en kerkegoederen, gevolgd van een inventaris der kerkegoederen van de 3 parochiekerken te Leeuwarden door G. J. Voorda, rentmeester der geestel. goederen.

13 oktober Verschenen bij L. van Sligh te Leeuwarden: De leer der verkiezing en verwerping eenvoudiger gemaakt, ter toelichting van de gewigtige vraag of de Gereformeerden zig met de Remonstr. broederschap en verdere protestanten vereenigen kunnen.

1799

26 januari Verschenen bij B. Brantsma te Sneek: Handelingen der Geref. Commissie aldaar omtrent de Grootte Kerk. En bij A. Siccama te Leeuwarden: 2e rapport der Ger. Commissie aldaar, omtrent de Kerkgebouwen aldaar.

29 januari Verschenen bij D. v. d. Sluis te Leeuwarden: Betoog dat de Ger. gemeente te Leeuwarden vooralsnog niet moet instemmen in de voorslag der kerkel. commissie om de Roomsgezinden f 6000 ter afstand van hun recht op de kerken te geven.

20 september Overleden de steen- en beeldhouwer Dirk Embdervelt te Leeuwarden.

7 oktober Inwijding van het nieuwe orgel te Jorwert, maker A. v. Cruisen te Leeuwarden.

1800

1 januari S. v. d. Werf te Leeuwarden geeft een weekblad uit ter onderrichting voor de eenvoudigen.

11 januari Verschenen bij D. v. d. Sluis te Leeuwarden: Redevoering gehouden op het feest van 19 Dec. 1799 wegens den aftocht der Engelschen en Russen door Jan Brouwer, doopsgezind leeraar aldaar.

21 februari Overleden te Leeuwarden, Johanna van Breuckele oud 115 jaar.

22 februari Parnassijns der Joodsche gemeente te Leeuwarden wenschen een obligatie-leening te sluiten van f9000 voor het bouwen van een nieuwe Synagoge.

6 mei Overleden te Leeuwarden Jr. W. Holdinga Tjalling Camstra baron thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg, grietman van Wonseradeel.

9 mei Overleden Arnoldus Petrus Tinga, emer. pastoor te Leeuwarden.

- 10 mei Verkoop van het huis de Fraterniteit op de breedzijde der Nieuwestad tegenover de waag te Leeuwarden, benevens meublement, kandelaars, tabakscomforen enz. Verkoop van 8 pondematen greidland te Pingjum genaamd het Slot.
- 17 mei Verschenen bij D. v. d. Sluis te Leeuwarden : De godsdienst de eenigste steun van de maatschappij, inwijdingsrede van de kerk te Molkwerum door Ds. H. W. C. A. Visser te Warns.
- 8 juni Overleden te Leeuwarden Fredericus van Poppel, Roomsche priester en kapellaan, bekend gemaakt door den pastoor Dominicus Willems aldaar.
- 11 juni Overleden te Leeuwarden Jr. H. W. baron van Plettenberg, oud eerste regent van Harlingen, gedeputeerde.
- 29 september Frans Swart, kunstschilder te Leeuwarden, ten huize van zijn vader in de Kleine Kerkstraat vraagt leerlingen. De kerkvoogden te IJsbrechtum bieden een oud kerkorgel, een clavecimbel en een spinnet te koop aan.
- 12 december De organist en klokkenist G. Minnema te Sneek, inspecteert het door Alb. Cruisen te Leeuwarden vernieuwde kerkorgel te Heeg en bevindt het in orde. Publieke verhuring van het buiten Meekma te Ferwerd.

1801

- 17 januari Verschenen bij C. v. Gorkum te Sneek: Herinnering aan de voornaamste lotgevallen van kerk en vaderland gedurende de 18de eeuw en de nieuwe eeuw geopend door een leerrede over onzen thans bedenkelijken toestand, door Ds. N. Schotsman te Sneek. Verschenen bij A. R. Fink te Leeuwarden: Redenvoering over den verstandigen schoolleeraar, gehouden in de nutsvergadering door Dr. J. Vitringa Coulon, en: Een woord van pas aan het Bataafsche volk, antwoord op: Een woord op zijn tijd, ter opwekking aan het Geref. volk van Nederland, 2e druk.
- 26 januari Verkoop van het huis in de Grootte Hoogstraat te Leeuwarden voormaals bewoond door pastoor A. P. Tinga, nu door den rabbijn Moses Levy.
- 27 januari Evert Semler, administrateur der domeinen van den vorst van Nassau in Friesland verhuurt: De Nationale Tuin te Leeuwarden en de Kasteleinswoning op het Hof te Leeuwarden, bewoond door den ondermajoor Harteminck.
- 26 maart Het vredestraktaat met het Keizerrijk te Leeuwarden afgekondigd.
- 13 juni Verschenen bij C. van Sligh te Leeuwarden: De voor- en nadeden van het zo veel gerucht makend oeffeningswerk, onderzocht, getoetst en tot behoorlijke bepalingen gebragt door Ds. Martinus Eppens te Leeuwarden. Verkoop van Dekama-State aan den hoogen Heereweg te Weidum.
- 16 juni D. Romar te Franeker verkoopt bij D. v. d. Sluis, boekdrukker bij de Vischmarkt te Leeuwarden een kabinet oude Romeinsche penningen, meer dan 600 stuks in verzilverd was afgedrukt.
- 25 juni Overleden Jacob Posthumus, goudraadwerker te Leeuwarden.
- 6 juli Gabinus de Wal, Petrus Gerardus Steensma en Coenraad Willem Anton van Haersolte, leerlingen der Lat. school te Leeuwarden, gepromoveerd naar de academie, houden op het raadhuis een redevoering: 1. de arte grammatica, 2. de arte rhetorica, 3. de arte logica.
- 11 juli Te Leeuwarden overleden Anna Maria Gerdes, wed. van wijlen Prof. Ewaldus Hollebeek te Leiden.
- 25 juli Afbraak van een huizinge in de Loopgraven bij Leeuwarden. Verschenen: Afscheids- en intreerede van Ds. N. Schotsman te Sneek.
- 19 augustus Jacob Beekmans te Leeuwarden geeft les in de gronden van het clavecimbaalspel, het Gregoriaansch spelen en zingen, zich te vervoegen bij pastoor G. Hemberg in de Noteboom in de Speelmanstraat aldaar.
- 31 augustus Afvuring der gewapende burgerwacht te Leeuwarden, 's middags 3 uur, 's avonds 10 uur danspartij geadsisteerd door het gansche corps muzikanten van het eerste bataillon in de Stadsschuttersdoele.
- 10 september Verschenen bij Wed. H. Post te Leeuwarden: De vrijheid der godsdienstige oeffeningen, betoogd tegen het werkje van Ds. M. Eppens.
- 24 oktober Verschenen bij D. v. d. Sluis te Leeuwarden: Staatsregeling van het Bataafsche volk.
- 1 december Verkocht in de Benthem te Dokkum een huizinge staande bij de Droggerspijp te Dokkum, voormaals tot een Remonstrantsche kerk gebruikt, voorzien behalve 't vertrek tot de kerk gebruikt van beneden en bovenkamer, groote keuken, tuin en bleek, waarop geboden 1312 car. gl. 15 st. en een huizinge op de Steenen Dam 't Gasthuis genaamd, voorzien met 2 onder- en bovenkamers, waarop geboden 284 car. gl. 10 st. Verschenen bij C. van Sligh te Leeuwarden: De gemeente van de Lemmer opgewekt in eene leer- en lijkrede uit Openb. 2: 5, bij gelegenheid van den onverwachten dood haarer leeraars Georgius van Bleiswijk, uitgesproken 16 Nov. 1800 door Ds J. C. Venema te Oosterzee.

23 december Verkocht het Kalkwerk met 2 ovens en laskhuis met grond groot 2 pondematen, genaamd het eiland Maltha buiten 't Hoogend te Sneek. Verschenen bij D. v. d. Sluis te Leeuwarden: Plan en reglement van een examen voor een heelmeester, apothecar, vroedvrouw en vroedmeester, ontworpen door de departementale commissie van geneeskundig bestuur.

1802

12 januari Het volksonderwijs vanwege het Nut te Leeuwarden wordt in de Luthersche kerk, 's avonds 7 uur, voortgezet. Verschenen bij C. v. Gorkum te Sneek: Leerrede over Neh. XIII:2b ter inwijding van de kerk te Molqueerum door H. W. C. A. Visser. Verschenen bij J. Weppelman te Amsterdam: Overdenking over Ps. 39: 5, benevens twee oefeningen gehouden voor de behoeftigen der Geref. gemeente door Dirk Ypeij, lidmaat en wettig aangesteld oefeninghouder binnen Harlingen.

6 februari H. Wigtersma komt wonen in het Nauw te Leeuwarden en neemt de van ouds bekende hoedenfabriek over van wijlen T. van Dalen.

27 maart Parnassijns der joodsche gemeente te Leeuwarden willen grond aankopen voor den bouw eener nieuwe Synagoge, wegens onvoldoende ruimte in de oude en de gedurige kosten daaraan, aanbiedingen bij den voorzittenden Parnassijn David Nathans bij de Ossekop. Verschenen bij D. Romar te Franeker: Lierzang wegens den vrede tusschen Engeland en Frankrijk, in Latijn en Nederlandsch door Prof. H. Waardenburg te Franeker. Overleden op het ouderlijk landgoed te Bergum Margaretha Tjacomina de Blau, eenige zuster van Ds. Theod. Brunsveld de Blau te Groningen.

14 april Verkoop der herberg De drie rosenobles te IJlst en het geoctroyeerde veerschip van IJlst op Leeuwarden bevaren door Doije Hartmans Talsma.

8 mei K. P. Plantenga in de Groote Hoogstraat te Leeuwarden beveelt zich aan voor het schilderen van behangsels en schoorsteenstukken.

31 mei Verschenen bij v. d. Sluis te Leeuwarden: Kerklied ter gelegenheid van den vrede te Amiens. L. R. Wentholt op Groot Lankum bij Franeker recommandeert zich als eigenaar van den Zuider rogmolen op de vesting bij de Zuiderpoort te Harlingen.

2 juni In de schouwburg op de Breedstraat te Leeuwarden wordt ter gelegenheid van het vredefeest door de Nederduitsche tooneelisten vertoond Loon der Waarheid of de Gesluerde Vrouw, tooneelstuk van Kotzebue, besloten met een lofzang op den vrede, met vol orchest en zangstemmen. Verschenen bij P. Wiarda te Leeuwarden: Een kunstig gedrukt vers op den vrede.

10 juli Verschenen bij P. Wiarda te Leeuwarden: Opwekking tot plegtigen dank wegens den herstelden vrede, naar Psalm 46:9, 10.

19 juli Verkoop van den zilversmidswinkel van IJde Sinia in het Nauw te Leeuwarden.

11 september In de hortus botanicus te Franeker bloeit een zware Muesa Pardisiaka. Verschenen bij C. v. Gorkum te Sneek: Korte inleiding in de boeken des O. Verbonds, uit 't Duitsch van F. C. Lange door Ds. H. W. C. A. Visser, te Warns. T. Rameau, Fransch kostschoolhouder tegenover de gewezen Latijnsche school te Leeuwarden, houdt een afzonderlijke avondschool voor jongejuifers.

8 november Overleden te Leeuwarden Jr. Jan Lodewijck Doys van Burmania, old colonel en old gecommiteerde Staat van Friesland. Verschenen bij J. Allart te Amsterdam: Verdediging van den geopenbaarden Godsdienst tegen desselfs hedendaagsche bestrijders door Prof. J. Regenbogen te Franeker. Het door L. v. Dam gerepareerde orgel in de Groote kerk te Leeuwarden wordt weer in gebruik genomen. Verschenen bij V. v. d. Plaats te Harlingen: 1. J. J. Rousseau's „Verband der Maatschappij" met aantekeningen. 2. Verhandelingen over waarzeggerijen, duivelbezwoeringen, toverijen enz. door Ds. H. Lemke te Wier.

15 november De burger L. S. Loude doet publiek electriche proeven in de liefhebberij-comedie bij J. Posthumus in de Haniasteeg te Leeuwarden.

1803

20 april Boelgoed bij Durk Alles, huisman in het klooster Nazareth onder Idzega. Aanbesteed het afbreken der oude en weer opbouwen van de nieuwe synagoge te Leeuwarden.

23 april Verschenen bij P. Wiarda te Leeuwarden: Het groot belang der Christenen om het hemelsche boven het aardsche te verkiezen. Leerrede over Hebr. 13: 14, door Ds. H. Manger te Jelsum.

30 april Verschenen bij Is. Verwey te Workum : Proeve van volksonderwijs gegeven door het nutsdepartement Leeuwarden in 1801 en 1802, door dr. J. Vitringa Coulon.

7 mei Gedrukt bij D. v. d. Sluis te Leeuwarden: Reglement tot verkiezing van dorpsrechters in Friesland, gearresteerd 28 April 1803.

- 30 juli Verschenen bij C. v. Gorkum te Leeuwarden : Korte Inleiding in de boeken des N.T., door Ds. H. W. C. A. Visser te Warns.
- 10 augustus Verschenen bij G. M. Cahais te Leeuwarden: I. De zin, de eeuwigdurende kracht en het toepasselijk gebruik der Wet (Gen. IX: 6) aangaande de straf van den doodslag en het recht van gratie, II. Het eeuwig priesterschap van Melchizedek. En bij D. v. d. Sluis: Register van deezer Stads Archiven, stucken en documenten, alle drie deze werken door G. J. Voorda, oud rentmeester en archivarius te Leeuwarden.
- 29 augustus Verkoop der groote stalling met koetshuis bevattende 44 paardestallen op de Doelestraat te Leeuwarden, vroeger eigendom van den Vorst van Nassau.
- 19 september De auditeur militair P. Wierdsma te Leeuwarden verkoopt in het arsenaal, namens het ministerie van Oorlog 12 stukken ijzeren kanon, en ruim 18000 pond ijzer van gesloopte af f uiten.
- 1 oktober Verschenen bij D. v., d. Sluis te Leeuwarden: Oratio de varia academiae Franequeranae nuper fortuna van E. Wassenberg, Oratio de Jure Romano Justinieaneo per benignam Dei providentiam ad salutem generis humani opportune instaurato van H. G. Tydeman.
- 2 oktober Verschenen bij P. Wiarda te Leeuwarden: Het afscheid van Jezus aan zijne leerlingen en zijne bede tot den Vader, volgens Joh. XIV : 17, door Ds. A. Brink aldaar.
- 9 oktober Overleden te Leeuwarden in de St. Jacobstraat Wilhelmina Frederica van Unia, douairière wijlen Albertus Aemilius Lamoraal Rengers, commandant der compagnie Friesche guardes, de laatste van haar geslacht, oud bijna 80 jaar.
- 12 december Verkoop der kapitale huizinge Aad Lieuwet, gelegen in de Groote Kerkstraat over het St. Anthonie Gasthuis te Leeuwarden.
- 19 december Verkocht een jaarl. eeuwige rente groot 6 Car. gl., gaande uit een huizinge, genaamd Coehoornshuis in de Kleine Kerkstraat te Leeuwarden.

1804

- 11 januari Te koop de jeneverstokerij der wed. S. Rekker, op de Korenmarkt te Dokkum. Aan 6 weezen uit het N. Stads-Weeshuis te Leeuwarden worden boeken uitgedeeld, ter voldoening aan het testament van Mr. Eelco van Haarsma.
- 24 januari De burgers van Leeuwarden moeten hunne wapenrustingen opbrengen in het Ammunitiehuis in de Haniasteeg bij den luitenant-kwartiermeester P. v. d. Feen Feddesz.
- 16 februari Inwijding van het kerkorgel te Marssum, maker A. v. Gruisen te Leeuwarden.
- 31 maart Dr. J. Vitringa Coulon te Leeuwarden benoemd als president der departementale commissie van geneeskundig onderzoek in Friesland.
- 6 april In dienst gesteld tusschen Joure en Lemmer een verdeckte postwagen rijdende van de Lemmer een half uur na aankomst van de Amsterdammer beurtman en rijdende van Joure s'avonds dadelijk na aankomst van het Sneeker schip van Leeuwarden, vracht 18 st. de persoon.
- 11 april Verkoop der bibliotheek en verzameling van natuurlijke zeldzaamheden, een kabinet met hoorns, schelpen en variëteiten, nagelaten door wijlen D. Pars, oud burgerkolonel en chirurgijn te Leeuwarden.
- 12 mei Een fatsoenlijk gezelschap voor I of 2 dagen in de week een plaisierig zomershuis gelievende te huren, kan zich vervoegen bij Nammen Dirks vooraan op de Oude Galileën te Leeuwarden.
- 19 mei Verkoop eener van ouds bekende jeneverstokerij gedreven in het 6de huis van de Wijde Steeg op de Weaze te Leeuwarden.
- 23 oktober P. H. Peerlkamp uit Haarlem benoemd tot rector der Latijnsche school te Leeuwarden, houdt in de Groote kerk zijn inaugurele oratie in het latijn over het loffelijk onderwijs der doofstommen.
- 1 november In het afgeloopen jaar (1803—1804) aan de stadswaag te Leeuwarden gewogen 31390 vierendeels boter en 1824 schipponden kaas.
- 12 november Verkoop der bibliotheek van Dr. Simon Stijl. Verkoop van het vorige Prinsenhof alsmede een huizinge ten W. door den kastelein bewoond, wijders 2 groote paardestallen, een. ten O. en een ten W. van de manegie te Leeuwarden.
- 10 december Verkocht de Koehoornspoort met alle deszelfs woningen over de Ruiterswagt in de Kleine Kerkstraat te Leeuwarden, bewoond door 9 huisgezinnen, geboden 950 car. gl.
- 25 december Overleden te Leeuwarden pastoor Petrus Jacobus de Kuyper, 33 jaar oud, toen zijn collega Dominicus Willems juist 86 jaar was.

1805

- 9 januari Verschenen bij C. van Sligh te Leeuwarden: Vervolg van de gedachten over het predikambt in de Geref. kerk en deszelfs rechte waarneming, naar de gesteldheid van dezen tijd, 2e stuk.
- 1,2 februari De hardrijderij op schaatsen te Leeuwarden waaraan 130 vrouwen deelnemen en waarvan de prijzen zijn een gouden oorijzer en een streng gitten met een gouden kroontje wordt door duizenden bijgewoond.
- 9 februari In uitzicht gesteld de verkoop bij afbraak van de oude Roomsche kerk en de aanbesteding eener nieuwe kerk op de Nieuwstad te Leeuwarden.
- 23 februari Eenige kunstvrienden laten een plaat vervaardigen, voorstellende de harddraverij gehouden I en 2 Febr. 1.1. te Leeuwarden, prijs in zwart *f*3, in kleur *f* 7, de teekening is van A. van der Poort te Leeuwarden, zij is op koper gebracht door J. E. Marcus te Amsterdam.
- 26 februari De tooneelvereeniging Tot Leering en Vermaak te Leeuwarden in de Schuttersdoelen voert in de Schouwburg op „De Bevrediging” van A. J. von Guttenberg en „De Hoogduitsche Schoenmaker”, Italiaansche opera met muziek. Evert Semler, rentmeester der nationale domeinen, herkomende van den vorst van Nassau op het Oranjewoud, verkoopt ter slooping de Westervleugel der Grootte Huizinge aldaar en 560 zware eiken.
- 1 maart Inwijding, der nieuwe Synagoge in de Sacramentstraat te Leeuwarden in tegenwoordigheid van vele autoriteiten en predikanten. Om den toevloed van menschen te beperken was de entree gesteld op een zilveren ducaton voor de Joodsche armen. Toen de heilige boeken werden binnen gebracht hief de voorzanger Heyman Levi uit Zwolle 4 psalmen aan, waarvan eenige zangers het slot reciteerden. Terwijl men 7 maal met de heilige Schriften rondom het altaar ging, zong de gemeente zes psalmen. Toen werd het formuliergebed voor de Overheid des lands uitgesproken. Nadat de Schriften in de heilige kast waren geborgen hield rabbi Levi Moses Sael een redevoering eerst in het Hebreeuwsch en toen in het Nederlandsch. Daarna werd de plechtigheid met gebed gesloten.
- 16 maart Verschenen bij S. v. d. Werff te Leeuwarden: Iets om de gedagtenis der hardrijderij van I en 2 Febr. te vereeuwigen, à 4 stuivers.
- 20 maart Verschenen bij D. v. d. Sluis te Leeuwarden: Ontwerp van staatsregeling des Bataafschen volks, zooals het 14 Maart 1.1. door het Staatsbewind aan het Wetgevend Lichaam is gezonden.
- 23 maart Aanbesteding van de afbraak der oude Roomsche Kerk en pastorie op de Nieuwstad te Leeuwarden en van den bouw van een nieuwe kerk.
- 6 april Te koop groote Afbraak aan het oude Prinsehof te Leeuwarden.
- 10 april Uit de hand te koop een kerkorgel, staande in de Roomsche kerk op de Vleeschmarkt te Leeuwarden. Overleden te Leeuwarden Paulus Ignatius Sluyterman, old capitein van de compagnie Friesche guardes, oud 82 jaar, gehuwd met A. Wiersma. De floreenplichtigen van Wouterswoude kiezen gecommiteerden tot het afbreken der oude en het herbouwen van een nieuwe kerk.
- 13 april Verkoop van Bornia-State te Weidum met welbeplante singels, grachten, tuin, twee kampen land daarin gelegen, groot 13 pondematen, eigenaar P. Deketh, benevens de helft van een gestoelte staande op het Oost in het koor der kerk, waarvan de wederhelft in eigendom is aan de heeren Adema en Buma. Aanbesteed het afbreken van den toren te Wirdum. Verkoop der jeneverstokerij van Bauke Eisma op de Deinumer Suupmarkt te Leeuwarden. De classis Walcheren verklaart den naamloozen schrijver (ook zonder opgave van den drukker) van het libel: De Geestelijkheid ontmaskerd in een oprecht en waarachtig verhaal der onderdrukkingen, geleden bij Johan van Dalen, geboortig uit Zeeland en Friesch candidaat, voor een eerloozen lasteraar.
- 1 mei Concert in de Stadsdoele te Leeuwarden op een 7-pedalige harp door J. J. Diller, oud 15 jaar uit Straatsburg.
- 4 mei Zij die als matroos of marinier willen dienen op 's Lands corvet De Ajax, onder commando van den kapitein luitenant ter zee J. M. Polders, vervoegen zich bij den luitenant geweldige P. van Thielen te Harlingen. Herdrukt bij H. Moeselaar in de Speelmanstraat te Leeuwarden: I. Mengelgedichten van A. Jeltema, 2 dln., II. Het vermaak der slagterij, 3 stukjes, III. Lessen voor de jeugd nuttig om in alle huisgezinnen te worden opgehangen.
- 15 mei Verschenen bij P. Wierda te Leeuwarden: Het vruchteloos nabeklag, leerrede over Spreuken V: 12—14 door Ds. A. Brink te Leeuwarden. Aanbesteding van het afbreken en wederopbouwen van een gebouw aan den huize Groot Terhorne te Beetgum.
- 22 mei Ter complimenteering van den raadspensionaris Schimmelpenninck vertrekt uit Leeuwarden een commissie uit het departementaal bestuur, bestaande uit de heeren: M. Ypeij. T. M. Lycklama à Nijeholt, P. Fontein, J. P. van Hylckama: en de secretaris P. Wierdsma.
- 24 juni De eerste steen van het nieuwe Roomsche kerkgebouw te Leeuwarden gelegd door Jr. Tjalling baron van Asbeck. bij welke gelegenheid door dien jongeling een zeer toepasselijke aanspraak is gedaan.

- 26 juni Gedrukt bij Joh. Seydel te Leeuwarden: Deux épitres en vers, geadresseerd door T. Rameau, Fransch kostschoolhouder aldaar, de een aan Napoleon de ander aan Graaf Schimmelpenninck, zijnde deze 2 brieven gunstig beantwoord, à 4 stuivers.
- 1 juli Belanghebbenden compareeren om te overleggen hoe te handelen met de torens van Ternaard en Raard „ter voorkoming van groote rampen". Verkoop van den grond der afgebroken cavalleriestallen en barakken bij de Burmaniastraat, bij het kerkhof, de Koehoornspoort en de Kleine Kerkstraat te Leeuwarden.
- 1 augustus J. W. Brouwer neemt de boekhandel over van C. van Sligh te Leeuwarden.

1806

- 2 januari Numer I verschijnt van de Bataafsche Leeuw. Courant, bij Joh. Seydel en Matthys Koon te Leeuwarden.
- 5 februari Te koop de chocoladefabriek en toortsmakerij der Wed. F. H. Munniks bij de Lange Pijp te Leeuwarden. Vergadering van floreenplichtigen in de kerk te Wolvega om te delibereeren over verkoop van veengronden der pastorie en der kerkvoogdij aldaar.
- 10 februari Floreenplichtigen confereeren over een zware torenreparatie te Ried en over den wederopbouw van den toren te Raard. Jacobus C. de Boer opent een drankzaak in het huis genaamd De twaalf Keizers op de Vleeschmarkt tegenover de Lange Pijp te Leeuwarden.
- 8 maart Verkocht in het Schippersgildehuis op 't Vliet te Leeuwarden een snelzeilend jacht lang omtrent 20 voeten, voorzien van 2 masten, 2 gieken, 2 zeilen, enz., waarop geboden is 120 car. gl.
- 28 maart Te huur de herberg Oud Duinkerken op het Schavenek te Leeuwarden.
- 29 maart J. van Haagen in de Groote Hoogstraat te Leeuwarden neemt de sedert 60 jaar bekende chocoladefabriek der firma Adrianus Hak, tot dusverre gedreven door de Wed. Munniks, over.
- 4 april Inkwartiering bij de ingezetenen te Leeuwarden van 3 bataillons van het 8e Regiment infanterie onder commando van majoor L. A. J. Eekhout en kolonel C. Pitcairn, komende van Alkmaar.
- 5 april Verschenen bij P. Wiarda te Leeuwarden: De liederen die tijdens de avondgodsdienstoefening op den eersten Paaschdag in de Groote-Kerk aldaar door een zangkoor gezongen worden.
- 11 april Overleden te Leeuwarden Mr. H. L. van Altena, postmeester generaal in Friesland.
- 14 juni Overleden te Leeuwarden: Jr. J. S. Baron van Heerma tot Holwinde, in leven kolonel van de Vlaamsche guardes bij Z. M. den Koning van Spanje. G. Wassenbergh tusschen de Vischmarkt en de Amelandspijp te Leeuwarden, begint een likeurstokerij.
- 20 juni Marcus Willem Constantinus du Tour wordt ontvanger der beschrevene middelen te Leeuwarden in plaats van M. O.. Thoe Schwartzberg en Hohenlandsberg.
- 1 juli Het postkantoor te Leeuwarden wordt verplaatst naar het huis van M. O. Thoe Schwartzberg en Hohenlandsberg als hoofdcommies in de Groote Kerkstraat tegenover de Manege, gehuwd met Clara Magdalena Bicker.
- 7 juli J. Halbertsma promoveert van de Latijnsche school te Leeuwarden (rector Valentinus Slothouwer) naar de academie met een oratie op het raadhuis: de Graecae linguae praestantia.
- 9 juli Inwijding der nieuwe R. Kathol. kerk op de Nieuwstad te Leeuwarden (pastoor J. B. Sijstermans) , de aarts priester van Friesland H. de Haan houdt een rede, pastoor A. Paping en andere geestelijken bedienen de mis.
- 10 juli Overleden te Leeuwarden Jan van Rijswijk, pastoor aldaar.
- 11 juli Overleden te Leeuwarden: Frans Julius Idsert Johan Heringa van Eysinga, bij de revolutie in 1795 grietman van Rauwerderhem en Gedeputeerde van Friesland.
- 27 september Verkoop van een legerwagen met toebehooren op het plein voor het Arsenal in de Amelandswinger te Leeuwarden.
- 16 oktober Benoemd tot luitenant kolonel der burgerwacht te Leeuwarden H. Beekkerk.
- 23 oktober Overleden te Leeuwarden Albertina baronesse du Tour, douairière van Sixma.
- 22 november Overleden te Leeuwarden Dominicus Willems, 46 jaar in de Statie 't Clooster het herderlijk ambt bediend hebbende, 88 jaar oud, confrater van H. J. van Gulpen priester in dezelfde Statie.

1807

- 3 januari R. Kundig over de Vrouwenpoort te Leeuwarden verkoopt catoenetten, Harlinger bonten en weversgereedschappen. Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden het portret van wijlen Prof. H. Cannegieter te Franeker. In uitzicht gesteld de verkoop van de heerlijke zathe en landen met heerenhuizinge, twee groote tuinen en jachthuis, groot 125 pondematen greide, genaamd Het Coevoetshuis, begerechtigd met vrije tap, gelegen aan de Coevoetswal onder Langweer. In de Friesche boekhandel verkrijgbaar: Vermaaklijk schuitpraatje, gehouden in de nachtschuit van Amsterdam op Utrecht over de nieuwe Evangelische gezangen.
- 17 januari Verschenen bij W. Zuidema te Leeuwarden: I. Het leven van Benjamin Franklin door Ds. W. Reddingius te Dronrijp: II. Uitlegkundig handboek des N. T. door Ds. G. B. Reddingius te Schildwolde. Oproeping van sollicitanten voor de post van schoolmeester, koster en voorzanger te Wons, wegens het overlijden van D. H. Robijn, tractement 200 car. gl., vrije woning en schoolpenningen.
- 18 januari Overleden te Leeuwarden Neeltje Zijlstra, wed. van wijlen den kunstschilder Sietse Nicolai Roelofs.
- 26 januari De nieuw opgerichte gewapende burgerwacht te Leeuwarden beëdigd in den Aarnsentuin. Inschrijving ten Raadhuis te Leeuwarden ten bate van het dóór ontploffing geteisterde Leiden.
- 28 januari D. Benoist, tapissier te Leeuwarden beveelt zijn behangsels aan om geheele vertrekken uit één stuk te behangen, voorstellende: Zwitsersche landschappen, Romeinsche bosschen, bergwerken met watervallen, tempels en ruines.
- 8 februari Overleden te Leeuwarden Dirk van Gurkom, oud-scherprechter van Friesland, oud 80 jaar.
- 7 maart Te koop op het kerkhof te Hartwerd 15000 heele, oude Friesche steen, 12000 dito halve. De firma Suringar heeft de Friesch groenfabriek te Leeuwarden van wijlen Salvus Posthumus overgenomen.
- 28 maart Verschenen bij J. Seidel te Leeuwarden: Fransche en Nederduitsche spraakunst door T. L. B. Rameau, kostschoolhouder aldaar.
- 4 april Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Aanmerkingen over de verhandeling van Ds. A. Bruining te Pietersbierum, getiteld: De leer der verzoening naar den Bijbel, door Ds. J. v. Assen te Harlingen.
- 11 april Overleden te Leeuwarden Hendrikus Feijens, steen- en beeldhouwer aldaar. Verschenen bij D. Romar te Franeker: Brief aan den Hoogleeraar J. A. Lotze en antwoord op het libel, geplaatst in de Hedendaagsche vaderlandsche bibliotheek van kunst en smaak (1807) door Ds. Albert Bruining te Pietersbierum.
- 13 april Boelgoed op Mariënborg achter de Hoven te Leeuwarden, zijnde het sterfhuis van Harmanus Balk, in leven oud vroedschap der stad, overl. 12 Febr. 1807, broeder van Rebekka Balk (overl. 14 April 1807), die gehuwd was met den old schepen Juke Andeles.
- 12 mei C. L. van Altena vestigt zijn uitgeverszaak op de hoek van de Nieuwe Steeg, tegenover de Nieuwe Pijp te Leeuwarden.
- 23 mei Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Het ongegronde van sommige vooroordeelen tegen het Evang. Gezangboek. Finale palmslag van herberg en huizinge Het Groot Klooster naast de Bagijnekerk aldaar.
- 22 juni Verkoop van Groot Mariënborg te Leeuwarden. Verschenen bij D. Romar te Franeker: Aanmerkingen over den brief van Ds. J. v. Assen over de leer der Verzoening door Ds. A. Bruining te Pietersbierum.
- 29 juni Overleden te Amsterdam Levy Moses Saul, opperrabijn der Joodsche gemeente te Leeuwarden.
- 4 juli Ten gehoor gebracht onder directie van J. des Communes te Leeuwarden Haydn's Schöpfung, vertaald door Mr. J. Kinker.
- 1 december Jacob Andringa te Leeuwarden wordt provisioneel koper van de Louwsmeer onder Tietjerk, groot 171 pondem. voor 1155 goudgulden.
- 5 december Te koop bij M. S. Terpstra, schooldienaar te Lutkewierum, 3 solennee clavechordiums. Te koop de schoone huizinge Het Oud Raadhuis op het Aardewaltje te Leeuwarden.

1808

- 2 januari Gerson Leon geëxamineerd kies- en tandmeester op de hoek van de Pijlsteeg te Leeuwarden, waar zijn bord uithangt, waarschuwt tegen de omzwervende kwakzalvers, die zeggen dat zij stadstandmeester zijn. Twee leden der Leeuwarder burgerwacht H. Haardorf en W. Morra worden bij de groote parade door de kapiteins voor 't front geleid en ontvangen van kolonel Beekkerk een sabel ten geschenke wegens hun kloek gedrag als schildwacht. De eerste door het beletten van 5 woedende deserteurs in hun vlucht 28 Maart 1807), de tweede door het ontdekken van muurbraak aan het blokhuis door eenige gevangenen (3 Dec. 1807).
- 26 januari Verkoop der boeken, platen en rariteiten van den kunstschilder A. van der Poort te Leeuwarden.

7 februari	Overleden te Leeuwarden Tullius Mathijs van Beijma thoe Kingma, van 1745—93 secretaris van het college ter admiraliteit in Friesland.
15 februari	Ange Bacigaloupi vertoont te Leeuwarden 2 wassen beelden, vervaardigd door Prof. Clement Susine te Florence, waarin men alle inwendige organen van het menselijk lichaam ziet. De geneeskundige commissie, onder praesidium van Dr. Vitringa Coulon, beveelt dit kabinet aan en laat daarin op 24 Febr. een anatomische les houden door haar medelid Dr. Ens.
5 maart	E. W. van Breest Smalenburg en E. F. Wierdsma continueer en de drukkerij en boekhandel van Wed. W. Wigeri op de Kelders in den Rotterdamschen Erasmus te Leeuwarden.
13 maart	Overleden Samuel Jean Renaud, leeraar bij de Waalsche gemeente te Leeuwarden, oud 71 jaar. gehuwd met W. B. van Bronkhorst: Zij die zich engageeren in den zeedienst komen in het werfhuis De Botersloep te Harlingen.
26 april	Verkoop van het hornleger Donia-State met de Spekpolle daarachter, groot 11/4 pondematen, onder Hallum aan den Doniaweg met daarop staande afgebrande huizinge. Overleden Jan Zeper, vader van Pier Zeper, burgemeester van Leeuwarden, op het landgoed Hahn in Oldenburg.
23 mei	Verkocht te Leeuwarden de bibliotheek van T. Andreae, Med. Dr. te Ferwerd, een kunstdraaibank, een oorlogschip van linie van 50 stukken, 3 electriseermachines, een telescoop van v. d. Bildt, een zonmicroscop enz., nagelaten door 's Lands Wijnroeijer W. van der Werf.
16 juli	Verschenen bij J. Brouwer te Leeuwarden: De verponding uitgerekend door H. J. Elzinga, onderwijzer en gaarder der onbeschreven middelen te Bozum. 19 Synode te Harlingen geopend met een redevoering door Ds. Alb. Reen Mentens aldaar.
28 september	Overleden te Leeuwarden Frederik Theodoor Ernst graaf van Limburg Stirum. Verschenen een afbeelding der harddraverij te Leeuwarden gehouden 2 Sept. 1.1., geteekend door D. A. Langendijk.
1 oktober	Joh. Lodema, instituteur te Leeuwarden wenscht philanthropijnsch onderwijs te geven in lees-, schrijf- en rekenkunst, Bijbelsche- en Vaderl. geschiedenis enz. ook voor des begeerenden in psalmzingen.
8 oktober	Uitgegeven bij Wiarda te Leeuwarden: Het ongegronde van sommige vooroordeelen tegen de Geref. kerk aangewezen in gesprekken.
15 oktober	Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Rouwklagt van Leeuwardens gemeente bij het afsterven van haaren geliefden Leeraar B. van Weemen door Ds. T. S. Beilanus te Peasens.
22 oktober	R. Ruitenschildt op het Dokkumerend te Leeuwarden begint aldaar een kaarsenmakerij.
6 november	Benoemd tot opperrabbijn der Hollandsche Hoogduitsche Joodsche gemeente te Leeuwarden S. Berestein opperrabbijn te Groningen.
19 november	Te koop het heerenhuis met singel, bosch enz., uitzicht hebbend op het Heegermeer, van wijlen Jr. D. H. van Harinxma thoe Heegh. Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Herinneringen uit een leerrede ter nagedachtenis van Ds. B. v. Weemen, door Ds. A. Brink, met een gedicht van H. de Wal.
24 december	Verhuurd de herberg Allardsoog te Bakkeveen met velden, landerijen, tollén, walgelden en stalgelden der bijen. Verkocht de huize Muntenburg met de beide vleugels staande op de Weaze te Leeuwarden, benevens 9 woningen in de Blokhuissteeg, geheeten Munteburen, alles eigendom van wijlen Mr. G. C. Gonggrijp.

1809

13 januari	Boterprijs te Leeuwarden <i>f</i> 20.50.
14 januari	In de schouwburg te Leeuwarden opgevoerd: Het hanenknuppelen door A. v. Kotzebue, en tot nastuk het blijspel: Het Franeker studentenleven.
21 januari	Hardrijderij van 64 ongehuwde vrouwen te Leeuwarden om een gouden oorijzer en een streng gitten in goud met kroontje, gewonnen door Haukje Gerrits te Veenwouden en Mayke Meijes te Heeg, op een baan lang 38 Koningsroeden, afgelegd in pl.m. 12 seconden.
23 januari	De Parnassim der Hollandsche Hoogduitsche gemeente te Leeuwarden besteden aan het afbreken en weer opbouwen van het huis naast de kerk in de Sacramentstraat.
25 januari	Verschenen bij C. L. van Altena te Leeuwarden: En ves in het Boerevrys op het Reedryden van 64 fammen, opsteld trog Joh. Rienks te Hallum.
7 april	Verschenen te Leeuwarden: M engeldichtjes geschikt tot voorschriften voor de schooljeugd, door Ds. T. C. H. Beilanus te Peasens.
30 april	Verschenen te Leeuwarden: Drie redevoeringen over Leidens ramp, Hollands watersnood, en het eindigen der 18e eeuw door Ds. J. Brouwer te Leeuwarden. Verkoop van het vee der zathe Blankendolfs Slot onder Scharnegoutum.

- 5 mei Auctie te Leeuwarden der boeken van Ds. Beckering te Ijsbrechtum.
- 12 mei Te koop de tapperij „Het Robijntje rust" op het Witveld onder Oostermeer. De geotroijeerde veerschippers van Ferwerd op Leeuwarden hebben hun kwartier bij den koperslager E. Leensma bij de dubbelde Pijp te Leeuwarden.
- 26 mei Gerrit Roukes, brander op het Schoenmakersperk te Leeuwarden bericht, dat de jenever per aam *f* 8 is opgeslagen.
- 9 juni Boterprijs te Leeuwarden *f* 32.
- 14 juni J. W. Brouwer en P. Wiarda te Leeuwarden geven uit: Bijdragen tot bevordering van de kennis en verbetering van den openbaren godsdienst, het leeraarsambt en kerkelijk bestuur, zijnde een vervolg op het Magazijn voor den openbaren godsdienst, voormaals te Sneek uitgekomen.
- 25 juni Te koop 10 pondematen te velde staand koolzaad aan den stadssingel buiten Leeuwarden, te bevragen bij J. F. van Poppenhuyzen op Unia-State te Marssum.
- 11 juli Te koop 5 pondematen te velde staand koolzaad aan de Potmarge bij Leeuwarden. Aanbesteed het bouwen van een dorpschool te Noordwolde.
- 25 september Verkocht bij Romar en van der Sluis te Leeuwarden de bibliotheek van A. Wassenberg, apotheker te Leeuwarden en Ds. A. de Haan te Dokkum, benevens 20 schilderijen in olieverf, een Boerhaveaansche stoof, een electriseermachine, een zonmicroscop, 2 stukjes kanon en een illumineerkas. Verhuring in het diakonieweeshuis te Makkum der landen afkomstig van 't fonds, geproflueerd uit de gewezen belasting op het klein gemaal.
- 17 oktober Bij auctie verkocht 30 schilderijen in olieverf door den boekhandelaar D. van der Sluis, te Leeuwarden.
- 16 november Het Nutsdepartement te Heerenveen viert het 25-jarig bestaan der Maatschappij in de Herv. kerk met een redevoering van Mr. Idzerd Eekma van Leeuwarden en het zingen van liederen, gedicht door Mr. J. van Haeften te Heerenveen.
- 17 november Te Leeuwarden gedrukt het silhouet van wijlen Ds. B. v. Weemen aldaar.

1810

- 13 april Verkocht de oude weverij met 2 weefgetouwen van Harmen Hendriks te Pingjum. Bij wed. H. Post te Leeuwarden verschenen: Nagedachtenis van Ds. A. Brink aldaar, door deszelfs neef M. H.
- 18 april De rentmeester der domeinen, afkomstig van den Vorst van Nassau, verhuurt den Prinsetuin te Leeuwarden voor 6 jaar.
- 26 april Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Dichtregelen bij den dood van Ds. Alb. Brink door Gabinus de Wal.
- 4 mei Verschenen bij Post te Leeuwarden: Gedachte bij de uitvaart van Ds. A. Brink.
- 25 mei W. H. Suringar te Leeuwarden wordt eigenaar van de Friesch Groen fabriek aldaar, eerst toebehoorende aan Salvus Posthumus.
- 26 mei Bij afbraak verkocht het wachthuisje aan den Camminga-burg te Leeuwarden.
- 8 juni Verschenen bij v. d. Sluis te Leeuwarden: I Cornelii Ekama, oratio de Frisiae ingeniorum etc., II Over de zonde en de verlossing door J. Christus, door een old ouderling der Herv. kerk.
- 21 juni De commissie van geneeskundig onderzoek waarschuwt tegen de druppen, die Auke Sipkes op het Vliet te Leeuwarden als een onfeilbaar middel tegen de koorts verkoopt, omdat zich daarin een aanzienlijke hoeveelheid arsenicum bevindt.
- 6 juli Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Leerrede over Joh. 11:35, Jezus weende, door Ds. H. N. Ferff te Bergum,.
- 9 juli A. J. de Jong van Persyn R. van Nauta spreekt als leerling der Lat. school te Leeuwarden een rede uit in de Fransche kerk over ieders verplichting om zijn dichterlijk vermogen voornamelijk in zijn vaderl. taal thans uit te oefenen. En Seerp Brouwer over het kwaad en goed van de verscheidenheid der talen.
- 22 juli De muzikanten van het Fransch en Hollandsen garnizoen geven in den Prinsentuin te Leeuwarden, tijdens de kermis, een concert, entree een zestehalf.
- 29 juli Een regiment groot 1400 man infanterie, in groot tenue en witte slopkousen, uit Leeuwarden, Sneek, Dokkum en Franeker, stelt zich in bataille voor het stadhuis te Leeuwarden. Generaal de la Prade Raimond Vivier inspecteert de manschappen en neemt hun den eed van trouw aan den keizer af. Na de gehouden toespraak roepen allen uit: „Dit zweer ik", en „leve de keizer", waarna de muzikanten spelen OÙ peut-on être mieux en de troepen langs den generaal defileeren.

- 6 september Het bataillon gewapende burgermacht van Leeuwarden zweert tegenover den wethouder P. Cats trouw aan den Keizer door het opsteken van het geweer, en een „leve de Keizer!“ en bij monde van den luitenant Haaije Beekkerk met een „dat zweer ik.“
- 21 oktober De miniatuurschilder Schmitz te Leeuwarden op de Weert boven den brouwer T. F. van der Feen beveelt zijn kunst aan. Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: De leer der Herv. kerk naar den Heidelbergschen Catechismus door Ds. F. Liefsting te Rauwert, dl. III, en Beknopt en eenvoudig onderwijs in den godsdienst door ds. J. P. Bruinwold Riedel te Kollum.
- 13 november Overleden te Leeuwarden Dr. Ulco Cats, 72 jaar.
- 29 november Aanbesteed de leverantie der doodvaten voor I jaar te Leeuwarden.
- 7 december Overleden te Leeuwarden vrouwe Duconia Martena Dorothea, baronesse du Tour, geb. van Sixma.
- 14 december De inspecteur in het 5de arrondissement der posterijen besteedt aan de postrit van Leeuwarden naar Meppel en terug, ten huize van J. Crancrinus, brievenaarder op het Heerenveen.
- 20 december Palmslag van 21/2 pondemaat greide, de Helsdeur genaamd, onder Hallum. Verhuring voor 6 jaar om te bebouwen of tot kooltjerij te gebruiken, de singels, yester en het uitgeroeide appelhof van het oude slot Cammingaburg of het oud Blokhuis genaamd, bij Leeuwarden.
- 21 december Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: Nagedachtenis van Ds. Henricus Muntingh, overleden 8 Dec., predikant te Marrum.

1811

- 31 januari Nieuw orgel ingewijd in de kerk te Hallum, maker A. van Gruisen te Leeuwarden.
- 8 maart Dr. Julius Vitringa Coulon te Leeuwarden opent in het Theatrum Anatomicum namens de Commissie van geneeskundig onderzoek zijn anatomische lessen op een manlijk lijk, voornamelijk over de deelen, die tot de ademhaling en den omloop van het bloed dienen. Voorts zal het Theatrum voor genees- en heilkundigen openstaan 's morgens van 11—12 en 's middags van 2—3 uur en hun gelegenheid gegeven worden zich in de ontleedkunde te oefenen. Verschenen bij Wed. de Boy te Leeuwarden: John Arr, Een zomer in het Noorden, 2 dln. prijs f5.16.
- 24 maart Overleden te Leeuwarden Lamoraal Albert Aemilius Rengers oud 59 jaar.
- 30 mei Overleden te Leeuwarden Mr. Arent Johan van Glinstra. old grietman van Haskerland.
- 29 juni De Fransche natuurvorscher Cuvier, op last van den keizer gezonden om de inrichtingen van onderwijs in Nederland te bezichtigen, bezoekt het instituut van Waubert de Puiseau te Leeuwarden. De leerlingen reciteeren voor hem in het Fransch en Nederlandsch en hij verklaart dat de uitspraak van het Fransch voortreffelijk is.
- 19 juli Te koop de beide buitenplaatsen te Wolvega bewoond door den hr. Huguenin en Meinardus Siderius. Verkoop der zathe Pylkwier onder Huizum, groot 73 pondem. Te Leeuwarden opgevoerd Vondels Gysbrecht door het gezelschap T. Majofski en P. J. Snoeck.
- 21 juli Overleden de boek- en courantdrukker Johannes Seydel te Leeuwarden, oud 70 jaar, gehuwd met Amelia Judith Jansma.
- 15 september Bij keizerlijk decreet worden in het arrondissement Leeuwarden hebbende de kantons Bergum, Buitenpost, Dokkum, Hallum, Franeker, Dronrijp en Harlingen 41 notarissen in hun ambt bevestigd, die daarna ter requisite van den substituut keizerlijken procureur den eed afleggen.
- 29 november Prijs der boter te Leeuwarden f27.10.
- 2 december De kroning van Z. M. den Keizer en Koning herdacht met vlaggen der torens, publieke gebouwen en schepen. De prefekt Verstolk geeft te Leeuwarden diner aan de voornaamste burgerlijke en militaire beambten, terwijl 's avonds de welverlichte publieke gebouwen een groote menigte op straat lokken „wier vreugdegalmen een nieuw bewijs opleveren van de verknochtheid en liefde, waarmee de Vriezen voor hunnen doorlugtigen souverain doordrongen zijn. Abraham Willems, brouwer te Harlingen, draagt zijn zaak op de Brouwersgracht aldaar over aan Wm. S. Houtsma aldaar.
- 5 december St. Nicolaasavond, danspartij in de Stadsschuttersdoele te Leeuwarden, 's avonds 10 uur, entree f 1. T. J. Vellinga te Harlingen geeft onderwijs in de grondbeginselen van bouw- en meetkunde.
- 6 december J. Darmes uit Parijs, woonachtig in de Gr. Kerkstraat te Leeuwarden geeft onderwijs en zang, Spaansche en Engelsche gitaar en de Vlagoolet. J. H. F. Braak, onderwijzer te Menaldum, vraagt een jongmensch om tot onderwijzer op te leiden.
- 16 december Waubert de Puiseau vraagt een 1e secondant aan zijn kostschool te Leeuwarden, kennende de 3 moderne talen, salaris 3 à 400 gl. Verkocht ten huize van Wed. Harmen Wybes te Bolsward, ten overstaan van notaris A. van der Burg te Sneek, een huizinge met gortmakerij met stalling voor 16 koeien en 4 paarden op de Gr. Dylakker te Bolsward, bewoond door Wed. Jochum Huurling,

huisvrouw van Pieter Deinum, rogmolenaar te Workum en behorende aan de 2 minderjarige kinderen Willem en Ymkjen Muurling.

- 23 december Raden der gevangenhuisen te Leeuwarden besteden de leverantie aan van 600 lopens boekweiten doppen of zoudens. Het veerschip Franeker—Sneek te koop, eigenaar Gerben Pieters. H. Coopmans te Leeuwarden biedt zich aan tot onderwijs in mathesis, algebra, landmeet- en sterrekunde.
- 27 december Verkoop van de achtkante weit- en rogmolen met 2 huizingen buiten de Oosterpoort te Sneek, bij wed. van Thomas Sybolts gebruikt, geboden 12.500 car gl. M. J. de Jonge, apotheker te Sneek laat zijn apotheek verkoopen. Te koop de leerlooierij van T. Tulleners aan de Leeuwarder trekvaart te Leeuwarden.
- 28 december De hereenigde Hollandsche tooneelsten, onder directie van H. Kup en P. de Koning, voeren te Leeuwarden op Fridolin of de Boodschap naar de IJzersmelterij, naar Schiller, gevolgd door De Erfenis v. Kotzebue. Op Oudejaarsdag geven zij ten beste Het Weeshuis, naar het Duitsch, gevolgd door Schijn bedriegt, naar het Duitsch van Schröder. Verhuring der kerkeplaats Bollengdam onder Driesum, groot 53 pondem. bij Minse Dirks in gebruik.
- 29 december De maire van Leeuwarden verwittigt de ingezetenen, dat voortaan de inschrijving in het register der huwelijks-proclamatien geschieden zal op iederen Vrijdag van 10— 12 uur.

1812

- 4 februari Orgelinwijding te Midlum, leverancier van Dam te Leeuwarden.
- 14 februari J. H. Mattijsen op de Nieuwstad te Leeuwarden beveelt zich aan als portret- en kunstschilder.
- 9 maart Boelgoed ten huize van wijlen douairière Rengers bij de Put te Leeuwarden van een groote partij fraaie porceleinen.
- 24 maart In de Grootte Kerk te Leeuwarden uitvoering der kerstcantate van J. G. Nicolai, onder leiding van den orchestmeester des Communes aldaar.
- 11 juni Te Leeuwarden opgericht hst bureau van garantie, verdeeld in twee vakken, dat van de essai en keuring en dat van het toezicht op de gekeurde goud- en zilverwerken.
- 9 november Verkocht de pretieuze inboedel van Petrus Wierdsma op de Nieuwstad te Leeuwarden, bestaande in een aanzienlijke partij oude porceleinen, koper, tin, glaswerk enz.
- 25 december Een zangkoor brengt op het Kerstfeest liederen ten gehore in de Grootte kerk te Leeuwarden.

1813

- 2 januari Ter plegtige viering van het nieuwe jaar wordt in de schouwburg te Leeuwarden opgevoerd Het Dankoffer der kunsten of hulde aan Leeuwarden, nieuwe zinnebeeldige voorstelling van H. Kup, met geheel nieuwe decoratieve costumes, choren, muzykstukken en groot spektakel, voorafgegaan door Tot middernacht of List tegen list, blijspel naar het Fransch.
- 5 januari In de schouwburg te Leeuwarden opgevoerd: De abt de l'Epeé, gevolgd door Adriaan Brouwer en Joost Graasbeek of De vrolijke Nederlandsche schilders, nieuw blijspel met zang.
- 7 februari De maire en de municipale raad van Leeuwarden volgen het voorbeeld van Parijs en andere steden door 8 jagers te paard, uitgerust voor den dienst des Keizers Z. M. aan te bieden.
- 8 februari Generaal baron Deslabenrath te Leeuwarden gekomen om het bevel van het departement Friesland te aanvaarden.
- 20 februari In de schouwburg te Leeuwarden opgevoerd Robinson Crusoe op zijn eiland, gevolgd door Teniers, blijspel met zang.
- 16 maart Opgevoerd in de schouwburg te Leeuwarden: Aballino of de groote bandiet, tooneelspel naar het Duitsch van Zschokke.
- 3 mei De prefekt van Friesland heeft in de groote zaal der prefektuur te Leeuwarden de nieuw benoemde leden van het Israëlietische consistorie der Synagoge te L. geïnstalleerd, n.l. A. J. Deen, groot-rabbijn, M. B. Adelaar en D. N. Leeuwensteen, leken. Op de toepasselijke toespraak antwoordde de groot-rabbijn, waarna de prefekt de bij de wet voorgeschreven eed afnam.
- 26 mei De entreposeur-principal der taljak in het departement Friesland belooft 100 francs aan hen, die de daders van den diefstal van 650 kilo rooktabak genaamd Cartine in den nacht tusschen 5 en 6 Mei uit een der magazijnen te Leeuwarden, aanwijzen, zoodat zij in handen van de justitie geraken, „zullende des aanbrengrers naam des begeerende worden verzwegen."
- 22 juni In de Schuttersdoelen te Leeuwarden verkocht de boekerij, manuscripten, schilderijen en rariteiten, nagelaten door Petrus Wierdsma.

10 augustus	Friesche studenten in de theologie, geboren in 1793—1795. die vrijstelling verlangen van de conscriptie vervoegen zich met de vereischte bezwaren in de kosterij der groote kerk te Leeuwarden bij de deputaten der Herv. Synode in Friesland.
13 augustus	Boterprijs te Leeuwarden <i>f</i> 17.50, een lopen tarwe <i>f</i> 12, een last rogge <i>f</i> 174. 14 De Schierstins te Veenwouden verkocht.
22 oktober	Verhuring van de zathe Boelema-State te Stiens, groot 421/2 pondematen, toebehoorende aan het Ritske Boelema-Gasthuis te Leeuwarden.
18 november	Prefekt Verstolk legt zijn ambt neer. De eerste kozakken verschijnen te Leeuwarden onder aanvoering van hetman Jesouw Rebreef. Het gezag berust in Friesland bij Gerrit Ferdinand baron van Asbeck.
23 november	Overleden te Leeuwarden Isaac Salomon Duparc, secretaris der Nederl. Israelietische hoofdsynagoge aldaar. Verschenen bij W. Zuidema te Groningen: Feestboekjen, een geschrift voor het volk door F. A. Krummacher, uit het Duitsch door Ds. T. E. Mebius te Beers en Ds. W. G. Reddingius te Bierum.
24 november	Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Russisch en Hollandsch Woordenboek, 8 st.
4 december	De tijding van den intocht van den Prins in den Haag wordt te Leeuwarden vernomen.
8 december	Heel Dokkum loopt uit om de nationale garde te zien, die onder commando van luitenant-kolonel Hajo Beekkerk per jaagschuit van Leeuwarden naar Delfzijl gaat.
10 december	Dr. H. Gonggrijp te Leeuwarden publiceert in de Leeuwarder Courant, dat de geruchten, die jarenlang aangaande hem geloopt hebben als zou hij bij de verplaatsing der lijken van het huis van Oranje in de Groote kerk aan menschonteerende en schandelijke buitensporigheden aan de beenderen zich hebben schuldig gemaakt, laster zijn, hij looft 100 ducaten uit aan dengene die kan aantoonen, dat hij bij dit voorval tegenwoordig is geweest. Bij J. W. Brouwer te Leeuwarden zijn te bekomen: een dichtstuk getiteld Aan het volk van Nederland, en oranjelinten met gedrukte deviezen.
21 december	Verschenen bij wed. van Altena te Leeuwarden: De verzen, uitgesproken in de nutsvergadering te Leeuwarden op 8 Dec., getiteld: „Aan Nederland”.
22 december	H. W. Schut, goudsmid bij de Kettingbrug te Leeuwarden verkoopt kleine gouden medailles met beeltenis van Z. M. Koning Willem I, geschikt voor heeren om op een lint en voor dames in een medaillon te dragen.
29 december	Uitgegeven bij D. van der Sluis te Leeuwarden: Vriesch Almanak, waarin de heilige Napoleon niet wordt gevonden, maar wel het echte beruchte_ lied van Wilhelmus ¹ van Nassau.
31 december	J. Kok, postmeester te Leeuwarden, publiceert in de Leeuwarder Courant, dat de paardenposterij tot het vervoer van brieven, couriers en reizigers op den ouden voet blijft en dat in het Posthuis aldaar onder toezicht van G. Swart en R. J. Wagenaar tien goede postpaarden, vier postillons en genoegzame rijtuigen gereed staan.

1814

1 januari	De maire, adjunct-maires en leden van den municipalen raad van Leeuwarden worden ontslagen en burgemeesteren benoemd, die zich constitueeren als de wettige regeering der stad en uit hun midden kiezen tot president Bernhardus Buma en tot secretaris Joannes ter Horst Gzn.
6 januari	De laatste troep kozakken verlaat Leeuwarden.
16 januari	Honderd man der nationale garde onder bevel van kapitein S. F. de Haan trekt onder muziek de Hoeksterpoort te Leeuwarden uit, naar Delfzijl ter aflossing van hun wapenbroeders.
24 januari	Gedrukt bij Wed. G. Post te Leeuwarden: Een Herzaag aan Nederland, à 2 stuivers en een nieuw lied of een Oranjesnuifje aangeboden door Neêrlands maagd, zeer komiek à 1 stuiver.
25 februari	Gedrukt bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: De vernedering des vaderlands in 2 zangen door G. de Wal, rechter te Leeuwarden. Tevens aldaar te bekomen: Op de verlossing van Nederland en de terugkomst van eenige Friesche jongelingen, geroepen tot de eerewacht des franschen keizers door J. van Leeuwen, alsmede: Twee dichtstukjes door Ds. G. Quthuijs te Minnertsgea getiteld: Vreugde en Hoop en Vereeniging.
1 maart	Mej. A. Hoff, geb. de Jong te Leeuwarden zendt den gouden beugel van haar oorijzer aan het stadsbestuur ten bate van 's lands defensie.
5 maart	De erfprins van Oranje Nassau bezoekt Leeuwarden, vergezeld van den graaf van Limburg Stirum, komende van Groningen, stapt af bij baron du Tour, kerkt den volgenden dag in de Groote kerk bij Ds. Lentz, dineert met de autoriteiten op het stadhuis en zet daarna zijn reis voort naar Kampen.
8 maart	In het Nieuwe Stadsweeshuis te Leeuwarden wordt weer de gewoonte ingevoerd om enkele weezen, die zich het best hebben gedragen een premie te geven, bestaande, in een boekgeschenk, te betalen uit een fonds, dat in 1763—64 is geformeerd uit een dankoffer groot <i>f</i> 250, 24 April 1763 gevonden in

het zakje van de weesdiakenen, toen in de kerken gedankt werd voor het herstel van den prins-erfstadhouder.

- 18 maart Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Aanmerkingen op het stuk, geteekend Friso, gericht aan de Vriesche vrouwen en dogters en geplaatst in de Leeuw. Courant van 23 Febr.
- 22 maart Overleden te Leeuwarden Mr. Johan van Idsinga, eertijds eerste en presideerende raad in den Hove van Friesland, oud 78 jaar.
- 29 maart Directeuren van het compact van onderlinge zee-assurantie voor schippers en reeders, opgericht te Harlingen in 1808, inviteeren dezen aan dit compact deel te nemen. Overleden te Leeuwarden Mr. Johannes Henricus Voorda, oud-hoogleraar in de rechten aan de hoogeschool te Franeker, oud 81 jaar.
- 30 maart Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Aan mijn Vaderland, door Mr. A. van Boelens, president van de rechtbank te Heerenveen.
- 4 april Met muziek en vreugdegejuich wordt van de pui van het Leeuwarder raadhuis afgekondigd de proclamatie des konings, dat het ontwerp der grondwet tot wet was verheven. Verkocht de linnendrukkerij, parserij en verwerij van Nicolai aan den zuidkant van Leeuwarden.
- 19 april Verkoop der boekdrukkerij met 2 persen en allerlei lettersoorten enz. van Wed. Joh. Seydel te Leeuwarden.
- 27 april Groot Herema te Zweins wordt afgebroken. Te Leeuwarden teruggekeerd een detachement Friesche gardes, van de blokkade van Delfzijl en afgelost door het 5de detachement dier gardes, den 21sten derwaarts vertrokken.
- 23 mei Te Leeuwarden komt het bericht dat de vesting Delfzijl zich heeft overgegeven.
- 16 juli Verkocht de neringrijke huizinge bij de Deinumers Suupmarkt te Leeuwarden: De 4 Heemskinderen. Verhuring door burgemeesteren van Dokkum der zathe: Het fluweelen kussen te Sybrandahuis.
- 7 september Een persoon van 30 jaar te Leeuwarden in de groote Hoogstraat weegt 470 pond, is hoog 5 voet en 11 duim en laat zich bekijken voor 6 stuivers.
- 11 oktober Bezoek van Koning Willem I en zijn gemalin aan Leeuwarden. Aan de Vrouwenpoort worden de paarden van de koets gespannen, die vervolgens door het volk wordt voortgetrokken tot aan het huis van burgemeester B. Buma, waar de vorstelijke personen logeeren.
- 26 oktober Overleden in het St. Anthonie Gasthuis te Leeuwarden Sytske van den Berg, oud 86 jaar, weduwe van den Frieschen kunst- en glasschilder Thomas H. Gongrijp.
- 17 november De afschudding van het Fransche juk luisterrijk te Leeuwarden herdacht met klokgelui, vlaggentooi, dankstond in de kerken en illuminatie.

1815

- 1 april Leeuwarden, Harlingen en Sneek worden aangewezen tot formeering van vrijwillige compagnieën voetvolk voor 's lands defensie.
- 12 april Te Leeuwarden wordt een fonds gesticht om hen te beloonen die heldenmoed betoonen voor het vaderland, om gewonden, weduwen en weezen van gesneuvelden te ondersteunen en om door premies de werving van 's Lands armee te bevorderen.
- 1 juni Twee dagen na den oproep is op het Raadhuis te Leeuwarden gebracht 200 pond pluksel en 1150 pond linnen, windsels en compressen voor de gewonden.
- 10 juli Van de raadhuispui te Leeuwarden wordt afgekondigd, dat de Geallieerden andermaal Parijs hebben ingenomen.
- 20 juli De Friezen veroveren Valenciennes, waarbij sneuvelen Hendrik Wester uit Leeuwarden en Feitje Bokkes van der Kooy uit Surhuisterveen.
- 7 augustus Te koop de mouterij en bierbrouwerij op de Vleeschmarkt te Leeuwarden te bevragen bij Pier Zeper aldaar, en de zoutkeet de Zoutberg te Harlingen.
- 11 augustus Overleden te Leeuwarden Willem Guerin, generaal-majoor en Prov. kommandant van Friesland.
- 21 augustus Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Tweektal leerredenen van Ds. P. Koumans Brouwer te Joure, uitgesproken bij de viering van 18 Juni 1815.
- 25 augustus De wieldraaiers te Leeuwarden slaan den prijs van het spinnewiel 10 stuivers per stuk op.
- 18 oktober De compagnie Friesche vrijwillige jagers komt na een afwezigheid van ruim 3 maanden van de Fransche grenzen terug. Op een half uur afstand van Leeuwarden worden zij verwelkomd door garnizoen en schutterij met muziek, waarna zij op een diner ten radhuize worden onthaald.

1816

- 31 januari De Gedeput. Staten van Friesland stellen de zwaarte van een ton boter boven de zwaarte van het vat op 156 pond, een vandiel op 39 pond, een kinnetje op 19 pond en 5 ons, een half kinnetje op 9 ponden en 5 ons, de bollen boter op een pond. D. van Erp, kleermaker te Leeuwarden, biedt rok en pantalon tot monteering der schutterij aan voor *f* 22.
- 4 februari Overleden Jhr. C. A. C. L. du Tour van Bellinchaven, page van Koning Willem I. zoon van Jhr. M. C. W. du T. v. B. te Leeuwarden.
- 15 februari Het postkantoor te Leeuwarden wordt verplaatst van de Vleeschmarkt naar het huis letter A, no. 276 op de Turfmarkt tegenover de Kanselarij.
- 1 maart Overleden te Leeuwarden Deodata Helena Curiena Vegilin van Claerhergen, echtgenoot van Dr. J. W. Quaestius.
- 8 maart Te huur de voormalige Vrij metselaarsloge op het Zaailand te Leeuwarden, thans gebruikt als sociëteit.
- 22 maart Aanbesteding van een nieuwen luifel aan de Stadswaag te Leeuwarden.
- 19 april Overleden te Leeuwarden Remia Juliana Arentzenia van Burmania, douairière wijlen Ulbo Julius van Sixma.
- 17 mei Overleden te Leeuwarden Jhr. Julius van Burmania, lid der Staten van Friesland, oud 66 jaar.
- 4 juni Frederic Kaufman uit Dresden geeft in de schouwburg, Ruiterskwartier, te Leeuwarden een concert op de door hem uitgevonden harmonicorde, op de harmonie van 24 trompetten en 2 pauken mechanisch bewogen, op het cordaulodion (een harmonie van pianoforte, fluiten en flageoletten, ook zelf werkende) en op een automaat, zijnde een Spaansche trompetter in Spaansche kleeding, die alle mogelijke tonen op zijn instrument laat hooren.
- 4 juni De voormalige Vrijmetselaarsloge in het Zaailand te Leeuwarden, omgedoopt in het Hof van Friesland, wordt door J. E. van Bommel aanbevolen voor het houden van bruiloften en concerten.
- 15 augustus Notaris Mr. J. C. Bergsma te Leeuwarden verkoopt te Franeker het buitengoed Groot Lankum sampt hertenkamp en greidland onder Franeker.
- 18 augustus J. A. Hillebrands te Leeuwarden plaatst een nieuw orgel in de kerk te Rauwerd.
- 7 oktober Burmaniahuis te Leeuwarden verkocht.
- 31 oktober Overleden te Leeuwarden Jhr. Hector van Sminia, lid van de Staten-Generaal, grietman van Idaarderadeel.
- 1 november Carl Schuts uit Dresden. portretschilder in miniatuur gelogeed in het Sneeker Veerhuis te Leeuwarden, oefent aldaar zijn kunst uit.
- 25 december De 1e Nederlandsche landmilitie marcheert Leeuwarden binnen om aldaar garnizoen te houden.

1817

- 7 juni Verschenen bij F. Hessel te Heerenveen: Geographische beschrijving der 31 Vriesche grietenijen, bij M. v. d. Bosch te Leeuwarden: Leerrede over 2 Cor. XII: 9 door Dr. J. Engelsma Mebius te Rijperkerk, en Handboekje bij het gebruik der nieuwe maten en gewichten door F. W. Westink en G. Folkertsma te Leeuwarden.
- 13 oktober Prins Frederik rijdt met een vierspan Leeuwarden in onder vreugdegejuich der menigte en stapt ten huize van den gouverneur van Humalda af, hij vertrekt daarna naar Harlingen.
- 29 oktober Overleden te Leeuwarden Mr. Antonius Driessen, voorheen Raad in den Hove van Friesland, laatstelijk lid in de rechtbank van den eersten aanleg aldaar, oud 85 jaar.
- 26 november Overleden te Leeuwarden Mr. Matthijs Ypey, griffier der Staten van Friesland, 55 jaar oud.

1818

- 2 januari Dr. J. Vitranga Coulon te Leeuwarden opent in het Theatrum Anatomicum van den Nieuwen Toren zijn ontleedkundige lessen over de ingewanden op een manlijk lijk, „word en de tot bijwoning uitgenoodigd de genees- en heilkundigen, gelijk mede alle beminnaren van wetenschappen en een ieder, welke begeerig is 't maaksel van 't menschelijk ligchaam van naderbij te leeren kennen.”
- 10 januari Prijs der boter te Leeuwarden *f* 34.50, der rogge 213 goudguldens het last, der tarwe *f* 14.30 het lopen.

16 februari	Aanbesteed het gedeeltelijk afbreken en weer vernieuwen van de Tuinsterpoort te Leeuwarden.
3 maart	Nieuw orgel ingewijd in de kerk te Nijwier, maker J. A. Hillebrand te Leeuwarden.
27 maart	Uitgegeven te Leeuwarden: Iets ter nagedachtenis van Ds. N. Lobry, en: Bij het graf van Ds. N. Lobry, lijkgedicht.
24 april	Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Leerredenen gehouden te Leeuwarden op het 3e eeuwfeest der kerkhervorming door Prof. W. H. van Hengel te Franeker en door de predikanten J. F. Freijer, Jan Brouwer, G. H. M. Delprat en N. Lobry te Leeuwarden, benevens de zangen toen gezongen en vervaardigd door Prof. G. de Wal te Franeker.
1 mei	Verschenen het silhouet van Ds. N. Lobry te Leeuwarden. De floreenplichtigen van Nijega en Elahuizen beraadslagen over de reparatie van kerk en pastorie.
18 mei	Opgericht de nutsspaarbank te Leeuwarden.
5 juni	J. H. Matthijsen, pourtraiteur te Leeuwarden, verkoopt het door hem vervaardigd silhouet van Ds. Lobry aldaar voor 32 stuivers.
27 juni	Koning Willem I en zijn zoon prins Frederik gaan van Groningen via Buitenpost, waar zij dineeren bij grietman van Haersma en audiëntie geven aan de predikanten. Te Leeuwarden 's avonds 6 uur onder klokgelui gearriveerd, biedt de burgemeester Z. M. de stadssleutels aan. Overleden te Rijperkerk Jacoba Gesina van Scheltinga, echtgenoot van W. L. van Vierssen.
28 juni	Z. M. de koning en de prins wonen de morgengodsdienstoefening bij in de Groote Kerk te Leeuwarden, onder 't gehoor van Ds. C. Jongsma.
29 juni	Z. M. de koning inspecteert de kazernes te Leeuwarden, geeft te 12 uur audiëntie, waarna groot diner wordt gegeven.
3 juli	Harddraverij om de gouden zweep te Leeuwarden, in tegenwoordigheid van Z. M. den koning.
14 juli	Vertoond te Leeuwarden het kabinet van wasfiguren van J. van Dinter uit Amsterdam, waarin o.a. te zien is een ontleedkundig wasbeeld. waarin de ingewanden bij den mensch van de borst en buikholte van was geboetseerd vertoond worden, eveneens een manshoofd met de hersenen, vliezen, vaten, spieren. Dr. J. Vitranga Coulon beveelt de bezichtiging aan. Thumas van Braband doet in het Zaailand te Leeuwarden in het lokaal der voormalige loge een luchtballon opstijgen, welke voorzien is van een kunstige mammeluk, die nederdaalt, zoodra de bol tot zekere hoogte zal gestegen zijn, entree 11 stuivers.
18 juli	De leden der voormalige compagnie Friesche vrijwillige jagers vieren te Leeuwarden den derden verjaardag van hun uittrekken in 1815. De gouverneur reikt aan elk hunner een zilveren penning uit, voerende aan de eene zijde de woorden: Voor Koning en Vaderland 1815 en aan de keerzijde het wapen van Friesland, welke gedragen werd aan een Nassauws blauw lint met geele streep.
27 juli	De Ukrainer hengst, afkomstig van den kozakkenhetman Grave Platow legt den weg van Leeuwarden naar de Drie Romers af in 22 minuten en 28 seconden.
31 augustus	Geopend de Fransche school voor jongeheeren te Leeuwarden, onder leiding van P. J. Baudet.
22 september	De Nutsspaarbank te Leeuwarden geopend in een der lokalen van de soepkokerij. Op den 1en zitdag heeft reeds een inleg plaats van f 1190.20 in sommen van 10 stuivers.
5 oktober	Verkocht bij J. Proost te Leeuwarden de atlanten, kaarten, prenten en liefhebberijen, nagelaten door wijlen Mr. Franciscus Rinia van Nauta, old burgemeester erf Statenlid van Friesland.
9 oktober	Verschenen bij M. van den Bosch te Leeuwarden: I. Nagelaten Gedichten van vrouwe K. H. Buschman, II. Onderling gesprek tusschen een boer en een koopman over de geringe bezoldiging voor de leeraars van den Herv. godsdienst, III. Godvruchtige brieven door J. C. Venema, predikant te Rinsumageest.
23 oktober	Prijs der boter te Leeuwarden f 43 à f 44, kaas f 23 à f 27, rogge 208 goudguldens het last, tarwe f 10.13 st. het lopen.
16 november	Ds. Benjamin Nieuwold te Zuidbroek beroepen te Leeuwarden.
18 december	Prijs der boter te Leeuwarden f36, rogge 200 goudguldens het last, tarwe f 10.
25 december	De subcommissie van de Maatschappij van Weldadigheid te Leeuwarden, president J. Romkes, secretaris D. H. Beucker Andreae stelt de bedoelingen der Maatschappij in de Leeuwarder Courant in het licht.

1819

5 januari	Vertoond in de schouwburg in het Ruiterskwartier te Leeuwarden: I. De erfenis, toneelspel, II Het incognito, blijspel van A. von Kotzebue. III Protheus of de Gedaanteverwisseling, pantomime, versierd
-----------	---

met onderscheidene comique vertooningen en dans, waarin o.a. een horlepijp op stelten met meer dan 20 differente toeren.

- 6 januari Overleden te Leeuwarden Jan van Wageningen, gepensioneerd kapitein, 88 jaar oud.
- 28 januari In een nutsvergadering te Leeuwarden herdacht de verdiensten van wijlen Ds. N. Lobry aldaar, met een rede van Ds. Delprat, met een vers en cantate van Mr. C. P. E. Robidé van der Aa, getoonzet door J. des Communes.
- 5 maart Verhuring voor 5 jaar van Nieuw Oenema-State onder Wirdum. Te Leeuwarden in werking gebracht een plaatselijke commissie van geneeskundig toezicht, bestaande uit Dr. J. W. Questius, Dr. W. Folkertsma, Dr. S. Brouwer en de apothekers L. Noë en N. L. Metz.
- 12 maart Het 2e veldeskadron kurassiers, sedert 1817 te Leeuwarden in garnizoen, vertrekt naar Deventer.
- 5 april Verkocht de voormalige bierbrouwerij van vroedsman Lycklama op het Groot Schavenek te Leeuwarden.
- 12 april Overleden te Leeuwarden Tinconia Martha Andringa, baronesse van Schenck van Nijdeggen, geb. Lycklama à Nijeholt.
- 17 april De in 1818 opgerichte nutsteekenschool te Leeuwarden is den afgelopen winter bezocht door 14 ambachtslieden.
- 21 april Verkocht de kaarsenmakerij van Jetse B. Boomsnia op den Noorderhaven te Harlingen. Overleden te Leeuwarden Baronesse Douairière Christiana Helena Geertruida Meckema Camstra thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg, geb. v. Burmania.
- 3 mei Overleden te Leeuwarden Jonkvr. Willemina Geertruida van Idsinga, aldaar geb. 10 Nov. 1788, eenige dochter van Jhr. J. van Idsinga en G. Stijl, Friesche schilderes, onderwezen door de beste Leeuwarder schilders, werkte onder van der Kooi, eerst in craijon, later in olieverf, exposeerde op verschillende tentoonstellingen. Als haar beste stuk geldt haar eigen portret, zittende voor den schildersezel met strooien hoed op en in witte morgenjapon. 21 Gevraagd een doctor-chirurgijn-vroedmeester te Staveren op een inkomen van *f* 125.
- 5 juli Benoemd in plaats van Mr. Wicher Meurs tot rechter te Sneek Mr. Godschalk Horatius van Knijff. Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Doopredenen met aanhangsel over de wijze van doopbediening door Ds. J. van der Veen te Gorredijk, en: leesboek over de Christel, godsdienst door P. Koumans Brouwer te Joure.
- 16 juli Overleden te Leeuwarden Vrouwe Maria Johanna Hermanna Baronesse Douairière van Plettenbergh geb. Keizer.
- 29 juli Examen van leerlingen der Fransche stadskostschool voor jonge dames te Leeuwarden onder directie van Waubert de Puiseau, ondersteund door Mej. Anna Sequin uit Genève, waarbij een prijsuitdeeling van stadswege plaats heeft.
- 31 juli Examen en prijsuitdeeling voor de leerlingen der Fransche jongeheeren-kostschool te Leeuwarden onder directie van P. J. Baudet, die eerst een rede houdt over de voordeelen der wetenschappen, waarna de plaatselijke schoolcommissie toespraken houdt. Verkocht de zathe Munnikshuis-State onder Boxum groot 105 pondemaat, in gebruik bij Karst Hommes Kalma. Aug. 14 Verkocht de zathe Camstra-State onder Firdgum.
- 1 september Tentoonstellingen van Nederl. voorwerpen van kunstvljijt in de Stadsdoelen te Leeuwarden door het ambuland bureau voor inlandsche kunstvljijt te Amsterdam.
- 13 september Verkoop bij Proost te Leeuwarden van een verzameling manuscripten, prentwerken, schilderijen, variëteiten, nagelaten door Mr. J. F. M. Herbell, president van de rechtbank te Sneek.
- 20 september Aanbesteding van het repareeren der paardenwedden bij de Hoekster- en Vrouwenpoorten te Leeuwarden.
- 10 oktober Het Nutsdepartement te Leeuwarden looft een eereprijs van 40 gouden dukaten uit, en een premie van 10 gouden dukaten voor de best gekeurde geschied- en aardrijkskundige beschrijving der provincie Friesland.
- 23 december Verschenen bij A. C. J. Lobry te Leeuwarden: Nagelatene leerredenen van Ds. N. Lobry aldaar.

1820

- 4 januari De Vriesche Courant die in 1811 door dwang werd gesupprimeerd, verschijnt opnieuw bij M. Kroon te Leeuwarden.
- 25 januari Te Leeuwarden is Lambertus van Dam, orgelmaker, overleden.

16 februari	Dr. J. Vitringa Coulon te Leeuwarden begint weer op het Theatrum Anatomicum bij den Nieuwen Toren zijn publieke anatomische lessen, „voornamelijk ten oogmerk hebbende om op eene bevattelijke wijze een denkbeeld te geven aangaande de inwendige deelen van het menschelijk ligchaam en daarin de Wijsheid van den Schepper aan te toonen".
21 februari	Het oude schoolhuis te Lioessens zal worden afgebroken en een nieuw gebouwd. Verkocht de huizinge en drankboerderij van wed. G. E. Zijlstra op Old Galileën bij Leeuwarden.
9 maart	Bosch verkocht op de Pastoriewijk in de Zuiderdrachten. Overleden te Leeuwarden Arent Johannes van Sminia, oud secretaris der Staten van Friesland.
26 maart	Overleden te Koudum Arent Julianus Carel de Eere, Old Grietman van Hemelumer Oldephaert en Noordwolde. Rekening en verantwoording van het Weduwenfonds De Liefde is sterker dan de Dood, te Leeuwarden.
23 april	Een gedeelte van het bastion bij de Vrouwenpoort te Leeuwarden zal worden afgegraven. Overleden te Lemmer Jouwert Frederiks Witteveen, assessor in de grietenij Lemsterland.
28 april	Het Algemeen Werfhuis, bestaande in verscheidene kamers en vertrekken benevens 8 woningen onder één dak, gelegen aan den Stadswal bij het Droevendal te Leeuwarden wordt verkocht.
8 mei	De keizer van Rusland vereert aan Mr. Jacobus Scheltema te Leeuwarden een kostbaren ring met brillanten voor het schrijven en aanbieden van het werk: Rusland en de Nederlanden, beschouwd in derzelve wederzijdsche betrekkingen.
19 mei	De Wed. C. L. van Altena te Leeuwarden, die een herdruk wenscht te geven van Waatze Gribberts Brilloft naar den oorspronkelijke!! druk van 1712, vraagt voor de aantekeningen, die zij daarbij wenscht te voegen, in de Leeuw. Courant opheldering van enkele duistere uitdrukkingen.
27 mei	Eveneens pastorie, kerk, toren en school te Weidum. De boekdrukker M. van den Bosch te Leeuwarden verkoopt: Staten van bevolking van elke stad, dorp, buurt of gehucht in Friesland.
17 juni	Verschenen bij Steenbergen van Goor te Leeuwarden: Keus en Leiding of godsdienst en dweepzucht, in 2 dln.
13 juli	Verschenen bij M. v. d. Bosch te Leeuwarden de 50-jarige leerrede van Ds. Mebius te Rijperkerk.
28 juli	De prins geeft te Leeuwarden audiëntie, woont de harddraverij bij om de gouden zweep, overhandigt deze aan den winnaar S. M. Visser te Akkrum en woont 's avonds de schouburgvoorstelling bij.
29 juli	De prins van Oranje komt 's morgens 4 uur met een jacht van Amsterdam te Lemmer, geeft daar audiëntie aan allerlei corporatie's, komt ten huize van den grietman van Andringa de Kempenaer en zet zijn reis te 10 ure voort over Staveren naar Hindeloopen. Daar wordt hij verwelkomd door de burgemeesters D. j. Duif en J. Alderts en door zes juffers in de oude kleederdracht. Over Workum en Sneek begeeft Z. H. zich naar Ijsbrechtum, waar het middagmaal op Epema-State wordt gebruikt bij den grietman van Weideren Rengers, om, van daar te vertrekken naar Leeuwarden. De prins en de gouverneur van Friesland bezoeken Franeker en Harlingen. Op de terugreis dineeren zij op het buiten van Jhr. Collot d'Escury te Minnertsga.
9 oktober	Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: I. Jezus leeft en wij zullen leven of I Cor. XV tot een leesboek voor Christenen bewerkt door Ds. T. E. Mebius te Beers en Jellum, II. Antigone door Mr. A. van Halmaël Jr.
12 oktober	Inwijding van het monument van den Frieschen paedagoog J. H. Nieuwold in de Groote kerk te Leeuwarden, de rede wordt gehouden door Ds. Visser te Ijsbrechtum.
22 oktober	Inwijding van het kerkorgel te Drachten, gesticht uit vrijwillige giften der gemeente en een aanzienlijke gift van vrouwe E. P. van Sminia te Leeuwarden, maker Hillebrands te Leeuwarden, feestredenaar Ds. H. Heppener, die deze plechtigheid beschouwde als een feestuur van godsdienstige liefde, vreugde en hoop.
19 november	Uitgegeven bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Proeve eener opheldering en verdediging van het, Scheppings- en Zond-vloedsverhaal door Ds. Petrus Brouwer te Blija en Hoogebeintum.
28 november	Chalon-Maffey laat in de schouburg in het Ruiterskwartier te Leeuwarden een persoon, een luchtwandeling doen met de voeten tegen het plafond en het hoofd naar beneden. „Hij houdt zich in de lucht vast, evenals Mahomed onder het gewelf van de moskee".
1 december	Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Hulde aan de nagedachtenis van J. H. Nieuwold bij gelegenheid van de monumentwijding in de groote kerk aldaar door Ds. M. Martens, schoolopziener te Holwerd.
11 december	De bouwkundige teekenlessen van den onderwijzer W. Fellinginga te Leeuwarden nemen een aanvang in het lokaal de Caserne op de Put.
20 december	Overleden te Leeuwarden J. Veltman, R. K. priester aldaar.

1821

- 11 januari Overleden te Groningen de opperrabijn van Groningen en Leeuwarden Abraham Isak Deen.
- 28 februari Verkoop van porcelein, glaswerk, tinwerk enz. bij het pakhuis van den oud-vroedsman E. Cuperus op het Slot bij Leeuwarden.
- 10 maart S. Tulp in het Droevendal te Leeuwarden, verkoopt Engelsche kunstplaten met vergulde lijsten en geëmailleerde glazen.
- 14 maart D. Engelen en W. B. Wouters te Sneek richten een maatschappij op van onderlinge verzekering tegen verliezen van rundvee. Overleden te Leeuwarden Jonkvr. Mariane Elisabeth, baronesse van Haren.
- 16 maart Gehuwd te Leeuwarden C. H. F. A. Battaerd, luitenant bij de infanterie en Jonkvr. S. B. M. van Asbeck.
- 2 april Overleden Johannes Lubach, in leven old mr. antieksnijder te Leeuwarden, oud 87 jaar. Verschenen bij F. Holtkamp te Sneek: De Boereschriewer oer it nijs fen de dei, yn twa stikjes.
- 20 april Burgemeesteren van Leeuwarden loven een zilveren tabaksdoos uit aan den koopman die op de paardemarkt van 25 April de meeste paarden koopt van *f* 200 of daarboven.
- 2 mei Aanbesteed het uithakken en invoegen van den Stadhuisgevel te Leeuwarden.
- 4 mei Carmello uit Amsterdam geeft 's avonds 6 1/2 uur in de groote zaal der Loge te Leeuwarden een concert op de gitaar, entree voor een heer *f* 1, voor een dame 11 stuivers. Vermist een paar zwanen van Dekama-State te Jelsum.
- 13 mei Ds. Holkema te Akkrum wijdt in de kerk aldaar een nieuw orgel in, vervaardiger Hillebrands te Leeuwarden.
- 22 mei Gevraagd in het tuchthuis te Leeuwarden door den Kommandant J. R. de Wesener een stokkeknecht, zich aan te melden bij den Provoost Geweldige.
- 2 juni Groot vocaal concert in de schouwburg, Ruiterskwartier, te Leeuwarden, door de Rubinsteins uit Lemberg in Gallicie, voorafgegaan door tours d'adresse en mechanische vermakelijkheden van D. L. Bamberg, mechanicus te Amsterdam.
- 20 juni Z. M. de Koning geeft aan 17 gevangenen in het tuchthuis te Leeuwarden geheele remissie van confinement en aan 13 afslag van 1 en 2 jaar. De vice-president van het regenten-college maakt dit aan de gegracieerden met gepaste toespraak kenbaar.
- 3 juli Benoemd tot leden der maatschappij van Nederl. letterkunde te Leiden: G. H. M. Delprat, Waalsch predikant, Ds. J. Brouwer. Doopsgez. predikant, beiden te Leeuwarden en Ds. H. W. C. A. Visser te IJsbrechtum.
- 5 juli Verschenen bij J. Proost te Leeuwarden: Des grijzen dankbetuiging aan de edele maagdenrei voor het eerbewijs van 19 Juni 1821 door Prof. E. Wassenbergh.
- 30 juli De prins inspecteert 's morgens 6 uur het garnizoen te Leeuwarden.
- 6 augustus Keuring van dekhengsten en merries te Leeuwarden door den keurmeester C. Stöcker, ten overstaan van een commissie uit Gedeputeerde Staten om premies van *f* 100, *f* 75, *f* 50 en *f* 25 voor de beste hengsten en merries. Bekroond zijn de merrie van Tjeerd Sieses Boelstra te Stiens, die van Lammert Lucas Vennema te Rinsumageest, die van Hans Siedses Kroodsmas te Wanswerd, die van Eelke Simons van der Woude te IJslum en de hengst van A. Harinxma te Rijs. Volgens oproeping van grietman en assessoren van Leeuwarderadeel compareeren belanghebbenden in de dorpskerk te Swichum over de slating van de dorpsvaart.
- 7 augustus Inwijding van een nieuw orgel in de kerk te Tzummarum door Ds. Canne, maker van Dam te Leeuwarden.
- 14 september De kerkvoogden van Herbaijum verzoeken opgave van rechthebbenden op een grafkelder voor den predikstoel, toebehoord hebbende aan de familie van den grietman Waltinga. Dr. J. Vitringa Coulon houdt 's morgens 10 uur bij den kastelein Friesema aan de Koemarkt te Leeuwarden zitting tot het inwinnen van berichten aangaande de varkensziekte en de uitwerking van het door hem voorgeschreven middel.
- 2 oktober Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Aanmerkingen voor ongeleerden over de profetische boeken des O. Verbonds door Ds. A. Brink te Leeuwarden, na diens dood uitgegeven door Ds. P. Koumans Brouwer te Joure.
- 14 oktober Verschenen bij P. Wiarda te Leeuwarden: Eerst onderwijs voor jonge kinderen in verband met de woordenlijst van Ds. Visser te IJsbrechtum, door P. A. Meeter te Huizum.
- 15 oktober T. Feenstra benoemd tot burgemeester van Leeuwarden

- 26 oktober Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: De geschiedenis van 's Heilands verzoeking in de woestijn door Ds. H. Ilpsema Andreae te Warga.
- 27 oktober Het echtpaar Ravel voert in de Schouwborg in het Ruiterskwartier te Leeuwarden exercitiën uit op het gespannen koord en geeft ballets en Italiaansche pantomimes, uitgevoerd door kinderen van 5 tot 8 jaar. Verschenen bij F. Hessel te Heerenveen: Vijf leerredenen over Romeinen IX door P. J. van der Woude, leeraar bij de Doopsgezinden te Oldeboorn.
- 28 oktober Orgelinwijding te Oppenhuizen door Ds. W. Ferwerda aldaar, naar aanleiding van I Sam. 16: 17b, maker van het orgel A. van Cruisen te Leeuwarden. Na een orgelconcert te 6 uur 's avonds, „vervrolijkte men zich verder aan een vriendelijken maaltijd, welke tot laat in den nacht voortduurde.”
- 3 november Bij M. v. d. Bosch, boekdrukker aan de Vischmarkt te Leeuwarden, uitgegeven de almanakken voor 1822, „berekend door den bekenden mathematicus” Evert Sjerps Ferwerda.
- 4 november De onderafdeeling te Leeuwarden van het Friesche Bijbelgenootschap begint weer de in 1819 opgerichte zondagschool voor jongelingen en volwassenen boven de 15 jaar in de nieuwe stadsschool in de Speelmanstraat en voor meisjes of mannen boven de 14 jaar in een lokaal in de Beijerstraat, alwaar kosteloos onderwijs wordt gegeven in lezen, schrijven en rekenen, 's avonds 7—9 uur.
- 8 december J. Löwenstam uit den Haag, benoemd tot opperrabijn van Friesland, houdt zijn intrepredikatie te Leeuwarden over Ps. 40: 10 en Ps. 119: 105. Verkocht te Hindeloopen een stuk greidland, groot 3 bunders, genaamd het Kruidmolenstuk, gelegen ten Z.O. van Staveren buiten de Zuidermeer.
- 15 december Verhuring van het Huis Ten Noord, aan de trekvaart te Oudwoude naar Leeuwarden en Dokkum, zijnde in het Huis reeds vele jaren tap- en winkelneering gedreven. Briefjes in te leveren op Vogelsang-State te Oudwoude.
- 23 december J. van Haagen op de Eewal te Leeuwarden fabriceert Friesche chocolade, verpakt in couverten, met het Friesche wapen, wegende per pakje 5 ons.

1822

- 4 januari A. v. Guisen, spiegelfabrikant te Leeuwarden bij de Waag vindt een nieuwe machine uit, waarmede de vlekken uit de spiegels gemaakt worden.
- 8 januari Verschenen bij Brouwer te Leeuwarden: Handleiding voor personen in de termen der militie vallende enz. door W. Schultze, commies ter Prov. Griffie aldaar.
- 20 januari Johannes E. Lodema houdt in zijn huis in de Groote Hoogstraat te Leeuwarden een Hollandsche dag- en avondschoon en geeft privaatles in het Latijn.
- 28 januari Verkocht het meer dan 100 jaar gerenommeerde Oranjekoffiehuis bij het Stadhuis te Leeuwarden, bewoond door de Wed. Johs. Zijlstra en voor dezen door N. Laurens en erven" Sippama.
- 29 januari G. T. N. Suringar, boekdrukker op de Kelders te Leeuwarden neemt de zaak over van G. M. Cahais.
- 3 februari Te koop een snuifkapperij, geschikt tot een paardenmolen, bij B. Schaafsma op het Vliet te Leeuwarden.
- 10 februari Gebr. Jacobs op den Wirdumerdijk te Leeuwarden verkoopen Engelsen aardewerk uit de fabriek van Josiah Wedgwood, glazen met letters en deviezen voor 15 stuivers.
- 4 maart De Raad van discipline der advokaten in het arrondissement Leeuwarden houdt ingevolge art. 24 van het decreet van 14 Dec. 1810 een bureau van kosteloze consultatie voor behoeftigen in het Landschapshuis te Leeuwarden eiken Maandag van 11—12 uur.
- 19 maart Aanbesteed de verbouw der groote Kavalleriestal in de Doelestraat te Leeuwarden tot een magazijn voor militaire goederen en officierswoning.
- 23 maart Verschenen bij Schalekamp te Amsterdam: Plegtige viering van het Friesche volksfeest, aan het onderwijs en de opvoeding gewijd, gevierd te Leeuwarden 18 Oct. 1821. door Ds. H. W. C. A. Visser, lid en secretaris der Prov. Commissie van onderwijs in Friesland.
- 7 april Ds. N. Lobry te Leeuwarden spreekt een leerrede uit over vaderlandsliefde, die in druk is verschenen.
- 14 april Andries Lezer gelogeed bij kastelein P. J. Vaes op het Schavernek te Leeuwarden verkoopt kittelsteenen brillen.
- 17 april Onderwijzersexamen 4e rang in de Schuttersdoelen te Leeuwarden.
- 1 juni J. P. Trautman opent te Leeuwarden een Fransche kost-dag- en avondschoon. Kastelein A. S. de Boer op de Galamadammen laat verhardzeilen 2 zijden vleugels en tuigjes door vischaken van minder dan 24 voeten en belastingvrije bootjes.

18 juni	Overleden te Leeuwarden Valentinus Slothouwer, emeritus rector en curator der Latijnsche scholen, 84 jaar oud, na 57 jaar aldaar en te Harlingen bijna 3 jaar genoemden post bekleed te hebben.
8 juli	Promotie der Latijnsche school te Leeuwarden op het raadhuis. De leerlingen P. Vriesema, J. Postma en H. Penninga, die tot de academische lessen zijn bevorderd, houden een afscheidsredevoering, tevens heeft de prijsuitdeeling aan de beste leerlingen plaats.
20 juli	M. van den Bosch, boekdrukker bij de Vischmarkt te Leeuwarden is voornemens een Vriesch-Boers Almanak te drukken voor 1823 en roept alle liefhebbers der Vriesche landstaal op hem copie te zenden.
23 juli	In de Hollandsche schouwburg onder directie van Hoedt en Bingley wordt te Leeuwarden opgevoerd: Het slot Loevestein of de vlucht van Huig de Groot, versierd met een decoratie van het kasteel, tot slot: De tamboer der landmilitie.
24 juli	Overleden te Leeuwarden Mr. Antonius Driessen, inspecteur der registratie en domeinen in Friesland.
4 september	H. Leeman, koopman in de Drie vergulde Schoppen bij de Brol te Leeuwarden verkoopt het middel tegen varkensziekte bereid door F. W. Fokke te Balk.
15 september	Verschenen hij G. T. N. Suringar te Leeuwarden: Gezangen voor de Vriesche Schooljeugd op het kinderfeest ter gedachtenis aan de herstelling des vaderlands door W. H. Warnsinck.
17 september	P. van Buuren op den Eewal te Leeuwarden verkoopt het wonderdoend jichtmiddel genaamd: het vlugge Cajaputibalsem.
2 oktober	Verschenen bij P. Wiarda te Leeuwarden: Gezangen ten dienste der Vriesche schooljeugd, geschikt bij de viering van het kinderfeest op 18 Nov. door P. A. Meeter, onderwijzer te Huizum. Van denzelfden schrijver: Leer- en lees-lesjes voor de jeugd, stukje I en II.
12 oktober	Mr. P. Andreae, notaris te Leeuwarden, neemt over in provisioneele bewaring het protokol van Mr. D. Fockema, notaris aldaar, wegens diens benoeming tot lid der Tweede Kamer.
17 oktober	In de Groote kerk te Leeuwarden heeft de uitreiking plaats van een zilveren medaille aan de onderwijzers W. van der Haarst en H. M. Reidsma te Sneek als schrijvers eener prijsverhandeling over het doel en den gang der leerwijze van Nieuwold, bekroond door de provinciale commissie van onderwijs in Friesland. Een koor van onderwijzers, begeleid door orchestmuziek, laat zich hooren.
19 oktober	De lessen der Latijnsche school te Leeuwarden, rector A. Bake, nemen een aanvang.
25 oktober	Te koop de buitenplaats Welgelegen aan de vaart te Deinum, eigenares Wed. H. Beekkerk te Leeuwarden.
14 november	Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Gezangen voor de Vriesche schooljeugd op het dubbel volksfeest van 17 en 18 Nov. door M. Hartens te Holwerd, schoolopziener van het 3e schooldistrict in Friesland.
7 december	Johan Willem Vijgeboom, zonder bedrijf wonend te Rotterdam, Dirk Lammerts de Jager, molenaar te Betterwird en Marten Feddema, koopman te Leeuwarden veroordeeld door de rechtbank van den eersten aanleg te Leeuwarden de betaling van <i>f</i> 201.451/2, omdat zij zich hebben schuldig gemaakt, de eerste aan het in tegenwoordigheid van meer dan 20 personen houden van godsdienstoefeningen zonder daartoe verlof van de Plaatselijke Besturen of het Gouvernement te hebben bekomen en de twee overigen wegens het ontvangen aan hunne huizen een gezelschap van meer dan 20 personen om godsdienstoefeningen te houden in den avond van 21 Oct. 1822 ten huize van D. L. de Jager te Betterwird en 28 Oct. 1822 ten huize van M. Feddema te Leeuwarden als bewindvoerders van dat gezelschap. De boete van Vijgeboom was <i>f</i> 90, van de beide anderen elk <i>f</i> 50 en met elkaar de kosten, samen <i>f</i> 201.451/2, overtreding van: Art. 291, 292, 294 van het Wetboek v. Strafrecht. Art. 291: Geenerlei genootschap of gezelschap van meer dan 20 personen met oogmerk om dagelijks of op zekere bepaalde dagen bijeen te komen ten einde zich met voorwerpen van godsdienst, letterkunde, staatskunde of andere zaken bezig te houden, zal opgericht worden zonder toestemming der hooge Regeering.

1823

2 januari	Hierling uit Saxen Gotha geeft in de Groote kerk te Leeuwarden 's avonds 6 uur een orgel- en glasharmonikaconcert.
4 februari	In de schouwburg te Leeuwarden opgevoerd: De deserteur uit ouderliefde, en het Zangspel Harmonie en Proza of het is al geen goud wat er blinkt.
18 februari	In de schouwburg te Leeuwarden opgevoerd: Charles of de gevolgen van een slecht levensgedrag, en het ballet pantomime De Sterrekoningin, met open tooneelverandering, mechanische voorstelling en onderscheidene dansen versierd, uitgevoerd door kinderen van 6—10 jaar. Verschenen bij C. T. N. Suringar te Leeuwarden: John Howard, dichtstuk door J. L. Nierstrasz Jr. met een uitvoerig voorbericht over den staat der gevangenen en gevangenen en de verbetering derzelve, ook in ons vaderland,

met Howard's portret, door Velijn gegraveerd. Overleden te Batavia Jacobus Martinus Baljeé, oud-Raad van Ned.-Indië, oud 70 jaar.

- 20 februari Te koop het logement De Witte Arend op het Groot Schavenek te Leeuwarden, eigenaar F. Hoven. Ds. L. J. Florison te Engwierum wijdt het nieuwe kerkorgel aldaar in, dat vervaardigd is door L. J. en J. van Dam te Leeuwarden, en bespeeld wordt door den muzikminnaar J. Tamminga.
- 22 februari Gemaskerd bal in de voormalige Loge te Leeuwarden, 's avonds 10 uur, onder leiding van Frichon, maskers bij C. Wilkeshuis in het gebouw.
- 8 maart Opgevoerd te Leeuwarden het blijspel Het eiland van verwarring, de opera Anton en Antoinette, met muziek van F. J. Gosses, onder het spelen der Entracte, die een storm voorstelt, waarbij een schip vergaat. Verkocht 5 pondem. bouwland, met het omringend boomgewas onder Rinsumageest, De Kapelle genaamd, bij Sybren Symens Akkerman, als mede-eigenaar in gebruik.
- 13 maart Geveild de herberg De Gouden Leeuw bij de Sneekerpoort te Leeuwarden, bewoond door Hendrikus Rosenberg. Bij G. Ijpmā te Franeker ter perse: H. Zschokke, Uitbreiding des Christendoms over den aardbol.
- 14 maart Verschenen bij G. T. N. Suringar te Leeuwarden: iets over de nadeelen van den tegenwoordigen staat van het Rechtswezen in de Nederlanden en van de geringe bezoldiging der rechterlijke ambtenaren. Aanbesteed de reparatiën en leverantiën aan 's Rijks uitleggersvaartuigen van de Abt en de Engelsmansplaat.
- 18 maart Vertaald voor G. T. N. Suringar te Leeuwarden: Ellen the Teacher by Mrs. Hofland.
- 29 maart Overleden Jelle Sipkes van Teerns, oud-leeraar der Doopsgezinden te IJlst, oud 85 jaar (zie Busé in Doopsgez. Bijdragen). Wie vorderingen heeft van de Tooneelsociëteit te Leeuwarden zende rekeningen aan Steenbergē van Goor aldaar. Voor het opsporen en aanwijzen van beletselen voor de scheepvaart, bestaande in een of meerdere balsteenen, die zich moeten bevinden in de Slootermeer, worden door Gedeputeerden 2 dukaten uitgelooft.
- 9 april Examen voor 4e rangs-onderwijzer in de voormalige Loge op het Zaailand te Leeuwarden, af te nemen door de Prov. Commissie van onderwijs. De organist P. Frank houdt des middags 3 1/2 uur een orgelconcert in de Groote Kerk te Leeuwarden, entree 2 zesthalven.
- 11 april Overleden te Groningen, na voorzien te zijn van de H. Sacramenten, Walerus Wietus Josephus baron van Asbeck, gehuwd met H. Luppus. Verschenen bij G. T. N. Suringar te Leeuwarden: Ontwerp tot oprigting van een Nederl. Genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen door W. H. Suringar, J. L. Nierstrasz Jr. en W. A. Warnsinck.
- 22 april In de schouwburg te Leeuwarden gegeven ter beneficie van den heer Richter: Scherts en Ernst, groot muzijkaal dramatisch quodlibet in 3 bedrijven, muziek van verscheidene voornamen componisten. Vergelijkend examen in de kerk te Roordahuizum van sollicitanten voor de post als onderwijzer aldaar, die vacant werd door het bedanken van O. Idzerda, traktement f 200, schoolpenningen van 70 leerlingen, vrije woning en tuin, waarmede verbonden is de post van organist, koster en klokkenist.
- 6 mei Verschenen bij J. Proost te Leeuwarden: Ev. Wassenbergh, Oratio Eucharistica, dicta publica, 1821. Vergelijkend examen op het grietenijhuis te Wolvega, voor den post van onderwijzer te Scherpenzeel, vacant door het vertrek van W. A. Visser naar Oosterzee, salaris 140 gl. en de schoolpenningen van 60 à 70 leerlingen, die per kwartaal 50 ct. betalen, en bij onderwijs in rekenen 80 ct.
- 30 mei De oppermaarschalk des konings, H. W. van Aylva, laat weten, dat Z. M. 's middags 12 uur te Leeuwarden audiëntie geeft. 31 Z. M. inspecteert de schutterij en het garnizoen. Harddraverij om de gouden zweep.
- 17 juni Verschenen bij G. T. N. Suringar te Leeuwarden: Anton en Maurits, de geschiedenis van twee misdadigers, naar het Fransch van L. P. de Jussien, bekroond door het Kon. Genootschap tot verbetering der gevangenen te Parijs.
- 20 juni Verschenen bij J. Proost te Leeuwarden: Lijkrede op Uilke Reitzes Dijkstra, uitgesproken door J. Kuiper op 9 Maart 1823 in de Doopsgez. kerk te Dantumawoude. Verschenen: Jan Willem Vijgeboom, lid van de oude gesepareerde Herv. gemeente, Een gedeelte van de oude leer der Waarheid, in onderscheiding van het eigen werkheilig gevoelen van den blinden geest van onzen schijnverlichten tijd.
- 27 juni Joh. E. Lodema, voorheen conrector der Lat. school te Dokkum, thans onderwijzer te Leeuwarden, geeft les in de Lat. taal aan chirurgijns- en apothekersleerlingen „opdat zij de Pharmacopoea belgica in hun moedertaal kunnen overbrengen”.
- 2 juli Op het Raadhuis te Leeuwarden openbaar examen der leerlingen van de Stads Fransche kostschool, dir. J. P. Trautman.
- 4 juli Op het raadhuis te Leeuwarden promotie van de leerlingen der Lat. school, waarbij de leerlingen G. Andreae, B. v. d. Kooi en F. van der Ploeg een afscheidsrede houden. Verschenen: W. van Haarst en H. M. Reidsma, Prijsverhandeling over de gronden waarop de leerwijze van Nieuwold steunt en door Ds. H. W. C. A. Visser te IJsbrechtum, Redevoering over het karakter en de vorming van een waarlijk

wijs, goed en sterk volk. W. Deutgen, kunstdraaier in ivoor, schildpad en fijn houtwerk, in de Bollemansteeg, no. 313 te Leeuwarden.

- 8 augustus Verschenen bij G. T. N. Suringar te Leeuwarden: Redevoering voor en over Neerland's jongelingschap door W. H. Suringar.
- 10 oktober Gedrukt bij G. T. N. Suringar te Leeuwarden: Gezangen voor de Friesche jeugd op het kinderfeest van 18 Nov. 1823 ter gedachtenis aan Neêrlands herstel door W. H. Warnsinck Bzn.
- 14 oktober Verschenen bij A. P. Wiarda te Leeuwarden: Bijvoegsel op de Gezangen van de Friesche schooljeugd, door P. A. Meeter, onderwijzer te Huizum.
- 16 oktober In de Gr. Kerk te Leeuwarden eereblijk uitgereikt aan B. van der Weide, onderwijzer te Veenwouden, als schrijver eener prijsverhandeling over de middelen, waardoor een de liefde en achting der leerlingen kan verkrijgen en behouden, schoolopziener H. Heppener houdt een redevoering, een koor van onderwijzers en kinderen zingt liederen
- 18 oktober De Hoogd. opera, directie Hubert Vettweiss opent het tooneelsaisoen te Leeuwarden met Titus, opera van Metaeftasio, met muziek van Mozart.
- 24 oktober Verschenen bij F. Holtkamp te Sneek: Onderhoud voor huiselijke en gezellige kringen door Fenna Mastenbroek, bij J. W. Brouwer te Leeuwarden. De psalmen kortelijk opgehelderd, met redevoering bij de orgelinwijding te Jellum door Ds. T. E. Mebius aldaar. Verschenen: J. Hazeu's Bijbelsche Mengelzangen voor den huiselijken godsdienst.
- 31 oktober W. H. Suringar te Leeuwarden maakt bekend de oprichting van het Genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen.
- 7 november Te koop de steentjes- en schotelbakkerij met de materialen, houtschuur, oven, stalling voor 3 paarden enz. van wed. Jan R. Haarsma te Makkum. M. C. F. J. de Rotte woont op Tjaarda-State te Rinsumageest. Verschenen bij Steenberg van Goor te Leeuwarden: 1. Prins Frederik door C. F. v. d. Veldz, 2. Valerius uit het Engels van Walter Scott, 2 dln., 3. A. H. L. Heeren, De gevolgen der Kruistochten (vert.), 4. Schetsen en portretten door Geoffrey Crayon (Washington Irving), 5. Italië en de Italianen door Lady Morgan, 6. Herinneringen uit het leven der predikantsvrouw van Mainau door Prof. F. Jakobs te Gotha.
- 11 november E. Pas, veearts te Hallum maakt bekend, dat veearts Greuve vertrokken is en hij op aanraden van J. Vitringa Coulon, pres. der prov. geneesk.-commissie alle Vrijdagen van 10— 12 bij H. Vriesema aan de Koemarkt te Leeuwarden is te vinden om de landlieden met raad en daad omtrent veeziekten bij te staan. Verschenen bij F. Holtkamp te Sneek: Gezangen voor de Friesche schooljeugd op het kinderfeest van 18 Nov. door P. Joling Ozn., onderwijzer aldaar.
- 15 november De Hoogduitsche operisten voeren te L. de opera C. M. v. Weber's Freischütz op. Bij kastelein C. H. Wilkeshuis in de voormalige Loge te Leeuwarden, welbereeden paarden verkrijgbaar voor reizende kooplieden, alsmede Brab. bieren tegen 6 st. de kruik. Hengstebier te Rinsumageest voor hen die hun merrie's hebben laten dekken op de boerderij van Tjaardahuis aldaar.
- 28 november Geveild de pottbakkerij van Siebren Pieters Potma op het Noordeind van Workum. P. Wedemeijer op de hoek van de Peperstraat en J. van Gruisen over de Koornmarkt te Leeuwarden hebben een muziekwinkel.
- 2 december Verschenen bij G. Ypma te Franeker: A. Siebeck, Zielleer voor kinderen, gewijzigde vert. uit het Duitsch door den schoolopziener van het 3e district M. Hartens, en: H. Zschokke, Gesch. tafereel van den tegenw. staat des Christendoms met aant. van ds. G. H. M. Delprat te Leeuwarden met titel en vignet van Smies en Velijn.
- 9 december Opgevoerd te Leeuwarden: De spraaklooze, blijspel van A. van Kotzebue.
- 10 december Het Nut te Leeuwarden geeft prijzen aan de leerlingen der teekenschool voor burgerlijke bouwkunde, Mr. F. Binkes houdt dan een rede over Duco van Martena, en Mr. A. Deketh draagt een gedicht voor over Caspar de Robles. Martena's tegenstander.
- 16 december Verschenen te Groningen: De bestemming des huiselijken levens, door J. L. Ewald, vert. door ds. P. Boeles te Pingjum, en bij J. Proost te Leeuwarden de 4e druk van A. Jeltema, Het Vermaak der slagterij, en, N. Mulder, Oratio de meritis Davidis Meese, hortulanus Franeq. (geb. 25 Dec. 1723).
- 18 december Verkoop der bibliotheek van wijlen Mr. A. Brouwer te Leeuwarden.
- 20 december Verschenen bij M. van den Bosch te Leeuwarden: Nieuw korenmaatboekje voor de graanhandelaren in Vriesland, door F. W. Westink en G. Folkertsma.
- 27 december Vertoond in de schouwburg te Leeuwarden door J. Posthumus en zijn familie twee blijspelen van A. von Kotzebue, n.l. De Brandschatting en De Nieuwe Eeuw, daarna het zangspel Parodie op Aeneas vlugt. Woonachtig te Gerkesklooster C. M. van Haersma de With, gehuwd met A. F. van Vierssen.

20 januari	Verschenen bij G. T. N. Suringar te Leeuwarden: Raadgevingen aan jongelieden bij het verlaten van de scholen of weeshuizen en hunne intrede in de wereld, door A. B. van Meerten, geb. Schilperoort, met een plaatje van Velijn.
25 januari	Overleden Albertus van Gruisen Sr. orgelmaker te Leeuwarden, 82 jaar.
6 februari	Bloedverwanten opgeroepen van Jelle Jetzes voor ongeveer 300 jaar, pastoor geweest op Hartwigsterklooster. Ter perse bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Reglement op de administratie der kerkel. fondsen in de kosten van den eeredienst bij de Herv. gemeenten in Friesland, vastgesteld bij Kon. besluit van 12 Dec. 1823.
12 februari	S. H. Lantinga geeft in de groote zaal der gewezen loge te Leeuwarden proeven van buikspreken en goochelkunst. Overleden Hieronymus Wassenbergh, rector der Latijnsche scholen te Franeker.
20 februari	Het departement van Binnenlandsche Zaken en Waterstaat, afd. gevangenissen laat aanbesteden het vertimmeren der Kanselarij te Leeuwarden tot een huis van burgerl. en militaire verzekering.
8 maart	Boelgoed ten sterfhuize van J. N. baron du Tour en vrouwe A. R. de Kempnaer, echtelieden in de St. Jacobstraat te Leeuwarden.. Overleden te Leeuwarden Pieter Heikoop, catechiseermeester, oud 79 jaar.
12 maart	Prof. Antoni, organist te Munster, verklaart dat het nieuwe orgel met 26 registers geleverd door J. A. Hillebrand te Leeuwarden voor de R. K. kerk te Noordwolde bij Munster deugdelijk is en schoon van toon.
23 maart	In de schouwburg te Leeuwarden vertoond: 1e. het toneelspel De barmhartige broeders, 2e. Fanfan en Klaas of de gevolgen der opvoeding, zedelijk blijspel, 3e. De Kuiper, vroolijk zangspel.. Vergelijkend examen voor de vacante post van schoolmeester te Achlum, salaris <i>f</i> 140 uit de grietenijkas, <i>f</i> 60 als koster-voorzanger en <i>f</i> 40 à <i>f</i> 50 aan schoolpenningen.
26 maart	De Prov. Commissie van Geneesk. onderzoek en toezicht in Vriesland bericht, dat Lodewijk Petraeus te Leeuwarden in de laatste vergadering geëxamineerd tot apotheker voor een stad is bevorderd.
29 maart	Geveild de van ouds gerenommeerde lijnbaan van F. IJ. Tichelaar te Makkum, staande aan Wonseradeels zeedijk aldaar, geboden <i>f</i> 380. Verkoop van een verzameling physische, mathematische en optische instrumenten van wijlen J. N. baron du Tour te Leeuwarden.
5 april	Verkocht bij J. Proost te Leeuwarden de bibliotheek en rariteiten van wijlen Mr. H. J. Albarda, aldaar.
13 april	Vergelijkend examen ten grietenijhuize te Lemmer voor de vacante post (door het overlijden van J. A. Visser) van onderwijzer te Oosterzee, salaris <i>f</i> 250, met de schoolgelden van ruim 70 leerlingen, die 40 ct. per kwartaal betalen, <i>f</i> 15 voor opzicht over het kerkhof en het beluiden der dooden, met vrije woning en tuin. Door het vertrek van Grietje R. Schernkes naar Leeuwarden is de vrouwen (meisjesschool) te Woudsend vacant, traktement <i>f</i> 75, benevens 10 ct. schoolpenningen per week van 40 leerlingen. Geveild een stadshuis aan de Voorstraat te Staveren, en een huis voor school gebruikt door den onderwijzer Jacob Hyltjes Fortuin aldaar.
5 mei	De Maatschappij ter bevordering van den landbouw te Amsterdam, opgericht 1824, deelt mede, dat bekroond is een prijsverhandeling door K. P. Pel te Drachten over de bemesting der graslanden, en een over de ziekten der varkens door Dr. Julius Vitringa Coulon te Leeuwarden.
17 mei	Overleden Uilke Proost, korenmeter te Leeuwarden.
21 mei	Verschenen bij G. T. N. Suringar te Leeuwarden: 1e. M. Hale's Leven en Brieven aan zijne kinderen enz. uit het Engelsch, 2e. Archief voor Vaderl. en inzonderheid Vriesche Geschiedenis enz. door H. W. C. A. Visser en H. Amersfoort, 3e. N. Swart, Verhalen, Schetsen en Gesprekken.
4 juni	Bij Wed. Jan R. Haarsma te Makkum verkrijgbaar allerlei soorten geschilderde muursteentjes. Verschenen het silhouet van ds. Martinus Eppens te Leeuwarden, geteekend door J. Matthijssen.
7 juli	De werkzaamheden der triangulatie door de landmeters 1e klasse, A. van Giezen en S. J. Vissers, die met de kadastrale opname voor Leeuwarden belast zijn, beginnen.
13 juli	Te Menaldum, Berlikum en Dronrijp gevraagd op een salaris van <i>f</i> 150 een onderwijzer. Verschenen: Gezondheidslessen voor zwangere, barende en kraamvrouwen, naar het Duitsch door Dr. J. van der Plaats te Leeuwarden, met gegraveerde plaat, vignet en titel, en nagelaten werken van Prof. Joh. Mulder met levensbericht en plaat uitgegeven door zijn zoon Prof. C. Mulder te Franeker.
24 augustus	Uitvoerige missive van dr. J. Vitringa Coulon te Leeuwarden over de heerschende varkensziekte en zijn voorgeslagen voorbehoed- en geneeswijze.
25 augustus	Verkoop der bibliotheek van wijlen Ds. M. Eppens te Leeuwarden. In de herberg Benthem te Harlingen het slot Liauckema te Sexbierum op afbraak geveild, geboden <i>f</i> 2275.
9 september	De orgelmakers A. van Gruisen en Zonen te Leeuwarden hebben het orgel in de St. Laurenskerk te Alkmaar in vorigen luister hersteld. Kastelein H. M. Oudhuis te Grouw laat verhardzeilen drie vleugels

en ballen, een door jagten en bouten van 7 el en 6 duim en daar beneden, een door jagten van 6 el 3 duim en daar beneden en door aken.

- 12 september Aanbesteed verbouw en inrichting der Ruiterswacht in de Kl. Kerkstraat te Leeuwarden tot een Militair Hospitaal.
- 15 september B. J. Tinga, kunstschilder in de Kl. Kerkstraat te Leeuwarden biedt het portret aan door hem zelf geteekend van Ds. D. J. Mackay aldaar.
- 27 september Overleden te Leeuwarden Jetze van Sminia, oud 65 jaar.
- 4 november Geveild de herberg Het Bontpaard op de Dijk bij de Sneekerpoort te Bolsward, bewoond door Pieter Sakes Opdijk. 5 Kornelis Moezelaar, na afgelegd examen, door B. en W. van Leeuwarden als huisonderwijzer in de wiskunde en algebra aldaar toegelaten. Verschenen bij J. Brouwer te Leeuwarden: De Christen volgens den Heidelb. Cat. Naar aanleiding van Rom. 10: 14 door ds. W. Maas te Makkum, en Merkwaardig ziek- en sterfbed eener Jongedochter overleden te Warga, 29 Aug. 1822, door Ds. H. Ilpsma Andreae aldaar. In het Auke Pollegatje bij Ameland bij de binnenste witte ton van het N. Westergat heeft een verdrooging plaats, zoodat er bij eb slechts 1 el en 3 palm water staat, de kapen op de bank De Bos, die als merken voor dit gat geplaatst zijn, zijn verplaatst naar het Pieter Sentsgatje.
- 15 november Geveild het logement Het Hooghuis, bij de Langepijp te Leeuwarden, bewoond door de echtelieden J. J. Baptist en A. IJzenbeek.
- 30 november De afdeeling Leeuwarden van het Genootschap tot zedel. verbetering der gevangenen houdt zijn eerste algem. vergadering, voorzitter burgemeester Thijs Feenstra, secr. Ds. G. H. M. Delprat. Bij Teake J. Tuinstra te Franeker verkocht de bibliotheek van wijlen S. Posthuma, heel- en vroedmeester te Tzummarum.
- 1 december J. C. Zöllner geeft in de Groote Kerk te Leeuwarden een orgelconcert, 's avonds 6 uur, entree *f* 0.60.
- 24 december Verschenen: Walter Scott, Guy Mannering of de Sterrenwighelaar, dl. I met gegraveerde titel en vignet, *f* 3.—. Bij G. T. N. Suringar te Leeuwarden, Geschenk eener huisvrouw aan eene jonge dienstmaagd, uit het Engelschen, door Mr. Taylor.

1825

- 17 januari Overleden te Warga Rienk Watzes Zestiene, oud 97 jaar. die nog op zijn 93e jaar naar Leeuwarden op schaatsen ging, heen en terug.
- 28 mei Aanbesteed het bouwen van een nieuw sociëteitslokaal aan de Noordzijde van de Lange Pijp te Leeuwarden.
- 30 september Burgemr. en Wethouders van Leeuwarden publiceeren een reglement op het sluiten der poorten en een tarief voor de poortgelden. De poort wordt met het vallen van den avond gesloten, 1—20 Jan. kwart voor 5, 5 Mei—5 Sept. 's avonds 10 uur. De poortier geniet voor het openen der poort van een voetganger 11/2 cent.
- 25 november Er constitueert zich te Leeuwarden een fonds ter ondersteuning van de Grieken.
- 15 december Bij Suringar te Leeuwarden verschenen de Vriesche Almanak met roode letters, berekend door Elte Martens Beima te Oostermeer.

1826

- 21 maart Verschenen bij J. Proost te Leeuwarden: Noodzakelijke aardrijkskunde ten dienste der Stadsscholen uitgegeven met een kaart van Friesland door de plaatsel. schoolcommissie. Aanbesteed het afbreken der oude en het opbouwen van nieuwe pastorie te Hallum.
- 12 september Prijs der aardappelen aan de markt te Leeuwarden 80 ct., groene erwten *f* 6.60 de mud.
- 14 september Prijs van het koevleesch te Leeuwarden, 26 ct., varkensvleesch 31 ct. per pond.
- 15 november Op 3 zalen in de gevangenis te Leeuwarden, bevattende 300 gevangenen is oproer uitgebroken tegen de beambten tengevolge van een mislukte poging tot ontvluchting door eenigen gesmeed. Schutterij en garnizoen herstellen de rust.
- 30 december Jhr. Willem Hendrik Baron van Heemstra, lid der Tweede Kamer, grietman van Kollumerland en N.-Kruisland te Leeuwarden overleden.

1827

16 januari	Aan de doktoren S. Fockema en J. van der Plaats te Leeuwarden en R. J. van der Ley, heelmeeester te Ferwerd, wordt een gouden medaille uitgereikt ter belooning van hun ijver in het bevorderen der koepokinenting in 1824.
25 mei	Rogge te Leeuwarden <i>f</i> 180.75, tarwe <i>f</i> 6.70 de mud.
25 juni	De oud bombardier-majoor en vuurwerkmaker der artillerie R. Lindeman te Leeuwarden geeft in den Stadstuin bij H. J. Buys „een kunstverlichtend vuurwerk, hetwelk in een verhevene en aangename smaak is vervaardigd, op welks deugd men kan staat maken."
24 augustus	In de schouwburg te Leeuwarden opgevoerd: Het Horologie en de amandeltaart, vergezeld van eenige dichtregels toepasselijk op den verjaardag van Z.M. den koning.
5 oktober	De schoolcommissie te Leeuwarden roept personen op boven de 15 jaar die eenigszins kunnen lezen om stipt de Zondag-winteravondschole bij te wonen
14 december	L. Schierbeek, boekhandelaar op de Nieuwstad te Leeuwarden, richt een steendrukkerij op.

1828

1 januari	De straatweg tusschen De drie Romers te Roordahuizum en Akkrum wordt voor het publiek geopend. W. L. Aleva te Joure vraagt uurwerkmakersknechts. Het ledental der onderlinge maatschappij Tot heil der vrouwen (pres. I. Eekma) te Leeuwarden bedraagt 2600. Verschenen bij M. Smit te Groningen: De Postwagen van Groningen op Leeuwarden, mengelmoes van Nederl. Groningsen, Boere-friesch en Leeuw, dialect, door Dialectophilus.
27 januari	Overleden te Leeuwarden C. E. E. baron Collot d'Escury, lid der ridderschap en der Staten van Friesland.
29 januari	Opgevoerd te Leeuwarden: De bloedverwanten, blijspel, en Piramis en Thisbe, of de Bedrogen hertog van Pierlepon, kluchtig treurspel, uitgevoerd door kinderen.
27 februari	Executoriale verkoop van de helft eener trekschuit Harlingen—Leeuwarden, in gebruik bij den gearresteerden Joh. Steunebrink, veerschipper te Harlingen, geëischt door Dirk Fontein als gelastigde der Doopsgez. diakenen aldaar.
4 maart	Verschenen bij G. T. N. Suringar te Leeuwarden: De drie dukatons, legende door M. Weits.
10 maart	Aanbesteed het afbreken der oude en het bouwen eener nieuwe school te Engwierum. Verkoop van boekerij, kabinet en rariteitencollecte van Dr. J. W. Questius te Leeuwarden.
23 maart	Statuten der Vriesche Stoombootmaatschappij te Leeuwarden kon. goedgekeurd.
28 maart	E. Heringa, kunstdraaijer naast de Fransche kerk te Leeuwarden beveelt zich aan voor het draaien van ivoor, hoorn, schildpad, parel d'amour, hout en allerlei metalen. Kerkvoogden te Terzool besteden het berapen en eenige reparaties aan de kerk aldaar aan, briefjes bij kerkvoogd Harmen Durks de Rook.
1 april	De postwagen van Leeuwarden naar Groningen rijdt 's morgens 6 uur af, en van Groningen te half zes. Te huur de buitenplaats van douairière van Sixma te Huizum, te bevragen bij P. J. van Beyma, vrederegter te Weidum.
4 april	Verschenen bij G. T. N. Suringar te Leeuwarden: 1. A. v. Halmael, het treurspel R. en W. v. Oldenbarneveld, 2. R. G. Rijkens, De vrolijke en kinderl. leidsman tot God, schoolboekje met plaatsjes, 3. W. H. Warnsinck, De Toekomst, dichtstuk, J. L. Nierstrasz, Gedichten, met vignet, Hugo Timmers, pred. te Sneek, Tiental Leerredenen, C. G. Salzmänn, De hemel op aarde, 3e druk. Sollicitanten opgeroepen voor de schoolvacature in het Heidenschap bij Workum door het vertrek van Daniël S. Hollinga naar Almenum.
9 april	Overleden te Leeuwarden F. G. A. Boelens baron van Lynden, grietman van Opsterland, curator van het Franeker Athenaeum.
2 mei	Te huur het buitenverblijf van Mevr. Wed. v. Kleffens te Murmerwoude aan den kruisweg. De hulpcommissie te Leeuwarden voor de Grieken ontvangt <i>f</i> 501 als zuivere opbrengst van het dichtstuk Lord Byron door Robidé van der Aa. De kasteleins van Dronrijp maken bekend, dat zij voor de a.s. koemarkt 3 zware zilveren lepels uitloven, voor wie de meeste koeien ter markt brengt, voor wie de meeste koopt en voor wie de meeste verkoopt.
6 mei	De Nederduitsche tooneellisten (dir. P. Frechon) voeren te Leeuwarden op het blijspel: De huisdoctor of het geheime huwelijk, voorafgegaan door het tooneelspel De arme dichter. Het spektakel zal worden besloten door een Arlequinade, waarin Frechon een pas de caractère danst.
12 mei	Martina Roeli, sedert vele jaren kweekelinge in de stadsschool te Leeuwarden door de plaatselijke schoolcommissie toegelaten als schoolhouderes, opent een school boven den steenhouwer Hartman op de" Turfmarkt.
12 juli	S. Lantinga doet in het heerenlogement te Leeuwarden proeven in het buikspreken.

20 juli	Tweede examen van 50 leerlingen der voor 2 jaren opgerichte muziekschool te Leeuwarden, onderwijzers J. des Communes en P. Wedemeijer.
4 augustus	Overleden te Leeuwarden Jhr. F. J. Johan van Eysinga.
8 september	Mariënborg met 12 vertrekken en observatorium achter de Hoven te Leeuwarden verkocht door Mr. Beucker Andreae.
25 september	Met goud bekroond door de bestuurders van het Nutsdepartement Leeuwarden Ds. G. Brandt Maas te Woerden voor zijn geschrift: „Levensschetsen van vermaarde mannen en vrouwen in Friesland geboren.”
21 november	Afbraak verkocht van het slot aan de Ee bij Birdaard, halfweg Leeuwarden en Dokkum onder Wanswerd.

1829

17 augustus	Verkoop der rijke bibliotheek van Mr. D. IJ. Beucker Andreae te Leeuwarden.
7 december	De nieuwgebouwde Kazerne Prins Frederik, ingericht voor 1400 man, wordt door de stadsregeering van Leeuwarden aan het garnizoen ten gebruike afgestaan.

1830

26 januari	Verschenen bij G. T. N. Suringar te Leeuwarden: Mr. J. Roorda, Ammelied bye Wielewale oppe wijs „Ich bin der Doctor Eisenbart, meyen Tohaeck foar de Courier I.S.P. 25 ct.
30 januari	In de schouwburg te Leeuwarden opgevoerd: De Gysbrecht van Amstel en De Bruiloft van Kloris en Roosje.
2 februari	In de L.C. een opstel over de geschiedenis der kanselarij te Leeuwarden.
5 februari	Verschenen bij H. C. Schetsberg te Leeuwarden: Le Sage, De duivel op krukken, met gegrav. titel en vignet, dl. I, f2.50.
27 maart	In de schouwburg te Leeuwarden opgevoerd Ats Bonninga of het beleg van het slot Warns (1494), treurspel door Mr. A. v. Halmaël.
15 oktober	Verschenen bij L. Schierbeek te Leeuwarden: Grondig onderricht in de teeken- en schilderkunst door E. J. Eelkema.
26 oktober	Bij J. Proost te Leeuwarden verschenen de 2e druk van de Reys van Maicke Jackeles.
2 november	De mobile schutterijen van Harlingen, Sneek, Bolsward, Franeker, Dokkum en Workum marcheeren naar Leeuwarden.
8 november	Vier compagnieën schutters, 600 man sterk, waaronder 235 vrijwilligers onder kommando van majoor J. G. van Wageningen, marcheeren door de Vrouwenpoort te Leeuwarden, waar 24 trekschuiten en 1 barge ter inscheping naar Harlingen gereed liggen.

1831

4 januari	De 1e Compagnie van het 2de bataillon vrijwillige Friesche schutterij 150 man sterk marcheert van Leeuwarden naar Brabant.
4 januari	In de kazerne Prins Frederik te Leeuwarden 700 man rustende schutterij uit verschillende grietenijen ontvangen.
20 januari	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: „Liederen voor onze schutters en rustbewaarders" door een sergeant bij de vrijwillige schutterij te Leeuwarden.
5 februari	De kanselarij te Leeuwarden, die gediend heeft voor kazerne, wordt nu bestemd tot een huis van burgerlijke en militaire verzekering.
17 februari	Onder Commando van baron T. M. W. van Asbeck marcheert het 1e bataillon Friesche schutters van Leeuwarden naar Nijmegen.
19 maart	Opvoering in de schouwburg te Leeuwarden: Adel en Ida of de Bevrijding van Friesland, treurspel in 5 bedrijven door Mr. A. van Halmael.
14 april	Verkoop van de Hoeksterpoort met waterpoort, torens en poortierswoning te Leeuwarden.
13 mei	De werkstaking in Lemsterland geëindigd, de compagnie landelijke schutterij in Leeuwarden teruggekeerd.

- 1 juni De postwagen van Groningen op Leeuwarden vice versa begint weer te rijden alle dagen 's morgens half zes van Groningen, van Leeuwarden 's morgens 6 uur en wel van het Sneeker Veerhuis, logementhouder Pelle.
- 24 juni Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: „Foeke schutter en Hospes Tryn, schutterssankje troch Eeltje Hiddes fen Grouwerga," met muziek, 10 ct.
- 25 oktober Verschenen bij W. Brouwer te Leeuwarden: „Leerrede ter gedachtenis van Ds. P. Brouwer, emer. predikant te Blija, aldaar uitgesproken 13 Juni 1830 door Ds. R. Posthumus te Waaxens.

1832

- 15 januari Mr. C. P. Robidé v. d. Aa te Leeuwarden onderneemt een vaderl. loterij ter eere van J. C. J. van Speyk.
- 21 januari Verschenen bij J. Proost te Leeuwarden: „It jongeljuesboask, plesierspul yn 5 bidriuwen biskreaun mei aestewijn en bitrokken loft."
- 10 februari Prijs der rogge te Leeuwarden f195.— het last, tarwe *f* 10.33 de mud.
- 12 februari Het Amsterdamsche operagezelschap Dessaur en Franschman voert te Leeuwarden op „Die Weisse Dame", terwijl tusschenbeiden het volkslied van Robal ter eere van den „onsterfelijken" Van Speyk gezongen wordt.
- 9 maart Het Lands-provoostgebouw met 12 gevangenkamers te Leeuwarden in de Galileër-kerkstraat zal worden afgebroken. Verschenen bij C. Schetsberg aldaar: De Roeker, In jounpraatje fen Ork en Sint oer it bankerotspyljen.
- 15 maart Overleden te Leeuwarden Albert Dominicus Graaf van Limburg Stirum, lid der Staten van Friesland, ontvanger der registratie.
- 23 maart Verschenen bij L. Schierbeek te Leeuwarden: Proeve van een Friesch-Nederl. woordenboek door Mr. M. Hettema.
- 7 mei Verschenen te Breda: „Het woord aan de jongere Vriesche geneeskundigen over de behandeling der thans in de provincie heerschende ziekte", van J. Vitringa Coulon te Leeuwarden, onderzocht door Dr. C. L. Ridder te Breda.
- 8 mei Verschenen bij H. C. Schetsberg te Leeuwarden: De Roeker, no. 2, It paad nei de jilddobbe.
- 11 mei Rogge te Leeuwarden *f* 198 het last, tarwe *f* 10.58 de mud.
- 4 juni Opgevoerd te Leeuwarden door Alexandre en eenige leden van het Fransch theater: Het bezoek te Bedlum of het gekkenhuis. Daarna: De pakketboot, waarin Alexander zeven verschillende rollen zal vervullen.
- 3 augustus Verschenen bij J. Brouwer te Leeuwarden: Brief over de cholera door Dr. J. Vitringa Coulon aldaar.
- 18 november Bij Suringar te Leeuwarden is de tweede druk ter perse van Waatze Gribberts Brillloft, kommeedzje fen 8 utkomsten.

1833

- 2 maart Voorstelling in de schouwburg te Leeuwarden van „Fanfan en Klaas of de twee Zoogbroeders", gedeeltelijk ten bate van de slachtoffers bij het bombardement te Antwerpen.
- 25 maart J. H. Heymans te Leeuwarden recommandeert zich in het schilderen van portretten.
- 6 juli Verschenen bij H. C. Schetsberg te Leeuwarden: „Friesche spraakleer" van R. Rask, hoogleeraar te Kopenhagen, uit het Deensch vertaald door Jhr. M. H. Hettema, advocaat.
- 20 november Bij L. Schierbeek te Leeuwarden wordt gedrukt: Jaarboekje voor de Catholyken in Friesland voor het jaar 1834, le jaargang, met bijdragen van Mr. Hettema en v. Halmael.

1834

- 11 januari Verschenen bij H. C. Schetsberg te Leeuwarden De Roeker, no. 5 „It Stimrjucht, in twade jounpraatsje twisken Master en Botte."
- 14 januari Overleden J. C. Slothouwer, conrector der Latijnsche scholen te Leeuwarden.
- 19 januari Benoemd tot raadsheer in het Hoog Gerechtshof te 's-Gravenhage Mr. E. R. van Weideren Baron Rengers, lid van de Rechtbank te Leeuwarden.

22 januari	Dr. J. Vitringa Coulon te Leeuwarden maakt het plan openbaar om in Friesland een genootschap van proefondervindelijke landbouw op te richten.
12 februari	Verschenen bij S. van der Werf te Leeuwarden: „Antwoord op de vriendelijke vraag gedaan door Ds. H. de Cock”.
21 februari	Overleden te Leeuwarden Jhr. I. A., van Humalda, oud-gouverneur van Friesland, begraven te Dronrijp.
17 maart	Verschenen bij Schierbeek te Leeuwarden: „Schibboleth en Sibboleth! Vraag aan alle mijne Geref. landgenooten naaiden heelmeeester Israëls. Nalezing op de Gemaskerde ontmaskerd, door eenen die het in waarheid op waarheid gezet heeft.”
21 maart	Verschenen bij Proost te Leeuwarden: „Grunniger Roeker, ook al over de Kockerij, op de Groote Hofstede van Peiter”, in rym, Groninger dialect.
11 april	Verkocht Siersma-State te Deinum voor de erven van Titia Appelhoff met zwanendrift en vrije dispositie van een Deinum wees in het weeshuis te Leeuwarden te plaatsen. Verschenen bij Brouwer te Leeuwarden: „Brieven van mijn vriend over het al of niet wenschelijke van een scheuring in de Herv. kerk”.
16 april	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: Moarnsankje fen ien boer, ut Cladius oerset troch Ds. R. Posthumus.
27 april	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden het silhouet van Ds. J. Brouwer, doopsgez. leeraar aldaar.
23 augustus	Verschenen bij J. Backers te Leeuwarden: Welkomstgroet aan de Vriesche schutters bij deszelfs terugkomst en intrede te Leeuwarden.
1 september	J. D. Ankringa, conrector en J. G. Ottema, praeceptor van het gymnasium te Leeuwarden aanvaarden hun post met het houden van een redevoering in de Waalsche kerk.
23 september	Diner van 110 couverts door de stadsregeering van Leeuwarden aangeboden aan de officieren van het teruggekeerde bataillon stedelijke schutterij.
2 oktober	Bij Suringar te Leeuwarden van de pers gekomen: Hiljuwns-uwren fen I. C. P. Salverda, schoallemaster to Wons.
17 november	Viering van het 50-jarig bestaan van het Nutsdepartement te Leeuwarden, 's morgens 10 1/2 ure in de Westerkerk, waarbij Mr. C. P. E. Robidé van der Aa een rede hield en Mr. A. van Halmael een dichtstuk voordroeg.

1835

22 januari	Tjalling Halbertsma te Grouw verwittigt belanghebbenden, dat hij voortaan des Vrijdags te Leeuwarden is gelogeed in de Keizerskroon.
31 januari	Afpraak verkocht van de Wirdumerpoort te Leeuwarden.
20 maart	Verschenen bij M. van de Bosch te Leeuwarden: „De Vriend des Vrieschen Landmans”, inhoudende o.a. de handelingen van het Friesche genootschap van proefondervindelijken landbouw.
6 april	Een rondeel aan de Stadsgracht te Leeuwarden tusschen de Sneeker- en Makkumervaart zal worden afgegraven.
15 mei	Verschenen bij H. C. Schetsberg te Leeuwarden: „Magazijn van eenige der rijkste en schoonste korte gezegden uit vroegere en latere schrijvers”, door Ds. P. L. Spannenburg te Ousterhaule.
21 mei	Katoenfabriek van A. J. Bruinsma onder Huizum gebouwd. Daar werd een doek geweven en in den handel gebracht 5/4 el lang en breed, waarop een gezicht op Leeuwarden was gesteendrukt en een Friesche feestmaaltijd omstreeks 1420, volgens teekening van J. H. Mathijssen.
7 september	W. Eekhoff schrijft: „Het leven en de lotgevallen van Jacobus Martinus Baljeé, in leven Raad van N.-Indië, weleer voedsterling en later weldoener en hersteller van het N. Stads-Weeshuis te Leeuwarden”.
9 september	In het stadsweeshuis te Leeuwarden een gedenkzuil opgericht met het opschrift: Jacobus Martinus Baljée, oud Raad van N.-Indië, weldoener van dit gesticht, geb. te Leeuwarden 9 Sept. 1752, verpleegd in dit huis 19 Juli 1762— 29 April 1772, overl. bij Batavia 18 Febr. 1832. Hulde aan godsvrucht en menschlievendheid. Uit dankbaarheid opgericht 9 Sept. 1835.

1836

5 januari	Voorstelling van „De drie minnaars in angst”, voorafgegaan door de pantomime „Het witte Spook” in de schouwburg van Neitz en Wolff te Leeuwarden.
-----------	---

3 maart	Benoemd tot president der rechtbank te Leeuwarden Mr. T. S. Tromp.
4 maart	Verschenen bij H. Swartte van Loon te Leeuwarden: „Stemme eens wachters op Sions muren”, door S. v. Velzen.
18 maart	Verschenen bij Swartte van Loon te Leeuwarden: „Rondborstige verklaring waarom ik mij niet afscheidde van de Herv. kerk”, door Ds. S. Hogerzeil te Augsbuurt.
25 maart	Verschenen bij Schierbeek te Leeuwarden: Godsd. Waarheid en dwaling”, een belangrijk woord voor onzen tijd.
4 april	Overleden te Leeuwarden Jhr. G. F. Baron van Asbeck thoe Bergen en Munsterhausen, lid der Eerste Kamer en de opperrabbijn Joachim Levie Löwenstamm.
30 mei	Het R.-Katholieke weeshuis te Leeuwarden viert zijn 50-jarig bestaan.
13 juni	Belangrijke boekverkoop bij J. Proost te Leeuwarden, o.a. van een collectie van bijna al de oratiën der professoren van de Franeker akademie.
25 juni	Verschenen bij G. H. Swartte van Loon te Leeuwarden: „Verhandeling over het koningschap van J. Christus”, bezorgd door S. van Velzen, afgescheiden predikant.
14 juli	Overleden te Leeuwarden de schilder Willem Bartel v. d. Kooi.
29 augustus	Cornelis Ludovicus, bisschop van Curium, baron van Wijkerslooth en Heer van Schalkwijk komt te Leeuwarden om het vormsel toe te dienen.
11 september	Inwijding van een orgel in de kerk te Jutrijp, vervaardigd door W. van Gruisen te Leeuwarden.
13 oktober	Ondertrouwd Mr. J. Dirks en M. Bolman te Leeuwarden.
14 november	Pantekoek, leeraar in de wiskunde te Leeuwarden, opent ten zijnen huize een Collegie in de cijferkunst, algebra en meetkunde, met toepassing op den koophandel en andere wetenschappen.
21 november	Hendrik Jans Wind en Rein Wiegers Ruiters (zie op 4 Oct.) door de rechtbank te Leeuwarden veroordeeld ieder tot een geldboete van <i>f</i> 10 en de kosten der procedure.
9 december	Verschenen bij G. H. Swartte van Loon te Leeuwarden: „Verantwoording voor de rechtbank te Heerenveen, benevens een woord aan mijn landgenooten”, door S. van Velzen, afgescheiden predikant.

1837

29 januari	Verschenen het portret van J. L. Löwenstam, opperrabbijn te Leeuwarden. E. M. Le Grand bij de Put te Leeuwarden beveelt zich na een studiereis van 2 jaar aan voor het schilderen van portretten in olieverf en hoofdzakelijk in miniatuur.
9 februari	Verschenen bij Schierbeek te Leeuwarden het portret in steendruk van W. B. van der Kooi, in leven kunstschilder te Leeuwarden, geteekend door T. Ernstman, lector in de teekenkunde aan het Athenaeum te Franeker. Wybranda-State onder Hichtum verkocht.
21 februari	Verschenen bij G. H. Swartte van Loon te Leeuwarden: S. van Velzen, „Adres aan den Koning ingediend door de gemeenten die in Friesland verdrukt worden.
2 maart	Ruurd Klazes van der Meer te Leeuwarden veroordeeld wegens diefstal tot geeseling met den strop om den hals aan de galg, brandmerk en 7 jaar tuchthuisstraf.
16 mei	Johannes Cornelis Bakker bij Muntenburg te Leeuwarden en Jan Rinses van der Meulen te Hallum vinden een nieuw werktuig uit om gemakkelijker, spoediger en voordeliger boekweit te breken.
4 augustus	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: Verhaal van den giftmoord door Pieter Sakes Weijnma aan zijn vrouw gepleegd en van zijn Teregtstelling door J. van Leeuwen, griffier.
27 oktober	Aanbesteding van de afbraak der Vrouwenpoort met belendende gebouwen te Leeuwarden. Verschenen: A. M. Cramer, Het leven en de verrigtingen van Menno Simons.
31 december	Onder geleide van 3 officieren en 72 onderofficieren en militairen komen te Leeuwarden 127 crimineele gevangenen, allen uit Gouda, om in het tuchthuis te worden opgenomen.

1838

2 januari	Onder bedekking van een detachement militairen worden 99 crimineele vrouwelijke gevangenen uit Leeuwarden naar de gevangenis te Gouda overgebracht.
6 februari	Verschenen bij J. Backers te Leeuwarden: „De kermis op zee bij Harlingen.”

12 april	W. Eekhoff benoemd tot archivaris van Leeuwarden.
3 augustus	Harddraverij om de gouden zweep te Leeuwarden. Vijftigjarig bestaan van het Departement Leeuwarden der maatschappij tot Nut van het Algemeen feestelijk in de Westerkerk gevierd.
30 september	Inwijding van het orgel in de kerk te Oosthem, vervaardiger W. van Gruisen te Leeuwarden.
18 oktober	Vergaan van het Amsterdamsche beurtschip op Harlingen niet ver van de Haven, waarbij 15 personen, waaronder Mr. W. Sijpkens, rechter te Leeuwarden, verdrongen.

1839

25 januari	Verschenen bij J. Brouwer te Leeuwarden: „Merkwaardig ziek- en sterfbed eener jonge dochter", overleden te Warga 29 Aug. 1822, beschreven door H. Ilpsema Andreae, predikant aldaar, 2e druk.
27 januari	Een nieuw orgel ingewijd in de Doopsgezinde kerk te Makkum, vervaardiger W. van Cruisen te Leeuwarden.
26 april	Benoemd tot rector der Latijnsche school te Leeuwarden Dr. J. C. G. Boot te Deventer.
6 mei	De oude Waasbrug te Leeuwarden zal worden afgebroken en een nieuwe gelegd.
7 juni	Boter te Leeuwarden <i>f</i> 27 à <i>f</i> 28.50, tarwe <i>f</i> 11.33 de mud.
20 juni	De doctoren van Leeuwarden vereeren een zilveren bokaal met inscriptie aan hun collega Dr. Julius Vitringa Coulon, die zijn 50-jarig ambtsfeest vierde.
21 juni	Alle Vrijdagen van 12—4 ure open tafel in den Wijnberg bij Kingma te Leeuwarden tegen 50 ct. de persoon.
16 juli	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: Radbout II, treurspel van Mr. A. van Halmael.
19 augustus	Dr. J. C. G. Boot aanvaardt het rectoraat van het gymnasium op het stadhuis te Leeuwarden met het houden van een openbare redevoering over de paedagogiek van Cicero.
11 oktober	Wopke Eekhoff vestigt zich als boekhandelaar in de Keizerskroon te Leeuwarden.
5 november	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: „Waldemar de Overwinnaar" van B. S. Ingeman, uit het Deensch vertaald door Mr. A. Telling en J. H. Behrns.
5 december	De vijfde druk der preeken van Prof. E. A. Borger gaat van de pers bij Suringar te Leeuwarden.
13 december	Overleden te Leeuwarden J. G. Baron van Sijtzama, gepensioneerd luitenant-generaal, oud-provinciale commandant.

1840

12 januari	Nieuw orgel in de Herv. kerk geplaatst te Woudsend door J. C. Scheuer & Zoon te Leeuwarden.
29 maart	Overleden te Leeuwarden J. A. Baron van Zuilen van Nijeveldt, gouverneur van Friesland.
19 mei	Verschenen bij S. IJ. van der Werf te Leeuwarden het blijspel in 3 bedrijven: „De oud-oom of de door list en knoopendraaijerij teleurgestelde erfgenamen" met 4 caricatuurplaatjes door C. Goos aldaar.
5 juni	Verschenen bij Eekhoff te Leeuwarden: „Philaethes, over de Waarheidsliefde" door Prof. W. Huurling te Franeker.
3 juli	Installatie van den opperrabbijn B. N. Dunsus te Leeuwarden.
12 juli	Benoemd tot archivaris van Friesland, Mr. Jacob van Leeuwen, griffier te Leeuwarden.
23 november	Overleden Thijs Feenstra, oud-burgemeester van Leeuwarden, na een korten rusttijd op zijn buitenplaats Schierstins te Veenwouden.
4 december	Verschenen bij W. Brouwer te Leeuwarden: „Afscheidsrede van Ds. T. E. Mebius te Beers en Jellum.

1841

5 maart	Afbraak van den ouden kerktoren te Wolvega. Overleden Petrus Wedemeyer, muziek- en kapelmeester te Leeuwarden, die veel tot bevordering der toonkunst aldaar toebracht.
1 april	Diligencedienst tusschen de Lemmer en Leeuwarden hervat, afit van de Lemmer in den Wildeman bij de erven le Heux, een half uur na aankomst van den Amsterdamschen beurtman.

8 april	Overleden te Leeuwarden Dr. Axel Laurents, bekwaam geneesheer, schrijver van een studie over de gewrichten en van een handleiding bij het gerechtelijk geneeskundig onderzoek op lijken.
8 juni	Aanbesteding van het verven der wachtkamer voor de ratelaars achter den Nieuwen Toren te Leeuwarden.
18 juni	Jaarlijksche rammen- en schapenkeuring van het Friesch genootschap van proefondervindelijke landbouw voor het logement van C. Wilkeshuis te Leeuwarden.
28 juni	Verschenen bij Holtkamp te Sneek: De dorpsmuzikant, blijspel met zang door I. J. Lion te Leeuwarden.
16 juli	Uitreiking van den standaard der eerewacht voor de intocht van koning en koningin te Leeuwarden aan den commandant Mr. J. G. van Wageningen.
18 juli	De eerste stoomboot, die de Friesche binnenwateren heeft bevaren, legt aan bij de Schilkampen te Leeuwarden. Inwijding van het nieuwe orgel in de kerk te Pietersbierum, vervaardigd door W. van Cruisen te Leeuwarden.
20 juli	De koning en koningin doen hun intocht binnen Leeuwarden.
22 juli	De vorstelijke familie woont de harddraverij bij te Leeuwarden, de koningin en princes in Friesche kleederdracht.
25 juli	De vorstelijke familie woont de godsdienstoefening bij in de Groote kerk te Leeuwarden onder het gehoor van Ds. L. Proes.
29 juli	De 83-jarige schilder J. Bonga te Leeuwarden vereert aan de koningin een schilderij, voorstellende een gezicht op Leeuwarden vanaf den Breeden Dijk bij Tonnenburg.
12 augustus	De vermaarde magnetiseur P. van Plees uit Utrecht is te Leeuwarden aangekomen en bij J. D. Leickering op de Berlikumermarkt te spreken.
3 september	Bij Suringar te Leeuwarden verschenen: B. W. Schultetus Aenee, „De domenijs hifke mar follen to licht achte" in het Hollandsch overgebracht en met een voorrede vermeerderd. 18 Apotheker J. C. H. van Harinxma op de Nieuweburen te Leeuwarden verkoopt liqueur of extrait d’Absinthe als maagsterkend middel.
10 september	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: „Latijnsche spraakkunst voor eerstbeginnenden van Dr. J. G. Ottema aldaar.
26 september	Inwijding van het nieuwe orgel in de kerk te Kollum door Ds. J. P. Riedel in het bijzijn van gouverneur baron van Sytzama, vervaardiger W. van Gruisen te Leeuwarden. Oct. 3 Benoemd tot grietman van West-Stelling werf Jhr. G. W. F. Lijcklama à Nijeholt, procureur te Heerenveen.
2 november	Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden het dichtstuk van W. de Jong Jzn.: „De oude kerk van St. Jacobi-Parochie."
12 november	Ter steendrukkerij van Suringar te Leeuwarden gedrukt het silhouet van Ds. D. Tijssen in leven predikant aldaar.
17 november	De kruittoren op de stadswal te Leeuwarden verkocht in het Sneeker Veerhuis aldaar.

1842

25 maart	De aardebaan tusschen Groningen en Leeuwarden zal worden bestraat. Verschenen: A. van Tonderen, Beschouwing der kadastrale uitkomsten in Friesland.
4 april	Ferdinand J. Bakker Korff, veelbelovend ingenieur, directeur der Friesche stoombootmaatschappij te Leeuwarden, is bij de proefvaart van stoomboot Willem II te Hamburg in de Elbe verdronken.
9 juni	Het proef blad verschijnt van het weekblad de Prov. Fr. Courant, bij L. Schierbeek te Leeuwarden.
3 augustus	Het 50-jarig bestaan van het Nutsdepartement Leeuwarden gevierd in de Westerkerk te Leeuwarden, feestredenaar M. S. de Wal.
11 september	Eerste godsdienstoefening gehouden in de Afgescheiden kerk te Leeuwarden door Ds. van Velzen te Amsterdam.
21 september	Groote ongeregeldheden te Hallum bij de stemming van den predikant door de floreenplichtigen, zoodat de gouverneur, de officier van Justitie, 4 gerechtsdienaars en 25 soldaten uit Leeuwarden er bij te pas komen.
9 november	Nieuw orgel, vervaardigd door v. Dam te Leeuwarden, ingewijd in de Herv. kerk te Franeker. Iz. J. Lion vormt het plan wekelijksche Soirees Littéraires te Leeuwarden te organiseren, daar „zoo ergens hier ter stede de Fransche taal krachtdadig wordt beoefend" (zie program Prov. Fr. Courant, 10 Nov.).

6 december Soirees litteraires ter beoefening van de Fransche taal geopend door Iz. J. Lion bij Swildens in het Friesche koffiehuis te Leeuwarden en wekelijks aldaar te houden des Dinsdagsavonds ten 7 ure.

1843

- 1 januari Koning Willem II benoemt Ds. B. Nieuwold te Leeuwarden tot president van het Prov. kerkbestuur.
- 6 januari Boterprijs te Leeuwarden *f* 39 à *f*41.50.
- 21 januari In de schouwburg te Leeuwarden, onder directie van Rosenveldt, oud lid en eerste komiek van de Koninklijke Schouwburg wordt als no. 10 in het abonnement opgevoerd: het blijspel De huiselijke twist, het tooneelspel Het Strandrecht, en als slot het blijspel met zang, De Dronkaard, aanvang 6 1/2 uur.
- 25 januari Floreenplicitigen opgeroepen om een ontwerp te maken ter verdeling der eigendommen van de pastorie Garijp— Suameer—Eernewoude, ingeval E. een afzonderlijke gemeente wordt. De Franeker hoogleraar J. C. Rovers spreekt op het Nut te Leeuwarden.
- 26 januari Izaak J. Lion te Leeuwarden heeft in het Nederlandsch bewerkt de Algemeene Geschiedenis van het Israëlietische volk door Dr. Jost.
- 27 januari Bij C. H. Wilkeshuis op het Zaailand te Leeuwarden is te zien een groot panorama van den brand te Hamburg.
- 10 februari Verschenen bij P. Burggraaf *f* te Leeuwarden: Beknopt Overzicht van de merkwaardigste gebeurtenissen uit de Alg. Geschiedenis, door P. Burggraaff, hoofdonderwijzer der stadsburgerschool voor meisjes aldaar.
- 13 februari Ten verzoeke van Jhr. Mr. F. J. J. van Eysinga verkocht een huizinge met pakhuis genaamd Eeburgt met graanzolders op de Olde Galileën aan de Dokkumer Ee te Leeuwarden. Verkoop van het Heerenlogement te Franeker.
- 15 februari Overleden op Mariënborg te Leeuwarden Vrouwe Anna Aurelia Maria Vegilin van Claerbergen, oud 70 jaar.
- 21 februari De violist Gulomij uit St. Petersburg en de Nederl. tenorzanger Tuijn geven een concert te Heerenveen. Rosenveldt Sr., de oudste tooneelspeler van Nederland, heeft te Leeuwarden de gastrol in het blijspel Jeremo Pointe of ieder krijgt zijn eigen vloer. De orgelmakers Gebr. G. W. en H. B. Lohman te Groningen en Leiden plaatsen een nieuw orgel in de Herv. Kerk te Balk.
- 28 februari Overleden Freerk Dirks Fontein te Harlingen, oud 65 jaar. Geopend de vaart met de barge van Leeuwarden op Harlingen, overtocht in 3 1/2 uur, in correspondentie met de stoomboot Friso.
- 3 maart Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Verhaal van de verrigtingen der Jezuiten in Friesland door pater Willebrordus van der Heyden, uitgegeven door Dr. H. Amersfoordt en Mr. U. A. Everts, en: Beschouwingen van Joh. den Dooper door Ds. W. J. Tenckinck te Tzum. Verschenen bij D. Meindersma te Dokkum: De Padwijzer, no. 5, Eenige overdenkingen over armoede en arbeid met betrekking tot het algemeen welzijn, in antwoord op een brief over hetzelfde onderwerp van Ds. R. Posthumus te Waaxens, door Worp van Peyma te Ternaard, prijs 10 cent.
- 6 maart Overleden te Leeuwarden vrouwe Petronella Agatha baronesse van Plettenberg, douairière van Gerrit Ferdinand baron van Asbeck, lid der Eerste Kamer.
- 8 maart Ds. L. Muntinghe te Menaldum spreekt op het Nut te Leeuwarden.
- 12 maart Inwijding van het nieuwe orgel in de Herv. kerk te Hemelum, vervaardigd door firma L. v. Dam en zoon te Leeuwarden.
- 27 maart Nadat de Jakobijnerkerk te Leeuwarden een jaarlang voor den dienst onbruikbaar was, is zij hernieuwd weer in gebruik genomen.
- 31 maart Prijs der boter te Leeuwarden *f*32.50 à *f*34.50.
- 1 april Archivaris van Leeuwarden schrijft in de Leeuw. Courant een opstel over Friesche schilders als Camper, Vredeman de Vries, Pieter de Valk, Pieter Feddes, Wijbrand de Geest e.a. J. van Hulst richt een cement- en cichoreifabriek op te Harlingen.
- 6 april Eerste proefnemingen met gaslicht te Leeuwarden voor straatverlichting.
- 8 april Ter sluiting van het tooneelseizoen te Leeuwarden opgevoerd als no. 9 in het abonnement het blijspel De gedenkschriften van den duivel, en tot slot het blijspel met zang Het dorpspleidooi.
- 10 april Gerrit van der Wielen, 32 jaar architect der stad Leeuwarden oud 76 jaar, krijgt eervol ontslag.
- 15 april Prijs der tarwe te Leeuwarden per mud *f*8.75, der tarwe *f* 198 per last. Verkoop in het Compagnons logement te Appelscha van 9 perceelen hoogveen aldaar, zonder ondergrond.

- 30 april Overleden J. des Communes, na 61 jaar als muziekmeester te Leeuwarden werkzaam te zijn geweest. Geboren te Gouda 4 Febr. 1759 wijdde hij zich sedert zijn vroege jeugd, onder leiding zijns vaders aan de toonkunst. In 1782 vestigde hij zich te Leeuwarden, waar hij vele leerlingen kweekte en als orkestmeester bijna alle concerten en muziekverenigingen bestuurde. Als zoodanig heeft de kunstbeoefening te Leeuwarden veel aan hem te danken. Bij de oprichting van de stedel. muziekschool in 1826 werd hij met P. Wedemeijer tot leeraar aangesteld, in welke betrekking hij tot aan zijn dood bleef. Ook als componist gaf hij verschillende proeven van zijn gaven.
- 1 mei De boekdrukkerij van D. Meindersma wordt van Dokkum verplaatst naar Leeuwarden. Men begint de schatten van het goudschip Lutine, dat in 1799 in het IJzergat bij Terschelling zonk, op te brengen, wat tot dusverre vruchteloos was beproefd. Nu echter sloot de firma van Geuns te Haarlem, die beschikte over een verbeterd duikertoestel, een contract met een commissie op het eiland, o.a. uit Rotgans en Eschauzier. Een onderzoek met stekers en tangen bracht aan het licht het binnenbekleedsel eener geschutpoort met daarop vastgegroeide geweerkogels, zoodat er geen twijfel bestond of de ware plek was gevonden.
- 3 mei Verkoop van 30 olieverfschilderijen, munten, gedenkpenningen, muntboeken enz. nagelaten door E. A. Kieser te Leeuwarden.
- 8 mei Overleden te Sneek, Hendricus Amersfoordt, rector der Latijnsche school aldaar, oud bijna 74 jaar, een der oprichters van het Friesch Genootschap. Op de tentoonstelling van kunstnijverheid te Leeuwarden is ingezonden het Tellurium, Lunarium en Planispherium vervaardigd door C. J. v. d. Meulen, uurwerkmaker te Sneek. Aanbesteed het afbreken der oude en het weder opbouwen van een nieuwe kerk en toren te Terband. Grietman en assessoren van Wijmbritseradeel roepen de onderhoudsplichtigen van de Thabortille onder Tirns op ten huize van kasteleinske wed. Pier Westra aldaar.
- 17 mei Boekhandelaar W. Eekhof toont aan het stedelijk bestuur van Leeuwarden een Nederl. vertaling van Raimond Beit, Anleitung zum Leinbau und zur Flachsbereitung.
- 24 mei Overleden te Leeuwarden Vrouwe Hermanna Aleida baronesse du Tour van Bellinchave, geb. Bruce. Aanbesteed het vergrooten van de onderwijzerswoning te Midlum.
- 6 juni Harddraverij op de Klieuw bij Hydaard. Eduard François portretteert in den Prinsentuin te Leeuwarden voor *f* 4 en *f* 7, ook aan huis, heeft tevens eenige daguerotypetoestellen te koop.
- 25 juni Eerste steen gelegd van Sinkel's manufactuurzaak op de Nieuwstad te Leeuwarden.
- 30 juni Bij den boekhandelaar Jacob J. van Gelder te Leeuwarden ziet het licht het tooneelspel De Vrouw door Izaak Lion aldaar. Verschenen bij F. Hessel te Heerenveen: De verplichting van de bewaarders der hypotheeken, pleitrede door Mr. A. F. Jongstra, advocaat aldaar.
- 3 juli Bij de promotie aan het gymnasium te Leeuwarden prijzen uitgereikt o.a. aan C. Bisschop, F. Born en J. H. Gunning.
- 10 juli In den tuin van notaris J. C. Kutsch te Leeuwarden bloeit een schermplant, geslacht Heracleunes, heetend Wagenrad, hoog 3.60 el met een schermbloem van 0.57 el diameter. Het Friesch Genootschap besluit tot het plaatsen van een gedenksteen aan de kerk te Dronrijp ter eere van Eise Eisinga, die daar zonder eenige aanduiding begraven ligt. Verkocht een verzameling muziekstukken, n.l. 240 ouvertures, 150 symphonieën, 50 opera's, cantates enz. nagelaten door J. des Communes te Leeuwarden.
- 11 augustus Harddraverij te Leeuwarden om de gouden zweep, geschonken door koning Willem II.
- 15 augustus Overleden te Leeuwarden Dr. J. Vitringa Coulon.
- 25 augustus Bij D. Meindersma te Leeuwarden gedrukt: De teekenen des tijds, klaaglied door Elegiacus philanthropos, te beschouwen in verband met da Costa's gedicht 25 jaren.
- 22 september Fluit- en orgelconcert in de Galileërkerk te Leeuwarden door den hof organist T. Smit en den kamermuzikus van koning Willem II, Fr. Botgorschek. Verkoop van den schouwburg met 4 daaraan grenzende woonhuizen in het Ruiterskwartier, Haniasteeg en Ypebrouwerssteeg te Leeuwarden.
- 25 september De Jacobijnerkerk te Leeuwarden krijgt verlichting van 90 Engelsche lampen door ronde ballons omgeven, in het middenruim 4 groote kronen van gebronsd ijzer ter vervanging van de ontelbare kaarsen.
- 29 september G. T. N. Suringar te Leeuwarden geeft uit den 2en druk der Leerredenen van Prof. Des Amorie v. d. Hoeven, benevens drie Leerredenen van Prof. v. d. Palm. Uitgegeven bij Jacob J. v. Gelder te Leeuwarden: Algebraïsch chronologisch rekenboek van de geschiedenis des Vaderlands, 2 st. door J. L. Lion, beëdigd translateur, en De geheimen van den echt, naar den 3en druk van Dr. F. W. Wedeler.
- 24 oktober Verschenen te Leeuwarden: Het heil van den Staat de hoogste wet, bijdrage tot een verbeterde staathuishouding in Nederland, door Mr. B. Albarda, lid der Staten-Generaal.
- 6 november De kerkvoogden van IJtens vragen 2 koperen kronen, die van Leeuwarden bieden 2 te koop aan

21 november	J. R. Matthijsen, kunstschilder, vestigt zich te Leeuwarden.
9 december	In de schouwburg te Leeuwarden wordt opgevoerd: Napoleon op St. Helena en het blijspel: Het Oostfriesche dorpspleidooi.
11 december	Verkoop der boekerij met luchtpomp en globe van G. en L. Valk, nagelaten door Ds. J. Cahais te Witmarsum. Het Natuurkundig Genootschap te Leeuwarden ontvangt een deel der instrumenten van het opgeheven Athenaeum te Franeker in bruikleen.
15 december	Verschenen bij Suringar: de Friesche almanak met roode letters voor 1844, berekend op de poolshoogte van Leeuwarden door Elte Martens Beima, conservator aan het Museum van Nat. historie te Leiden.
22 december	Verschenen bij Schierbeek te Leeuwarden: Christus en Christus alleen de spiegel der Christenheid, een prosaisch gedicht door Ds. H. W. Hazelhoff te Rijperkerk.

1844

1 januari	Gespeeld in de schouwburg te Leeuwarden: De onechte zoon, en het blijspel: de wanhoop van Jocrisse. Na het voorstuk draagt de Directeur een nieuwjaarsvers voor.
2 januari	Aanbesteed het aanbrengen van de eerste gasleiding in Leeuwarden.
2 februari	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: het portret van wijlen. Dr. J. Vitringa Coulon, naar de schilderij van v. d. Kooi.
17 februari	Gespeeld in de schouwburg te Leeuwarden: Aballino de groote bandiet, door Zschokke.
20 februari	Overleden te Leeuwarden Jr. Tinco Martinus Lyclama à Nijeholt, lid der Eerste Kamer.
29 februari	Tengevolge van het overlijden van den orgelmaker W. van Cruisen in de Schrans te Leeuwarden vestigt zich aldaar de firma Hardorff en v. d. Meer.
7 maart	Gespeeld in de schouwburg te Leeuwarden: De struikroovers en het blijspel: Het kamertje van het waschmeisje.
3 mei	Koning Willem I heeft aan de Diakonie te Leeuwarden <i>f</i> 4000.— vermaakt.
10 mei	Uit de nalatenschap van Dr. J. Vitringa Coulon te Leeuwarden wordt verkocht een fraaie, uitvoerige teekening van de stadhoudelijke tombes, wapenborden en vaandels, vóór 1796 in het koor der Jacobijnerkerk te Leeuwarden gestaan hebbende.
21 juni	Het gouvernement bepaalt, dat de bibliotheek van het Franeker Athenaeum een plaats zal vinden te Leeuwarden.
4 juli	Opening der eerste tentoonstelling van Friesche volksvlijt te Leeuwarden, waar o.a. zijn ingezonden kunstig bewerkte pendules van T. van der Ploeg te Grouw en van de Gelders te Beetgum.
20 juli	Opstel in Prov. Fr. Courant van v. Halmaël over St. Vitus, de patroon der parochie Oldehove te Leeuwarden (volgens hem de leerling van Willebrord, Vitho =Wytse).
26 juli	Verdiene bij Eekhoff te Leeuwarden: De verbeterde Vlasbouw, uit het Duitsch vertaald door Rienk J. van der Ley, landbouwer te Hallum, die ook een prijsverhandeling schreef over den mesthoop.
9 augustus	J. P. C. Meylink te Leeuwarden vervaardigt daquerré-type's met een verbeterd toestel.
11 november	Mej. C. Kapteyn treedt in functie als institutrice der Fransche kostschool voor jonge juffrouwen te Leeuwarden.
3 december	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: De dwaling van den dag, blijspel van Mr. A. van Halmaël.
12 december	Overleden te Leeuwarden Tjepke Gratama, geb. te Harlingen 9 Dec. 1764, in 1811 op Mammema-State te Jellum, bewaarder der hypotheeken. (Zie levensschets Prov. Fr. Courant, 9 Jan. 1845).
20 december	Verschenen bij Eekhoff te Leeuwarden: Oeuvres philosophiques de François Hemsterhuis, in 3 dln. met biografie en vignetten, door Dr. L. S. P. Meyboom te Stiens.

1845

3 januari	Verschenen bij P. Burggraaf f Jr. te Leeuwarden: Over de noodzakelijkheid en wijze van zedelijke vorming der jeugd, door Pieter Burggraaff, hoofdonderwijzer der stadsburgerschool voor meisjes aldaar. J. D. v. d. Plaats gaf over hem uit het geschrift 50-jarige schooldienst.
9 maart	De Galileërkerk te Leeuwarden wordt na een aanzienlijke restauratie weer in gebruik genomen.
17 april	Inteekening opengesteld op: Geschiedkundige Beschrijving van Leeuwarden, door W. Eekhoff.

4 mei	Men begint ter plaatse van de vroegere kavaleriestal te Leeuwarden bij de vroegere Hoeksterpoort met de uitgraving voor de gazometers van de toekomstige gasfabriek.
9 mei	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: Redevoering over het bezoeken van en de omgang met armen, uitgesproken te Rotterdam door W. H. Suringar.
20 juni	Verschenen bij L. Schierbeek te Leeuwarden: De synode van 1844 ontmoet op het grondgebied der Heilige Schrift bij haar voorloopig vaststellen van een zestal artikelen ter regeling van de betrekking der Hooggeleerden in de godgeleerdheid tot de Herv. kerk, door Ds. H. W. Haselhoff te Rijperkerk c.a.
8 juli	De Leeuwarder Courant bevat een belangrijk bericht over de oudheidkundige opgravingen in de Holle doorn onder Groesbeek, die leidden tot de ontdekking van de bijna volledig Romeinsch hypocaustum of onderaardsche stook- en verwarmingsplaats, wellicht van de badkamer eener uitgestrekte Romeinsche villa, dicht bij de plek waar ten vorigen jare een met Romeinsch cursiefschrift voorziene tegel werd gevonden. Tusschen de legioensteenen, die men vond, waren er enkele van het 30e legioen. Verschenen bij D. Meindersma te Leeuwarden: De algemeene of volksgeest, beschouwd in zijn natuur en werking op het nationaal geluk, vooral met betrekking tot ons vaderland, met een woord aan de Friezen, door Ds. R. Posthumus te Waaksens.
18 juli	Aanbesteed het bouwen van een school met onderwijzerswoning te Hempens en het bepuinen van de Marwerdsterweg onder Wirdum. Verschenen bij D. Meindersma te Leeuwarden: Thijl Uilenspiegel of de vorst Incognito te Vinkeveen, boertig zangspel, door A. J. Bruinsma.
25 juli	Verschenen bij Jacob J. van Gelder te Leeuwarden: I, W. J. Berlijn: Een viertal uitheemsche bloempjes op vaderlandsche bodem overgebracht, II, Dr. H. M. Duparc te Leeuwarden: Voorstelling van eene stoffelijkheid der ziel, benevens een woord over het wederkeerig verbond en verschil tusschen ziel, geest en lichaam.
1 augustus	Bij H. R. Stoett te Leeuwarden te koop het steenhouwwerk van een Italiaanschen gevel, benevens allerlei soort afbraak op den Aarsentuin aldaar.
15 augustus	Dr. H. M. Duparc te Leeuwarden benoemd tot corresponderend lid der hoofdcommissie tot de zaken der Israëlieten. Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: Leeuwarder Polka pour le piano composée par S. Samehtini.
22 augustus	Een arbeider vindt bij het graven van een dam te Schettens een gouden munt van Rudolf van Diepholt (gekozen tot bisschop van Utrecht in 1431) die plaats krijgt in het penningkabinet te Leeuwarden.
2 september	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: Christelijke toespraak ter gelegenheid van het afsterven van eene jeugdige gevangene, door W. H. Suringar.
23 september	Verschenen bij J. J. v. Gelder te Leeuwarden: Mazurka pour le piano, composée par S. Samehtini.
25 september	Opgericht het muziekgezelschap Euphonia te Leeuwarden met 50 leden, directeur P. Wedemeijer.
4 oktober	T. Eernstman, kunstschilder, begint zijn lessen aan de stadsteekenschool te Leeuwarden.
10 oktober	Aanbesteed het opruimen en doorgraven van de Keizersgracht, waardoor het gevangenisterrein te Leeuwarden geheel wordt afgesloten.
12 oktober	Nieuw orgel ingewijd in de R. Kath. kerk te Leeuwarden, makers Hardorff en v. d. Meer, pastoor der kerk was W. van de Loo.
17 oktober	Verschenen bij P. Burggraaf te Leeuwarden: Gezangen voor 4 mannen, in twee zestallen, door W. Leeuwes, en: Introductie en Allegro voor het orgel, door wijlen J. B. Schuil, organist der Herv. Gemeente te Harlingen.
30 oktober	Inwijding van het nieuwe nutsgebouw Harmonie aan de Kleine Ossenmarkt te Harlingen. Op de hoeken van het stadshuisbordes te Leeuwarden worden groote ijzeren kandelabres met gaslantaarns geplaatst. Ook wordt het bouwen van een nieuwe Fransche meisjeskostschool aldaar aanbesteed.
1 november	Verschenen bij Schaafsma te Dokkum: Reize van een Christen naar de zalige eeuwigheid, onder het zinnebeeld van een reize naar de Stille Zuidzee. Aanbesteed het afbreken van de steenen waterpoort voor het Droevendal te Leeuwarden.
20 november	Overleden Pier Zeper, oud-burgemeester van Leeuwarden, oud 84 jaar, gehuwd met F. Hesselink.
3 december	De verlichting met reverbères, ingevoerd te Leeuwarden in 1819, wordt vervangen door gaslantaarns, die voor het eerst branden.
5 december	Verschenen bij D. Meindersma te Leeuwarden: I, Eene kleine wandeling om en door Leeuwarden in Oct. 1845, door Oom Zwerver en deszelfs neef, waarachter: De oordeelvelling of de regten over zich zelve. Een exempel voor zemelknoeiers, II, Frieske Rymkes van Jr. M. de Haan Hetteema, III, Foarjiersblomkes of ytlike minne-rymkes, IV, As jimme it lije meie, blijspul ut it ingels fen Shakespeare, door R. Posthumus. En bij L. Schierbeek te Leeuwarden: I. De dichterlijke boeken des Ouden Verbonds, vertaald en opgehelderd door Ds. H. F. T. Fockens te Twijzel, II, Fabelen, gelijkenissen en raadsels voor de Jeugd, met 8 gekleurde plaatjes.

- 26 december Verschenen bij P. Burggraaff Jr. te Leeuwarden: Jaargang I van het Jaarboekje betreffende het schoolwezen in de provincie Friesland, met portret van Nieuwold.
- 28 december Het muziekgezelschap Euphonia te Leeuwarden benoemt burgemeester van Boelens tot eerlid en geeft hem daarvan kennis bij een serenade met fakkellicht.

1846

- 24 januari Groot spiegelgevecht op alle wapenen der schermkunst met muziek in de Harmonie te Leeuwarden.
- 13 februari Verschenen bij Schierbeek te Leeuwarden: I, Brief van Pater Abraham aan Japik de Vries te Tjalbert over het declamatorium, gehouden 14 Jan. j.l. ter nutsvergadering te Leeuwarden, II, Brief van Pater Abraham aan Japik de Vries te Tjalbert over het Harmoniegezelschap Euphonia te Leeuwarden, beide in boertigen stijl en in den Leeuwarder tongval.
- 20 maart Verschenen bij H. C. Schetsberg te Leeuwarden: Armoede, aanwijzing van middelen om te geraken tot eene algemeene ontginning der woeste gronden in Nederland ter bestrijding der armoede, door Mr. J. van der Veen, secretaris van Idaarderadeel, te Grouw.
- 27 maart Verschenen bij D. Meindersma te Leeuwarden: Antwoord van Japik de Vries te Tjalbert aan Pater Abraham in de Peelsteeg te Leeuwarden op zijnen laatsten brief.
- 6 april Verkoop van het schilderijenkabinet van Jr. V. L. Vegelin van Claerbergen te Leeuwarden. De Hobbema, alsmede de voornaamste stukken uit de verzameling van v. d. Kooi zijn ingehouden.
- 7 april Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: Henri Picard of de Nederlandsche zanger te Parijs, blijspel van Mr. A. van Halmael.
- 10 april Verschenen bij L. Schierbeek te Leeuwarden: Derde en laatste brief van Pater Abraham aan Japik de Vries te Tjalbert over het groote Harmonieconcert te Leeuwarden op 21 Febr. 1.1. door het gezelschap Euphonia.
- 13 april Met vol orkest een solemnele mis van Hauptman onder directie van P. Wedemeijer in de St. Bonifaciuskerk te Leeuwarden ten gehoor gebracht.
- 15 april Verschenen bij M. Smit te Leeuwarden: Opvoeding des menschedoms tot Christus, leesboek, door Dr. L. S. P. Meyboom te Stiens.
- 17 april Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: I. Martini des Amorie van der Hoeven epistola ad virum doctissimum W. H. D. Suringar de Donati comentario in Virgillii Aeneida, II. Q. Horatii Flacci epistola ad Pisonem deposita J. G. Ottema, III. Gedachten over het staatsexamen door Mr. J. C. G. Boot, rector te Leeuwarden.
- 23 april Jhr. P. B. J. Vegelin van Claerbergen geeft aan Leeuwarden ten geschenke het eigen geschilderd portret van den Leeuwarder schilder Dirk Jacobs Ploegsma (overl. 1792), van wien o.a. het Oldburgerweeshuis het portret bezit van Mr. Eelco van Haersma en echtgenoot, door hem op 19-jarigen leeftijd geschilderd.
- 24 april Verschenen bij Eekhoff te Leeuwarden: De algemeene kaarten van Friesland verzameld, beoordeeld en geschiedkundig beschreven door Mr. J. T. Bodel Nijenhuis en W. Eekhoff.
- 14 mei Ingenieur Conrad komt te Leeuwarden om den aanleg van spoorwegen in Friesland voor te bereiden. N. en P. Wedemeijer richten te Leeuwarden een muziekschool op, evenals hun vader en grootvader.
- 15 mei Verschenen bij J. J. v. Gelder te Leeuwarden: Bedenkingen tegen art. 3 des 5en titels van het bij de Tweede Kamer ahangig wetsontwerp betreffende het eerste boek van het strafregt door Dr. H. M. Duparc.
- 26 juni Ruurd Paskiers van Dijk wegens moord te Balk tot den strop veroordeeld. Verschenen: D. J. Baarda, Een kleine wandeling om en door Leeuwarden in Oct. 1845 door Oom Zwerver en deszelfs neef. Tweede kleine wandeling in Aug. 1847 verscheen een jaar later.
- 9 juli De violist Samenthini speelt ten paleize te Leeuwarden voor Koning Willem II een door hem gecomponeerde Elegie, alsmede een fantasie van Allard, waarbij hij wordt geaccompagneerd door den pianist Suringbroek.
- 9-13 juli Koning Willem II bezoekt Leeuwarden, Dokkum en Sneek
- 27 augustus Réunion der Waalsche predikanten te Leeuwarden.
- 11 september Verschenen bij D. Meindersma te Leeuwarden: Hwet habbe da Fryske scriuers ijn acht to nimmen end hwet ken ma for-ol ynnath deistisch libben dwaen om ús tael to biforderjen, troch H. Zylstra.
- 23 oktober Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: De moordenaar R. P. v. Dijk, een nieuw toonbeeld van de liefde van J. Christus, leerrede van Dr. S. K. Thoden van Velzen aldaar. En bij P. Joling te Sneek:

Preek over Rom. 6: 23. naar aanleiding van de terechtstelling van R. P. van Dijk, door Ds. S. F. van Hasselt aldaar.

- 13 november Verschenen bij F. Hessel te Heerenveen: I. De rede, eene geleidsvrouw van den mensch op het pad des levens, door A. W. Jaarsma, II. De verlichting, dichtregelen. En bij D. Meindersma te Leeuwarden: Over de al te groote armoede en verarming in Nederland, door Ds. R. Posthumus.
- 4 december Verschenen bij W. J. Bruining te Franeker: De schoall forsjongery as 't sielweagen by 't examen te N. Toneelspil yn ien uetkomste troch Argus, priis f 0.121/2. En bij M. v. d. Bosch te Leeuwarden: Brokken uwt it Frysce forscaet fen Broer Okeles, priis f0.15.
- 28 december Het aanleggen van een kunstweg van Leeuwarden tot de herberg de Bontekoe, gegund aan T. D. Schaafsma te Harlingen voor f 18.200.
- 29 december Gedeputeerde Staten van Friesland loven drie premies uit van f200, f150 en f100 voor de schoonste driejarige hengsten op de voorjaarskeuring te Leeuwarden.

1847

- 29 januari Verschenen bij Surnigar te Leeuwarden: Het leven en sterven van Ruurd Passchiers van Dijk, teregtgesteld binnen Leeuwarden 16 Oct. 1846, door Dr. S. K. Thoden van Velzen. Tentoonstelling van schilderijen in de groote zaal van het stadhuis te Leeuwarden.
- 23 februari Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: De verplichtingen der diakenen door Dr. J. H. Reddingius te Franeker.
- 4 maart H. M. de Koningin neemt de opdracht aan van een fantaisie voor de viool op een thema uit de opera Anna Bolena, gecomponeerd door S. Samethini te Leeuwarden.
- 16 maart Verschenen bij L. Schierbeek te Leeuwarden: I. Des Christens roemtaal, leerrede van Ds. F. J. Hesse te Tjummarum, II. Mededeelingen uit het gebied van natuur, wetenschap en kunst, door Dr. L. Ali Cohen en Dr. H. M. Duparc, 3e jaargang.
- 21 maart Overleden te Leeuwarden Jr. Mr. Montanus Laurentius Henricus van Albada de Haan Hettema, oud 25 jaar.
- 25 maart Verschenen: Het lager schoolwezen te Leeuwarden aan Groningen en aan de andere groote steden in Nederland ter navolging voorgesteld, door Th. van Swinderen.
- 13 april Overleden te Leeuwarden Pi eter Frank, organist der Jacobijnerkerk, de laatste der vier stadsmuziekmeesters, die een. hoogen leeftijd bereiken. (Wedemeijer, des Communes, Posthumus).
- 18 juni Verschenen bij Meindersma te Leeuwarden: Levensgeschiedenis van Makataimeschakiakiak of Zwarte Havik, opperhoofd der Sac Indianen, uit het Engelsch, door Ds. R. Posthumus. En bij Th. IJpma te Franeker: De stellene kersen, toaneelspil foar jonge ljeafhabbers fen 't Fryske tael à f 0.25.
- 20 juni W. H. Suringar te Leeuwarden houdt als 2de voorzitter van het Nederl. genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen te Amsterdam een redevoering over de Fransche kolonie te Mettray en een van hare stichters, de heer Metz.
- 25 juni Volksoproeren in Bolsward, Dokkum, Workum, Makkum, Franeker. Dragonders uit Leeuwarden herstellen de rust. Leeuwarden houdt dit jaar geen kermis vanwege de ongeregelheden Een volksmenigte te Harlingen wil de uitvoer van aardappelen beletten naar England en bombardeert de stoomboot Magnet met steenen. Tachtig militairen bedwingen het oproer, dat ook overslaat naar Leeuwarden. Allerlei baldadigheden worden daar gepleegd. Men smijt de glazen in bij een handelaar, die uitvoert naar Engeland. De overheid verbiedt elke samscholing van vijf personen. De schutterij is genoodzaakt op de volksmenigte te vuren, die zich niet aan de publicatie stoort, zoodat drie personen gekwetst worden.
- 26 juni De volksmenigte te Leeuwarden bedreigt bakkers en grutters. Er vormt zich een burgerwacht, die mede de rust herstelt.
- 7 juli Onder leiding van Wilco Liewens wordt te Leeuwarden een volkszangschool geopend met 23 jongens en 31 meisjes.
- 18 juli Het muziekgezelschap Euphonia te Leeuwarden ontvangt een banier van Z. M. den Koning.
- 2 augustus Tentoonstelling van schilderijen van levende meesters op de stadswaag te Leeuwarden.
- 15 augustus Inwijding van het nieuwe orgel in de Westerkerk te Leeuwarden.
- 16 augustus Provisioneel ten verkoope gepresenteerd „de onlangs vernieuwde" schouwburg te Leeuwarden.
- 21 september Verschenen bij Oomkens te Groningen: Een schoolkaart van Friesland door H. Pijttersen, onderwijzer te Woudsend. Bij Suringar te Leeuwarden de derde druk van: De hemel op aarde, door Salzmänn.
- 22 oktober Compleet verschenen: Geschiedkundige beschrijving van Leeuwarden door W. Eekhoff, 2 dln.

15 november	Bij C. F. Peters te Leipzig verschijnen twee muziekstukken voor de viool door S.-Samethini te Leeuwarden.
30 november	In de schouwburg te Leeuwarden opgevoerd: Fridolin of de boodschap naar de ijzersmelterij, door Holbein.
1 december	Opgericht de vereeniging van Friesche geneeskundigen, voortgekomen uit een doctorengeselschap te Leeuwarden, waarvan lid waren Duparc, Taapken, Meursinge e.a.
7 december	H. J. Asman opent in de Groote Breedstraat te Dokkum zijn Friesch aardewerkfabriek. Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: Aanschouwelijk onderwijs, handboekje voor bewaar- en lagere scholen, ter vorming van verstand en hart, volgens den geest van Pestalozzi en Nieuwold, met muziekplaatjes en afbeeldingen, door R. G. Rijkens, onderwijzer te Groningen.
18 december	Z. M. de Koning keurt het beroep goed, uitgebracht door de Herv. gemeente te Longerhouw en Schettens op den candidaat J. W. Felix. Verschenen bij D. Meindersma te Leeuwarden: Tweede kleine wandeling om en door Leeuwarden in Aug. 1847 door oom Zwerver en deszelfs neef.

1848

1 januari	Overleden Wijtze de Haan Fzn., kunstschilder te Leeuwarden, leerling van v. d. Kooi en de Boer. Er vormt zich voor Friesland een commissie tot verkrijging van een standbeeld van Laurens Jansz. Coster te Haarlem. Worp van Peijma te Ternaard schrijft in den almanak voor landbouwers en veehouders (1848) een beoordeeling van het werkje over den verbeterden vlasbouw, vertaald door Rienk van der Ley. Hij hoopt dat „verbetering van den vlasbouw de stroom der armoede, welke ten platten lande buiten hare oevers dreigt te breken, voor een langeren tijd mag terughouden"
21 februari	Aanbesteed het bouwen van een cavalleriestal voor 236 paarden te Leeuwarden.
10 maart	De bekende Friesche buikspreker en gelaatsveranderaar Lantinga geeft in de zaal van Van der Wielen te Leeuwarden proeven van zijn vaardigheid in het voorstellen van den ouden jood, den armen man, Theunis de Groningerlander en den dwerg. Verschenen bij Wed. M. v. d. Bosch te Leeuwarden: Stemmen uit mijn studeerkamer door Ds. H. W. Hazelhoff te Rijperkerk c.a. En bij V. Meurssinge te Leeuwarden: Leeuwarden na en voor hare wording als stad en in hare betrekking tot de Leppa, door W. Eekhoff en Jr. M. de Haan Hettema.
17 maart	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: De verstandige rekenmeester of staat van de profijten der revolutie te Parijs. Dit pamflet beleeft in enkele dagen 8 drukken, waarvan een groot deel kosteloos onder minvermogenden worden verspreid. Verschenen bij J. F. Jongs te Franeker: Het leven en de lotgevallen van T. H. Uitterdijk, Chr. afgescheiden predikant, aldaar.
7 april	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: I. De oploop te Amsterdam op Vrijdag 24 Maart. Is Amsterdam niet een kostelijke stad? 3 ct. II. De twee Johns of de ware vriendschap, een verhaal van 2 Engelsche handwerkslieden, 15 ct. II. De handwerksman en de arme in zijn hulpvaardigheid jegens andere behoeftigen, door W. H. Suringar.
14 april	Verschenen bij H. Proost te Leeuwarden: Volkslied Koning Willem II gewijd door D. J. Baarda.
22 mei	Overleden te Leeuwarden de schilder Jacob Bonga, oud 90 jaar en 2 maanden. Verschenen in de Vr. Fries: Eenige mededeelingen omtrent J. Hopperus en de briefwisseling tusschen hem en Viglius, door J. H. Beucker Andreae.
2 juni	Verschenen bij F. Holtkamp te Sneek: I. Verklaring van 't grootsche gebod Gods, behelzende de pligt van alle menschen en wie zijn plicht verzuimt, met vele redenen uit het Nieuwe Testament aangewezen, door Obbe Johannes Smid. leeraar der gemeente te Balk, die Doopsgezinden of Oude Vriezen genoemd worden, 192 pag. II. Verslag aan het kerkelijk publiek van de vergadering van eenige predikanten van verschillende kerkgenootschappen in Friesland, gehouden te Leeuwarden 19 Mei 1848.
13 juni	H. van Marcke op de Langepijp te Leeuwarden beveelt zich aan tot het vervaardigen van daguerréotypen en het schilderen van miniatuurportretten.
18 juli	Verschenen bij F. Hessel te Heerenveen: De regtstreeksche verkiezing ook voor de nationaal vertegenwoordiging verdedigd door Mr. A. F. Jongstra, advocaat te Heerenveen, en bij D. Meindersma te Leeuwarden: De regtstreeksche verkiezing tot de nationale vertegenwoordiging verdedigd tegen Mr. G. W. Vreede, Hoogleeraar te Utrecht, door Mr. J. van der Veen, advocaat te Leeuwarden.
3 september	Goedgekeurd het beroep van D. Chantepie de la Saussaye te Leeuwarden als predikant der Waalsche gemeente te Leiden.
2 november	De vereeniging Bezuiniging door vereenvoudiging te Leeuwarden vergadert ten getale van 160 leden in de zaal van v. d. Wielen te Leeuwarden om een provinciale vereeniging te organiseeren voor het kiezen van volksvertegenwoordigers. Verschenen: E. J. Diest Lorgion, Balthazar Bekker in Franeker.

- 3 november Jr. Mr. J. E. van Panhuys, lid der Tweede Kamer, benoemd tot gouverneur van Friesland. Te 12 ure wordt te Leeuwarden van de raadhuispui de publicatie gedaan van de nieuwe grondwet, nadat de klokken een half uur hadden geluid. Op hetzelfde oogenblik werd in de groote gehoorzaal van het provinciaal Gerechtshof en van de Arrondissementsrechtbank door de griffiers voorlezing gedaan van de twaalf wetten, die de herziening, wijziging en veranderingen van de grondwet bevatten. De nationale vlag wapperde van den toren, 's Avonds bracht het muziekgezelschap Euphonia op de Lange Pijp bij fakkellicht eenige muziekstukken ten gehoore. Verschenen bij D. Meindersma: I. Geestelijke liederen van den zanger Amos, opgedragen aan alle ware burgeren Sions, door W. de Jong Jacobsz, II. Belangrijke brief uit N. Amerika door J. A. v. d. Meer, voormalig logementhouder op de Drie Romers te Roordahuizum.
- 17 november De loge der Vrij metselaars „Friesche Trouw“, houdt de eerste vergadering in het nieuwe lokaal bij de Schouwburg te Leeuwarden, dat door de vereeniging Archimedes als eigenares der gebouwen, daarvoor is ingericht.

1849

- 26 januari Verschenen bij D. Meindersma te Leeuwarden: Roskam voor schurftige boeren, gesprek tusschen een Frieschen boer en een arbeider van het Bildt, voor rekening van den schrijver gedrukt. Verschenen bij F. Holtkamp te Sneek: Kerkelijke redevoering bij de bevestiging van den proponent J. A. Ruijs als herder en leeraar te Balk door Ds. S. J. de Hoest te Nijkerk (Geld.).
- 2 maart Verschenen bij Telenga te Franeker: Dagboek mijner reize naar N. Amerika's Vereenigde Staten in 1847, gevolgd door eenige aantekeningen des lands door S. Osinga, voorheen te St. Anna Parochie, thans te Albang in de staat New-York. Verschenen bij D. Meindersma te Leeuwarden: Het Grietmanschap ontmanteld, een kritische beschouwing en wederlegging van het vlugschriftje: De grietmannen in Friesland, uitgegeven op last van de Bildtsche vereeniging: Hervorming zonder wanorde.
- 6 april Verschenen bij L. Schierbeek te Leeuwarden: Klaagzang, tonen der smart en weemoedige vertroosting, opgedragen aan Z.M. koning Willem III, door D. P. Notten, rijksontvanger te Oosterzee.
- 17 april Verkoop der boekerij van baron v. Sytzama te Leeuwarden.
- 27 april Te huur het buiten Lycklemabosch te Sondel. Te huur voor 7 jaar de zathe Lyts Tamminga op de Peinser terpen, groot 45 bunder. Verschenen bij v. Meursinge te Leeuwarden: De electriciteit door H. W. Doré.
- 4 mei Verschenen bij D. Meindersma te Leeuwarden: Farwol, taroppen oan myn broer in stalke W. van Peyma by syn foartjean mei bern en bernsbern in ore goede kunde nei Amerika fen Ds. R. Posthumus to Waaksens, 10 ct.
- 18 mei Verschenen bij v. Meursinge te Leeuwarden: Fundamenteel stelsel der landbouwkunde door een Friesch landbouwer.
- 13 juni Verkoop te Leeuwarden van 200 schilderijen nagelaten door baron van Sytzama, gouverneur van Friesland.
- 3 juli Verschenen bij Eekhoff te Leeuwarden: Twaalf gezichten op de voornaamste gebouwen en beplantingen der stad Leeuwarden, geteekend door Iz. Reynders met tekst van W. Eekhoff.
- 8 juli Verschenen bij P. Burggraaf Jr. te Leeuwarden het portret van Pieter Burggraaf, h. d. s. der stadsmeisjesburgerschool aldaar.
- 13 juli Verschenen bij v. Meursinge te Leeuwarden: Iets over de veesterfte in Friesland en de daartegen genomen maatregelen vanaf 1713 tot heden, door Mr. C. M. A. Simon van der Aa.
- 28 juli De cholera begint te Leeuwarden en Sneek af te nemen.
- 17 augustus Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: Het leven en de lotgevallen van Jacobus Martinus Bal jee, den Leeuwarder Weeshuis jongen, die Raad van Indië werd.
- 29 augustus Mr. A. van Halmael te Leeuwarden houdt op het Nederl letterkundig congres te Gent een lezing over het nationaal tooneel.
- 7 september Verschenen bij Schierbeek te Leeuwarden: Het sterven is den Christen een gewin, leerrede van Ds. A. Wassenbergh te St. Anna Parochie. Verschenen te Leeuwarden: Davids offer op Moria ter ophouding der plage als een voorbeeld voor ons te dezer dage, leerrede van Ds. J. Roorda te Nes op Ameland, en bij v. Druuten te Sneek: De oorsprong, geschiedenis en aard van het recht van verkiezing van predikanten, dat door floreenplichtigen in Friesland wordt uitgeoefend, door Dr. J. A. Reddingius te Franeker.
- 12 november Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: Verslag der vervolging van D. G. Wijndels, inspecteur der registratie te Heerenveen behelzende zijne regtvaardiging als administreerend kerk- en pastorievoogd van de Herv. gemeente te Aengwirden, door Mr. J. W. Tromp. Aanbesteed het bouwen van een

nieuwe pastorie op de Bergumerheide.,. 18 Jan Tjallings Sieswerda en Baukje Dirks de Meer op Hania-State te Pingjum vieren hun gouden bruiloft.

10 december Verkoop der bibliotheek, platen en schilderijen van Mr. B. A. van Hylckama te Sondel en J. Pol doopsgez.-predikant te Leeuwarden.

1850

20 januari Veertig Pyreneeische bergzangers in nationaal kostuum en met banieren zingen in Frascati bij Van der Wielen te Leeuwarden.

24 januari Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: De togt naar Ameland, een dichterlijk verhaal door Ds. H. van Berkum te Stiens. Verkoop van 550 gerooide boomen (iepen, eiken, esschen, populieren, eschdorens, kastanjes, enz.) 330 jachtpalen en 4 fraaie nieuw vergulde metalen, opgetuigde en met kanonnen uitgeruste schepen, gediend hebbende tot windwijzers, alles van den huize Beslinga-State te Friens. Aanbesteed een belangrijke reparatie aan kerk en pastorie te Oudega (H.O.).

7 februari Te Leeuwarden wordt een ijsclub opgericht.

8 februari Verschenen bij van Meursinge te Leeuwarden: Nederland en de ministers door Mr. B. Albarda.

17 februari In Salon des Variété's ten huize van v. Wilkeshuis te Leeuwarden wordt de 6e of laatste abonnementsvoorstelling gegeven en opgevoerd het blijspel Jocrisse in een nieuwen dienst, gevolgd door een romance te zingen door mej. X, tot slot het bankroet van den schoenlapper, aanvang 7 1/2 uur, entree een heer f0.50, een dame f0.25.

26 februari Aanbesteed het afbreken der oude R. Kath. Dominicus kerk en pastorie te Leeuwarden en het opbouwen eener nieuwe kerk met pastorie. Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: Lief en leed in de evangeliebediening.

31 mei Verschenen bij D. Meindersma te Leeuwarden: De Grondwet van de Vereenigde Staten van N.-Amerika en van de Fransche republiek, vertaald door ds. R. Posthumus te Waaksens.

17 juni De 6e algemeene vergadering der broederschap van notarissen in Nederland te Leeuwarden gehouden.

24 juni Verkoop van het Ritske Boelema Gasthuis op den hoek van de Muntjemuurstraat en de Put te Leeuwarden.

25 juni Verschenen bij O. J. Eekma te Leeuwarden: Trois Romances, dédiées aux demoiselles van Eijsinga par S. Samehtini muziekmeester aldaar.

20 augustus Herv. floreenplichtigen te Harich beraadslagen over den bouw eener pastorie aldaar. De staatkundige vereeniging Vooruitgang te Leeuwarden, die zich met de beginselen der Friesche liberalen verbonden heeft onder de zinspreuk Eendragt maakt macht, vergadert over de candidaatstelling van Tweede Kamerleden..

23 augustus Verschenen bij D. Meindersma te Leeuwarden: Aan de Friezen, een woord van opwekking bij de a.s. verkiezingen. Verkoop van 17 aandeelen in de compagnieschap „De Opsterlandsche en Ooststellingwerfsche vaarten en veenen", opgericht in 1804 als een naamlooze vennootschap, verdeeld in 200 actiën of aandeelen, ten doel hebbende het graven van vaarten tot exploitatie van hoogveen. Door de tollën en grondpachten bedroeg het dividend de laatste jaren per aandeel plm. f 200.

3 september Verschenen bij J. Swarts te Leeuwarden: Trintsje Kommelpot, in nift fen Doaitse mei de Noardsebalke, nije friske sankjes fen T. G. van der Meulen, prijs 20 ct. Verschenen bij v. Druten te Sneek: Onderzoek naar het kenmerkend beginsel der Nederlandsche Doopsgezinden, door D. S. Gorter, Doopsgezind leeraar te Warns en Stavoren.

27 september Te koop de klok uit den toren van Hiaure, wegende 800 halve Ned. ponden, te bevragen bij B. J. Bierschenk op de Nieuweburen te Leeuwarden. Te koop 25.000 schijven Friesche zwavelstokken. Het landhuis Jagtlust bij Heerenveen wordt bewoond door Jr. Onno Reint van Andringa de Kempnaer.

20 oktober De vergrootte Doopsgezinde kerk te Leeuwarden in gebruik genomen met een leerrede van Ds. M. van Geuns over Ezra 6:16. De Luthersche gemeente ontvangt voor het tijdelijk gebruik harer kerk van de Doopsgezinde een zilveren schenkan. Inwijding van het nieuwe kerkgebouw der Herv. gemeente te Molkwerum.

29 oktober Verschenen bij D. Meindersma: Voorlezing gehouden in een vergadering van de Friesche politieke vereeniging Vooruitgang te Leeuwarden, met een voorrede van Mr. J. v. d. Veen. Verschenen: Daniel biddende om Jeruzalem's herstel, leerrede van T A. Uitterdijk, Chr. Afscheiden predikant te Amersfoort, vroeger te Joure en Franeker.

9 december Verkoop van 72 zware lindeboomen op Harsta-State te Hoogebeintum. Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: De uitgave der Beneficialboeken van Friesland, verdedigd tegen de z.g.n. kritiek van Jr.

M. de Haan Hetteema en diens daartoe betrekkelijk adres aan de Staten van dit gewest, door J. van Leeuwen.

31 december Het bestuur der Maatschappij ter bevordering van de schilder- en teekenkunst in Friesland te Leeuwarden, voorz. J. v. Leeuwen, secr. Mr. W. Albarda, doet een oproep om als lid toe te treden.

1851

- 17 januari Verschenen bij J. K. Zeehuizen te Leeuwarden: Dichtregelen ter gelegenheid van de inwijding der Herv. kerk te Bergumerheide door B. van den Berg te Blessum.
- 31 januari Verschenen: bij J. Swarts te Leeuwarden: Een zestal evangelieliederen door Ds. U. W. Thoden van Velzen te Bergumerheide.
- 1 februari Overleden te Leeuwarden Ds. Benjamin Nieuwold, gehuwd met M. J. Lulofs.
- 14 februari Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Een woord aan de Ned. Herv. gemeente te Leeuwarden, bij het overlijden van Ds. Nieuwold.
- 10 maart Jhr. de Haan Hetteema te Leeuwarden geeft aan de provincie Groningen ten geschenke een handschrift, bevattende de levens der 28 eerste abten van het klooster Aduard.
- 11 maart Verkoop der bibliotheek van Mr. A. van Halmaël te Leeuwarden.
- 18 maart Verschenen: Eenvoudig verhaal betreffende den overgang uit de R. Kath. kerk tot de Herv. kerk van Charles Louis Steilaars, fuselier bij het 2e bataillon van het 3e regiment infanterie te Leeuwarden door hem zelve beschreven.
- 1 april Verschenen bij Eekma te Leeuwarden het nieuwe liberale weekblad „de Fries”. Verschenen bij T. G. v. d. Meulen te Bergum: Hulde aan God en Jezus bij de laatste toespraak aan de gemeente Bergum door Ds. Horatius Niebuur Ferf op 31 Dec. 1847. Verschenen bij v. Druten te Sneek: De Labadie en de Labadisten door Ds. H. v. Berkum.
- 12 juni Aanbesteed het afbreken der oude en het weder opbouwen eener nieuwe Herv. kerk te Birdaard. Verschenen te Leeuwarden: Fred. Bastiat, De Wet, uit het Fransch.
- 13 juni Verschenen bij M. Smidt te Leeuwarden: Een woord aan het waarheidlievend publiek betrekkelijk het boekhouderschap der brandwaarborgmaatschappij, kanton Hallum, door J. P. Zeldenthuis en J. de Groot.
- 17-25 juni De prins van Oranje vergezeld van zijn gouverneur Jr. de Casembroot bezoekt Friesland. Te Dokkum wordt hem o.a. getoond een steenen tafel geschilderd met als in fresco ingelegd bloemwerk, met natuurlijke kleuren kunstig gemaakt in 1697 door Hendrik Busch uit Leeuwarden, die met die kunst is heengegaan. In een met 4 paarden bespannen reiskoets reed men naar Holwerd. Vandaar naar Franeker, Bolsward en Workum. Te Workum bezocht men o.a. den hr. A. W. Schoonhoven, vurig Oranjefriend en Réveilman, en vermaakte de prins zich met visschen in een palingschuit van den heer Visser. Te Leeuwarden voeren, tooneelstukken der Amsterdamsche Schouwburg op het blijspel „de Huichelaar”, gevolgd door „Zoe” of de geleende minnaar. Te Beetgum bezichtigt de prins de rijke bloemverzameling op het buiten van baron Schwartzenberg, te Sneek het planetarium van C. J. van der Meulen.
- 3 augustus Een nieuw orgel, vervaardigd door L. v. Dam te Leeuwarden, in de kerk te Tjerkwerd ingewijd.
- 29 augustus De eerste kiesvereeningen van Friesland in het Bildt en te Leeuwarden publiceeren hare kandidaten in de Leeuwarder Courant.
- 1 september Tietjerksteradeel heeft een kiesvereniging te Bergumerdam, Wonseradeel te Arum, elders heeft men een kiezersvergadering onder leiding van een bureau. Leeuwarden heeft drie kiesvereeningen, n.l. I de staatkundige vereeniging „Vooruitgang”, president J. v. d. Veen, II een vereeniging die vergadert bij v. d. Wielen, secretaris A. J. Romein, III de vereeniging „Verdraagzaamheid”.
- 5 september J. Swarts te Leeuwarden geeft uit: „De Christelijke Bode”, verschijnend om de 14 dagen bij afleveringen van I vel, à 5 ct. Verschenen bij E. Ippius Fockens te Franeker: Het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt, dichtstuk van R. v. Hettinga Dzn.
- 19 september Jac. van Loon te Huins, S. R. Kamstra te Oosterlittens, B. J. Kalma te Jellum en A. Terwisga van Scheltinga te Oosterwierum protesteeren in een ingezonden stuk in de Leeuwarder Courant tegen de handelwijze van J. H. J. van Wageningen te Jellum, secretaris van Baarderadeel, die een kandidatenlijst met een geheime missive, opgesteld in overleg met den burgemeester zou hebben rondgezonden met het oog op de gemeenteraadsverkiezing. Dit achten zij machtsmisbruik in een officieele positie. Verschenen bij J. Swarts te Leeuwarden: De duivel is los, door Robert à f0.20.
- 29 september Nadat Mr. Boelens als burgemeester van Leeuwarden is afgetreden, wordt hij opgevolgd door Mr. J. H. Beucker Andreae, lid van den Raad. Het muziekgezelschap „Frascatie” brengt beiden 2 October een serenade.

3 oktober	De nieuwe burgemeester van Leeuwarden, Mr. Beucker Andreae, opent de gemeenteraadszitting met een aanspraak, waarin hij o.a. zegt: „Het geheele gemeentewezen is gewijzigd. Het grond- en hoofdbeginsel, dat overal in de nieuwe wet doorstraalt, bestaat hierin, dat de burgers meerdere invloed op het bestuur hunner huishoudelijke belangen en aangelegenheden bekomen en dat in alles zooveel mogelijk openbaarheid heersene. Er is thans voor ieder gemeentebestuur een nieuwe werkkring geopend."
7 oktober	De provinciale commissie van onderwijs in Friesland houdt haar herfstvergadering te Leeuwarden, den volgenden dag is er gelegenheid tot aangifte voor de examens op het gouvernementshuis.
20 oktober	Groot vocaal- en instrumentaal concert door de zangvereniging „Frisia" te Leeuwarden. Verschenen bij van Druten te Sneek: Minne Jorrits Reis nei it Kollumer oproer, troch Dr. E. Halbertsma.
29 oktober	Schaakwedstrijd van het schaakgenootschap Philidor te Leeuwarden.
30 oktober	Dr. C. M. Franeker! benoemd tot rector van het gymnasium te Leeuwarden.
1 november	Een rijksbrievenbesteller onderhoudt een dagelijksch briefverkeer van Leeuwarden met Weidum, Jorwerd, Baard, Oosterlittens, terwijl de brieven der omliggende dorpen te Weidum en Oosterlittens aan een besteller worden afgegeven, tegen betaling van 21/2 cent voor ieder half uur afstand.
21 november	Uigegeven bij Meindersma te Leeuwarden: Friske sang, sangstikjes for thrye stimmen, <i>f</i> 0.071/2
5 december	Verschenen bij M. de Vries te Leeuwarden: no. I van Protestantsche Stemmen.
30 december	In de schouwburg te Leeuwarden, onder directie v. Rosenveldt, wordt opgevoerd: De lasteraars, daarna: De belachelijke zelfmoord, aanvang 6 uur.

1852

13 januari	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden een bundeltje gedichten van Ds. A. de Jong te Dantumawoude, ten bate van een op te richten school te Broek onder Akkerwoude.
6 februari	Verschenen bij T. G. v. d. Meulen te Bergum: Great bal. Mient mei syn maten in joun nei staed. Hooghaarlemmerdijksch en Frieskeboersch. Verschenen bij D. Meindersma te Leeuwarden: Folksangen fen Yeb Feenstra. Ook: Dr. K. Gützlaff herdacht, door Ds. Voorhoeve te Harlingen.
19 februari	Examenconcert der leerlingen van H. Smeding te Leeuwarden.
2 maart	Verschenen bij v. Meursinge te Leeuwarden het le no. van het Friesch Weekblad.
19-22 april	Koning Willem III bezoekt Harlingen. Leeuwarden, Beetgum en Bergumerheide.
21 april	Verschenen bij Wed. v. d. Bosch te Leeuwarden: De kening to Ljouwert, dichtrygels fen W. de Jong Jacobs, 10 ct.
27 april	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: Het Godsbestuur zichtbaar in het 50-jarig bestaan van het verbeterd onderwijs in de lagere scholen van ons vaderland, feestrede door H. Nieubuur Ferf, schoolopziener van het 4e district. Verschenen bij Schierbeek te Leeuwarden: Feestmarsch uitgevoerd door Euphonia-Crescendo te Leeuwarden bij het Koninklijk bezoek, door S. Samehtini getoonzet voor piano-forte.
21 mei	Verschenen bij E. Hosbach te Leeuwarden: Open brief aan W. van Peyma in N.-Amerika door R. Posthumus over W. Dongeradeels contributie etc.
1 juni	De kiesvereniging „Nederland en Oranje" in het district Leeuwarden, president Solco Tromp te Harlingen, H. v. Reenen te Bolsward, secr., beveelt Mr. Groen van Prinsterer als kandidaat voor de Tweede Kamer aan. De liberale kiesvereniging te Sneek heet: Grondwet en Orde, die te Wijmbritseradeel: Vrijheid en Regt.
4 juni	Prins Hendrik bezoekt Leeuwarden en overhandigt aan J. J. Salverda, majoor der schutterij een vaandel namens den Koning.
6 juni	In een publieke vergadering te Leeuwarden wordt besloten een nieuwe beurs te stichten op den Wirdumerdijk, ter plaatse waar de hr. Simon woont.
8 juni	Ned. Mettray te Gorsel, opgericht door de onvermoeide pogingen van W. H. Suringar te Leeuwarden, herbergt 38 knapen, kort geleden werd het bezocht door den heer Mets, opzichter van Fransch Mettray. Mr. Groen van Prinsterer verkrijgt in het kiesdistrict Dokkum 29 stemmen.
10 juni	Op de tentoonstelling van het landbouwcongres te Leeuwarden worden o.a. prijzen toegekend aan M. Geertsma te Dronrijp voor een verbeterde zodeploeg met lichter, molschop, polderhaak, tuinhark met 2 messen op de uiteinden, vlasroepel enz., aan W. O. Zaagmans en J. L. Radsma te St. Anna Parochie voor een verbeterde Friesche eg, aan B. W. Wassenaar te L. Vrouwen Parochie voor een verbeterde hakselmachine, aan A. J. Brouwer te Sexbierum voor een verbeterde landrol, aan K. H. Fokkema te Herbajum voor een rijenploeg, aan E. P. Rijpma te Nijawier voor een rioolploeg, aan T.

R. Dijkstra te Nijkerk voor een zaaimachine voor de rijenteelt, aan E. J. Riddersma en H. Heemstra te Munnekezijlen voor een schoffelploeg.

- 23 juni Mozart's Don Juan in de schouwburg te Leeuwarden opgevoerd.
- 25 juni De algemeene vergadering der Friesche onderwijzersver-eeniging te Leeuwarden is bezocht door 130 leden. Jr. M. P. B. J. Vegelin van Claerbergen te Joure vereert een doopvont met zilveren deksels aan de Herv. gemeente te Joure.
- 9 september In het nieuwe stadsweeshuis te Leeuwarden wordt het herinneringsfeest gevierd aan M. A. Baljée, die een eeuw geleden geboren was op het Hoekster Achterom, in het weeshuis kwam, opklom tot Raad van W.-Indië en het Weeshuis universeel erfgenaam maakte van zijn vermogen.
- 1 oktober De provinciale bibliotheek in het Paleis van justitie te Leeuwarden voor het publiek opengesteld.
- 5 november Verschenen bij J. Campen te Sneek: Intreerede van Dr. G. J. Vinke aldaar en bij Suringar te Leeuwarden: Over de deelen der rede en de rede-ontleding of logische analyse der taal, tot grondslag voor Wetenschappelijke taaistudie, door T. Roorda.
- 20 november Tamme te Dokkum vraagt concessie tot het in de vaart brengen van een stoomboot tusschen Dokkum en Leeuwarden.
- 8 december Uitgevoerd in de zaal de Nederlanden bij de Koe te Leeuwarden: Het graf van den soldaat, woorden van Mr. Simon v. d. Aa, muziek van S. Samehtini.
- 28 december Verschenen bij E. Hosbach te Leeuwarden: Het beginsel der Groninger school in strijd met de wereld, of welke zijn de beginselen der Groninger school?

1853

- 12 januari L. v. Dam te Leeuwarden levert een nieuw orgel in de Herv. kerk te Grouw.
- 14 april Het adres aan den koning tegen het herstel der bisschoppelijke hierarchie wordt te Leeuwarden door 1000 personen geteekend.
- 15 april De raad van Leeuwarden deliberereert over de stichting van beursgebouw. Verschenen bij D. Meindersma te Leeuwarden: Ontwikkeling van het programma der staatkundige vereeniging Vooruitgang te Leeuwarden.
- 20 april Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: De bekommerde Protestant in zijne vrees voor de Roomsche bisschoppen gerustgesteld, door X, en bij Ippius Fockens te Franeker: Gysbert Japiks Fryske Rymlerije yn de spelling fen J. H. Halbertsma oerbrocht fen Waling Dijkstra.
- 28 april Verschenen bij J. Swarts te Leeuwarden: Wat wacht ons van Rome? Wat hebben wij tegen Rome te doen? Bij Ippius Fockens te Franeker: Twee leerredenen naar aanleiding van de pauselijke allocutie op 7 Maart 1853 door M. A. Jentink, en Opwekkingsrede om als protestant waakzaam en werkzaam te zijn door P. de Grient Dreux, bij R. Schierbeek te Groningen: De eisch der tijden aan den Protestant, leesrede van Ds. P. Boeles Jr. te Pingjum, bij wed. J. v. d. Veer te Leeuwarden: Oranje en Vaderland, dichtstukje bij de gebeurtenissen onzer dagen, zijnde een weergalm van het oude en echte Wilhelmus door Philemon, en bij E. Hosbach te Leeuwarden: De Roomsche kerk in hare uitwerking op den staat, eene tegenstelling van kerk en staat.
- 3 juni Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: Welke houding hebben de protestanten in Nederland aan te nemen bij de wederinvoering. der Roomsche hiërarchie door Ds. H. Schutte te Leeuwarden.
- 17 augustus Resolutie van Gedeput. Staten omtrent de heffing eener belasting op tooneelvoorstellingen te Leeuwarden.
- 7 september Verschenen bij Eekhoff te Leeuwarden: Bijdrage tot de geschiedenis van het dijkregt in Friesland enz., door J. Minnema Buma.
- 15 oktober Aanbesteed het aanleggen van een grintweg Wons—Makkum, Wed. v. d. Veer te Leeuwarden zendt prospectus van zes 4-stemmigie liederen voor zangvereenigingen, door een jeugdig beoefenaar der muziek.
- 17 oktober De herberg de Klanderij te Leeuwarden, wordt door B. en W. voor 7 jaar verhuurd à f 700 per jaar.
- 25 november Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: Een protestantsch woord tot Protestanten, door Dr. L. Proes aldaar, en bij A. Schaafsma te Dokkum: De schipbreuk van het barkschip Williamand Mary, door I. E. Roorda, en: God zorgt voor U (leesboekje voor jonge kinderen) door E. I. Conradi.

1854

- 27 januari Verschenen bij K. de Waard te Leeuwarden: Norderneijer schetsen en fantasieën, door L. E. Halbertsma. Kerkvoogden van Britsum laten den rijweg door het dorp tot puinweg maken. Verschenen

bij K. Kuipers te Leeuwarden: Hendrik Vaes, romantisch gedicht door Dr. W. B. v. Eyk te Hindeloopen, en bij F. Hessel te Heerenveen: Leerrede over Matth. 24:42 bij het overlijden van Ds. Pieter de Goeje aldaar, door Ds. J. Wassenaar te Nijehaske. Aanbesteed het bouwen van een nieuwe pastorie te Huins.

- 1 februari Voltooiing der twee kustlichttorens op Schiermonnikoog. Verschenen te Leeuwarden: H. C. v. Hall, Neêrlands plantenschat.
- 14 februari In de schouwburg (directie Roseveldt) te Leeuwarden opgevoerd het drama „de Jodin" (la Juive) met nieuwe costuums, daarna „Martin en Frontin", aanvang 6 uur.
- 25 februari In den nacht van Zaterdag op Zondag worden uit de Synagoge te Leeuwarden ontvreemd: zes paar zilveren kroonen met zilveren klokjes, ter versiering van de wetsrollen, en een dito schild en schuifje met inscriptie der gevers aan kettinkjes. Later vischte een jongen de vernielde voorwerpen op, in een kussensloop, bij de Bonkevaart.
- 1 maart Te Dantumawoude, Roordahuizum, Idaard, Oudkerk, Bolsward, Jorwerd, Bozum, Mantgum, Leeuwarden en andere plaatsen wordt besloten den geheelen Goeden Vrijdag godsdienstig te vieren, zoodat niet slechts als vroeger des avonds, de bediening van het Avondmaal, maar ook 's morgens de voorbereiding daartoe, benevens de bevestiging der nieuwe leden plaats heeft.
- 11 maart De aanleg van grintwegen in O.Dongeradeel aanbesteed. Verschenen bij J. Bloemsma te Leeuwarden: De heerlijkheid van Christus, door J. Owen, en bij Meindersma aldaar: Voorstel en uitnoodiging tot een vereenigde volksplanting in de Staten van Amerika onder de zinspreuk Eendragt geeft kracht, aan alle belanghebbenden, die zich aldaar al of niet wenschen te vestigen, door W. Kroodsma Bzn.
- 21 maart Inteekening opengesteld op jaargang 2 van het Friesch Weekblad, anti-vrijzinnige courant, verschijnende bij van Meursinge te Leeuwarden.
- 28 maart In de schouwburg te Leeuwarden opgevoerd: De oude korporaal, drama in 4 bedrijven, met een voorspel, getoonzet door S. Samehtini, muziekmeester te Leeuwarden.
- 30 maart In de klokgieterij van L. J. Elzinga en Zoon in de Schrans te Leeuwarden is een torenklokvorm met inscriptie te zien.
- 1 april De Willebrorduskerk op de Korenmarkt te Leeuwarden wordt buiten gebruik gesteld, en pastoor Kirch, die er sedert 1820 dienst deed wordt gepensionneerd. Aanbesteed het bouwen van een nieuwen toren op de kerk te Delfstrahuizen.
- 11 april Verschenen bij M. de Vries te Leeuwarden: De Goede Vrijdag, 10 ct.
- 14 april Uit Ferwerd en Blija vertrekken 18 personen naar Amerika. De plaatselijke afdeeling van de Nederl. Vereeniging tot afschaffing van Sterken Drank te Bolsward telt 36 leden. U. Proost te Leeuwarden debiteert met succes de schoolboekjes van A. Meeter te Arum: 1. Rekenboekje voor eerstbeginnenden, 2. Gemakkelijk leesboekje der aardrijkskunde, 3. Dito van Friesland en van J. v. d. Ley te Menaldum: Vragen en opgaven ter bevordering van nuttige werkzaamheid voor leerlingen der lagere scholen.
- 1 mei De R. Kath. kerk in de Groote Kerkstraat te Leeuwarden, waarvan de heer Loo pastoor is gesupprimeerd, zoodat enkel dienst wordt gehouden in de Bonifaciuskerk op de Vleeschmarkt, en de. Dominicuskerk in de Speelmanstraat.
- 5 mei Verschenen bij Gebr. Borgrink te Leeuwarden: Herder in den lijst van zijn tijd, roman van Prof. Klengke, uit het Duitsch, 3 dln., f 10.50.
- 9 mei Verschenen bij Wed. P. Burgraaf f te Leeuwarden: Geschiedkundige plaatsbeschrijving der stad Leeuwarden, leerboek voor de lagere scholen, door K Moezelaar, onderwijzer aldaar, en bij Ippius Fockens te Franeker: De nagedachtenis van Ds. Lucas Fockens te Sneek, uit nagelaten brieven enz. verlevendigd voor zijn vrienden.
- 18 mei De Provinciale vereeniging ter verbreiding der waarheid (voorzitter J. H. Maatjes) houdt haar jaarvergadering te Leeuwarden verschenen: De nieuwe catalogus der Provinciale bibliotheek van Friesland, dl. II, door J. v. Leeuwen. De 2e jaarvergadering der Ned. Vereeniging tot afschaffing van Sterken Drank heeft plaats in de Wijnberg te Sneek, onder praesidium van Ds. v. Hasselt aldaar, aanwezig zijn 100 personen. Te half één houdt Ds. Cool uit Harlingen een opwekkingsrede in de Doopsgez. kerk, daarna vriendschappelijke maaltijd.
- 21 mei De muzikanten van het regiment Jagers te paard te Leeuwarden geven 's Zondagsavonds van 5—8 uur een concert in de Harmonie aldaar.
- 10 juni De dwerg Jan Hannema, bekend als Tom Pouce Tromp is na een afwezigheid van 5 jaar in Engeland, Frankrijk Duitschland en Italië teruggekeerd naar zijn geboorteplaats Franeker, vanwaar hij dezer dagen vertrekken zal naar Dordrecht, als geëngageerd aan de schouwburg van Schuman en v. Lier. Bij U. Proost te Leeuwarden verschijnt: Prospectus van Bijdrage tot de paedagogiek of ontwikkeling van zielkundige, paedagogische en Christel. grondstellingen door S. Talsma.

16 juni	Mr. Groen van Prinsterer krijgt bij, de Tweede Kamerverkiezing in het district Sneek 34 stemmen, in dat van Leeuwarden 6 stemmen. Aanbesteding van het bouwen eener nieuwe school te Boijl.
28 juni	De opbrengst der belasting op de tooneelvertooningen te Leeuwarden wordt verpacht.
20 juli	Dr. Duparc, vroeger te Leeuwarden, nu te Amsterdam, krijgt een gouden medaille met portret van den Koning van Hannover voor zijn werk over de blindenzorg. De tentoonstelling van Friesche nijverheid te Leeuwarden heeft veel bezoek.
1 oktober	F. H. Diemer, weleer werkzaam bij het onderwijs te Kollum, Heerenveen, Holwerd, en sedert 12 Mei 1818 Hoofd der stadsschool voor behoeftige jongens en meisjes te Leeuwarden, herdenkt zijn 50-jarigen schooldienst en ontvangt bij Koninklijk besluit een zilveren medaille.
13 oktober	Verschenen bij G. v. d. Wiel te Arnhem: Reisherinneringen uit Z.-Duitschland, door Dr. S. K. Thoden van Velsen te Leeuwarden.
20 oktober	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: Het karakter der kanselwelsprekendheid, naar 't Fransch van Mutter, door Dr. W. B. J. van Eyk te Hindeloopen.
1 december	Aanbesteed het bouwen van een nieuw Weeshuis voor 100 kinderen in de Kruisebroederstraat te Sneek. Serenade met fakkellicht ter eere van H. C. Wouda, nieuw benoemd burgemeester van Sneek. De ex-priester P. J. F. de Geest houdt in de zaal de Nederlanden te Leeuwarden een voordracht over het geschil tusschen de Roomsche en Protestantsche leer. Verschenen bij A. Schaafsma te Dokkum: Bunjan's Toekomstige Wereld, visioenen des hemels en der hel, vertaald door S. D. Feenstra en D. G. Kuipers, voor rekening van de vertalers.
12 december	Laatste voorstelling der Hoogduitsche opera te Leeuwarden: Twa teikeningen ut it Fryske volkslibben, fen Eabele Trochnoasker, 25 ct., en bij W. Eekhoff: Almanak voor landbouwers en veehouders, voor 1855.

1855

17 februari	Vijftigjarig bestaan gevierd der synagoge te Leeuwarden.
23 februari	Verschenen bij J. W. Brouwer te Leeuwarden: Vierde rapport betreffende het St. Antony Gasthuis te Leeuwarden in den gemeenteraad.
24 februari	Overleden te Leeuwarden: T. M. W. baron van Asbeck, oud 60 jaar. Hij was in zijn jeugd eerst page van Lodew. Napoleon, toen bij Napoleon zelf. In 1812 deed hij als le luitenant bij het 14de regiment der Fransche kurassiers den tocht mee naar Rusland, waarvan hij al de verschrikkingen verduurde. Later werd hij grietman van Hemelumer Oldephaert en N., in 1850 lid der Prov. Staten van Friesland. Als majoor der Friesche schutterij nam hij deel aan de krijgsbedrijven in België en maakte hij den Tiendaagschen veldtocht mee.
27 maart	Mr. C. S. Sixma baron van Heemstra c.s. te Leeuwarden verkrijgen concessie voor den aanleg en exploitatie van spoorwegen in de N.O. provinciën des rijks van Harlingen—Leeuwarden, Meppel, Zwolle naar Almelo.
28 maart	Stoomvaart Huil—Harlingen heropend, de stoomboot Minister Thorbecke verlaat Harlingen, geladen met vlas, cichorei-wortels, kaas, boter, beenderen. Verschenen het portret van wijlen Ds. H. de Vries te Leeuwarden op steen gebracht door W. Troost, en: Mr. J. H. Beuker Andreae, Brieven op eene reis door Italië.
17 april	Verschenen bij J. Bloemsma te Leeuwarden: Regtmatige en grondige" bezwaren tegen de leer der Groninger school door J. K.
18 april	De aartsbisschop van Utrecht heeft in het dekanaat Leeuwarden de volgende parochiën opgericht: Van den H. Clemens op Ameland, van Michael te Irnsum, van Michael te Warrega, van O. L. Vrouwe Hemelvaart te Wijtgaard, van den H. Werenfridus te Workum, van H. Martinus te Oosterend (Roodhuis), van den H. Wiro te Oosterwierum, van H. Martinus te Dokkum, idem te Makkum, van O. L. Vr. geboorte te Dronrijp, van H. Michael te Harlingen, van den H. Vitus te Sensmeer (Blauwhuis), en van den H. Franciscus te Franeker.
4 mei	Aanbesteed de aanleg van een telegraaflijn Leeuwarden— Groningen.
8 mei	Verschenen bij D. Meindersma te Leeuwarden: De sterke drank als vriend, dichtproeve van een handwerksman, met veel bijval uitgesproken op een afschaffingsvergadering.
25 mei	Verschenen bij H. Bokma te Heeg: Bevestigings- en intree-rede van Ds. H. v. Griethuizen te Hijlaard, en bij Wed. v. d. Bosch te Leeuwarden: Stukken betrekkelijk aan te brengen verbeteringen in de binnenlandsche Waterstaat van Friesland, en bij Gebrs. Borgrink te Leeuwarden: En nije útjefte fen S. J. Hoekstra, min earste reis nei Holland, Utrecht en Gelderland end yette en pear rimstikjes (zie Iduna 1854) f 0.40. — Gebrs. Adema vestigen zich als orgelmakers te Leeuwarden.
14 juni	Benoemd tot conrector aan het gymnasium te Leeuwarden Dr. J. G. Ottema, praeceptor.

9 juli	W. Hardorff te Leeuwarden levert een orgel aan de Afscheiden Kerk te Franeker.
31 juli	Overleden te Leeuwarden, 84 jaar oud, Mr. Daam Fockema, invloedrijk Friesch Kamerlid. Verschenen bij Suringar: Leerredenen ter gedachtenis aan zijn vroeg ontslapen gade, door M. v. Gemis, Doopsgez. pred. te L.
1 augustus	J. D. Ankringa, conrector te Leeuwarden, krijgt eervol ontslag.
10 augustus	Verschenen bij J. J. Hansma te Dokkum: Iets van Jezus, een vervolg op Nieuwolds „Iets van God“, door een Kindervriend. Vernieuwde uitnodiging gedaan door D. Meindersma te Leeuwarden tot intekening op de Friesche vertaling van Shakespeare's „The Tempest“, door Ds. R. Posthumus.
13 oktober	Bidstond voor Israël te Leeuwarden in de zaal van de Koe, waar de toeloop om Ds. J. W. Felix uit Heeg te hooren, zoo groot is, dat velen geen plaats meer kunnen krijgen.
20 oktober	Verschenen het portret van Ds. Matthias van Geuns, doopsgez. predikant te Leeuwarden, op steen gebracht door W. Troost.
20 oktober	De antinevolutionaire Kiesvereniging „Nederland en Oranje“ in het hoofdkiesdistrict Sneek candideert voor de Tweede Kamer Mr. J. J. L. van der Bruggen te Nijmegen. 24 T. R. Dijkstra houdt voor de Krite Leeuwarden van het Frysk Selskip een lezing over Helgoland, ontleend aan Mugges Streifzuge in Sleswich Holstein.
25 november	Inwijding van een nieuw orgel in de Herv. Kerk te Witmarstim, maker L. v. Dam en Zonen te Leeuwarden.

1856

1 januari	J. R. Miedema te Leeuwarden geeft dagelijks uit: Telegrafische berigten, bevattende de beursberigten der effecten, granen, zaden, oliën, wisselkoersen van Londen, Amsterdam, Parijs, Weenen, Groningen en Rotterdam. Verschenen bij v. Druten te Sneek: Iets over de Bolswarder Gasthuisquaestie of Adres aan den Raad in 't geheim gelezen en behandeld ter vergadering van 22 Dec. 1855 met een woord vooraf door J. J. van Noord te Bolsward.
4 januari	A. Clavier houdt te Leeuwarden zijn 3e Soiree littéraire, onderwerp: Beschouwing van de Romantische school, gevormd door Eugène Sue en Alexandre Dumas. De ex-priester P. J. F. de Geest op last van Z. M. als gevaarlijk voor de publieke rust onlangs uitgezet en naar België gegaan, keert terug naar Amsterdam en wordt in hechtenis genomen.
8 januari	Verschenen bij Wed. v. d. Bosch te Leeuwarden: Derde verzameling- van verslagen betreffende gedane proeven van inenting der besmettelijke longziekte op runderen in de provincie Friesland, op last van Gedep. Staten.
29 januari	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: De drie taaifeesten te Jeruzalem, te Rome en te Londen, een evangelische toespraak door H. Driesman, evangelist te Leeuwarden.
8 februari	De maatschappij ter bevordering van schilder- en teeken-kunst in Friesland te Leeuwarden looft een prijs uit van f 100 voor een schilderij, hoog 0.59, breed 0.74 Ned. el, voorstellende een boschrijk landschap in den herfst, gestoffeerd met eenig vee op den voorgrond bij ondergaande zon.
29 februari	Aanbestede het bouwen van een nieuw gemeentehuis op Schiermonnikoog. Verschenen bij Gebr. Borgrink te Leeuwarden: De blijde Paaschmorgen door H. Driesman.
17 april	De leerlingen van P. Wedemeijer te Leeuwarden geven een instrumentaal concert in de zaal van v. d. Wielen.
29 april	De vereeniging ter verbreiding van waarheid heeft in de Bethaniedwardsstraat, bij de Hoogstraat te Leeuwarden een tehuis voor vrouwen opgericht.
2 mei	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: De Stedingers. volkstaferel uit de Middeneeuwen, naar 't Duitsch, van Bernd. van Guseck.
1 juli	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: Bijbel voor het Christel, gezin, door Dr. H. F. T. Fockens te Twijzel.
10 juli	D. W. Hellema bezorgt aan het penningkabinet te Leeuwarden een gouden muntje van Trier, gevonden op Taechum onder Goutum.
28 juli	Dr. A. Capadoze leidt de bidstond voor Israël in de zaal de Koe te Leeuwarden.
31 juli	Dr. Seerp Brouwer, oud-lid der Tweede Kamer, voorzittend meester van de orde der vrijmetselaren in Friesland, te Leeuwarden overleden.
14 augustus	De twaalfde algemeene vergadering te Leeuwarden van het Nederl. Onderwijzersgenootschap wordt geopend met een rede van M. Pruijm, schoolopziener van het 3e district.

- 23 augustus Dr. J. van der Plaats te Leeuwarden overleden, hij legateert *f* 4000 tot oprichting van een monument ter eere van Dr. Simon Stijl, schrijver van het werk: Opkomst en bloei der Nederlanden.
- 26 september Verschenen bij D. Meindersma te Leeuwarden: Eenige mededeelingen betrekkelijk de inenting der heerschende longziekte, door Dr. Willems te Hasselt, en: Verslag uitgebragt door bestuurders van het onderling Waarborggenootschap in Baarderadeel tot schadevergoeding wegens verlies van runderen aan de longziekte en de gevolgen der inenting, ook nog bij dezelfde: Kerk en school in haar verband met de natuur, bestemming en regten der oude costerie- of schoolgoederen in Friesland, door R. Posthumus.
- 10 oktober Verschenen bij D. Meindersma te Leeuwarden: De Kaertlizzer, een story der 19de ieu, fen H. G. v. d. Veen.
- 19 oktober Eerste vergadering met vrouwen van de leden der afdeeling Leeuwarden van de Ned. Vereeniging tot afschaffing van Sterken Drank, onder leiding van W. Hamstra.
- 21-24 oktober Ds. J. de Liefde te Amsterdam spreekt te Leeuwarden in de zaal van de Koe, te Franeker in de Afscheiden Kerk, en te Harlingen in de kerk der Hersteld Luthersche Gemeente. Boven de advertentie in de Leeuw. Courant staat: Evangelische Rede.
- 29 november De oude klok van Winsum tot een nieuwe vergoten door L. J. Elzinga en Zoon, in de Schrans te Leeuwarden. Verschenen: A. Telting, Levensbericht van Mr. Daam Fockema.
- 19 december Verschenen bij U. Proost te Leeuwarden: Blaumandeiskrante fen H. Sijtstra, *f* 0.20, en bij Telenga te Franeker: De silveren rinkelbel, in wonderlike schiednis ut de leste helte fen 'e 18e ieu, fen W. Dijkstra.

1857

- 30 januari Verschenen bij Wed. v. d. Bosch te Leeuwarden: Statistiek van het gebruik van sterken drank in Friesland over 1853, door S. Feddema, ambtenaar ter prov. griffie. Verschenen bij T. Telenga te Franeker: Petear fen Haitskemoai's bern yn de winter fen 1857, mei tapasselike reden fen Haitskemoai, in rim brocht fen Waling Dijkstra.
- 17 februari Overleden Mr. Jan van der Veen te Leeuwarden, lid der Prov. Staten van Friesland, oud-secretaris van Idaarderadeel, buitengewoon lid van Ged. Staten (1850—53), zeer welsprekend, bekende politieke figuur, oud 461/2 jaar, gehuwd met M. E. Lage.
- 3 april Verschenen bij U. Proost te Leeuwarden: De kunst van het eierzoeken, door F. A. Dijkstra te Oldeboorn, gegrond op eigen veeljarige ondervinding.
- 4 april Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: Vader Mattheus, maandblad gewijd aan de bevordering der afschaffing van den sterken drank.
- 13 april In de vergadering van de Vereeniging tot afschaffing van sterken drank bij de Koe op het Zaailand te Leeuwarden spreken voor een talrijk gehoor, waaronder de vrouwen der leden: Dr. D. C. Pleyte, Dr. L. Proes, P. W. v. d. Veen, J. v. d. Veen, Ds. J. Romeny, W. Hamstra (voorzitter) in voordracht en toespraak. J. v. d. Veen draagt een eigen gemaakt gedicht voor: Martha aan den avond voor Pinkster.
- 24 april Verschenen bij W. Beeling te Leeuwarden: Spiksplinternije Festeljouns krante, *f* 0.30.
- 19 mei Verschenen bij A. W. G. van Otterloo te Leeuwarden: Het vrolijk Pinksterfeest, door Driesman, die ook schreef: De blijde Paaschmorgen.
- 16 juni Verschenen bij U Proost te Leeuwarden: Lokwinsk oan alle yet libjende minsken, mar foaral oan miin Friiske Lansljue: dat it mei de 13 Juny sa goed útpakt is, door K. A. Aartsma to Beltsum, 10 ct.
- 5 juli De doopsgezinde kerk te Drachten en Ureterp krijgt een nieuw orgel, maker L. v. Dam te Leeuwarden.
- 25 september Verschenen bij E. Hosbach te Leeuwarden: De Ouicborn, Plat duetske rymkes yn it friesk oerbrocht trog Dr. E. Halbertsma.

1858

- 28 januari Het tooneelgezelschap van J. J. Stoete te Leeuwarden heeft veel toeloop bij de opvoering van Kotsebue's Menschenhaat en berouw, en van het melodrama De armen van Parijs.
- 2 februari De vertaling van het Mattheusevangelie door J. H. Halbertsma, op uitnodiging van prins Louis Lucien Bonaparte is te Londen afgedrukt. Verschenen bij T. Telenga te Franeker: Neêrlands schoolwezen, jaarboekje voor onderwijzers, red. H. Cremer, onderwijzer te Leeuwarden.
- 11 maart Aanbesteed het bouwen van een nieuwe afgescheiden kerk te Leeuwarden.

16 maart	Tot sluiting van het seizoen geeft het tooneelgezelschap Stoete te Leeuwarden: John of de klokluider der St. Pauluskerk, naar 't Fransen van M. J. Bauchardy, gevolgd door de Vorstin en de Kamerjuffer, blijspel met zang, naar het Fransch, door C. J. Roobol.
19 maart	De Leeuwarder kunstschilder J. J. G. van Wicheren geeft aan de Vrijmetselaarsloge „Friesche Trouw” te Leeuwarden een levensgroot portret ten geschenke in olieverf van Prins Fredrik, grootmeester nationaal der orde.
22 maart	Overleden te Grouw Dr. Eeltje Hiddes Halbertsma, oud 60 jaar. Het eeuwfeest gevierd van het diakoniehuis der Herv. gemeente te Leeuwarden. De diaken Mr. Horatius Albarda houdt een historische rede over de stichting, vroeger Hoklingahuis (1554), daarna Schwartzberghuis, in 1693 Friesche landschapsmeent, in 1756 van de Aylva's gekocht met bestemming als armhuis, waartoe 22 Maart 1758 de eerste steen werd gelegd door baron van Hambroick namens prinses Maria Louise. De feestelijkheid eindigde met een diner van 73 couverts in de versierde zaal van v. d. Wielen en de illuminatie van het gebouw.
8 april	In de 89e vergadering van het Friesch Genootschap houdt W. Eekhoff een lezing over het leven en de verdiensten van Caspar de Robles en de lotgevallen der voor hem opgerichte denkzuil. Aan het Genootschap zijn geschonken de onuitgegeven geschriften van het te Leeuwarden bestaande taal-, geschied- en dichtkundig genootschap „Constanten”, n.l. van de beide overgebleven leden J. D. Ankringa en G. Suringar.
5 mei	Overleden te Leeuwarden: Gerrit van der Wielen, geb. 1767 te Tietjerk, autodidact, wist zich op te werken tot den voornaamsten bouwmeester der stad en bouwde als zoodanig de meest aanzienlijke huizen, terwijl hij door voor eigen rekening een concertzaal en aanverwante lokalen te bouwen in een erkende behoefte voorzag. Van 1813—43 was hij stedelijk architect en droeg hij veel bij tot verfraaiing der stad. Hij leidde de afgraving der wallen, den bouw der kazerne, de aanleg der begraafplaats.
6 mei	In den bidstond voor Israël, 's avonds 6 uur in het lokaal der vereeniging tot Heil des Volks op de Vijverbuurt te Leeuwarden gaat Ds. H. W. W. Witteveen te Ermelo voor.
14 mei	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: Van Donk, bijdrage, uitgesproken in een vergadering van de afdeling Leeuwarden, der Ned. Ver. tot Afschaffing van den Sterken Drank, door H. J. Busé, sergeant-majoor bij het 7e regiment infanterie. De nieuwe kerk der Afscheiden gemeente tegenover de gasfabriek te Leeuwarden, waarvan de eerste steen is gelegd door Ds. J. Beijer, is in aanbouw.
2 juli	Verschenen bij U. Proost te Leeuwarden: Handleiding bij het onderwijs in de vormleer op de lagere scholen, door J. H. Stratemeijer, H. d. S. te Bolsward.
3 augustus	Vergadering te Leeuwarden ter bevordering van de afschaffing der slavernij, sprekers: Wolbers uit Utrecht, die Engeland tot voorbeeld stelde, Chamerorzow, die in het Fransch improviseerde en door Moquette werd vertaald. Ds. Voorhoeve uit Harlingen sloot de vergadering. Verschenen: J. A. Bakker, Verhandeling over de Duitsche wijsbegeerte sedert de laatste 50 jaar.
5 september	De kunstschilder Troost exposeert op een der bovenzalen van het gemeentehuis te Leeuwarden o.a. 8 gezichten op Leeuwarden en omstreken.
20 september	Oproep van leerlingen in handteekenen op de stadsteekenschool te Leeuwarden, aangifte bij P. Ernstman in de Breedstraat te Leeuwarden.
9 oktober	Dr. L. Proes, predikant te Leeuwarden houdt bij het graf van den Leeuwarder toondichter R. R. E. Frank, overleden op 29-jarigen leeftijd, een rede. W. Troost brengt zijn portret op steen.
23 oktober	De Rederijkerskamer van Halmael te Leeuwarden houdt een Vondelavond. De voorzitter houdt een lezing over de beteekenis van de dichter, waarna eenige leden verschillende fragmenten uit zijn werken voordragen. Ook „Simon Stijl” te Harlingen eert den dichter, door voor te dragen het 2e tooneel van „Jozef” en uit te voeren „Vondel gekroond”, lyrisch dramatisch gedicht van Hofdijk, getoonzet door Richard Hol, met behulp van een zangkoor en de muziekvereniging „Ons Genoegen”.
26 oktober	Er worden pogingen gedaan te Leeuwarden tot wederoprichting van het vroeger bestaande genootschap tot onderlinge beoefening der rechtswetenschap onder de zinspreuk „Door studie kennis”, door de bemoeiing van M. IJpeij, kand. notaris en H. Schaafsma, surnumerair bij de registratie. Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: Juiste inhoudsbepaling van ladingen turf enz. door middel der wiskundige waterverplaatsing door H. Eisma, scheepsmeter te Dokkum.
22 november	Het reciteercollege v. Halmaël te Leeuwarden voert in de groote schouwburgzaal te Leeuwarden op: Graaf Struensee van H. J. Schimmel en de Rederijk-minnaar door Arnold.
23 november	Verkoop van het kerkgebouw der Chr. Afsch. Geref. gemeente te Leeuwarden.
3 december	Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: De Jonkerboer of Krysttiid en Sint Steffen yn Aid Fryslân, lêste skrift fen Dr. E. Halbertsma, nei syn dead mei ien oersicht fen syn libben uutjuwn trog ien syn fruenen.

14 december Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: 13e jaargang van den almanak voor landbouwers en veehouders met bijdragen van bekende landhuishoudkundigen, 30 ct. En: W. Eekhoff, Het algemeen belang v. d. Fr. spoorweg.

1859

- 8 januari Dertig typografen te Leeuwarden richten op het Jaarlijksche koperfeest de vereeniging „Vriendentrouw” op, pres. A. J. Hogerhuis, J. Braam, secr.
- 22 februari Het reciteercollege Willem v. Haren te Leeuwarden houdt een buitengewone vergadering met gasten. Op het programma staan: De Blinde (J. v. Beers), Francesca di Rimini (Schimmel), Eduard III voor Calais (de Buil), de Bastaard (Arnold), Paulus (Schimmel), de Kist (v. Zeggelen).
- 23 februari Gewoon jaarlijksch concert door H. Smeding in de zaal van v. d. Wielen te Leeuwarden.
- 1 maart In de schouwburg te Leeuwarden (directie Stoete c.s.) opgevoerd: Het beleg der stad Groningen (1672) door A. Hartink, het 3e bedrijf opnieuw meer tooneelmatig bewerkt door L. Beering, voorzien met alle daarin voorkomende expresselijk daartoe vervaardigde decoratiën, o.a. voorstellende het gezicht op de stad Groningen, het oude Raadhuis enz. Het Rijk staat kosteloos aan de gemeente Franeker af het planetarium van E. Eisinga met het huis, onder voorwaarde dat vanwege de gemeente voor het onderhoud van het huis en het gangbaar houden van het kunstwerk zal worden zorggedragen.
- 4 maart Verschenen bij L. Dijkstra te Leeuwarden: Reiske nei 't Ameland, troch A. J. Roorda. Verkoop van terpaarde te Warga.
- 20 maart Bij de Staten Generaal is ingekomen een geschrift van W. H. Suringar: Een stem uit Nederland over de cellulaire gevangenis te Bruchsal en de strafwetgeving in Baden en elders, in verband met het gevangeniswezen en de strafwetgeving in Nederland. Door eenige beoefenaars der welsprekendheid is een liefhebberij-voorstelling gegeven in de schouwburg te Leeuwarden, n.l. van de Neven (blijspel) met nastukje Rosalie.
- 19 april De kiesvereeniging Vaderland en Oranje te Leeuwarden heeft zich op vasten voet geregeld en stelt zich ten doel „om in overeenstemming met het stelsel van vrije verkiezingen en met het oog op de waarachtige belangen van het vaderland, de provincie en de gemeente, de keuze van brave, kundige en zelfstandige leden voor de Tweede Kamer, Prov. Staten en den Raad te bevorderen”.
- 29 april Verschenen bij L. Dijkstra te Leeuwarden: Uitwerping van een duivel in den naam van den Heere Jezus Christus te Wirdum in 1858, een waarachtig verhaal, door K. Holleman, 2e dr.
- 6 mei Verschenen bij U. Proost te Leeuwarden: De duivel uitgeworpen, door den hr. K. Holleman, zich noemende leeraar der Vrije Evangelische gemeente te Leeuwarden, bestreden door een vriend der Waarheid.
- 17 mei Verschenen bij L. Dijkstra te Leeuwarden: Hoe men zich een vriend der waarheid kan noemen en een verbreider der leugen kan zijn, een woord aan den schrijver der brochure: De duivel enz., (zie 6 Mei), door J. Witmond, 10 ct.
- 20 mei Verschenen bij U. Proost te Leeuwarden: Weder woord en laatste woord aan den hr. Witmond Czn., door een vriend der waarheid, voorafgegaan door een mededeeling van Ds. G. T. Harders te Wirdum, betreffende de veranderde denk- en leefwijze van Sietske Annes Albertsma, uit echte bescheiden in hare beginselen en ontwikkelingsgang voorgesteld.
- 27 mei Verschenen bij U. Proost te Leeuwarden: De biddeltekken, rimkes byienbrocht troch 't Selskip Riucht en Sliucht to Ferwerd, 30 ct., en Lis mei de bôllekoer en Tis mei de marse, twa wrâldkindige minsken, 30 ct.
- 12 juni Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: Rein en Beitske fen de Wielswal mei har beide bern op de Bergumer tentoonstelling den 9 Juni 1859.
- 24 juni De Friesche onderwijzersvereeniging, zijnde de gewestelijke vereeniging van het Nederl. Onderwijzersgenootschap houdt haar 29e algemeene vergadering te Leeuwarden, in tegenwoordigheid van den inspecteur van het lager onderwijs, de schoolopzieners van het 1e en 4e district en 120 leden. De gewone rede wordt gehouden door W. Schaaf te Delfstrahuizen over: de liefde blijft, voor en na wordt gezongen, verder algemeene bespreking van het opgegeven punt: De beste klassificatie in de lagere scholen.
- 5 juli Verschenen bij L. Dijkstra te Leeuwarden: Nieuwe kermisgids voor de Leeuwarder jongelingschap. Openbare bijeenkomst der Ned. Vereen, tot afsch. v. Sterken Drank in de Doopsgez. kerk te Leeuwarden, waarbij „in den trant der N. Amerik. en Engelsche meetings” het woord wordt gevoerd door Mr. A. de Vries uit Amsterdam (president), A. Meeter, directeur van het huis van verbetering en opvoeding voor jongens te Alkmaar, K. T. baron van Lijnden, kamerheer der Koningin, en Herman de Ridder, Remonstr. pred., in tegenwoordigheid van den commissaris der Koningin, deputaties uit rechterl. colleges en militaire macht. Daarna soiree musicale met illuminatie en vuurwerk door de schutterijmuziek in den Stadstuin, waar het hoofdbestuur en de afgevaardigden worden toegesproken door den burgemeester.

22 juli	Terwijl de stadsschouwburg te Leeuwarden maandenlang was gesloten, had men tijdens de kermis gelegenheid tooneelvoorstellingen van vreemde tooneelgezelschappen bij te wonen. De schouwburg Breede en Valois geeft: „Maria, Koningin van Zweden”, en „de Lady van Worsley Hall”, de salon des Variété's van Boas en Judels geeft: Martin de kruier, Blanco en Blanchetto en de beurspeculant, het Grand Theatre des Variété's (van Lier) geeft: Een vrouwelijke Monte Christo en het kanaal St. Martin.
29 juli	Verschenen bij L. Dijkstra te Leeuwarden: Liegt niet tegen de waarheid, een woord van beschuldiging, teregtwijzing en vermaning aan een vriend der waarheid te Leeuwarden en aan Ds. G. T. Harders te Wirdum, door J. Witmond Czn.
19 augustus	Helmduikers visschen uit het wrak van het goudschip Lutine bij Terschelling 420 Spaansche matten op, een gouden dubloen en een gouden staaf, wegende 10 pond. Aanbesteding der telegraaflijn Leeuwarden—Dokkum.
9 september	Verschenen bij U Proost te Leeuwarden: Mâl út, mâl thûs, kluchtspil in twa gedaenten, dat mei weinich omslach útfierd wurde ken en grappig is om to lézen, f 0.40. En: Wederzien en herkenning in de eeuwigheid, een Evangelisch woord van troost en bemoediging, vooral bij het verlies van geliefde kinderen.
23-28 september	Dr. E. F. van Dissel houdt vanwege het Nut te Leeuwarden, Drachten enz., populaire voorlezingen over electriciteit etc.
7 oktober	Verschenen bij L. Schierbeek te Leeuwarden: Bijdrage tot de beschouwing van onderhoudplichtigheid betrekkelijk uitdieping en slatting van openbare vaarwaters in Friesland, inzonderheid met betrekking tot de trekvaart Leeuwarden— Harlingen, door Jhr. Mr. S. H. W. A. van Beijma thoe Kingma.
2 december	Verschenen bij U. Proost te Leeuwarden: Oars is 't nou! troch H. G. v. d. Veen, scoallemaster, foarlaeser, orgelist, kloklieder, bibelwarrer, haechsnoeijer, tsjerkhofskoffeler, strijtwoeder insft. to Driesum, in foarsjonger to Walterswald, 15 ct. J. P. Jansen, onderwijzer in de 2e Stadstusschenschool te Harlingen, geeft met zijn leerlingen het gewone jaarl. concert.
6 december	De voormalige hoofd- en andere officieren der 5 bataillons Friesche schutterij, die 1830—34 in het leger hebben gediend, houden een diner te Leeuwarden op den geboortedag van wijlen Koning Willem II.
18 december	Inwijding van het nieuwe orgel in de Herv. kerk te Oldeboorn, vervaardigd door Gebr. v. Dam te Leeuwarden.

1860

21 januari	Overleden te Leeuwarden: Jan Dirks Ankringa, rustend conrector van het gymnasium aldaar, Friesch schrijver.
6 februari	De rederijderskamer Simon Stijl te Harlingen voert op Jean Woutersz van Schimmel en wel gekostumeerd, voorts De liefde op de proef door een neefje van Jan de Rijmer. Deze uitvoering wordt bijgewoond door leden van O.Z. van Haren te Workum, W. v. Haren te Leeuwarden, Vondel te Heerenveen, Tollens te Amsterdam.
13 februari	Veiling der steenhouwerij-cementfabriek van wijlen A. Singels aan de Olde Galileën tot de Dokkumer Ee te Leeuwarden.
9 maart	Verschenen bij U. Proost te Leeuwarden: De Gemoedsbeweging van den Heer in hare zijnen dienaar heiligende kracht ter gedachtenis aan 25-jarige evangeliebediening door Dr. S. K. Thoden van Velzen te Leeuwarden.
16 maart	Uit de hand te huur Unia-State te Wirdum, groot 901/2 pondematen greide. in huur bij M. S. Koldijk. Verschenen bij A. Plantinus te Drachten: Charles Haddon Spurgeon, vrij naar het Duitsch, door B. B. v. d. Veen te Eernewoude. Terpaarde te koop aan trekvaart Leeuwarden— Harlingen, bij Jans Kas, kastelein te Kingmatille.
3 april	Verschenen bij v. Meursinge te Leeuwarden: Conclusie van den procureur-generaal bij het prov. gerechtshof van Friesland d.d. 7 Sept. 1859 en Arrest van dat gerechtshof van 1 Febr. 1860 in de zaak van het St. Anthonygasthuis, en: Der Christenen hoop in Jezus opstanding gegrond, de waardige stof der lofverheffing Gods, door Ds. W. Hoevers te Leeuwarden.
19 april	De 300-jarige sterfdag van Melanchton herdacht in de groote zaal van v.d. Wielen te Leeuwarden, sprekers: Dr. S. K. Thoden v. Velzen en Ds. J. Romeny.
8 mei	Verschenen bij U. Proost te Leeuwarden: Friesland, leesboek voor de lagere scholen, door J. F. Jansen te Harlingen, en: Een Teregtstelling, door Theodoor, dichtstuk voor rederijders. Boelgoed op Goslinga-State te Hallum, sterfhuis van Martin.
29 mei	Leeuwarden protesteert tegen het plan om den spoorweg over Sneek te leggen. Aanbesteed de bouw eener Herv. pastorie te Surhuizum.

- 7 september Verschenen bij U. Proost te Leeuwarden: Fen 1856 oan 1859 of in great trye jier, ho is 't moglik? in bjuster moai storisk teltsje for min lansliu. En: Nei Amerika, in wonderlike reis fen Heabeltsje Nierrebout.
- 5 oktober Verschenen bij W. Offerhaus te Leeuwarden: Het gewijde lot, intreerede te Oosterend (12 Aug. 1860) van Ds. W. A. Becking en Afscheidsrede van denzelfden te Genemuiden.
- 26 oktober Verkoop van de zathe Schroorsma-State te Wester Nijkerk, groot 34 bunder, staande op *f* 58.000, verder de zathe Westerhuis onder Marrum, doende in huur *f* 2200 per jaar, groot 48 bunder, staande op *f* 51.112, en het voormalige buitengoed Jepma-State te Wester Nijkerk, groot 7 bunders, staande op *f* 10.220. Dr. Gerth van Wijk te Leeuwarden stelt zich voor bij genoegzame deelname winterlezingen te houden over literatuur. Eenige liberale kiezers in het district Leeuwarden candideeren Multatuli als lid der Tweede Kamer. Zij geven in bedenking om in plaats van een eenvoudig landbouwer als de heer Tacoma te Witmarsum, wethouder van Wonseradeel, en lid der Prov. Staten, die werd aanbevolen door de staatkundige vereeniging van stelselmatig liberalen „Hervormend zonder Wanorde" op het Bildt en „Vooruitgang" te Leeuwarden, (en Mr. Dirks, die reeds zat van 1849 af en door en door ministerieel was en niet stemde tegen het voorstel tot bekrachtiging van de concessiën Sloet-Reuchlin, volgens welke men per spoor van Harlingen en Leeuwarden over Groningen en Assen had moeten reizen om te Zwolle te komen), liever een ander meer bekwamen en kordaten Fries ter Tweede Kamer af te vaardigen en wel de heer E. Douwes Dekker te Amsterdam, die als schrijver van het beroemde boek Max Havelaar en Indrukken van den Dag, liberale denkbeelden is toegedaan, en, als op verzoek eervol ontslagen adisistent-resident van Lebak, in de Staten-Generaal veel nut zal kunnen doen en Friesland tot eer verstrekken." Multatuli was door deze candideering gevleid en legde in de Leeuw. Courant van 30 Oct. de volgende verklaring af: „Het was mij eene aangename verrassing uit het Handelsblad van heden en daarna uit de Leeuw. Courant te ontwaren, dat eenige stemgeregtigden in het hoofdkiesdistrict mij aanbevalen voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Ik zelf had mij ditmaal niet aangeboden. Ik vond er n.l. iets indelikaats in mij aan te bieden tot het vervullen eener vakature, die haar bestaan alleen te danken heeft aan de onnauwkeurige invulling van een stembillet. Daar nu evenwel, geheel buiten mijne bemoeienis, anderen mij de eer waardig keuren eene plaats in de Tweede Kamer in te nemen, acht ik mij verplicht, ter voorkoming van misverstand, mee te deelen, dat ik niet, zooals de mij toegedane kiezers schijnen te meenen, een Fries, maar te Amsterdam geboren ben. Mijne moeder echter was eene Friezin, en ik meen dat ook mijne voorouders van vaderszijde Friezen waren. Doch al waar ik een Fries van geboorte, ik zal, wanneer ik bij deze of bij eene volgende gelegenheid gekozen word, voor mijn deel de belangen voorstaan van het Nederlandsche Volk en trachten bewaard te blijven voor dien „esprit de clocher" die de krachten der natie verbrokkelt en den roemrijken pijlbundel onzer vaders ontsnoert. Ik verklaar ronduit dat ik den hr. Duymaer van Twist heb toegejuicht, toen hij als afgevaardigde van Amsterdam den moed had, in de beruchte spoorwegkwesitie te stemmen tegen het waar of vermeend belang van de hoofdstad, — in de vooronderstelling altijd dat hij meende dit te moeten doen in het algemeen belang — en tevens dat ik nooit mijn votum geven zoude aan eene. wet ter bescherming der jeneverstokerijen, al ware ik met algemeene stemmen gekozen door het district Schiedam. Mr. Dirks werd gekozen met 839 stemmen, Tacoma verkreeg 786, E. Douwes Dekker 10 stemmen.
- 3 december U. Proost te Leeuwarden wordt door aankoop eigenaar van „De Zwarte Spegel", door Auke Boonemmer, *f* 0.10.
- 9 december Het declamatorisch Collegie v. Halmaël te Leeuwarden voert in de schouwburg op: De profecij der Starren van Hofdijk, Francesca di Rimini van Schimmel, de Nachtwacht van Körner.
- 10 december Fryske Winter jounenocht f en W. Dijkstra en v. d. Meulen in de zaal van v. d. Wielen te Leeuwarden. De Leeuwarder Courant zegt er het volgende van: „Dat het lokaal niet beter bezet was, meenen wij te moeten toeschrijven aan den vrij hoogen entreprijs. De Commissaris des Konings was tegenwoordig. In den smaak viel vooral: Oerlûd thinken fen in boeretjinstfaem. Ook de uitvoering van: De dichter, dy um in rymwird siket en yet folie oare saken mear, was niet zonder verdienste. Wij willen aan Harmonij een hernieuwde opvoering ontraden, als minder getuigende van eene goeden smaak."
- 26 december A. F. Jansen uit Harlingen houdt een rede te Leeuwarden voor de afd. Leeuwarden der Ned. Vereen, tot afschaffing v. St. Drank in de zaal van v. d. Wielen, aanwezig 200 leden en belangstellenden, waarna 3 bestuursleden korte bijdragen geven.

1861

- 2 januari De vereeniging „Nijverheid" te Leeuwarden, onder praesidium van Mr. E. Altena, houdt eene derde wintervergadering, waar de secretaris D. B. Camstra een rede houdt over het gaslicht, met proeven. Daarna bezichtigt men een fraaie pendule, waarvan de kast is vervaardigd door den Leeuwarder spiegelmaker van Otten, naar een model in stijl Louis XV. De vereeniging Vriendenkring te Beetsterzwaag geeft een weldadigheidsvoorstelling.
- 29 januari De rederijkerskamer van Halmaël te Leeuwarden, president J. Troelstra, geeft een weldadigheidsvoorstelling van de Profecy der Starren (Hofdijk), Het graf onder den meidoorn (Hofdijk), De nachtwacht (Körner).
- 8 februari Te Dokkum gevraagd een hulponderwijzer, salaris *f* 275. Verschenen bij J. Swarts te Leeuwarden: De watersnood, dichtregelen ten voordeele van de noodlijdenden, door U. W. Thoden van Velzen.

12 februari	Beroepen bij de Geref. gemeente te Reddersburg in Oranje Vrijstaat Ds. J. Beijer, predikant bij de Chr. Geref. gemeente te Leeuwarden.
15-22 maart	Tentoongesteld op het Stadhuis te Leeuwarden een kerkschilderij van den Leeuwarder schilder Hoven.
19 maart	Bij U. Proost te Leeuwarden te bekomen: Het Garibaldispel, een nieuw gezelschapsspel à 71/2 cent. Aanbesteed het afbreken van een gedeelte van het voormalige kerkgebouw der Dominicusparochie te Leeuwarden en het bouwen van een sacristy met kamers voor de kapelaans, benevens drie particuliere woningen. Verschenen: Oan de Friezen yn foarmoanne fen 1861 by 't fornimmen fen de oerstreaming oan Maes en Wael, ien foardracht fen H. G. v. d. Veen, by de iepenlieke gearkomste fen 't Selscip Gysbert Japiks to Damwalde, 15 ct.
29 maart	Verschenen bij U. Proost te Leeuwarden: De kunst van het eierzoeken, 3e druk. Aanbesteding van het aanleggen van een grintweg Rauwerd—Poppingawier—Terzool—Sijbrandaburen — Gauw — Goëngamieden — Offingawier — Groendijk—Sneek. Verschenen bij W. Offerhaus te Leeuwarden: Het standpunt der Vrije Evangelische gemeente te Leeuwarden voor de geloovigen in Nederland gehandhaafd, en bij Wed. Burgraaf f aldaar: Hulde aan onzen ge-eerbiedigden koning, door S. Talsma.
19 april	De maatschappij van schilderkunst te Leeuwarden looft een prijs uit van f 100 voor het beste schilderij, voorstellende een bloemstuk met vruchten.
26 april	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden een silhouet van wijlen IJmte Petrus Greydanus, muziekmeester te Leeuwarden, organist der Doopsgezinde gemeente, leerling van Frank en Kufferath, dien hij naar Gent was gevolgd.
1 mei	Verschenen: Beknopte Geschiedenis van het voormalige St. Annaleen in de kerk van Oldehove te Leeuwarden, door W. Eekhoff.
12 mei	Ds. J. Beijer, sedert 1852 predikant bij de Geref. gemeente te Leeuwarden neemt afscheid om te vertrekken naar Reddersburg in Z.-Afrika. Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: een lithografisch portret op steen gebracht door W. Troost, van IJ. P. Greydanus, muziekmeester te Leeuwarden.
17 mei	Stereoskoopplaatjes ontvangen bij C. Noë te Leeuwarden.
5 augustus	De Friesche Mormonenzending Anne van der Woude van Franeker komt uit Utah te Rotterdam aan, reist naar Amsterdam en treedt daar met zijn metgezel Paul A. Schettler op tegen allerlei persberichten. 29 Aug. is hij te Leeuwarden en daarna té Dokkum, 1 Oct. maakt hij zijn eerste bekeerlingen uit Broek bij Akkerwoude. In Mei 1862 wordt te Amsterdam een vertakking met 14 leden opgericht.
9 augustus	Verschenen bij U. Proost te Leeuwarden: De heerschende keelziekte in Friesland, van Juni 1859 tot Aug. 1861, naar officieele bescheiden, door N. Lobry de Bruyn, stadsgeneesheer te Leeuwarden.
2 september	De voorbereidende werkzaamheden tot den aanleg der spoorlijn Harlingen—Leeuwarden zijn reeds zoo gevorderd, dat een begin wordt gemaakt met de onderhandelingen over de onteigening der gronden. De medewerking is groot. Slechts op enkele uitzondering na verklaren alle grondeigenaars zich bereid tot een minnelijken afstand. In één slag was het heele terrein vrij van Leeuwarden tot de zee.
12 september	Verschenen bij W. Offerhaus te Leeuwarden: De vredebode Gods, rede over Rom. X: 1 Sb, uitgesproken te Sexbierum, 18 Aug. 1861 door W. Sijpkens, predikant te Hijlaard, ter bevestiging van zijn broeder G. J. Sijpkens tot predikant bij de Herv. gemeente te Sexbierum.
4 oktober	Verschenen bij P. van Zweeden te Leeuwarden: Wat de moderne theologie leert. Een woord van waarschuwing aan de gemeente. I. Wat is godsdienst? II. Openbaring, door N. van der Tuuk. Verschenen bij B. Cuperus te Bolsward: It frijen en tronen, fen Jelbe Greidboer en Beitske Bûterblom, yn rym beschrieun fen W. Dijkstra.
29 oktober	Verschenen bij U. Proost te Leeuwarden: Curators weits! of hwat Moike ewen foar hjar dead sei. Ien wirdke foar elts dy to dwaen hat mei de nije scollewet, op rym brocht troch H G. v. d. Veen. 15 ct.
18 november	De rederijkerskamer v. Halmaël te Leeuwarden voert op: De schuld eens broeders, Kennemer legende door W. J. Hofdijk en: Drie minnaars en één bruid, door W. v. d. Heuvel. Verschenen: J. H. F. K. van Swinderen, Over den oorsprong van de belasting op de floreenen in Friesland.
17 december	Aanbesteding van het maken der grondwerken van den spoorweg Harlingen—Leeuwarden.
20 december	Verschenen bij Van Meursinge te Leeuwarden: It libben feu Aagtje IJsbrants of de Friesche boerinne, 4e druk, bezorgd door W. Dijkstra, met voorwoord van T. R. Dijkstra.
1862	
16 januari	De krite Leeuwarden van het Frysk Selskip houdt een openbare samenkomst met dames (aanwezig 200 heeren, 60 dames). D. B. Camstra heeft de leiding als voorzitter. Harmen Sytstra vervult de

spreekbeurt, verder bijdragen geleverd door Nieuwenhuis, Camstra, Colmjon, Visser, Andriessen en T. G. v. d. Meulen.

- 21 januari Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: De trouw van den afschaffer, door Dr. L. Proes.
- 24 januari Het Friesch Genootschap verlangt te Leeuwarden een ruim lokaal te huren ter plaatsing van de boekerij: De kunstschilder W. Proost te Leeuwarden (sedert 1854) bezoekt op schaatsen in 15^u uur al de steden van Friesland.
- 5 maart Voogden van het St. Anthony-gasthuis te Leeuwarden besteden aan: het bouwen van een gesticht bestemd tot huisvesting en verpleging van ongeveer 150 personen.
- 18 maart Verschenen bij J. Swarts te Leeuwarden: De herinneringen aan den bijstand des Heeren in het werk onzer zending, zendingsrede door Dr. S. K. Thoden van Velzen te Leeuwarden.
- 20 maart De vrij metselaarsloge „De Friesche Trouw” te Leeuwarden viert in de schouwburg de herdenking der wederopvatting van haren arbeid nu 25 jaar geleden. De zeer talrijk bezochte vergadering wordt vereerd met de tegenwoordigheid eener commissie uit het Groot Oosten van Nederland, afgevaardigden van de loges L’union provinciale te Groningen, Willem Frederik te Amsterdam. Door verschillende redenaars worden de lotgevallen van de vrijmetselarij in het algemeen binnen deze provincie nagegaan. Gearkomste f en ’e krite Snits om 4 uwe by de kastelein A. Oosterhof f to Snits mei frouen, foarlêsing troch T. G. v. d. Meulen, earste bydrage fen W. Dijkstra. Elts lid kin ien gast meinimme.
- 1 juni De kostschoolhouder N. J. Singels ontvangt eervol ontslag als instituteur der Fransche dag- en kostschool voor Jongeheeren te Leeuwarden. Verschenen bij F. Hessel te Heerenveen: Open brief aan Ds. A. T. Reitsma in antwoord op zijne voorlezingen over de moderne theologie, door Ds. G. J. Simons te Wolvega. Er begint los te komen een stroom van 15 brochures en adressen (o.a. van Annes Harmens, zeehandelaar te Harlingen) over gasverlichting te Leeuwarden.
- 6 juni Verschenen bij U. Proost te Leeuwarden: De kosterie in Friesland als godsdienstig-kerkelijke instelling in haar verband met de Herv. kerk, door Ds. B. van der Veen te Eernewoude.
- 10 juni Gekozen als lid der Tweede Kamer voor Leeuwarden: Dr. W. H. Idzerda te Akkrum, Mr. Groen v. Prinsterer krijgt 29 stemmen, de candidaat der conservatieven was Mr. Schelto baron van Heemstra, kreeg 444 stemmen. De strijd was hevig. Nieuwe diligence met 12 zitplaatsen in dienst gesteld door A. Reitsma, tusschen Lemmer—Leeuwarden, via Sneek, in verband met de stoomboot Stad Sneek, die vaart van Lemmer op Amsterdam.
- 13 juni De afdeeling Friesland van het Nederl. Onderwijzersgenootschap houdt hare 3e algemeene vergadering te Leeuwarden, tegenwoordig 150 leden, redenaar W. Baars Jr. te Oosterend, over: Broederlijke liefde. Terpaarde te koop op Tyn onder Witmarsum.
- 11 juli Verschenen bij van Meursinge te Leeuwarden: Hwet de lieafde net dwaen kin, troch Eelke. De walvischvaarder Dirkje Adama valt Harlingen binnen met de zeer goede vangst van 2300 jonge en ruim 500 oude robben. Twee der bemanning zijn tijdens de reis overleden.
- 15 augustus Verschenen bij J. Swarts te Leeuwarden: Alpenreis, door Dr. U. W. Thoden v. Velzen te Leeuwarden, en van denzelfde: De levensgeschiedenis van onzen Heer Jezus Christus.
- 19 september Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: Open brief van Dr. J. G. Ottema aan Ds. A. T. Reitsma over zijn beoordeeling van de moderne theologie.
- 24 oktober Verschenen in de serie „Neêrlands kansel” tien leerredenen van Dr. L. Proes te Leeuwarden.
- 7 november Verschenen bij J. Swarts te Leeuwarden: Jezus’ zondeloosheid of Jezus zondeloze volkomenheid tegen moderne bedenkingen gehandhaafd, door Dr. U. W. Thoden van Velzen.

1863

- 15 januari Overleden J. H. Goossens, pastoor der parochie van den H. Dominicus te Leeuwarden.
- 17 februari Verschenen bij U. Proost te Leeuwarden een werkje over de „tegenwoordig heerschende keelziekte”. A. K. Ringler in de Heerestraat te Leeuwarden levert fotografie op papier en zuivert oude, gevlekte daguerrotypen.
- 19 februari Orgelconcert in de Groote Kerk te Leeuwarden, door Marius A. Brandts Buys, entree 50 ct.
- 6 april Ds. P. H. Hugenholtz spreekt over den alcoholstrijd in de zaal van v. d. Wielen te Leeuwarden voor pl.m. 500 personen, waaronder 150 vrouwen.
- 15 april J. A. Riedel, patentoliefabrikant te Leeuwarden, verkoopt petroleum bij niet kleinere hoeveelheid dan 10 kan.
- 9 juni De 22e jaargang verschijnt van de Prov. Friesche Courant, uitgave L. Schierbeek te Leeuwarden.

25 juni	Te Leeuwarden het 18e landhuishoudkundig congres gehouden.
1 juli	Dank- en bedestond voor de vrijverklaring der slaven in de Ned. West-Indische bezittingen, in het gebouw der Vrije Evangel. gemeente op Vijversburen te Leeuwarden.
4 september	Nieuw orgel geplaatst in de R. K. kerk te Wolvega, door Gebr. Adama te Leeuwarden. Voor méér dan 25 jaar is kosteloos onderwijs gegeven te Drachten.
2 oktober	Verschenen bij U. Proost te Leeuwarden: Napoleon's onderdrukking en Nederlands herstelling, leesboekje door G. Fokkens, H. d. S. te Leeuwarden, en bij H. Kuipers te Leeuwarden: De hoogste beschaving, weldadigheid en godsdienst, stichtelijke studiën door Dr. B. Doorenbos, predikant te Peins.
14 oktober	Opening van de spoorweg Leeuwarden—Harlingen met 400 genoodigden, waaronder de ministers van Binnenl. Zaken en Oorlog. De trein werd getrokken door 2 locomotieven, de muziekcorsen van schutterij en garnizoen speelden. Een uur later aankomst te Harlingen, waar de schutterij muziek speelde, de burgemeester oreerde vooral en de schepen in de haven vlagden.
27 oktober	De Leeuw. Courant bevat de dienstregeling van den treinenloop tusschen Leeuwarden en Harlingen, met afbeelding, die reproductie verdient in een eventueele Kultuurgeschiedenis van Friesland. De trein loopt 3 maal per dag vice versa. Van Leeuwarden 6.30, 12, 4.— uur, van Harlingen 8.15, 2.30, 5.15. Tarief 1e klasse <i>f</i> 1.30, 2e klasse <i>f</i> 1.05, 3e klasse <i>f</i> 0.65. Verschenen bij N. ten Brink te Steenwijk: Gedachten en Opmerkingen over de laatste dagen des jaars voor den eenvoudigen Christen, door ds. A. F. Eilerst de Haan te Noordwolde.
30 oktober	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: De alde Friske wetten oer de sèdiken in 't liacht der skiednis biskôge through Mr. Ph. van Blom, en: Beknopte Friesche spraakkunst voor den tegenwoordigen tijd door G. Colmjon.
6 november	Verschenen bij J. Swarts te Leeuwarden: Feestgezangen voor 17 Nov. 1863.
15 november	De rederijkerskamer v. Halmaël te Leeuwarden voert ter herdenking van het herstel van Nederl. onafhankelijkheid drie tooneelstukken op. I. Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap, II. Nacht en morgen of Nederland in 1813, III. Onthoudt uw dag of de verjaring van Sjoerd Zeepema, dit laatste stuk speelt te Leeuwarden.

1864

12 februari	Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: De Herv. Kerk en de Staat. Bedenkingen tegen de nieuwe regeling der quotisatie voor de kerkelijke gemeenten voor de Class. kosten, voorloopig aangenomen door de Algem. Synode door Mr. A. van der Laan, griffier der Staten van Friesland.
29 maart	Verschenen bij H. Suringar te Leeuwarden: Theodore Parker's de Godsdienst in het leven, naar het Engelschen door ds. B. W. Colenbrander te Engelum.
19 april	S. Draaisma van Valkenburg houdt in de vereeniging Nijverheid te Leeuwarden een referaat over de petroleum, met proeven door J. W. Adels.
17 mei	Verschenen bij H. Proost te Leeuwarden: De opstanding van J. Christus als eene eeuwige gedenkwaardige gebeurtenis gehandhaafd, door ds. S. K. Thoden van Velzen.
8 juli	Verschenen bij H. Proost te Leeuwarden: Hirddraverij to Flearterp, biskrieun fen Mikroskopus en in 't liocht jown ten W. Dykstra.
6 september	Verschenen bij F. Hessel te Heerenveen: Staatkundige bedenkingen en wenschen door mr. A. F. Jongstra, en Prospectus van den N.-Hollandsch—Friesche spoorweg (Verbinding Leeuwarden—Hoorn, Alkmaar, Amsterdam) met 3 kaarten door het comité van den spoorweg.

1865

27 januari	De Kerkvoogden van Terwispel bieden een torenklok te koop aan, gegoten in 1662 te Leeuwarden, zwaar 687 Ned. ponden. Verschenen: Geschiedenis der Nederl.. belastingen door mr. F. N. Sickenga.
15 mei	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: De paardenfokkerij in Friesland. Een studie door mr. E. Jongsma.
27 mei	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: De val van den geweldige, leerboek voor de jeugd door J. F. Jansen, h.d.s. te Harlingen, en De Evangeliën van Mattheus en Marcus in hunne oorspronkelijke overeenstemming hersteld door dr. J. G. Ottema. Verschenen bij S. Schaafsma te Dokkum: Leekedichtjens van ouder datum, verzen en rijmen van Nederl. dichters verzameld door ds. A. A. Deenik te Ternaard.
9 juni	Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: Friesche volksvreugde, bij v. Meursinge: Feestzangen, toegewijd aan 18 Juni, door J. Ploegsma Wzn., bij J. Hilarius: Feestganger voor 18 Juni 1865 door M. Koldijk Gzn., bij Telenga: Juniliedjes, bij B. Behrns: De slag bij Waterloo, aan kinderen verteld door B.

van Bruggen, h. d. s. te Franeker. Verschenen bij J. J. Hansma te Dokkum: In Moandeisreiske mei Ulbe fen Peasens, biskriuwn fen in Dockumer.

- 30 juni Verschenen bij J. Swarts te Leeuwarden: De Waterloodag, gedenkrede op het halve eeuwfeest door dr. S. K. Thoden v. Velzen.
- 25 juli Verschenen: Hebben de artikelen des algemeenen Christel, geloofs voor de zaak des Christendoms uitgediend door Dr. S. K. Thoden van Velzen te Leeuwarden.
- 10 augustus Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden het portret van dr. Eeltje Halbertsma en Tiede Roelofs Dijkstra.
- 15 september Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: Handleiding tot het regtlijnijg teekenen door J. C. Eger en J. D. Belmer, leeraren aan de H.B.S. te Sneek.
- 27 oktober Verschenen bij U. Proost te Leeuwarden: Hirddraverij to Flearterp fen W. Dijkstra, en It oarde Boask fen Master Abe.
- 28 oktober Verschenen bij A. W. G. van Otterloo te Leeuwarden: Winter jounenocht, I. Hwet minhear al heare moast, do er baes frege om Jild to lien, opmakke troch T. G. v. d. Meulen.
- 14 november U. Proost te Leeuwarden heeft aangekocht uit het fonds van van Meursinge: Hwet de lieafde net dwaen kin. En forhael ut 'e stêd fen Eelke. En: It libben fen Aagtje IJsbrants of de Frische boerinne, editie Dijkstra. Overleden te Leeuwarden Mr. Jan Hendrik van Boelens, oud administrateur van 's Rijks schatkist en oud-burgemeester der stad tot 1851, die als Tweede Kamerlid deelnam aan de grondwetsherziening in 1848.
- 21 november D. Zeper benoemd tot burgemeester van Leeuwarden.

1866

- 1 februari Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: Friesland in 1815 door W. Eekhoff. En bij B. Cuperus te Bolsward: Verslag van den toestand der gemeente Wonseradeel in 1865.
- 6 februari Verschenen bij S. Akkeringa te Leeuwarden: Pennekrassen op „Mijn staatkundig leven" bijdrage tot de kennis der dagbladpers in Nederland door Iz. I. Lion, en: Beschouwingen over de Scarlatina van Dr. U. J. Huber en Dr. P. H. Asman.
- 9 februari Verschenen bij G. T. N. Suringar te Leeuwarden: Knutselwerk van Frans Tinaarlo (R. Koopmans van Boekeren). Verschenen: Hwet teltsjes for de winterjounen fen W. Dijkstra en D. Hansma.
- 29 februari De rederijderskamer van Halmaël te Leeuwarden voorzitter J. Troelstra, viert haar 10-jarig bestaan.
- 2 maart Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: Een uitstapje van Leeuwarden naar 's-Gravenhage door Th. Postma.
- 7 maart De heer A. Duparc bepleit in een vergadering van „Nijverheid" te Leeuwarden het recht der arbeiders tot werkstaking.
- 24 maart Proefrit op de spoorlijn Leeuwarden—Groningen.
- 26 maart Vergadering met vrouwen vanwege de Ned. Vereeniging tot afschaffing van sterken drank, af d. Leeuwarden, in de zaal van Wed. v.d. Wielen, spreker ds. P. H. Hugenholtz Jr.
- 30 maart Verschenen bij H. Suringar te Leeuwarden: Verhalen uit den Bijbel, naar de tegenwoordige opvatting medegedeeld door H. G. Grosjean, en: Handboek van den therapie der uterusziekten, door Dr. U. J. Huber, naar Dr. E. J. Tilt.
- 10 april Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: Een woord aan de veehouders in Friesland met betrekking tot de veepest, door H. J. Prakke, provinciaal veearts.
- 15 april Ds. P. H. Hugenholtz Jr. te Leeuwarden predikt zijn afscheid met Openb. 14:16a: En ik zag een anderen engel, vliegende in het midden des hemels en hij had een eeuwig evangelie."
- 17 april Verschenen bij H. Suringar te Leeuwarden: Ter nagedachtens, toesprake tot de Herv. Gemeente aldaar, door ds. P. H. Hugenholtz Jr.
- 27 april Aanbesteed het aanleggen van den spoorweg Heerenveen— Leeuwarden.
- 18 mei Verschenen bij H. Suringar te Leeuwarden: Memorie van bezwaren door kerkvoogden en notabelen der Herv. gemeente- te Leeuwarden, ingediend aan het Algemeen Collegie van Toezicht.
- 29 mei Verschenen bij A. L. Scholtens te Groningen: De spoorbaan, dichtregels den Friezen en Groningers toegewijd bij gelegenheid van de plechtige opening der spoorbaan tusschen Leeuwarden en Groningen door J. A. Jongsma.

30 mei	Feestelijke opening van de spoorweglijn Leeuwarden—Groningen. De Leeuw, courant van 29 Mei prijkt met een afbeelding van de trein.
19 juni	De heer J. Troelstra te Leeuwarden houdt in de algemeene vergadering van het Frysk Selscip. een rede: Oer tael, end wol in haedsaek oer Friske tael.
24 juni	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: De zoekende liefde, een woord tot aanbeveling der zending door ds. N. C. Balsum te Langezwaag.
2 augustus	Verschenen bij Suringar te Leeuwarden: Herinneringen uit 1815 door eenen Frieschen vrijwilliger (Jhr. R. van Breugel Douglas).
9 augustus	Jhr. J. A. Lycklama a Nijeholt biedt aan Leeuwarden een portret aan van den Leeuwarder kunstschilder Tjeerd Andringa, door hem zelf geschilderd.
10 augustus	In de vergadering van het Friesch Genootschap houdt mr, A. Bloembergen te Leeuwarden een voorlezing over de volkswapening in 1782 en volgende jaren.
18 september	Verschenen bij U. Proost te Leeuwarden: Adres aan de Herv. Gemeenten, voornamelijk in de provincie Friesland door ds. B. Bolleman van der Veen te Eernewoude.

1867

6 februari	Ferdinand Worthman, docent aan de H.B.S. te Groningen houdt te Leeuwarden een lezing over Schiller's Teil en Shakespeare's Macbeth.
13 februari	Ds. P. H. Hugenholtz Jr. uit Amsterdam leest voor de Debatingsclub te Leeuwarden over Jan Jacques Rousseau. „Duidelijk was te ontwaren, hoe men het op prijs stelde weder eens den man te mogen hooren, die gedurende zijn 4-jarig verblijf in de hoofdstad velen aan zich had weten, te binden."
19 februari	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: Een ander terticum in zake de bestrijding der runderpest, door H. J. Prakke, prov. veearts in Friesland.
6 april	Verschenen: Overwegingen omtrent de stichting van een, beursgebouw te Leeuwarden.
7 juli	De Herv. gemeente te Oosterlittens krijgt een nieuw kerkorgel, maker W. Hardorff te Leeuwarden.
21 september	Begravenis van den boekhandelaar U. Proost te Leeuwarden, stichter der rederijderskamer van Halmaël.
29 oktober	.Vijf inwoners van Wirdum krijgen Koninklijke goedkeuring op de vereeniging van Chr. Nat. schoolonderwijs, evenzoo vijf inwoners van Engelum. Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: Register van het archief van Franeker door Mr. A. Telting. En: De levensloop van Prof. J. H. Regenbogen (1798—1813).
13 november	Verschenen bij H. Bokma te Leeuwarden: Toespraak in de vergadering van stemgerechtigde lidmaten der Herv. gemeente te Dokkum, gehouden door Mr. A. S. Talma.
1 december	P. Wedemeijer viert zijn 25-jarig jubileum als muziekonderwijzer te Leeuwarden.
2 december	Overleden Johannes Henricus Bauer, deken en pastoor der Bonifaciusparochie te Leeuwarden, 52 jaar oud. Ds. IJ. Radersma te Oosterbierum wordt van orthodox modern en legt zijn ambt neer.
9 december	Dr. Eelco Verwijs zal eerlang Leeuwarden verlaten om te Leiden mede te werken aan het Nederl. Woordenboek.
18 december	P. van der Ploeg te Grouw, zoon van den werktuigkundige T. van der Ploeg, vroeger te Grouw, thans te Leeuwarden, heeft een naaimachine vervaardigd volgens het systeem van Wheeler en Wilson.
24 december	De stoomfabriek ter vervaardiging van strookarton te Leeuwarden in werking gebracht.

1868

7 januari	Dr. Eelco Verwijs houdt te Leeuwarden een lezing over den Engelschen romanschrijver Thackeray.
12 januari	Verschenen bij H. Bokma te Leeuwarden: Christus of Spinoza. Godsdienst of geen godsdienst door R. Kruisinga Homan, proponent bij het Prov. Kerkbestuur van Friesland, rector der Latijnsche school te Dokkum. De rederijderskamer De Korenbloem te Arum voert Multatuli's „De bruid daar boven" op ten voordeele van 31 weduwen en weezen van Terschelling, die bij den storm van 2 Dec. 1867 hunne echtgenooten en vaders hebben verloren.
17 januari	Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: De kroon en het volk, toespraak van Mr. A. van der Laan, gehouden in een kiezersvergadering te Leeuwarden.
22 januari	Ferdinand Worthman houdt te Leeuwarden een lezing over Goethes Faust.

7 februari	Verschenen bij A. Akkeringa te Leeuwarden: Godsdienst en Godgeleerdheid, afscheidsrede van Ds. IJ. Radersma te Oosterbierum. Verschenen bij H. Bokma te Leeuwarden: De prediking van het kruis, intreerede van ds. H. Malcomesius te Franeker.
11 februari	De wegwerker-dichter Johannes Richter wonende in het kalkhuisje buiten Dokkum draagt te Leeuwarden zijn verzen voor. K. A. Aartsma haldt in lezing for 'e Krite Baerd. Oaren hawwe ek bydragen. Ta slot wirdt opfierd Lubbert Erchtink.
21 februari	Verschenen bij C. van der Post: De moderne theologie machtig om af te breken en onmachtig om op te bouwen, gegeven in het verhaal van het aftreden van de H.H. Straatman en Corver, als predikanten der Doopsgez. gemeente te Groningen. Verschenen bij H. Bokma te Leeuwarden: Geen ware godsdienst zonder ware godskennis.
3 maart	H. Smeding te Leeuwarden, theol. stud. te Utrecht met goud bekroond voor zijn prijsverhandeling over de gewetensleer van Paulus.
6 maart	Verschenen bij H. Suringar te Leeuwarden: Onze Gedachten, leerrede over Hebr. 4: 12 door Ds. I. J. Dermout te Hallum, en bij Hovens Greve te Steenwijk: A. Eilerts de Haan, Laatste toespraak tot de Herv. Gemeente te Noordwolde.
24 mei	Nieuw orgel vervaardigd door firma van Dam te Leeuwarden, in de kerk te Britswerd ingewijd door Ds. W. W. Boekhoudt met Efez. 5:19b.
26 mei	Verschenen bij H. Bokma te Leeuwarden: Dr. Kruizinga Homan: Openbaring of wijsbegeerte, contra Ds. A. I. Carpentier Alting.
5 juni	Verschenen: Dr. J. C. Zaalberg, Mijne verbanning uit den evangeliedienst ? Van het kerkelijk Weekblad, orgaan der Confessioneele en der Friesche Vereeniging verschijnt bij H. Bokma te Leeuwarden. Jaargang 14.
10 juni	Maaiwedstrijd te Workum. Verschenen bij H. Bokma te Leeuwarden: Openbaring of Wijsbegeerte, beoordeeling van het geschrift van ds. A. S. Carpentier Alting, getiteld: Zoo gelooven wij ook daarom spreken wij ook, door Dr. R. Kruizinga Homan.
24 juni	Verschenen bij J. Swarts te Leeuwarden: De heerlijkheid der Christus-regeering, een drangreden tot zendingsijver door Ds. E. H. Lasonder te Leeuwarden.
10 juli	Verschenen bij F. Hessel te Heerenveen: Frieslands boezemwater in zijn aanvoer, doorvoer en afvoer, een stem uit de menigte in Friesland. Vorgelezen in de 8e afdeeling der Maatschappij van landbouw en veeteelt te Akkrum, door H. Pasma Fzn. Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: Open brief aan dr. J. C. Zaalberg door Ds. W. Zaalberg te Bergum.
11 juli	Verschenen: De zeeramp op Terschelling, Gedenkschrift ter herinnering aan het vergaan der loodsboot no. 4 op 2 Dec. 1867 door ds. J. H. v. d. Veen, Doopsgez. predikant op Terschelling. En: Beschouwingen over het belang van eene kanaalverbinding Groningen—Gorredijk—Heerenveen — Lemmer door F. O. Sleswijk en K. S. van Andringa, naar aanleiding van een ontwerp kanaalverbinding Blokzijl—Groningen, door B. Prakken. Brandmeesters te Leeuwarden bevelen de brandspuitfabriek aan van T. van der Ploeg aldaar.
31 juli	Verschenen bij A. Akkeringa te Leeuwarden: Geast end Pung, en deuntje ut end foar us dagen thruch H. G. van der Veen, en misschien van denzelfden: Lijkrede op den WelEerw. Heer Felix Achitofel Goddorie de Steek. En bij Cuperus te Bolsward: Oud en Nieuw. Leesboek voor de hoogste klasse der lagere school door G. Fokkens, H. d. S. te Bolsward.
3 augustus	Gedeputeerde Staten van Friesland vergunnen Jacobus Lijfering, logementhouder te Dokkum een stoomvaartdienst in te stellen tusschen Dokkum en Leeuwarden, dagelijks 2 maal heen en terug. De heer J. van Dijk Mzn., Chr. Geref. predikant te Doetinchem houdt een openbare voordracht te Leeuwarden in de kapel der Vrije Evangelische gemeente, over het belang van het Christelijk Nationaal Schoolonderwijs.
5 augustus	Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: Geschiedenis van de Geneeskunde en van hare beoefenaren in Nederland voor en na de stichting der Hoogeschool te Leiden tot aan Boerhave, uit de bronnen toegelicht door J. Banga, Med. Dr. te Franeker, 82 jaar oud.
26 augustus	De Chr. Jongelingsvereeniging te Leeuwarden viert haar 12-jarig bestaan.
1 september	De dagelijksche stoombootdienst Amsterdam-Enkhuizen-Harlingen komt in correspondentie met staatsspoorwegen. De kunstschilder W. Troost stelt ten raadhuize te Leeuwarden zijn schilderij ten toon, voorstellende de verlegging der gracht van de Wirdumerpoort tot de Vallaatsbrug, doch zóó dat men kan nagaan, hoe de vroegere smaakvolle aanleg van Roodbaard in 1835 tot stand gebracht is geweest. Men ziet de poldergasten op het doek in verschillende houdingen en werkzaamheden, hun woonschepen, vrouwen, enz. Het dorp Grouw viert feest met muziek van het fanfarecorps Concordia en vuurwerk ter eere van de spoortrein, die voor het eerst het dorp passeert. De spoorweg Heerenveen-Leeuwarden geopend in aansluiting met het Europeesch spoorwegnet. De trein verwelkomt te Heerenveen met muziek van het Kamper instructiebataillon en een toespraak van Mr. Ph. Blom, president der feestcommissie.

- 4 september Johan Winkler te Leeuwarden wordt door de Kiesvereniging Nederland en Oranje gecandidateerd voor den gemeenteraad, secretaris Kromsigt.
- 6 september De eerste extra zondagstrein gaat van Leeuwarden naar de tentoonstelling van Nederl. Nijverheid en Kunst te Arnhem.
- 9 oktober Terpaarde te koop in het klooster Anjum onder Berlikum bij Lykle Doekes Hellema. J. J. Cremer leest te Leeuwarden: 't Blinkende Hoentje. Verschenen bij Telenga te Franeker: De kaertlidster fen Gritseburren, toanielstik in fjouer útkomsten, troch de skrieuer fen de „Alde Jas“.
- 13 oktober De schippers van Sneek op Leeuwarden beginnen met de barge te varen om 4 uur n.m. van Leeuwarden.
- 23 oktober Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: Prospectus en le aflevering van Rimen en Teltsjes fen de Broarren Halbertsma, uit te geven in 13 aflev. à 30 ct.
- 28 oktober Mr. T. van Hettinga Tromp houdt een lezing voor de vereeniging Nijverheid te Leeuwarden over het middelbaar onderwijs voor handswerklieden.
- 6 november Te verkrijgen bij J. Swarts te Leeuwarden: Spoorwegspel van Harlingen naar Leeuwarden. Verschenen bij W. Stoffels te Joure: Laatste Open Brief aan Ds. B. W. Colenbrander te Drachten naar aanleiding van zijn boekje „Geen Fabelen“, door Ds. G. H. van Borssum Waalkes te Joure. J. van Dijk, genees-, heel- en verloskundige te Balk, verkoopt na 40-jarige praktijk zijn instrumenten en apotheek.
- 24 november Verkrijgbaar bij H. Suringar te Leeuwarden: Ter gedachtenis, toespraken tot de Herv. Gemeente te Leeuwarden, door Ds. Hugenholtz. En: De Godsdienst in het leven door Theodore Parker, uit het Engelsch door ds. B. W. Colenbrander te Engelum.
- 27 november Het reciteercollegie Phoenix te Koudum voert op: Lubbert Erchtink fen W. Dijkstra. Verschenen bij L. Schierbeek te Leeuwarden: De onderlinge verantwoordelijkheid. Godsd. toespraak naar Cor. XII: 26, uitgegeven ten voordeele van de spaarkas voor kinderen uit den arbeidersstand te Leeuwarden, door ds. P. H. Hugenholtz Jr. Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: 1568—1868, Toespraak te Leeuwarden, 31 Oct. 1868 door ds. E. H. Lasonder te Leeuwarden.
- 30 november In de zaal van v. d. Wielen te Leeuwarden Kunstbeschouwing van de portefeuille der firma Goupil en Co. te 's-Hage vanwege de Maatschappij ter bevordering van schilder- en teekenkunst in Friesland. Op vereerend verzoek houdt het reciteercollege „Jongelingsoefening“ van Roordahuizum een tooneelvoorstelling ten huize van J. Meijer te Marssum.
- 7 december Een talrijk publiek was bijeengekomen om in de zaal van v. d. Wielen te Leeuwarden de letterkundige lezing aan te hooren van Multatuli: Men had grootsche verwachtingen. Maar men werd over 't geheel niet bevredigd. De spreker droeg fragmenten voor van De Vorstenschool. „Wij zullen de eersten zijn om te erkennen, dat daarin vele schoone gedachten waren, die warm en levendig als ze werden voorgedragen niet nalieten indruk te maken. Ook de litterarische waarde wenschen wij niet te verklaren. Maar van den anderen kant werd het stuk ontsierd door verscheidene platheden (om het zachtste woord te bezigen) en tevens door schetsen, die wij 't zelfs wagen excentriek te noemen, op gevaar af van bij de eerste gelegenheid opnieuw van den spreker te moeten vernemen, dat wij genialiteit niet begrijpen en aanzien voor excentriciteit. Wat ons het best beviel, was des sprekers toespraak tot het publiek, nadat de voordracht was afgelopen. Daarin verkondigde hij menige waarheid in verheven taal. Toch kon dit de ontstemming niet wegnemen, die de spreker teweegbracht door zijn herhaalde uitvallen over inrichting van zaal, kathedr enz. Verschenen bij J. F. V. Behrns te Harlingen: Bijbelsch dagschrift, 32e jaargang, waaraan medewerken de voornaamste woordvoerders der moderne richting (Scholten, Hugenholtz, Hoekstra, Acquoi e.a.). Bij de erven J. J. Tijl te Zwolle is verschenen de brochure: Het heil van Velen, uitgegeven vanwege het nutsdepartement. De schrijver F. C. G. van Motman deelt daarin zijn denkbeelden mede om een nationaal pensioenfonds in het leven te roepen.
- 24 december Vergadering van de afdeeling Friesland der Nederl. Maatschappij ter bevordering van Geneeskunst, in de Schouwburg te Leeuwarden. Agendum: Theses over de conservatieve chirurgie, inleider Dr. H. J. Huber. Multatuli leest dramat. fragmenten in de Harmonie te Harlingen.
- 25 december Kerkvoogden te Oosterend koopen een brandspuit bij T. van der Ploeg te Leeuwarden en bevelen deze in de Leeuw. Courant aan. Terpaarde te koop à 30 ct. de ton bij M. Miedema te Boxum.

1869

- 1 januari Het voorbeeld van den heer Prakken, die in Ooststellingwerf een boerderij heeft gesticht, om woeste gronden te ontginnen rondom den Hildenberg, wordt nagevolgd door den heer J. Welles uit Leeuwarden.
- 19 januari Er worden pogingen aangewend om de uitgeveende plassen te Eernewoude en Garijp door inpoldering te herscheppen in vruchtbaar land. Ds. J. J. L. ten Kate draagt fragmenten voor van zijn dichtwerk de Planeten in de zaal van v. d. Wielen te Leeuwarden.

2 maart	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: De scheiding van Kerk en Staat in haren overgang door Mr. A. van der Laan, griffier der Staten van Friesland, president van het Algemeen college van Toezicht op het beheer der kerkel. goederen.
12 maart	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: De zeeramp op Terschelling. Een gedicht door M. G. Bont jerna te Bolsward. En bij L. Schierbeek te Leeuwarden: P. H. Hugenholtz Jr. De onderlinge verantwoordelijkheid, godsd. toespraak naar I Cor. 12: 26, ten voordeele van de spaarkas voor kinderen uit den arbeidersstand te Leeuwarden, opgericht in 1866.
16 maart	Dr. J. C. Zaalberg Pzn. houdt in de zaal van Van der Wielen te Leeuwarden een voordracht over: Strijd en Verzoening tusschen godsdienst en Wetenschap.
2 april	Tweede samenkomst van moderne predikanten uit de noordelijke provinciën in de schouwburg te Leeuwarden. De Leeuwarder Courant bevat een zeer belangrijk bericht omtrent de opvisschingen van waarden uit het goudschip de Lutine, gestrand 7 Oct. 1799 bij de zandbanken van Terschelling.
4 april	Orgelinwijding in de kerk te Haskerhorne, makers gebr. Adema te Leeuwarden.
9 april	Stichting van een nieuwe pastorie te Kooten. Verschenen bij J. Swarts te Leeuwarden: Waakt! Herv. gemeenten ten plattenlande in Friesland. Bij H. Bokma te Leeuwarden: Ontwerp Reglement op de administratie der kerkel. goederen en fondsen in Friesland, waar van ouds floreenplichtigen bestaan.
20 april	Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: De Kerkvoogdij ten plattenlande in Friesland, een ontwerp-reglement met toelichting door J. van Loon, en bij Hansma te Dokkum: De gevolgen eener wetsverandering, door Ds. M. W. Scheltema aldaar, een humoristisch-satyrisch pamflet.
27 juni	Orgelinwijding in de Luthersche kerk te Leeuwarden. Verschenen: J. Sickinga, Het Hof van Friesland gedurende de 17e eeuw.
2 juli	Verschenen bij A. Akkeringa te Leeuwarden: Lucifer, een volksboek tot verbreiding van natuurwetenschap, onder redactie van Dr. B. Verver te Sneek.
15 augustus	Ds. P. Huet houdt te Leeuwarden een leerrede over het kreupele Christendom, naar aanleiding van Hand. 3:6, welke bij H. Bokma aldaar in het licht kwam.
21 augustus	Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: Ontwerpreglement op het Kerkelijk beheer onder toezigt van floreenplichtigen, door Mr. W. W. Buma, en bij H. Kuipers te Leeuwarden: Handleiding tot het leerling-apothekersexamen, door P. Geerts.
12 september	Overleden op het buitenverblijf Vijversburg onder Hardegarijp, Nicolaas IJpeij, oud 75 jaar, vroeger practiseerend geneesheer te Leeuwarden, ontginner van vele heidevelden in Tietjerksteradeel.
9 oktober	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: Een edel hart, oorspronkelijke dramatische schets in 4 tafereelen, door M. G. Bontjema, en bij A. Akkringa te Leeuwarden: Wetenschap of Bijbelgezag? door J. G. de Vries, landbouwer te Akkerwoude.
11 oktober	Verkoop bij J. Swarts te Leeuwarden van de bibliotheken, pracht- en plaatwerken, nagelaten door Jhr. Mr. O. R. van Andringa de Kempenaar te Leeuwarden en G. F. baron thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg op Groot Terhorne te Beetgum.
15 november	Verschenen bij A. Jongbloed te Leeuwarden: Leeuwarden of Medemblik, wedstrijd tot behoud of verkrijging der crimineelee strafgevangenis voor mannelijke veroordeelden.
28 november	Het Amelandshuis te Leeuwarden wordt afgebroken en zal geheel herbouwd worden.
12-25 december	Fryske Winter jounenocht fen R. de Schiffart en P. Boersma te Leeuwarden, Rinsumageest, Veenwouden en Rijperkerk.
27 december	Kerkorgel te Hommerts, vervaardigd door L. van Dam te Leeuwarden, ingewijd door ds. E. S. Fockens.

1870

20 januari	J. J. Cremer leest zijn novelle Kruzemunje voor in de zaal Van der Wielen te Leeuwarden.
18 februari	Verschenen bij A. Jongbloed te Leeuwarden: Trije snieuntojounen of in segepreal for 't bigelove, blyspil fen T. G. van der Meulen.
20 februari	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: De zedelijke grootheid van onzen tijd door Dr. A. Diemont.
5 maart	Verschenen bij A. Akkeringa te Leeuwarden: Frieslands boezemwater, in verband beschouwd tot de voorgenomen afdamming van Ameland aan den vasten wal en de wenschelijkheid eener indijking van de Zuiderzee, Wadden en Lauwerzee, door een lid van de Friesche Maatschappij van Landbouw.
16 maart	Fryske Winter jounenocht fen R. de Schiffart en P. Boersma in de zaal van v.d. Wielen te Leeuwarden.

1 mei	De volksuitgave van Tollen's werken bij Suringar te Leeuwarden verschenen. Het nieuwe kerkorgel in de Herv. kerk te Blija, geleverd door Gebr. van Dam te Leeuwarden, ingewijd met een feestrede van ds. Goedhuis aldaar.
31 mei	Verschenen bij H. Bokma te Leeuwarden: Zult gij getrouw zijn? Eene vraag, gerigt aan den Kerkeraad der Ned. Herv. Gemeente te Sneek, in betrekking tot de uitspraak van het Classicaal bestuur inzake de lidmatenkwestie, door A. V.
5 juni	Te Sneek heeft plaats de eerste provinciale vergadering van Friesche werklieden, die zich hebben georganiseerd. Zij leiden zelf deze vergadering en voeren zelf het woord. Van de afdeelingen Sneek, Leeuwarden, Harlingen en Lemmer zijn ongeveer 200 leden aanwezig. Uit Leeuwarden waren er 35 arbeiders per scheepsgelegenheid.
17 juni	Leden der Herv. Gemeente te Leeuwarden richten een adres aan de Synode der N. Herv. Kerk tegen de verplichte doopsformule.
25 juni	D. O. Engelen, geb. te Leeuwarden, promoveert te Utrecht op een academisch proefschrift over arbeiderswoningen.
17 juli	Verschenen bij H. A. Hingst te Leeuwarden: Wat wij uit roommeters kunnen leeren door H. Pasma Fzn., veehouder te Haskerdijken.
27 juli	Verschenen bij J. Swarts te Leeuwarden: Open brief aan Dr. A. Kuyper, door ds. B. Bolleman van der Veen.
1 september	Begin gemaakt met het afbreken van het oude blokhuis te Leeuwarden, teneinde de strafgevangenis te vergrooten. 2 Verschenen bij Van Druten te. Sneek: De Weeshuiskwestie. Een 50-jarige strijd op administratief gebied. 1809 —1850, door Mr. E. Bergsma, lid van de arrondissementsregtbank te Sneek.
9 oktober	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: Oorlogslessen, godsdienstige toespraken door Ds. M. van Geuns te Leeuwarden.
14 oktober	Verschenen bij N. A. Hingst te Heerenveen: Twa grappige stukken, Fritz Reuter neiforteld, troch W. Dykstra. 15 Aan Chirurg G. Kramer te Leeuwarden wordt als blijk van belangstelling, bij zijn behouden terugkomst uit Saarbrücken een diner aangeboden door 12 vrienden. Tot de gasten behoort ook chirurg J. Plet, die uit Sedan was teruggekeerd.
18 oktober	De poging van moderne predikanten om met gelijkgezinde gemeenteleden een samenkomst te houden, is geslaagd. Op de vergadering te Leeuwarden zijn ongeveer 90 personen aanwezig.
19 oktober	Verschenen bij A. Jongbloed te Leeuwarden: Nieske Stamsma, in forhael út ús tiid, fen M. P. Troelstra, en 1870 of de frijers soldaet, blijspil, 10 ct.
30 oktober	Verschenen bij S. R. Schaafsma: Is de staat van ons Lager Onderwijs in wezen zoo gebrekkig? door J. Schippers Sr. te Ternaard, een woord naar aanleiding der brochure Gebrekkig Onderwijs, Schoolverzuim, Schoolverbond door H. Hemkes Kz. te Ried. En bij H. Kuipers te Leeuwarden: M. van Geuns, Oorlogslessen, godsd. toespraken.
6 december	Verschenen: De Stedelijke bibliotheek van Leeuwarden, gevolgd door een geschiedkundige bibliographie van Leeuwarden, samengesteld door W. Eekhoff.
7 december	Verschenen bij D. Los te Amsterdam: Christus redivivus, karaktertrekken uit 's Heeren verschijningen, teruggevonden in levensopenbaringen van ontslapenen door Dr. S. K. Thoden van Velzen te Leeuwarden.

1871

6 januari	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: Rekenen-Denken, opgaven en voorstellen, Ie en 2e stukje door P. van der Maën, H. d. S. te Beetgum.
17 januari	De inwendige verandering en restauratie der St. Martini-kerk te Sneek aanbesteed. Prof. Kneuen uit Leiden spreekt voor den Protestantenbond te Leeuwarden over het verband tusschen godsdienst en zedelijkheid.
22 januari	De werkmansvereniging te Leeuwarden houdt een vergadering onder leiding van O. Rommerts, voorz., deze vestigt de aandacht op het treurige jaar 1870, dat ook voor den werkenden stand in vele opzichten noodlottig was. Daarna leest het lid W. Broersma voor: De opvoeding van den werkmans door Theodore Parker.
27 januari	Verschenen bij H. Suringar te Leeuwarden: de kloppartij op de school van Mamsel Europa of hoe de Duitsche jongen den Franschen jongen afranselde en de Engelsche jongen bleef toekijken.
24 februari	Prof. J. J. van Oosterzee te Utrecht houdt een lezing in de zaal van Van der Wielen te Leeuwarden.

8 maart	Ds. M. Cohen Stuart te Rotterdam houdt, evenals Prof. van Oosterzee, ter bestrijding van het modernisme, een lezing te Leeuwarden.
14 maart	Dr. C. P. Tiele te Rotterdam, spreekt te Leeuwarden over den oorsprong en het wezen van den godsdienst, zijnde een pleit voor de moderne beginselen. Verkoop van afbraak goederen der voormalige panfabriek van G. G. Bakker op Camstraburen. Het zang- en reciteergezelschap Gysbert Japiks te Snakkerburen viert op: In útfenhúzer by de bakker.
3 april	Prof. Rauwenhoff te Leiden spreekt voor de afdeeling Leeuwarden van den Ned. Protestantenbond.
16 april	Verschenen: Ondeugende scherts. Volksvoorlezingen van M. van Geuns, Doopsgez. predikant te Leeuwarden.
21 april	Verschenen bij A. Jongbloed te Leeuwarden: Marten Clant of de zwerveling fen Boxum, hist, romantysk forhael fen P. Bleeksma. M. G. Bontjema te Bolsward schrijft in de Bolsw. Cour. een novelle „Dorens en Distels”.
21 juli	Zonnemicroscoop, welke 10.000 maal vergroot is te bezichtigen bij G. B. Derkel, op de Koemarkt te Leeuwarden.
28 augustus	Floreenplichtigen besluiten een Herv. pastorie te Spannum te bouwen en die te Edens op nonactiviteit te stellen. Sept. I Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden het blijspel: Geld! Geld! Geld! en bij H. Suringar: de godsdienst in het leven, van Th. Parker, vertaald door Ds. B. W. Colenbrander.
29 augustus	Verschenen bij J. G. Wester te Leeuwarden: Over het boek van Andela. Repliek op de door den heer Dr. J. G. Ottema gemaakte aanmerkingen (zie Leeuw. Courant 19 Sept. 1879) op mijn vorig opstel over dat boek door G. Colmjon. Oct. 5 Verkoop van Grovestins-State te Koudum.
9 oktober	J. J. Cremer leest te Leeuwarden fragmenten van zijn Bella Roei.
24 oktober	Verschenen bij A. Akkringa te Leeuwarden: Duitschlands keizer gevangen of de slag van Berlijn 1875, naar de 5e Engelsche editie van Motley, Ranky, Macaulay.
25 oktober	Verschenen bij H. Suringar te Leeuwarden: Brief aan alle Nederlandsche werklieden, leden en geen leden van de Internationale door Jan Stucadoor, metselaar, onder toezicht gesteld van zijn neef den hulponderwijzer B., uitgegeven door J. J. Cremer.
3 november	Verschenen bij A. Akkringa te Leeuwarden: Het uitgebreid Lager Onderwijs geen imaginaire grootheid, door F. H. Scheffelaar Klots.
4 november	Verschenen bij J. G. Wester te Leeuwarden: In moarn en in joun by Remmert Nijboer en sin gesin, blijspel mei sang, fen 's skriuwer fen Mal út, Mal thús en de segeprael fen bigelove ensft.
24 november	Bij H. Kuipers te Leeuwarden verschenen: het 2e adres aan de Tweede Kamer der Staten Generaal van den ontslagen kapitein P. A. Janssen.
27 november	J. P. Troelstra te Stiens houdt voor de vereeniging Voor 't Volk te Leeuwarden een rede in het Friesch: In krappe winter en syn gefolgen.
28 november	Ds. N. C. Balsem te Langezwaag houdt te Leeuwarden een rede over de moderne richting tegenover den godsdienstwijfel des tijds.
17 december	Verschenen: De Standfries, Jaarboekje voor 1872 van de provinciale Friesche werkliedenvereeniging met Friesche bijdragen door C. Chr. Zirsekky en de geschiedenis van het ontstaan der Provinciale Werkliedenvereeniging met Friesche bijdragen door C. Chr. Zirsekky en de geschiedenis van het ontstaan der Provinciale Werkliedenvereeniging door A. Beerends. Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: Nizza en haar klimaat voor geneeskundigen en niet-geneeskundigen beschreven door dr. M. J. Baart de la Faille, geneesheer te Leeuwarden.
25 december	In het R. Kath. armhuis te Leeuwarden wordt ter bezichtiging gesteld een ontwerp van een Romaansch hoofdaltaar bestemd om deel uit te maken van een collectie werken van Nederl. kunstenaars, aangeboden bij het zilveren jubileum van paus Pius IX.

1872

1 januari	G. T. N. Suringar te Leeuwarden, die de werken van Bilderdijk, Tollens, van der Palm, des Amorie van der Hoeven, Uilkens, Borger, van Halmaël en Bosscha ter perse legde, viert zijn 50-jarig jubileum als uitgever.
6 januari	De afdeeling Leeuwarden der Friesche werkliedenvereeniging houdt haar Jaarvergadering. Het getal leden is geklommen van 75 tot 380. Een poging om de vereeniging te verbinden aan de socialistische Internationale mislukte.
7 januari	De typografische vereeniging Broedertrouw te Leeuwarden viert haar eerste Jaarfeest.

12 januari	Bij genoegzame deelname zal het Oera Linda Boek vertaald en bewerkt worden door Dr. J. G. Ottema en het licht zien bij H. Kuipers, uitgever te Leeuwarden.
18 januari	Aanbestede de inrichting der lokalen in het gouvernementsgebouw te Leeuwarden, vroeger voor het telefoonkantoor gebezigd, tot een kabinet van Friesche oudheden.
21 januari	Verschenen bij Hingst te Leeuwarden het tooneelstuk: Fiouer rotten yn ien falle, opsteld fen J. Hepkema.
6 februari	De Leeuw. Courant heeft een opstel over de cichorei, die in Friesland het eerst is gekweekt en bereid door den vermaarden schoolhervormer ds. J. H. Nieuwold, sedert 1770 predikant te Warga. Wellicht had hij te Groningen, waar hij studeerde, het gebruik leeren kennen, waarvan Martinet spreekt, en ook van daar eenig zaad gekregen. Hij zaaide het in zijn tuin, sneed de wortels, droogde ze op een stoof, brandde ze in de koekepan en maalde ze fijn in de koffiemolen. Deze proef gelukte en hij zette ze voort op groter schaal. Twee boeren, die op kerkeplaatsen woonden en nauwelijks hun huur konden betalen, ried hij aan om cichorei te verbouwen. Ze deden het noodgedwongen. Nieuwold bewerkte de opbrengst door een koffiebrander. Een koopman te Leeuwarden kocht ze voor elf stuivers het pond. Dit moedigde aan en Nieuwold kreeg steun in een bekwaam man, Gerbrand Sybrandi te Huizum, die daar aan de brug de eerste Friesche cichoreifabriek oprichtte, de wortels in ovens droogde en met fijne handmolens maalde. Te Leeuwarden was Frans Edzard Coop bij de Vischmarkt de eerste, die een cichoreifabriek achter zijn huis oprichtte. Anderen volgden dit voorbeeld, zooals Boonstra te Garijp, Bergsma en Huber te Dronrijp, Scheltema te Franeker, Bokma de Boer te Leeuwarden. Een der grootste cichoreifabrieken was van Willem ter Horst, die in 1813 op Oud-Galileën te Leeuwarden een fabriek kocht, die zoo werd uitgebreid, dat 70 man er werk vond. Na 1814 nam de uitvoer naar Duitschland toe. Marten Brouwer uit Dokkum richtte met Heinrich Koster een fabriek op te Altona. In 1818 waren in Friesland 50 eesten, in 1871 reeds 231. De groote opkoper van de cichorei en de verzender door Europa was P. Koumans Smeding te Leeuwarden. De handel en uitvoer werden omstreeks 1870 verlegd naar Dokkum.
8 maart	Prof. L. W. E. Rauwenhoff te Leiden houdt te Leeuwarden een lezing over Lessing's Nathan der Weise.
22 maart	Aanbestede het bouwen van 50 arbeiderswoningen buiten de voormalige Hoeksterpoort te Leeuwarden voor de vereeniging Help u zelve. Verschenen bij T. Telenga te Franeker, de historische novelle: Sippe Scheltema ef de Dockumer furie troch de Walen yn 't jier 1572 troch D. Hansma.
29 maart	Aanbestede het afbreken der oude en het opbouwen eener nieuwe torenspits te Makkum. De vereeniging van timmeren metselaarsgezellen te Leeuwarden besluit het loon met 2 cent per uur te verhoogen, zijnde dus het gemiddelde loon 13 cent per uur.
12 april	De afdeeling Leeuwarden van de Prov. Friesche Werkliedenvereeniging zendt een petitie, aan de Tweede Kamer tot vermindering van de oorlogsuitgaven en tot afschaffing der conscriptie. Met succes wordt gedebiteerd de brochure: De werkmán en de maatschappij, door O. Rommerts, president der afdeeling. Tevens verscheen: Open Brief aan de bakkers en patroons van de vakvereeniging der bakkersknechts.
7 mei	Verkocht te Leeuwarden ten huize van G. B. Deibel o.a. de portretten in olieverf van Jancks en Bauck Douwama, ao 1505—1506, van Hendrik Casimir II, 5e stadhouder van Friesland, Epo Speek van Burmania en van zijn 2e vrouw Romelia van Haersma, beide geschilderd in 1747 door R. Accama. Aanbestede het bouwen van een pastorie voor de Chr. Geref. gemeente te Drogeham.
19 mei	Werkstaking van de bakkersknechten te Leeuwarden. Op een Zaterdag hadden sommigen 20 uur per dag gewerkt. Bij enkelen klom het aantal werkuren per week tot 110 en 120. Er waren er die f 6 per week verdienden met 97 werkuren. Zij vragen nu 10 à 12 cent. Dit werd geweigerd..
5 juni	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: De inenting van het rundvee geen voorbehoedend noch beteugelend middel tegen de besmettelijke longziekte, door S. Feddema, adjunctcommies bij de griffie, en bij J. G. Wester te Leeuwarden: Levenslicht, van Jelle Eeltjes Jellesma, . apostel van Java.
18 juni	Friesland deelt van harte in den dood van Mr. Thorbecke. Mr. A. Bloembergen houdt te Leeuwarden een redevoering ter zijner gedachtenis.
17 september	W. H. Suringar, oud 83 jaar, geb. te Leeuwarden 3 Aug. 1790, stichter van Nederl. Mettraij, vriend van de gevangenen, te Amsterdam overleden (levensschets in M. v. Lett. door R. Laurillard).
20 december	Verschenen bij J. G. Wester te Leeuwarden: In moarn en in joun by Remmert Nijboer en syn gesin, troch T. G. v. d. Meulen, en feu deselde skriuwer: Patsjes, komyk sangstik, f0.10. Aanbestede het afbreken der bestaande en het opbouwen van een nieuwe kerk en toren te Hijdaard.

1873

23 februari	Openbare vergadering der werklíedenvereeniging in de zaal van IJ. van der Wielen te Leeuwarden. A. Beerends spreekt over het voorschotbankstelsel Schultze-Delitzsch, en O. Hommerts over verplicht onderwijs.
11 maart	Aanbestede het bouwen van 20 arbeiderswoningen op Werkmanslust te Leeuwarden.

13 maart	J. J. Cremer leest te Leeuwarden zijn novelle Oan 't kleine revierke.
19 maart	In de Friesche boekhandel verkrijgbaar: Het bouwen van arbeiderswoningen door Dr. S. Stratingh Tresling, lid van de geneeskundige raad van Overijssel en Drenthe te Havelte, met 21 platen, prijs f 11.25. Betsy Perk en Mina Kruseman spreken in de zaal van v. d. Wielen te Leeuwarden. De eerste draagt fragmenten voor uit haar roman Elisabeth van Frankrijk, maar verveelt de toehoorders, terwijl de laatste met haar novelle Nora hen wist te bezielen.
11 mei	J. A. Schoelier te Makkum biedt aan den koning een welkomstgroet aan, gesteld in het Friesch en Nederlandsen met vijf verschillende kleuren en rand op witte zijde gedrukt. Koning Willem III bezoekt Leeuwarden.
4 juni	De antimoderne predikantenvereniging vergadert te Leeuwarden. Sprekers Ds. L. Tinholt te Koudum over de vraag: Hoe hebben wij gemeenteleden en catechisanten het best te wapenen tegen autoriteitsuitspraken der modernen, en Ds. Adriani over de vraag: Kunnen Modernen als lidmaten worden aangenomen.
16 juni	Overleden te Leeuwarden R. H. S. G. Juckema van Burmania, baron Rengers, kamerheer van den koning, meestrijder in den slag van Waterloo, geboren 10 Oct. 1796.
23 juni	De muntverzameling van wijlen F. de Haan, oud lid der Prov. Staten van Friesland te Leeuwarden, wordt verkocht bij Theod. Bom te Amsterdam.
4 september	Fen nieuw orgel ingewijd in de Herv. kerk te Ferwerd, makers Gebr. Adema te Leeuwarden.
12 september	Overleden te Leeuwarden Mr. Wiardus Willem Buma, president van het Provinciaal gerechtshof te Leeuwarden, schrijver van verschillende historische opstellen in De Vrije Fries.
21 september	In het eerste nummer van jaargang 4 van het tijdschrift De Vrije Gedachte, onder redactie van Dr. F. Feringa, staat een opstel van O. Rommerts te Leeuwarden over kinderarbeid.
7 december	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: Geschiedkundige aantekeningen en ophelderingen bij het Oera Linda Boek, door dr. J. G. Ottema.
15 december	De voogden van het St. Anthonygasthuis te Leeuwarden stellen roode soepkaarten beschikbaar tegen 5 cent per portie.
18 december	Overleden te Leeuwarden Jhr. Mr. Montanus de Haan Hettema, Friesch taaikenner, schrijver van het Stamboek van den Frieschen adel, en van een menigte werken, die op de Friesche dialektkunde, lexicografie en de oude Friesche Wetten betrekking hebben.

1874

6 januari	De lessen van de jongejuffrouwen dag- en kostschool te Dokkum, directeur H. G. Tideman, worden hervat. Prof. L. Rauwenhof te Leiden spreekt voor den Protestantenbond te Leeuwarden. Verkoop van 150 stammen op Ringia-State te Blessum, bewoond door Pieter Wiedema.
11 januari	Verschenen bij H. Suringar te Leeuwarden: Friesch-Latijnsch-Nederlandsch Woordenboek, door Jhr. Mr. Montanus de Haan Hettema.
25 januari	Verschenen bij L. Schierbeek te Leeuwarden: Over consumptieve coöperatie door middel van contracten met winkeliers en andere personen, door Jhr. Mr. D. O. Engelen te Leeuwarden.
1 februari	Er is gelegenheid aan de waag te Leeuwarden om de boter publiek te laten verkoopen, een maatregel, die reeds op vele plaatsen werd nagevolgd. Commissarissen van verkoop zijn K. J. Kalma en J. R. Wartena, die rekening en verantwoording doen voor de eerste afdeeling der Friesche Maatschappij van Landbouw.
10 februari	Verschenen bij J. H. Dunk te Rotterdam: Prettige afwisseling, leesboek voor jonge kinderen, door J. van Zuijlen, onderwijzer te Leeuwarden.
1 maart	Door wijlen Mr. W. Buma te Leeuwarden is ingesteld een leen ten behoeve van rechtsgeleerde studiën, zooveel mogelijk in zijn nakomelingschap of desnoods in zijn verder geslacht. Het zal den naam dragen van Mr. Wiardus Willem Bumaleen. Tot kapitaal Fonds is aangewezen een zathe en landen onder Weidum, Domna-zathe, benevens de familiebegraafplaats aldaar.
4 maart	Verschenen bij J. Swarts te Leeuwarden: Het reeds veel te lang gekrenkte recht der Hervormde gemeenten ten platten lande in Friesland, adres aan de Synode der Herv. Kerk van de kerkeraad te Eernewoude.
6 maart	Verschenen bij L. Schierbeek te Leeuwarden: Biddel-Marijke. In print ut it Folkslibben. Nei it Holsteinsk platdútsk, fen Joachim Mahl troch Waling Dijkstra. Bij N. A. Hingst te Heerenveen: Jubelliedjes door W. Schaaf te Delfstrahuizen, muziek van J. Heemstra te Leeuwarden.

11 maart	Verschenen bij H. Edelman te Leeuwarden: Gymnastienlied voor piano, en zang, opgedragen aan de gymnastiekvereniging Friedrich Ludwig Jahn te Leeuwarden, door C. Koster, woorden van L. Postma en 4 feestzangen op bekende wijzen voor 12 Mei 1874, door F. de Vries, H. d. S. te Leeuwarden.
26 maart	Dr. Kuyper sprekke te Leeuwarden in de zaal van Van der Wielen over Het Calvinisme, oorsprong en waarborg onzer constitutioneele frijheden.
15 april	Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: Fryske sin, Sangen mei musyk, de Friezen oanbean by de Maeije feesten fen 1874, fen J. van Loon, G. Colmjon, H. G. van der Veen, J. Heeringa Gz., J. A. Schoelier, P. G. Bleeksma en wijlen Dr. E. Halbertsma.
16 april	Lezing van J. J. Cremer in de zaal v. d. Wielen te Leeuwarden, onderwerp: 't Hart op de Veluw.
12 mei	Te huur aangeboden het buitenverblijf Schierstins te Leeuwarden. De korenmolenaarsbond, gevestigd te Heerenveen, treedt in werking, het bestuur zetelt in Heerenveen, Gorredijk en Drachten.
14 juni	De vierde algemeene vergadering van de Prov. Friesche Werkliedenvereniging te Leeuwarden wordt door 500 à 600 leden bezocht. Spreker IJ. G. Schilstra van Gorredijk en O. Rommerts van Leeuwarden.
28 juni	Inwijding der Chr. Geref. kerk te Wirdum met een prediking van Ds. J. W. A. Notten uit Leeuwarden.
1 juli	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: Briefe des Aggaeus de Albada an Rembertus Ackema und andere 1579 —'84 von Dr. Ernst Friedlander zu Aurich. En: Eenige aantekeningen van 't gepasseerde in de. vergadering van de Staten-Generaal 1616—'20 door Dr. Frederik van Vervou.
29 oktober	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: Keapman Kortsicht en syn wiif, blijspel mei sang fen W. Dijkstra, en: It is net om de faem, mar om 't jild, blijspel mei sang fen Krist Frearks.
23 december	Lezing van Mina Kruseman te Leeuwarden.
30 december	De Friesche liberalen zijn verontwaardigd, omdat de minister bezwaar heeft tegen de plaatsing van Thorbecke's standbeeld in den Haag. Mr. A. Bloembergen houdt te Leeuwarden een bezielende rede tegen den smaad, een groot man aangedaan. Velen teekenen de protestmotie.

1875

4 januari	Ds. F. Lieftinck te Kimsward houdt in de schouwburg te Leeuwarden een humoristische rede over de geschiedenis van een dwarskijker.
16 februari	Nieuw orgel ingewijd in de Herv. kerk te Anjum, maker L. van Dam en Zoon te Leeuwarden.
19 maart	J. Troelstra, ontvanger te Hijum, krijgt tot standplaats Leeuwarden.
25 maart	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: De kerkelijke toestand van het dorp Huizum voor de Hervorming, door Ds. G. H. van Borssum Waalkes aldaar.
16 mei	Verschenen bij A. Jongbloed te Leeuwarden: Begraven of verbranden, door ds. S. K. Thoden van Velzen te Leeuwarden.
14 juni	Mr. J. Dirks te Leeuwarden houdt in de Kon. Akademie te Amsterdam een voordracht over de ijzeren koe, zijnde een geldsom, waarvan weleer de predikant het vruchtgebruik had. De naam dagteekent uit den tijd, toen het kerspel gehouden was de opbrengst in natura te leveren. De bestaande verbintenis bleek uit het bezit van een ijzeren koe, waarvan Schotanus, de geschiedschrijver, de stukken heeft gezien.
6 juli	Prins Hendrik bezoekt Leeuwarden.
12 oktober	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: Oebele Glûper, blijspel yn fiif bidriuwen, frij forfryske nei Molière's Tartuffe, troch W. Dijkstra.
3 november	De eerste weekmarkt gehouden te Surhuisterveen. Provisioneele verkoop van het Old Burgerweeshuis te Leeuwarden.
10 december	Nieuw orgel ingewijd in de Herv. kerk te Deersum door Ds. H. Blankstein, maker gebr. Adama te Leeuwarden.
17 december	Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: De volksschool wat zij zijn moet, door Ds. W. F. K. Klinkenberg te Bozum.

1876

7 januari	De Gedeputeerde Staten vestigen de aandacht op het Friesche kabinet van oudheden in een zaal van het gouvernementshuis te Leeuwarden. Het Tweede Kamerlid A. Moens houdt te Lemmer een lezing over volksonderwijs.
-----------	--

- 20 januari Ds. M. E. van der Meulen uit Bolsward spreekt te Leeuwarden voor de afschaffing van den sterken drank, waarbij 130 à 140 mannen en vrouwen tegenwoordig zijn. Overleden te Huizum Pieter Andries Meester, oud 87 jaar. In 1806 was hij hoofdonderwijzer te IJtens, na 11/2 jaar te Tjerkwerd, van 1830—60 te Huizum, hij was kinderschrijver en jarenlang voorzitter van het gewestelijk bestuur Friesland van het Ned. Onderwijzersgenootschap.
- 30 januari Dr. J. G. Ottema te Leeuwarden levert in de vergadering van het Friesch Genootschap de bewijzen, dat Piet Paaltjes niet de schrijver is van het Oera Linda Bok, en dat het handschrift reeds in 1845—50 is gezien.
- 5 februari Het tooneelgezelschap Thalia uit Grouw speelt voor een eivolle zaal te Leeuwarden het tooneelstuk Omke Wiberen en syn erfgenamen van W. Dijkstra.
- 14 februari Verschenen bij H. Bokma te Leeuwarden: Een woord naar aanleiding van het jongste schrijven van Mr. J. P. Graaf van Zuilen van Nijeveld, door Mr. L. G. Verwer.
- 24 februari Verschenen bij P. Noordhoff te Groningen: Dierkunde voor eerstbeginnenden. door S. P. Huizing, leeraar aan de H. B. S. te Leeuwarden.
- 14 mei J. Bolt te Leeuwarden publiceert een uit te geven Friesch Weekblad: Alle wiken hwet oars for de Friezen.
- 10 juli Het Selskip for Fryske tael- en skriftenkennisse benoemt een commissie om te komen tot een vaste spelling in het Friesch, bestaande uit Mr. Ph. van Blom te Heerenveen, Dr. Murray Bakker te Huizum, Waling Dijkstra te Holwerd, H. G. van der Veen te Driesum en G. Colmjon te Leeuwarden.
- 24 oktober Ter overname aangeboden een dorpsliefhebberij-tooneel met toebehoorend voorgordijn, 2.20 M. hoog, 3.50 M. breed, verder een achtergordijn, 6 linnen schermen enz. Inlichtingen bij J. Bolt, Noorderweg, te Leeuwarden.

1877

- 12 februari Verschenen bij H. Bokma te Leeuwarden: Witske, in teltsje fen E. Gerdes, forfryske troch R. Zijlstra Jr.
- 16 februari De Nieuwe Toren te Leeuwarden verkeert in een gevaarvollen toestand. Verschenen bij F. A. Bosman te Franeker: Willem en Kees in teltsje ut de Franske tiden, troch R. Zijlstra Jr.
- 26 maart Zanguitvoering van de Amerikaansche negerzangers in de groote kerk te Leeuwarden.
- 27 maart Maria Baardt houdt te Leeuwarden een lezing, onderwerp: Mathilda van Molenbeek.
- 18 mei Voor het eerst publieke verkoop van kaas op de weekmarkt te Leeuwarden.
- 21 juni Opening van de historische tentoonstelling te Leeuwarden.
- 22 juli J. Menno Huizinga, arts te Harlingen en W. H. L. Borgerhoff Mulder, arts te Leeuwarden, geven uit het maandschrift Geneeskundige Bijdragen.
- 10 augustus Verschenen bij H. Suringar te Leeuwarden: Friesland voor de Friezen, gids voor reizenden, door Mr. A. J. Andreae, Mr. J. G. van Blom, G. Colmjon, W. Dijkstra, D. Hansma, Johan Winkler e.a.
- 4 september Hardrijderij met paard en chais te Leeuwarden om een gouden zweep, aangeboden door Z.M. de Koning.
- 10 september Installatie van den nieuwen burgemeester te Leeuwarden Mr. W. J. van Weideren baron Rengers.
- 17 oktober Sluiting van de historische tentoonstelling te Leeuwarden.
- 30 oktober Verschenen bij E. H. Janusch te Leeuwarden: De Nije Fryske Skoeralmenak for 1878, 365 blêdtsjes, prijs f0.75.
- 1 november De koninkl. goedkeuring verleend aan de statuten der vereeniging Licht in de toekomst, te Leeuwarden, ten doel hebbende verbetering van den zedelijken en stoffelijken toestand van den arbeidenden stand, 't Hunnebed Stapelstein in het oude ambt Frideburg in Oost-Friesland is onderzocht met onbevredigend resultaat. Betere uitkomsten gaf het onderzoek van een heuvel tusschen Reepsholt en Rispel. Men vond 15 urnen met asch en beenderen, drie aan drie geplaatst, in één lag een bronzen mes, in een ander een bronzen naald.
- 8 november In de Friesche Almanak van P. van der Sluis v. d. Bosch te Leeuwarden komt de schets voor: Gepke sonder moffen oan nei 't Sindingsfeest to Feankleaster en hwet dat to dwaen jowch, troch T. G. v. d. Meulen.
- 12 november Verkocht bij J. Swart te Leeuwarden de bibliotheek van wijlen Dr. Jelle Banga te Franeker.
- 14 december Verschenen bij A. Jongbloed te Leeuwarden: Snip snapt of de helper tsjin wille en tank, toanielstik fen P. Bleeksma.

1878

- 14 februari Dr. Vitus Bruinsma houdt voor de Vrouwenvereniging tot bevordering van gezondheidsbelangen te Leeuwarden zijne derde lezing.
- 23 februari Mr. T. v. Hettinga Tromp houdt te Leeuwarden een lezing over den invloed der beschaving op het strafrecht.
- 3 maart O. Hommerts te Leeuwarden draagt in 'n volksbijeenkomst 'n stuk voor getiteld: De hoofdelijke omslag, ingekleed als een tooneelstuk in 4 tafereelen, met geestige dialogen.
- 13 maart Multatuli spreekt in de groote zaal van Van der Wielen te Leeuwarden. W. Eekhoff herdenkt zijn 40-jarig jubileum als archivaris van Leeuwarden.
- 2 april Verschenen bij H. Bokma te Leeuwarden: Goliath, een zang des tijds, door Tyrtaeus.
- 25 mei De stafmuzikant J. Wenning IJz. te Leeuwarden zendt de genealogie van het Friesche geslacht Galama naar de heraldieke tentoonstelling te Weenen en ontvangt daarvoor een eerediploma.
- 23 juni Te Leeuwarden wordt een tentoonstelling gehouden van voorwerpen van nijverheid en kunst, uitsluitend door vrouwen vervaardigd.
- 2 augustus Mevr. Wed. Storm—van der Chijs te Leeuwarden, die in Berlijn de eerste internationale tentoonstelling uitsluitend voor vrouwen bijwoonde, betuigt hare sympathie met de tentoonstelling van vrouwenarbeid te Leeuwarden.
- 18 november Verkoop van 85 zware iepen ter afgraving van een gedeelte bolwerk te Sneek tusschen de Kleine Palen en de Oppenhuisterbrug. Ds. F. Haversmidt (Piet Paaltjens) te Schiedam, geboortig uit Leeuwarden, draagt aldaar enkele novellen voor: Twee broeders, Hoe Oom Fabius aan zijn apotheek is gekomen, Louw de Lieger.
- 1 december Verschenen bij J. Kuiken te St. Anna Parochie: Wegwijzer door Friesland, bewerkt door Th. Fockens te Oudega (Sm.) Overleden Mr. D. D. de Blocq v. Scheltinga te Heerenveen, begraven te Brongerga, waar zijn zwager Mr. v. Weideren Rengers, burgem. van Leeuwarden en zijn broeder, burgem. van Schoterland, spreken.
- 10 december Verschenen bij E. H. Janusch te Leeuwarden: De nije Fryske skoer-almanak mei byskriften fen W. Dykstra, O. Stellingwerf, T. G. v. d. Meulen e.o.
- 17 december Prof. Hugo de Vries uit Amsterdam houdt voor het natuurkundig genootschap te Leeuwarden een lezing over de bestuiving der bloemen door insecten. Folkslêzing útgeande fen Riucht en Sliucht to Hearenfean, troch J. Hepkema en D. Wagenaar fen Oranjewald. School te St. Johannesga verkocht en het huis van het H.d.S. Maakal. W. Dykstra geeft winter jounenocht te Heerenveen met: Gjin ongelok of er is in gelok by, Fryske trou en Holl. dukaten, It lotterijbriefke en in teltsje fen in boerejonge, dy't him ôfjoech mei in nuffich Lúwarder jufferke. Hy neamde it Fransk in geile wetterleat, it Frysk in krêftige, géve túke.

1879

- 2 januari De vereenigingen voor den publieken verkoop van boter werken uitnemend. Zij loven premiën uit om de handelaars te lokken. De vereeniging te Drachten looft *f* 50 uit aan hem, die in 1879 de meeste boter bij haar koopt. Bolsward maakt zich gereed om als het spoorwegnet Stavoren—Leeuwarden, via Bolsward, is aangenomen door de Eerste Kamer, om aan den minderen man een aangenamen dag te bezorgen. De gemeenteraad zegt toe *f* 300, het Gasthuis *f* 250.
- 7 januari Opening van het nieuwe gymnasium te Leeuwarden.
- 14 januari Ds. Balsem van Langezwaag houdt te Leeuwarden een nutslezing over Charles Kingsley en zijn socialen arbeid, en in verband daarmee over den strijd tusschen kapitaal en arbeid. N. A. Hingst te Heerenveen draagt zijn boekhandel over aan zijn zwager A. L. Land, terwijl hij zelf de drukkerij houdt.
- 17 januari Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: Waldeck-Pyrmont-marsch ter gelegenheid van het huwelijk van Koning Willem III, door J. F. Stoetz, Kapelmeester van het regiment infanterie aldaar.
- 18 januari De Eerste Kamer stemt het onteigeningsontwerp voor den spoorweg Stavoren—Leeuwarden via Bolsward af.
- 5 februari Ds. J. J. A. Ploos van Amstel te Reitsum houdt de feestrede op den verjaardag der Chr. school te Leeuwarden.
- 14 maart Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: Vrijmoedige beoordeeling van de Bijdragen tot de geneeskundige plaatsbeschrijving van Nederland, stuk II, plaatsbeschrijving van Friesland, door Jhr. J. A. Lycklama à Nijeholt.

27 maart	Voordracht van Multatuli in de zaal van Van der Wielen te Leeuwarden, 'n Weg gemaakt van het buitengoed Laanzigt te Makkum tot aan de Makkumermeerpolder.
31 maart	De Werkliedenvereniging Help u zelf te Leeuwarden opent een onderlinge leesbibliotheek.
1 april	Ingekomen in de Tweede Kamer het wetsontwerp tot onteigening van den spoorweg Stavoren—Leeuwarden. Verschenen bij H. v. Belkum te Leeuwarden: Twee Gymnastenliederen, woorden van S. Postma, muziek van C. Koster.
20 april	Verschenen de brochure: De Friesche spoorwegkwestie door G. P. N. Zimmerman, kapitein der infanterie te Leeuwarden.
23 april	De orgelfabriek van de firma L. van Dam en Co. te Leeuwarden, die meer dan honderd orgels leverde, bestaat 100 jaar. Te Sneek worden 20 vaten boter, die uit Engeland zijn teruggezonden, verkocht voor <i>f</i> 21 à <i>f</i> 29 per vat.
22 mei	Verschenen bij J. Swarts te Leeuwarden: Een jaarlijks stijgende nood. Adres van de Vereeniging ter bestrijding van den te hoogen stand van het boezemwater in de prov. Friesland, aan de H.H. Staten.
29 augustus	T. Velstra te Marssum spreekt in het Friesch een toast uit op rijm bij de prijsuitdeeling der landbouwtentoonstelling te Leeuwarden.
30 augustus	Verschenen bij T. Telenga te Franeker: Mâl út, Mâl thús, blijspil fen T. G. van der Meulen, 3e printinge. De normaalscholen in Friesland tellen: 358 leerlingen, Leeuwarden 86, Sneek 54, Heerenveen 35, Dokkum 30, Drachten 30, Harlingen 25, Buitenpost 26, Balk 14, Workum 18.
22 oktober	Uitgegeven bij J. G. Wester te Leeuwarden: Lytse toanielstikjes en Sangfoardrachten troch S. H. Hylkema.
11 november	Ds. H. Pierson, directeur der Heldringgestichten te Zetten, spreekt over het prostitutievraagstuk in de zaal van V. d. Wielen te Leeuwarden.

1880

5—7 januari	Lezing van dr. A. Kuenen, Hoogleraar te Leiden, houdt voor de afdeeling van den Ned. Protestantenvbond te Leeuwarden, Sneek en Lemmer een lezing over de toekomst van het Christendom. De kerkbesturen doen alle moeite om de traktementskwestie van Tjallebert op te lossen.
10 januari	Mr. Goeman Borgesius spreekt te Leeuwarden over een volkspetitionement inzake de staatstusschenkomst tot bestrijding van het misbruik van sterken drank. Opstel in N.A. van Ds. v. Slooten over het proces in 1541 gevoerd tusschen Haskerland en Aengwirden over het onderhoud van de Drachtsterweg langs Terbandstermolen, bewoond door Woltman Sen, waarbij in 1580 een schans lag.
13 januari	Prof. Th. Jorissen uit Amsterdam houdt te Leeuwarden voor het Nut een lezing over Marie Antoinette. Hij betoogt, dat zij niet bloot martelares en slachtoffer van de volkswuede was, maar wel degelijk een slachtoffer van eigen grillen en wuftheid. Opening van het stoomgemaal in de Haskerveenpolder aan de Welle.
22 januari	Lezing te Leeuwarden over Shakespeare's Macbeth, door K. ten Bruggencate.
3 februari	Z.M. Koning Willem III staat de portretten van vorstelijke personen uit het huis Oranje Nassau, aanwezig in het Koninklijk Paleis te Leeuwarden, aan het Friesch Genootschap af.
12 februari	W. Eekhoff, boekhandelaar en archivaris van Leeuwarden, oud bijna 71 jaar, overleden.
24 februari	Ds. H. Pierson uit Zetten spreekt te Leeuwarden in het belang van het Christelijk onderwijs.
26 februari	Multatuli spreekt te Leeuwarden.
9 maart	Afgraving van de terp op Feitsma-state onder Huizum, en die te Tirns. 11 Mr. Corn. Wiersma, bijna 25 jr. voorzittend meester in de Vrijmetselaarsloge te Leeuwarden wordt te Marssum begraven.
31 maart	Herdenking van het derde Reformatie-eeuwfeest in Friesland. Ds. G. H. van Borssum Waalkes uit Huizum houdt een feestrede en herdenkt o.a. Scipio van Meckama, één der voormannen der Reformatie, die in de Groote Kerk te Leeuwarden ligt begraven. Het zanggezelschap Tot stichting en vermaak te Harlingen bestaat 63 jaar.
10 april	Verschenen bij H. Kuipers te Leeuwarden: Hulde aan de vaderen, feestrede van ds. G. H. van Borssum Waalkes te Huizum, uitgesproken op het 3e eeuwfeest der Reformatie te Leeuwarden. Apotheker Bontjema en B. v. d. Wei j te Joure brengen het Friesch bederfwerend kaasstremsel in den handel.
15 april	Verschenen bij A. Jongbloed te Leeuwarden: Conclusie en arrest inzake de Hervormde floerenplichtigen te Oosterend.

- 21 juni Mr. J. Dirks te Leeuwarden ontvangt van den koning van België een gouden medaille voor zijn door Teijlers Genootschap bekroond werk: De Noord-Nederlandsche gildepenningen. Langweer krijgt een stoomboot.
- 24 september Feestelijke opening van het nieuwe beurs- en waaggebouw te Leeuwarden. De treinen vervoeren omtrent 6000 personen.
- 4 december Dr. Vitus Bruinsma te Leeuwarden en Dr. G. W. Bruinsma te Steenbergen beramen het oprichten van eene vereeniging tegen de kwakzalverij.
- 11 december Landbouwers te Langweer besluiten om de kuipers, die botervaten maken om na geijkt te zijn, ledig naar Leeuwarden en Groningen gezonden te worden, niet meer te begunstigen.

1881

- 13 januari H. de Jong te Appelsga houdt te Oosterwolde een volkslezing voor het Nut over: It jild allinne makket de minsken net lokkich. Dr. M. van Staveren houdt voor het Friesch Genootschap te Leeuwarden een lezing over: Van Haaften contra Engerna, een oud-Katholieke beweging te Leeuwarden in de 18e eeuw. Mr. Dirks deelt mede, dat bij het afgraven van de terp ten Zuiden van Wommels 50 zilveren Romeinsche munten zijn gevonden van de jaren 50—2 voor Christus, waarschijnlijk afkomstig van een Frieschen veekoopman, die vee had geleverd aan de Romeinsche veldheeren. T. Dijkstra geeft Winter j ounenocht bij Schouwstra te Sijbrandaburen.
- 15 januari Mr. Vales houdt in de Schouwburg te Leeuwarden „een conférence littéraire sur les drames de Victor Hugo.
- 25 januari J. E. Franx uit het St. Anthony-Gasthuis te Leeuwarden viert zijn gouden jubileum als schutter en houdt daarvoor receptie.
- 7 februari Verschenen bij Scheltema en Holkema te Amsterdam: De wetenschap van ons karakter door Dr. H. Thoden v. Velzen te Leeuwarden. Het heideveld aan den zandweg bij het tolhuis te Oranjewoud in ontginning.
- 11 februari Verschenen bij Schettens te Groningen: Gedenkschrift van het 300-jarig bestaan der N. Herv. Gemeente te Burum en Munnikezijl door R. Smit, Med. Dr. Verschenen bij J. G. Wester te Leeuwarden: It gouden kroantsje, door T. Velstra.
- 24 februari Multatuli houdt een voordracht te Leeuwarden. Folkslêzing op 't Fean, sprekkers A. L. de Jong, J. Hepkema, S. K. Uri. Rederijerskamer Thalia te Akkrum speelt het drama: Onschuld en Misdaad, en: Een Fransch krijgsgevangene, blijspel met zang.
- 3 maart Dramatische en muzikale voorstelling in de zaal v. d. Wielen te Leeuwarden ten. bate van de gewonde en zieke stamgenooten in Transvaal.
- 14 maart Prof. Th. Jorissen houdt voor het Nut te Leeuwarden een rede over Madame de Maintenon (krachtens geheim huwelijk gemalin van Lodewijk XIV) die in menig opzicht een eerherstel bedoelt der onbillijk beoordeelde vrouw.
- 24 maart Ds. F. Lion Cachet bepleit te Leeuwarden de belangen der Transvaalsche boeren.
- 26 maart De Friesche rederijerskamer G. Japiks te Leeuwarden voert op: De boekhalder fen keapman Habbema, ûnútgjown toanielstik fen W. Dykstra en Rjucht en Sljucht of oarsom, fen T. G. v. d. Meulen. Twintig inwoners van het dorp Firdgum (250 zielen) vertrekken in deze dagen naar N.-Amerika.
- 2 april Mr. Vales houdt conférence littéraire te Leeuwarden in de schouwburg over Zola, l'école naturaliste. Opstel in N.A. van Dr. L. Wagenaar over de vervolging der Afscheidenen. Uitgegeven bij W. Dykstra te Holwerd: De economische crisis in verband met de tram- en buurtspoorwegen door Prof. E. de Lavaley te Luik, uit het Fransch, 30 ct.
- 12 april Van I Jan.—I April zijn 150 bewoners van het Bildt naar Amerika vertrokken. Opening van het Friesch Museum te Leeuwarden. Verschenen bij A. Jongbloed te Leeuwarden: De togt van Stanley door Midden-Afrika, door ds. U. W. Thoden v. Velzen, ten bate van de diaconie te Bergumerheide.
- 5 mei Uitvoering te Leeuwarden van de Engelsche klokkenspelers onder leiding van Duncan S. Muller.
- 7 mei Opening der sociëteitszalen in de Harmonie te Leeuwarden.
- 1 juni De Leeuwarder Courant heeft een uitvoerige biografie van den Frieschen historicus Jac. Scheltema, geb. te Franeker 14 Maart 1786, overgenomen uit Niederlandischen Museum IV, 1839. De Kerkvoogden der Herv. Gemeente te Warga sluiten de oude school aldaar, die meer dan twee eeuwen lang heeft dienst gedaan en bestond uit de kamer van de kosterwoning. Deze was in 1848 vergroot, maar allengs te klein bevonden. De kinderen liepen nu wekenlang om en bedreven allerlei baldadigheid. Zelfs een ministerieel schrijven had geen verandering in den toestand gebracht, maar nu moest er een nieuwe school komen wegens de sluiting der oude. Men vindt te Leeuwarden op elke 90 inwoners ruim één verkooper van gedistilleerd.

- 12 juni S. 't. Bakker te Heerenveen, O. Stellingwerf (Singelstr. te Leeuwarden) en M. de Vries te Oranjewoud openen een collecte in de courant voor het herzien van het proces van R. Agema onder de leuze: Gelijk recht voor heer en knecht. Zestig bedevaartgangers uit de parochie Den Hoorn (Gr.) bezoeken na de godsdienstoefening in de R. Kath. kerk te Dokkum de Bonifaciusfontein. Ook worden bedevaartgangers uit Engeland verwacht.
- 15 juni Verschenen bij Theod. Bom te Amsterdam: De hoofdpunten der Latijnsche spraakleer door Dr. A. Halberstadt, leeraar te Leeuwarden.
- 18 juni 't Is 50 jaar geleden, dat te Leeuwarden de eerste Friesche koningszweep werd verharddraafd, n.l. na het bezoek dat koning Willem I met de prinsen aan de Friesche hoofdstad bracht.
- 11 juli Ingewijd het nieuwe orgel in de kerk te Scherpenzeel vervaardigd door de firma van Dam te Leeuwarden. Provisioneele verkoop van het slot Wiarda-State te Goutum, met poort en duiventil, ruim voorplein, sterke toren, grachten en singels, met antiek goudleeren behang, in gebruik bij Jhr. R. C. van Cammingha.
- 12 juli Verschenen bij de firma W. Eekhoff te Leeuwarden: Gids van Leeuwarden en omstreken.
- 15 juli De Leeuwarder gymnastiekverenigingen: Bato, Friedrich Ludwig Jahn en Claudius Civilis houden een gemeenschappelijke samenkomst in de Prinsentuin. Verschenen bij Noordhoff en Smit te Groningen: Leerboek der Boter- en Kaasbereiding door Dr. Vitus Bruinsma, leeraar in de wis- en natuurkunde aan het gymnasium te Leeuwarden. De onderwijzer Th. Fockens te Surhuisterveensterheide zoekt voor eigen rekening uit te geven een werkje Proza en Poëzie, met medewerking van onderscheidene schrijvers, prijs *f* 1.—.
- 29 juli Alle Wijtzes van der Sluis te N. Appelsga herdenkt zijn 50-jarige loopbaan als vervener, ontginner en landbouwer te midden van 50 kinderen en kleinkinderen. Jan de Jong te Minnertsgra en Wiltje de Jong te Hijlaard zijn voornemens te Leeuwarden onder de Waag Friesche boter te verkoopen naar de Deensche methode bereid.
- 13 september De Ver. der Fr. Waarheidsvrienden debatteert te Leeuwarden over de vraag of de bursalen aan de Vrije Universiteit mogen studeeren. Besloten wordt naast het fonds „De zaak des Heeren" een nieuw fonds op te richten, voor hen, die deze studie begeeren. (Penningm. Ds. Enderlé te Scharnegoutum).
- 26 september M. H. Bakker te Langweer biedt zich aan als spreker op Winterjounenocht. Eska (S. K. Feitsma?) heeft in N.A. een Fr. vers: Ynspeksjedei onder tsjinst. De Deutsche opera uit Groningen (dir. Marie Ledwinka) speelt te Leeuwarden Der Barbier von Sevilla, muziek van Rossini.
- 4-5 oktober Dr. H. Bavinck. pred. te Franeker, Mr. L. H. Huber en Dr. J. H. Gunning, pred. te 's-Gravenhage, spreken te Leeuwarden voor de Unie „Een school met den Bijbel". Biografie van Suffr. Petrus (1527—97) in de Leeuw. Crt.
- 10 oktober Op de tentoonstelling van moderne kunst bij Mej. G. H. Matthijssen in het Ruiterskwartier te Leeuwarden trekt de aandacht een doek van L. Alma Tadema: Een Aeg. vrouw in indolente houding het oog gericht op een schildpad.
- 14-12 november Dec. Amerikalezing van T. G. te Gorredijk, Huizum, St. Japik, Hoogeveen, Nijkerk, Woudsend, Wier, Warga, Augustinusga, Lippenhuizen, Lemmer. Tjerkgaast, Beetsterzwaag, Holwerd, Oostermeer. Verschenen bij S. Smeding te Leeuwarden: Oan 'e sédyk, fen P. J. Troelstra.
- 25 november Zangver. Concordia te Leeuwarden geeft het oratorium Elias van Mendelssohn.

1882

- 22 januari Mademoiselle Agar speelt te Leeuwarden de rol van Agrippina in de Britannicus van Racine, en draagt voor 1811 van V. Hugo.
- 5 februari Dr. J. A. Schaepman spreekt te Leeuwarden voor de R.K.
- 15 februari Opstel in de Leeuw. Courant: Geslachtswapens aan het Amelandshuis te Leeuwarden. Dr. A. W. Bronsveld houdt te Leeuwarden een lezing over den Duitschen humorist Th. G. von Hippel. Verschenen: A. J. Andreae, De Lauwerszee nagespoord in hare wording, omvang en bedijkingen. Het Lj. toanielselskip spilet: T. Velstra, De Unrêststoakster (yn H. S.) en S. H. Hylkema, Aldjiersjoun. Verschenen bij J. Hepkema: Wiersizzerij fen alde Foekje. troch Pieter Jelles.
- 20 februari Aanbestede het afbreken der oude en het stichten van een nieuwe waag te Akkrum. J. Laverman te Drachten, uitgever der Drachtster Courant verplaatst zijn boekdrukkerij en handel naar de Noorderbuurt, naast hotel Phoenix aldaar. Verschenen bij H. v. Belkum te Leeuwarden: De Schriftbeschouwing van Dr. A. Kuyper in hare bedenkelijke strekking.
- 2 maart Evangelisatie te Rauwerd bij W. T. Beetstra door Ds. S. Dijkstra te Welsrijp. Verschenen bij L. v. d. Hulst te Kampen de novelle van Hajo Schuurstra (— R. Koopmans van Boekeren) getiteld: De reis der Snipsemaatjes. (De hoofdpersonen bewonen een klein heerenhuis in de Gr. Kerkstr. te Leeuwarden).

6 maart	A. Duparc leidt op de meeting der liber. kiesvereniging te Leeuwarden de vraag in: Herziening der grondwet noodzakelijk? in verband met samenspreking en briefwisseling gevoerd met den vroegeren Leeuwarder afgevaardigde de Roo van Alderwerelt. Mr. A. Bloembergen en Dr. J. Zaaijer hebben bedenkingen. Friesema-State te Idaard op afbraak verkocht.
12 maart	F. Domela Nieuwenhuis spreekt voor de Werkliedenver. te Leeuwarden.
15 maart	Aanbesteed het sloopen der bureaux der fabricage in de Arendstuin te Leeuwarden en het stichten aldaar van een school met 8 lokalen.
23 maart	Brand in de stroocartonfabriek (firma J. G. Kuipers) aan de Potmarge te Leeuwarden.
27 maart	Prof. Th. Jorissen houdt een nutslezing te Leeuwarden over Oldenbarneveld.
23 april	Het bestuur van het Friesche rundveestamboek besluit Jhr. Mr. C. v. Eijsinga te Leeuwarden en K. N. Kuperus te Marssum af te vaardigen naar een gemeenschappelijke vergadering van het Fr. en Gron. stamboek, liet Dutch-Friesian Herdbook en het Holstein-Herdboek om te bevorderen de eenheid in de rassen, soorten en benamingen en dat het N. Holl. en Friesche vee onder juiste benaming in Amerika bekend wordt en niet langer doorgaat voor Holsteinsch vee. Onder de houten vloer van de Huizumer kerk wordt gevonden de grafplaats van Dowe Powels, pastoor aldaar, gest. 17 Juni 1574. Te Balk is een Jongensinternaat van P. C. J. Lapidoth.
26 april	De provincie koopt de Stoomcichoreifabriek De Grietman op den hoek van Ee en stadsgracht te Dokkum aan. ter verbetering van de scheepvaart. Mej. Matthijsen te Leeuwarden exposeert schilderijen van Hans Makart, voorstellende de vijf zintuigen. Aanbesteed het bouwen van een R.K. kerk, toren en pastorie vanwege de H. Bonifacius-parochie te Leeuwarden, architect P. J. H. Cuypers te Amsterdam.
29 april	J. Hepkema voltooit in N.A. de beschrijving zijner Zweedsche reis in gezelschap met J. v. d. Sluis en P. Korf. Aanbesteed het verplaatsen van kerk en toren te Kooten. Boelgoed van afbraak der kerk te Warstiens. Verschenen bij v. Belkum te Leeuwarden: Uit de nalatenschap van wijlen Ds. J. B. Weerman te Leeuwarden, bezorgd door P. H. Hugenholtz.
4 mei	Ken R.K. oudelieden en weezengesticht te Leeuwarden gebouwd naar het bestek van architect Cuypers te Amsterdam is voltooid.
5 mei	Op afbraak verkocht de korenmolen De Leeuw in het klein Fintje bij de Oldehove te Leeuwarden.
18 mei	Verschenen bij H. W. Wester te Leeuwarden: Het uitroomen der melk door H. B. Hylkema.
19 mei	Wegens slatting der opvaart wordt de terp te Oudkerksterklooster in Juni en Juli gesloten. De beroemde Friesche os Grootte Pier, geb. op de hoeve van Pieter Jans v. d. Wier te Goënga, merkwaardig exemplaar van Friesch vee. te bezichtigen bij Wiebe de Boer, veemarkt te Leeuwarden, entree f0.25.
8 juni	Verschenen: De kindercantate 't Ouderhuis, gedicht door A. F. J. Reiger te Leeuwarden en Lentebloesem, 6 tweestemmige liederen, woorden van dezelfde, alles getoonzet door Richard Hol.
5 juli	Dr. A. Kuyper spreekt te Leeuwarden over de vooruitzichten der studenten aan de Vrije Universiteit.
7 augustus	Opening stoomtram Sneek—Harlingen. Aanbesteed aanleg spoor Stavoren—Leeuwarden.
23 oktober	Opstel in de Leeuw. Crt. over het voormalige vicariehuis te Pingjum, waar Menno Simons zou hebben gewoond, n.l. waar nu het huis en de timmerwinkel is van A. Posthumus. Een bestaand gezelschap te Leeuwarden tot proefondervindelijk onderzoek naar de feiten van het spiritisme, wenscht eenige uitbreiding aan zijn kring te geven en roept belangstellenden daarvoor in de Leeuwarder Crt. op.
2 november	Verschenen bij A. Meijer te Leeuwarden: Vraagboekje over de leer des heils volgens den Bijbel, ten gebuike voor Doopsgez. door Deo-Do, 2e dr.
13 december	Lezing te Leeuwarden van Prof. A. Pierson over Grieksche kunstgeschiedenis.
24 december	Nieuw orgel geplaatst in de R.K. kerk te Dronrijp door firma v. Dam te Leeuwarden.

1883

4 januari	Inwijding der nieuwe O. L. School te Workum. Te St. Johannesga wordt een zathe van 10 H.A. verkocht voor ruim f 3000. Verschenen te Leeuwarden bij A. Meijer: Jaarboekje van den Frieschen adel, le jaarg. 8 Schijf schieten te Veenwouden bij P. F. Postma, tramstation.
15 januari	Geveild het slot Sixma-State te Huizum. Opstel in de Leeuwarder Courant van S. H. Hylkema, waarin hij verklaart. dat zijn „Hwet stik scille wy spylje?" een satyre is op de rederijerskamers, die boven hun krachten gaan. Aarde en haar volken heeft houtgravures van stadsgezichten in Harlingen en Leeuwarden. De naaigarenfabrikant Dirk Aeilco Wumkes, in het bezit van 100 pondematen plassen, hagen en kopstukken laat te Oudehaske 30 pondem. veenplas droogleggen en geeft 70 arbeiders werk.

19 januari	Geertruide Carelsen te Amsterdam houdt voor de Friesche tuinbouwvereniging te Leeuwarden een lezing over goeden smaak in den omgang met planten.
24 januari	J. v. d. Waals uit Rotterdam houdt in de zaal van wed. H. Looijenga (Zuiderstr.) te Leeuwarden predikaties over de a.s. toekomst des Heeren.
10 februari	Verschenen bij J. B. Wolters te Groningen: Nieuwe schoolkaart van Friesland door R. v. Assen H.d.S. te Aalsum, prijs <i>f</i> 10. De kerk te Oldeholtgade krijgt een kabinetorgel, Nijeholtgade in Sept. een gewoon pijporgel, beide van J. Kruze, firma Hardorff en Zn. te Leeuwarden.
21 februari	Verkoop van 2 barges, die voeren Dokkum—Leeuwarden, de eene in 1869 nieuw gebouwd van ijzer, groot 19 ton met nette tafels, roodrijpen springveeren kussens en rugzittingen.
10 maart	Geveild de drukkerij van J. R. Miedema te Leeuwarden.
22 maart	Meeting der liberale kiesvereniging te Leeuwarden onder leiding van Mr. H. Goeman Borgesius, die sprak over Grondwetsherkiezing en kiesrechthervorming, verder voeren het woord Dr. Zaaier. Mr. A. Bloembergen en J. Troelstra.
23 maart	Afl. 3 van Aarde en haar Volken heeft bijdragen over de Prinsentuin en harddraverij te Leeuwarden. Opstel in de Leeuwarder Crt. over de jaarmarkt te Oudeschoot, die Caspar à Robles 5 April 1576 verdaagde.
26 maart	Brief in de Leeuw. Crt. van A. R. Dijkstra, voorheen te Joure, nu te Little River (Kansas). De Doopsgez. gemeente te Leeuwarden verwerpt met 64 tegen 52 stemmen het voorstel om attestaties van ongedoopte leden uit andere gemeenten aan te nemen.
1 juni	Verschenen bij A. Meijer te Leeuwarden: Dr. S. H. Thoden v. Velzen, Over den Simplon en door den St. Gothard.
5 juni	J. H. Rovers te Groningen spreekt op de meeting der anti-dienstvervangingsbond te Leeuwarden over de persoonlijke dienstplicht. Aanbesteed de schoolbouw te Engwierum.
17 juli	Verschenen bij A. Jongbloed te Leeuwarden: Aphorismen tot aanbeveling van de Ned. Ver. tegen de prostitutie, dooide af d. Leeuwarden.
24 augustus	Opstel van Ds. Bolleman v. d. Veen te Eernewoude in de Leeuw. Crt. over de afstrooming van het boezemwater. Verschenen bij W. Wester te Leeuwarden: Donkere wolken, toneelstuk van S. H. Hylkema.
17 september	Verschenen bij A. Meijer te Leeuwarden: S. Koopmans (1884—'90 notaris te Warga) Schets van het notariaat in Friesland voor 1811.
1 november	P. Lycklama à Nijeholt aanvaardt het ambt als burgemeester van Leeuwarden.
24 november	Mr. J. G. Gleichman bepleit in een verg. van de liberale kiesvereniging te Leeuwarden, onder leiding van J. Troelstra, het invoeren van inkomstenbelasting. Dansonderwijs voor kleinen en grooten bij P. Hof te Langezwaag.

1884

1 januari	De gevangenis te Leeuwarden heeft 397 gevangenen. 7 O.L. school te Nijemirdum geopend.
8 maart	De Nieuwe toren te Leeuwarden op afbraak verkocht.
25 maart	Gevonden niet ver van 't Hasker Convent in de veenderij van Korf te Stobbegat een oud Chr. houten doopvont op 4 voeten. Aanbesteed de bouw van een nieuw armhuis voor 50 menschen te Ureterp. Verschenen bij G. A. de Groot te Leeuwarden, Verzameling van officiële documenten over den afstand der kerkgebouwen te Leeuwarden in 1799, door W. P. Hoegen.
9 mei	Vergadering van 13 Friesche kerkvoogdijen te Leeuwarden over de kosterie-goederen, in verband met de kwestie te Tietjerk. Verschenen bij Land te Heerenveen: Nij Frysk Lieteboek feu P. J. Troelstra en P. H. de Groot.
14 mei	Overleden Gerard Tjaard Suringar, voornaam uitgever te Leeuwarden. Ds. H. Pierson te Zetten spreekt te Achlum voor Chr. Nat. in het lokaal van D. Donia.
28 juni	Prof. Dr. Ph. J. Hoedemaker spreekt te Leeuwarden over de Vrije Universiteit.
19 november	Inwijding der nieuwe Bonifaciuskerk te Leeuwarden.
28 december	Overleden te Leeuwarden Gerben Colmjon, sedert 1868 archivaris van Friesland.

1885

28 januari	Pieter Bruinsma uit Sneek overwinnaar op de internationale hardrijderij te Leeuwarden. Jhr. v. Eysinga, voorz. der Eerste Kamer, toast bij de prijsuitdeeling in 't Friesch op de verbroedering aller volken.
17 februari	Afgraving der groote terp te Almenum. Verschenen portret van R. v. d. Zee uit Workum, die op de internationale rijderij te Leeuwarden de baan aflegde in 3 min. 26 sec. De oude Kerkv. te Achlum door hun opvolgers per deurwaardersexploit gelast om het archief enz. over te dragen.
22 februari	W. Dijkstra houdt in een volksbijeenkomst te Leeuwarden het publiek 3 uren bezig met de vertelling: Hwet Joukebaes my fortelde, in swiet priuwke, al lachende de waarheid zeggend.
27 februari	Rede van Aem. Wybrands over Mariëngaerd voor het Friesch Genootschap en van Mr. W. B. S. Boeles over Descartes in Friesland (1629—35), wonend o.a. in het hoekhuis met den gekleurden gevel Uniabuurt—Oosterstraat te Leeuwarden en op Sjaardemahuis te Franeker.
2 april	Geëxposeerd de te Londen bekroonde schilderij: Een bark de Theems afgaande, van luitenant G. v. d. Laan uit Leeuwarden.
15 april	Dertiende samenkomst te Leeuwarden van predikanten er» gemeenteleden der Evang. richting.
24 april	In de civiele zitting van het Gerechtshof te Leeuwarden wordt behandeld het geding over de grensscheiding Kollum—Ballum en de Staatsdomeinen, en dat der kosterij-goederen te Tietjerk. Het buiten Herema te Oranjewoud te huur of te koop.
10 juni	In N.A. geeft Ds. v. Slooten een berekening over de voordeelen door Friesland genoten uit den verkoop der pastoralia (1762—64). Deze bedroegen een rente van 5% in 1764—96, daarna 6% en nog later 7%. Het Fr. Selskip besluit tot plaatsing van een steen op het graf van G. Colmjon. Biografie in de Leeuw. Crt. van den ingenieur Jan Wiedeman Karsten, gel), te Leeuwarden 2 Nov. 1775. overl. te 's-Hage 30 Jan. 1825.
26 juni	Verhuurd ruim 4 H.A. hooiland en water, genaamd het oude kerkhof te St. Johannesga. Verschenen bij Wed. P. M. Feenstra te Leeuwarden het vakblad De Kruidenier.
23 november	Verschenen bij A. Meijer te Leeuwarden: Vergeet mij niet, bloemen op den Levensweg, bijeengegaard door Emma.
15 december	De volksgaarkeuken te Leeuwarden geopend.

1886

1 februari	Prof. A. G. v. Hamel te Groningen houdt te Leeuwarden een „conférence" over Le drame religieux au moyenage.
5 februari	Opstel in de Leeuw. Crt.: De Friesche palinghandel in gevaar. Overleden te Leeuwarden Tjeerd Annes Keikes, oud 82 jr., graveur en drijver, in 1876 benoemd tot ridder der Eikenkroon, die vele landen van Europa bezocht en wiens werk o.a. Napoleon III kocht.
8 maart	Conférence te Leeuwarden van Prof. A. G. v. Hamel over Le Cid van Corneille. Geveild terpaarde achter de kerk van Pingjum bij de vaart, met overname van 250 M. rails.
13 maart	De Leeuw. Crt. heeft de advertentie: Eeredienst, De evangelist J. v. d. Waals wenscht a.s. Zondag des avonds ten 6 ure in het nieuwe kerklokaal der Apost. gemeente (hoek Singelstraat en Singel) te Leeuwarden te spreken over: De eeredienst der Apost. Kerk. Spreker wenscht met Gods woord te bewijzen, dat de dienst, welke in de herstelde Kerk Gode wordt gebracht, de eenige ware dienst is. Een werk Gods, temidden van dien velerlei eigenwilligen Godsdienst der verschillende afdeelingen door de menschen opgericht. Toegang vrij.
23 maart	Aanbesteed de bouw eener Joodsche school aan het Jacobijnerkerkhof te Leeuwarden.
19 mei	Verschenen bij A. Meijer te Leeuwarden: De val der vrije universiteit.
26 mei	Schets in stadfriesch dialect in N.A. door T. F. Pastor Schauenburg uit Oldenburg houdt in de Luth. kerk te Leeuwarden, 's avonds 8 1/2 uur een bijbeloefening voor de Ev. Duitsche maaiers, en Zondag 30 Mei te 21/2 uur een godsdienstoefening.
3 juni	33ste Algem. vergadering van het Ned. Jongelingsverbond te Leeuwarden. Sprekers Ds. P. J. Mouton te Haarlem en Ds. J. J. A. Ploos v. Amstel, voorz. van het Friesch Tongelingsverbond.
15 juni	Verschenen bij H. v. Belkum Kzn. te Leeuwarden: Feestklanken op de melodie van het Friesch Volkslied, voor piano, door Barend Kwast.
14 juli	In de Leeuw. Crt. aantekeningen omtrent H.O.N. (Hemelum enz.). De stoomkartonfabriek te Leeuwarden stopgezet, 100 werklieden krijgen ontslag. In N.A. rymkes fen C. Wielsma en Blommen op Fryske groun oerplante fen Pieter Jelles.

16 juli	Het Joodsche armbestuur te Leeuwarden laat de huizen 't Oranjeklooster te Leeuwarden afbreken en nieuwe bouwen.
20 juli	Eerste steen gelegd der Joodsche school op het Jacobijnerkerkhof te Leeuwarden.
11 oktober	Naaml. -Vennootschap opgericht: De Leeuw. Aardappelmeel- en Stroopfabriek te Huizum op de oude terreinen van Abbinga-State aldaar, zij nam de zaak over van de firma Gerrit Everts te Hatert bij Nijmegen en Epke Hora Adema te Leeuwarden. Geveild het buiten Antstein te Marssum, in huur bij Air. H. J. Westra voor f 375.
22 oktober	Ernst Possart treedt te Leeuwarden op in de rol van rabbi Sichel uit l'Ami Fritz van Erckmann Chatrian.
1 november	Zes doeken geëxposeerd te Leeuwarden van de Leeuwarder schilderes Louise Abbema te Parijs, o.a. het portret van Sarah Bernhardt, als een der jaargetijden.
2 december	Prof. Alphonse Scheler te Genève geeft te Leeuwarden een séance artistique et littéraire Française.
8 december	Kruisjaspertij bij Sikke Sixma te Rien. Bidstond voor kerkherstel te Leeuwarden geleid door Ds. Ploos v. Amstel.
9 december	Verschenen bij N. A. Hingst te Apeldoorn: De droom, het voorgevoel, het helderzien in de stervensuren, drie verschijnselen van het zieleleven door Dr. S. K. Thoden v. Velzen, emer. pred. et Leeuwarden, 2 dln. De Herv. Kerkeraad van Anjum maakt zich van het synodaal verband los.
16 december	Verschenen bij A. Meijer te Leeuwarden de rede: Kalvijn. en het Calvinisme door ds. W. F. K. Klinkenberg te L.
29 december	W. C. v. Munster. H.d.S. te Leeuwarden spreekt te Joure over Socialisme en de Chr. school.

1887

31 januari	Aanbesteed de bouw eener nieuwe Herv. pastorie te Foudgum. P. H. Hugenholtz Jr. houdt een Nutslezing te Leeuwarden over het socialisme.
11 februari	Prof. Dr. C. Bellaar Sprint te Amsterdam spreekt voor de Anti-dienstvervangingsbond te Leeuwarden. Terp Groot. Luidum te Achlum geopend.
3 maart	Dr. L. Wagenaar spreekt te Leeuwarden over de verdrukking der kerk door de Remonstrantsche factie tijdens het 12-jarig bestand.
7 maart	Joh. Wenning IJz., wapenschilder te Leeuwarden exposeert een collectie heraldieke kunst in zijn huis (Noordersingel 28).
11 april	Verschenen bij A. Meijer te Leeuwarden: Des Koningshoogtij, een nat. feestdag voor Neder!., feestrede van Mr. A. Bloembergen EZ., in de Groote Kerk te Leeuwarden, op 's konings /Oen jaardag.
16 juni	Verschenen bij S. Smeding te Leeuwarden: Het kaatsen, met teekeningen, lijst der voornaamste kaatsers in 1886 en met „Keatserssangjes”
25 juli	Aanbesteed de bouw eener O.L. school te Sloten. A. H. Cohen te Leeuwarden verkoopt de echte z.g.n. Bozumer witleeren kaatsballen.
24 augustus	De colporteur Jan Veldman, Friesch schrijver en novellist, doet op den zendingsdag der Chr. Geref. Kerk te Leeuwarden mededeeling omtrent den arbeid in den Z.O.-hoek van Friesland.
14 september	De palingrooker J. Hurkuik te Leeuwarden herdenkt den dag, waarop hij voor 25 j r. het eerst de Grouwster kermis met zijn palingdisch bezocht.
24 september	De bouw van den watertoren te Leeuwarden gegund aan Bekhuis en Damstra.
27 september	Verschenen bij A. Jongbloed te Leeuwarden: J. C. Sikkel, De Kerk des Heeren en de Synodale organisatie der Ned. Herv. Kerk.
15 oktober	Bij A. Jongbloed te Leeuwarden verschijnt het proefnummer van de Friesche Kerkbode, weekblad voor de Nederduitsche Geref. Kerken in Friesland (Red. Ds. A. Ploos v. Amstel te Reitsum en Ds. J. C. Sikkel te Hijlaard.).
5 november	Verschenen bij G. Amsing te Leeuwarden: A. Dijkstra Pzn. te Achlum, Wat is Waarheid? Een vraag over de kerkel. beweging onzer dagen.
20 december	Dr. R. Sinia te Brielle leest voor het Nat. Genootsch. te Leeuwarden over de voorhistorische mensch in Europa. Opstel in de Leeuw. Crt. over de onzindelijkheid der boter.
24 december	W. C. van Munster te Leeuwarden schrijft een belangrijk opstel in de Fr. Kerkbode over de vraag of de Dordtsche kerkenorde in Friesland al of niet van kracht is geweest, hij beroept zich op Voetius, die de Dordtsche kerkenorde beschouwt als de telkens herziene Emdersche (1571).

1888

- 22 januari R. v. Zinderen Bakker spreekt in Flora te Gorredijk. De rederijderskamer „Ten Kate" te Leeuwarden speelt een blijspelparodie „Doleeren" van een Leeuwarder, tevens lid der Kamer, aan wiens welversneden pen men reeds menig komediestukje dankt.
- 26 januari E. Kielstra, lid der Tweede Kamer voor Dokkum spreekt te Dokkum over het programma der Liberale Unie, en Dr. Vitus Bruinsma voor Burgerplicht te Leeuwarden over hetzelfde.
- 13 februari Mr. U. H. Huber te Leeuwarden bepleit te Bolsward de A.-R. beginselen. (Voorz. Ds. Griethuyzen te Burgwerd, redacteur van het Vaandel, met den hr. Pollema te Nijland.)
- 27 februari Verslag in de Leeuw. Crt. over een lezing van Mr. A. J. Andreae over Duco Martena (1527—1605) van Martena-State te Kornjum, aanhanger der Unie van Utrecht, eens wonend tegenover de Duco Martenapijp te Leeuwarden.
- 28 februari P. J. Troelstra haldt in kritelêzing to Frjentsjer. Ds. L. M. de Boer te Britswerd spreekt voor de Friesche tuinbouwvereniging te Leeuwarden over de overeenkomst tusschen planten en dieren.
- 29 februari W. C. v. Munster te Leeuwarden bepleit de A. R. beginselen te Grouw. Mr. S. v. Houten spreekt te Dokkum na een inleidend woord van Doederus de Vries.
- 24 maart Groot oproer te Appelsga. Bij twee veenbazen alles vernield. Een detachement infanterie van Leeuwarden met 6 rijksveldwachters er heen. Aan den eisch der veenarbeiders f 1.— meer per dagwerk turf aan graaf loon wordt voldaan. Ook krijgt de gedwongen winkelnering een knak. Verkoop van een partij beste afbraak van den toren te Wieuwerd.
- 2 april Kerkorgel ingewijd in de Herv. kerk te Oostermeer (fabr. J. F. Kruse te Leeuwarden).
- 30 april Verschenen bij G. Amsing te Leeuwarden: Seerp v. Galema en zijn tijdgenooten, een verhaal uit de gesch. der Hervorming van Friesland door J. C. Luitingh.
- 26 juni Verschenen: Ph. Kooperberg, Geneesk. Plaatsbeschrijving van Leeuwarden, bekroond door het Utr. Genootschap. Aanbesteed de torenreparatie te Opeinde. Opstel in N.A. over het rooken en zouten van visch te Harlingen en Lemmer, door P. de Rook (ook 11 Juli).
- 7 juli Aanbesteed de bouw eener Ned. Geref. dol. kerk te Leeuwarden.
- 27 juli De Geref. gem. te Bolsward koopt een pottenbakkerij aan de Bargefinne om er een kerk te bouwen. Aanbesteed de bouw eener Dol. kerk te Leeuwarden achter het huis no. 31 aan de Gr. Kerkstraat.
- 31 juli Adres van D. van Konijnenburg te Leeuwarden aan de Staten over het Friesche botervat en zijn ijk.
- 4 augustus John begint in N.A. weer zijn brieven uit Amerika. Biografie in N.A. van Roelof Siebes Hoekstra, rustend H. d. S. te Oudeschoot, 90 jaar (geb. 6 Aug. 1798), schoolmeester aldaar (1832—68), kreeg omstreeks 1820 onderwijs te Sneek in de klankmethode en leerwijze van Pestalozzi. Opstel in de Leeuw. Crt. over het Droevendal te Leeuwarden van het Franciskanerklooster Galileën (1498 gesticht) door J. F. v. Weideren Rengers.
- 1 september De boterfabriek te Sexbierum in werking. J. Poutsma uit Gorredijk richt een Muloschool op te Leeuwarden.
- 1 oktober J. J. v. Laar en A. Gorter verdedigen in de Leeuw. Crt. vurig Multatuli tegen het Gidsartikel van dr. Abrahamsz „Een ziektegeschiedenis". Verschenen bij R. P. Zijlstra te Joure: W. Dijkstra, De dochter fen de ald soldaet. G. Amsing te Leeuwarden geeft uit het N. Volksblad, Chr. Hist. weekbl. v.h. Noorden. P. Westra te Amsterdam is secr. en redactielid der vereeniging en tijdschrift De Dageraad (10e jaargang).
- 18 oktober Opstel in Leeuw. Crt. over het geslacht van R. v. Ulenburgh, burgemeester van Leeuwarden, wiens eene dochter Hiskia gehuwd was met Gerrit v. Loo te St. Anna, de 2e met Wybrand de Geest, de 3e met Rembrand van Rijn. (Zie W. Eekhoff, De vrouw van Rembrandt, de cat. van de Stedel. kunstverzameling, Vrije Fr. VI, 301, XII. 181, Navorscher III, Fr. Volksalm. 1853).
- 15 november Verschenen bij H. v. Belkum te Leeuwarden: Daar komen de troepen, Jubelmarsch voor piano, en bij Jac. G. Robbers te Amsterdam: Jetze Joulmsa of De laatste tocht der Denen in Friesland door A. J. H. v. d. Sloot, met 4 ill. van C. Rochussen. Verschenen bij Posthuma en Weijer te Wolvega: het eerste proefnummer van De Klok, weekbl. der volkspartij in de districten Schoterland en Wolvega, red. G. L. v. d. Zwaag te Gorredijk, L. S. ten Cate te Bovenknijpe, administrator, J. v. d. Wijk te Oldelamer, corrector.
- 29 november Verschenen bij H. v. Belkum te Leeuwarden: Beden en Belofte, toespraak bij het neerleggen van de Evangeliebediening van Dr. L. Proes, door P. A. Jas, op 25 Nov. De emigratie naar Amerika wordt meer afgeleid door die naar Zuid-Afrika.
- 6 december Ds. H. Pierson te Zetten spreekt te Leeuwarden over de plicht der Overheid ten aanzien van de openbare eerbaarheid.

1889

- 18 maart Opstel in de Leeuw. Crt. over Cunerus Petri, 2e bisschop van Leeuwarden door F. W. v. Weideren Rengers. Lokaal „De Bijbel" te Franeker, wegens ontbinding der vereeniging, geveild.
- 23 maart Aanbesteed het afbreken eener bestaande huizinge en het weder opbouwen eener Herv. pastorie te Irnsum. Verschenen bij R. P. Zijlstra te Joure: Heit en soan, toanielstik ten T. W. Sytstra. De Amsterdammer bericht: Tot Maart 1888 hebben de loges grooten invloed op de politiek uitgeoefend. De Friesche Courant, die te Leeuwarden werd uitgegeven, was steeds in handen van maçons, Friso, een te Workum verschijnend blad, wordt door 2 vrij metselaarsonderwijzers geredigeerd, terwijl het te Dokkum uitkomend blad Oostergo vroeger ds. Carpentier Alting, ook 'n maçon, tot redacteur had. De Leeuwarder Crt. staat zeer zeker en de Bolswarder Crt. hoogstwaarschijnlijk onder maçonnieke leiding. Eerstgenoemde zal spoedig een concurrent vinden in een liberaal blad, dat — zoo spoedig maar het kapitaal is gevonden — door den nieuwen Liberalenbond zal worden opgericht. Het driemanschap J. Troelstra, rijksontvanger en wethouder van Leeuwarden, eigenaar en redacteur van de Friesche Courant en het Weekblad voor de Accijnzen, Mr. T. van Hettinga Tromp en notaris J. S. Potter van Loon te Dronrijp, broeder van den Gedeputeerde J. van Loon, zijn het driemanschap die in Friesland het liberalisme weer nieuwe kracht trachten te geven.
- 9 april Bouw der zuivelschool te Bolsward aanbesteed. Deken Menting te Leeuwarden wijdt een stuk land bij Harlingen tot R.K. kerkhof.
- 30 oktober Ibsen's Nora te Leeuwarden gespeeld door Kreukniet's Gezelschap uit Amsterdam.
- 10 december J. Ph. Posthumus, instrumentmaker te Leeuwarden geeft te Britsum een demonstratie met dubbel skioptikon.
- 20 december Verschenen bij J. van 't Oever te Leeuwarden: Het onrechtvaardig ontslag van het H. d. Chr. S. te Berlikum, openb. brief aan Ds. G. Nijhuis, Herv. pred. aldaar, door T. Dalhuysen. Herv. pred. te Wanswerd. De 45e jiergong fen 'e Bijekoer forskynt by T. Telenga to Frjentsjer.

1890

- 6 januari Nutslezing van Prof. Paul Frédéricq te Leeuwarden.
- 28 januari Overleden te Leeuwarden P. Holkema, ongeveer 60 jaar predikant te Goëngarijp, oud 84 jr.
- 3 februari Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: Woorden en Daden der Levensverzekeringsmaatsch. New-York door C. Hommes.
- 19 februari Verschenen bij H. v. Belkum te Leeuwarden: Heert de Jong, schoolopz. te Heerenveen, Leesboekje voor de L.S.
- 12 maart Aanbesteed de bouw eener Geref. school te Scharnegoutum. Bilgaarderterp bij Leeuwarden in afgraving.
- 26 maart Pogingen van Dr. Vitus Bruinsma en Dr. H. A. Middelburg tot oprichting van een volksleeszaal te Leeuwarden. Opstel in de L. Crt.: Een hist. keten, door Mr. Andreae.
- 27 april De groote Prov. meeting te Leeuwarden voor Algem. kies- en stemrecht door 7000 personen bezocht, de politiemacht versterkt, 100 man extra uit Arnhem.
- 30 augustus Indrukken in de Leeuw. Crt. van het Heilsleger te Leeuwarden.
- 5 november Jan Stap uit St. Jacobi-Parochie spreekt in de zaal van mej. v. d. Wielen over de Bildtstaking (verslag Leeuw. Crt. 7 Nov.). Ibsen's Spoken opgevoerd te Leeuwarden.
- 10 november Concert te Leeuwarden van J. I. Rogmans, J. Cramer en J. Röntgen.
- 11 november Nutslezing te Leeuwarden van Prof. A. Pierson,,

1891

- 7 januari Opgevoerd te Leeuwarden: Eerloos van W. G. v. Nouhuys. In N.A. de geschiedenis der rooversbende van Jan Hut (1802) door Frisius.
- 1 februari F. Domela Nieuwenhuis spreekt op één dag te Leeuwarden, Wirdum en Hallum over: 11/2 miljoen aan de kroon en het volk in ellende. Rozinga uit Hallum spreekt te Akkrum.
- 20 maart De deels afgegraven terp aan de Jelsumervaart onder Leeuwarden verhuurd. De terp Meskenwier bij Akkrum in afgraving.
- 13 april Jaarvergadering te Leeuwarden van den Liberalen Bond in Friesland.

- 18 april Gespeeld te Leeuwarden: Moderne zeden, en Haar jongen komt huis, beide van J. Hora Adama.
- 28 april L. H. Wagenaar, P. J. Troelstra, Dr. Vitus Bruinsma en P. v. Vliet Jr. ondertekenen in de Leeuw. Crt. de advertentie voor de rede te Leeuwarden over het prostitutie-vraagstuk door J. Menno Huizinga, arts te Groningen.
- 3 mei Groote meeting der Friesche Volkspartij te Leeuwarden voor de 8-urige werkdag, de tribune is versierd met 70 banieren van 40 Friesche plaatsen. Dr. Vitus Bruinsma is leider, sprekers zijn: Domela Nieuwenhuis, Gerhard (Amsterdam). Stienstra (Drachten), Stap (St. Jacob), Mevr. Stellingwerf (in 't Friesch), J. v. d. Wijk (Oldelamer).
- 4 mei H. v. Belkum te Leeuwarden hoofdagent van De Tribune, weekbl. der onaf h. partij.
- 1 juli J. Wijga te Leeuwarden geeft uit als toezienend voogd: Grieven en Beweringen contra de openbare dagvaardings Mr. Hor. Albarda, H. A. Bontekoe, 2 Oct. 1890—7 Jan. 1891 naar aanleiding van een zeer te waardeeren pen van Mr. T. van Hettinga Tromp, voorloopig niet in den handel om des lieven vredes wil. Verschenen bij J. Hepkema te Heerenveen: Een uitstapje naar en wandelingen door Gaasterland.
- 19 augustus Verschenen bij J. A. Wormser te Amsterdam: De houding der z.g.n. liberale partij tegenover de candidatuur van een man uit het volk" en mijn ontslag bij de Leeuw. Crt., door P. v. Vliet Jr. De Vrije Evang. Zendingsgemeente te Leeuwarden bij Kon. besluit als rechtspersoon erkend. Aanbesteed de bouw der zuivelfabriek te Wirdum.
- 9 september De zeilvereeniging te Workum viert haar 40-jarig bestaan. Bericht in de Leeuw. Crt. over de terpaafgraving van Thabor. 56e Jaarverg. der N.V. t. A. v. S. Dr. te Leeuwarden, spreker o.a. R. v. Zinderen Bakker te Kortezwaag. Aanbesteed de bouw der zuivelfabriek te Oosterzee.
- 27 oktober Geveild het oude schoolhuis aan de Ureterpstervaart. Dreves Uitterdijk te Bolsward houdt een Friesche lezing over zijn herbarium, voor de Fr. tuinbouwvereniging te Leeuwarden.

1892

- 14 februari In de vergadering van het Comité der Friesche Volkspartij wordt het voorstel behandeld van de afd. Leeuwarden en Midlum om een sociaal-program aan te nemen. Na vele debatten tusschen v. d. Zwaag, v. Zinderen Bakker, Dr. Vitus Bruinsma, Hoitsma e.a. wordt aangenomen de motie P. J. Troelstra om de tegenwoordige organisatie der Volkspartij in stand te houden.
- 11 mei In N.A. rede van generaal Booth te Leeuwarden. Kloosterterpaarde te Burum te koop.
- 13 mei Sequah-demonstratie te Leeuwarden.
- 17 mei De arbeider v. Dam uit Jubbega op audiëntie bij H.M. te Leeuwarden, verbetering van toestand aldaar vragend. Pyttersen legt Friesland's nood in de Tweede Kamer bloot.
- 25 mei Opstel in de Leeuw. Crt. De Cammingha's en het damasten tafellaken van Taco v. C. op Cammingha-State te Arum (1647) zie Navorscher 1892, afl. 3). Geen boteraanvoer meer op de markt te Woudsend. Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden, Wintercursussen te Murmerwoude en Herbaijum, door Mr. A. Ferf te Heerenveen.
- 28 mei en I Juni. Begin van een opstelserie in N.A. over wording van Friesland's armbesturen. C. Noë te Leeuwarden doet zijn boek- en kunsthandel over aan R. v. d. Velde. Bericht in de Leeuw. Crt. over de grafsteen van Frans van Aylva in de kerk te Bornwerd (1563).
- 17 juni Verschenen bij C. v. Abs te Leeuwarden: De eigenaardige betrekking van Friesland tot Nederland, door een Fries.
- 18-20 juni Bezoek van H.M. de Koninginnen aan Leeuwarden en Sneek.
- 9 juli Feestviering van het 25-jarig bestaan der H.B.S. te Leeuwarden (opgericht krachtens besluit van 7 Juli 1867). De afd. Sneek van het Ned. Onderwijzersgenootschap viert haar 50-jarig bestaan.
- 25 juli Verschenen bij H. v. Belkum te Leeuwarden: U onzen groet, welkomstlied voor H. M. Koningin Wilhelmina en regentes Emma toegezongen door de schoolkinderen 18 Juni woorden en muziek van C. Koster.
- 8 augustus Kapel gebouwd op de R.K. begraafplaats te Sneek. Mr. P. J. Troelstra spreekt te Leeuwarden over de Jachtwet en haar toepassing. Overl. op Vijversberg onder Rijperkerk Mr. Age Looxma Ypey. die zijn munten en porselein aan het Fr. Gen. legateerde en f 50.000 tot installatie der collectie.
- 10 oktober De Oranjobond houdt zijn 1e vergadering met 2000 mensen in de Harmonie te Leeuwarden onder leiding van R. Bloembergen.
- 12 oktober Verschenen de 2e druk van Fij Lützen, Hark ris Piter, 3e dr., Hald op jonges, 2e dr., brochures van Troelstra, Wagenaar en Hepkema. Brief in N.A. van K. Westerterp uit Oldeboorn, nu te Whitesboro

Co. (N.Y.). 14 Baronesse C. v. Sytzama overleden te Leeuwarden legateert *f* 15.000 aan de Herv. gem. te Driesum tot instandhouding van een naai- en breischool aldaar.

- 15 november S. Hardenberg, rustend onderwijzer te Edens viert zijn 96en verjaardag, geboren in hetzelfde huis, dat hij nog bewoont, volgde 16 jaar oud zijn vader in de school op. maar ook als schoenmaker, door de kerkvoogdij geniet hij een onbezorgden ouderdom. Eeuwfeest van het Nutsdepartement Leeuwarden. De eerste vergadering in 1792 gehouden in de Fraterniteit op de Nieuwestad, waar nu notaris Albarda woont. (Belangrijk verslag Leeuw. Crt. 16 Nov. 1892).
- 25 november Overleden Mr. J. Dirks te Leeuwarden die zijn munten en boekerij legateerde aan het Friesch Genootschap.
- 23 december Verschenen bij Meijer en Schaafsma te Leeuwarden 1792 —1892: Het honderdjarig bestaan van het Nuts-Departement Leeuwarden herdacht.

1893

- 5 januari J. Hepkema geeft voor de rechtbank de beteekenis aan van het woord „smoarch" in zake de aanklacht van majesteitsschennis tegen kastelein Koert N. te Haulerwijk. Verschenen: Hippolyte Durand, Hollande et Hollandais d'après nature, waarin ook Fr. wordt behandeld (L. C. 14 Jan.). Nieuw Friesburg te Heerenveen in 1872 door Jhr. G. Lycklama à Nijeholt, wordt door de gemeente Schoterland bestemd voor armen en zieken. Verschenen: Kapitein C. G. Kamerling te Leeuwarden: Leidraad voor het lezen en het gebruiken van topogr. kaarten.
- 17 januari De afd. Leeuwarden van het Algem. Ned. Werkliedenverbond candideert voor de Tweede Kamer C. V. Gerritsen.
- 20 januari Mr. P. J. Troelstra presideert te Leeuwarden de vergadering der Friesche Volkspartij, waarin G. L. v. d. Zwaag een politieke rede houdt als Tweede Kamer-candidaat, terwijl zijn vader Jelle Troelstra cand. is der Liberalen.
- 21 januari J. Giezen uit Leeuwarden spreekt te Kollumerzwaag over Christendom en Socialisme.
- 4 maart G. L. v. d. Zwaag wijdt een rood vaandel te Donkerbroek. Verschenen bij O. Rommerts te Leeuwarden: Grond en onmisbaarheid van den godsdienst door Ds. P. Bruining te Knijpe. Brief in N.A. van Minne Zonneveld te Huil Sioux C. Iowa.
- 19 maart De Friesche Volkspartij vergadert te Leeuwarden (64 afd. vertegenwoordigd) praeses Dr. Vitus Bruinsma.
- 22 maart A. G. Orië veilt in 't Koffiehuis van J. Beekman op de Oude Veemarkt te Leeuwarden drie antieke altaren uit een R.K. kerk, met beelden.
- 30 maart Monumentaal opstel in de Leeuw. Crt. getiteld: Bijdrage tot een programma van liberale beginselen, waarin het doel van het Liberalisme zeer concreet wordt gesteld, door Bern. Behrns te Leeuwarden.
- 21 juli Verschenen bij A. Jongbloed te Leeuwarden: J. J. Ploos van Amstel, Christus het licht der wereld of Christus tot Zijne eere gekomen in het midden der kerken.
- 1 augustus Internationale kaatspartij te Franeker. Eerste steen gelegd van het nieuwe Diaconessenhuis aan de Spanjaardslaan te Leeuwarden. Oud-zending Teffer kwam in 1879 op dit denkbeeld, eerst in de Bagijnestraat, in 1881 op de Voorstreek.
- 12 augustus In Opsterland daalden in 1883—'93 de vergunningen van 435 tot 115, te Leeuwarden van 268 tot 210.
- 22 oktober G. Stellingwerf—Jentink spreekt voor de S.D. Vrouwenvereniging te Leeuwarden, over de vraag: Waar moeten wij vrouwen tegen strijden?
- 8 november Brief in N.A. van Jan Woudsma te Wanari (Z. Dacota). Terpafgraving Weidkamp aan de Potmarge bij Leeuwarden
- 20 december Brief in N.A. van Fetze H. Speerstra te Midway (Wisc.) en van Joh. Brouwer (uit Lemmer) te Proctorsville Vermont. Verschenen: Inventaris van het oud-archief der stad Leeuwarden (1299—1844) door J. C. Singels.
- 31 december Op de veemarkt te Leeuwarden in 1893 aangevoerd 154.603 stuks vee, zijnde een waarde van 111/2 miljoen gulden. In de laatste 5 jaar daalde het bevolkingscijfer van Friesland n.l. met 2826 wegens emigratie.

1894

- 29 januari Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden. De stikstofvoeding der landbouwkultuurgewassen door D. R. en H. T. Mansholt, bekroond Buma-prijsantwoord.

13 maart	De 2e heilslegersamenkomst in de Harmonie te Leeuwarden geleid door generaal Booth door 2000 personen bezocht.
15 maart	Lezing voor het Fr. Genootsch. door ds. G. H. v. Borssun: Waalkes te Huizum over Epistel totten Friesen door Tjonge van Mantgum, kanunnik te Leeuwarden (omstreeks 1600). De Chr. Geref. en Dol. te Hommerts vereenigd. Dr. T. J. de Boer vervangt Corbelijn Battard als conservator van het Friesch Museum. Uitspraak inzake de kerkvoogdenkwestie te St. Anna-Par. Terpaarde bij R. Koopmans te Wolsum.
22 april	Protestmeeting te Leeuwarden inzake het ontslag van den 20-jarigen onderwijzer te Menaldum, als anarchist schreef hij een ingezonden stuk in het blad De Arbeider. De Minister handhaafde zijn ontslag. Een eeuw geleden legateerde de chirurgijn Gellius Tamminga zijn vermogen aan kerkvoogdij, diaconie en stadsarmen te Franeker, vooral door de zorg van Eise Eisinga, die kerkvoogd was, zijn de eigendommen te gelde gemaakt en op het grootboek ingeschreven.
12 mei	Dames IJ. G. Behrns, T. Marcus en R. Dijkstra, bestuur der Toynbee-vereeniging te Leeuwarden, vragen voor meisjesleesbibliotheek boeken.
15 juli	De socialist T. Stienstra te Harlingen, uit de gevangenis te Groningen ontslagen, gehuldigd te Leeuwarden en Harlingen met toespraken van L. H. Hermans te Amsterdam en J. Giezen uit Leeuwarden, onderwerp: Hulde aan den boef.
16 juli	Verschenen bij W. A. Eisma te Leeuwarden: Drie jaren in Amerika, pers. ervaringen in schrift gebracht door K. J. Tiemersma te Ee.
26 augustus	In het lokaal Atlas te Zwolle constitueert zich de S.D.A.P. op den grondslag der internationale Soc. beweging, waardoor de scheur wordt voltrokken in den Soc. Dem. Bond, wiens leden het revol. karakter der S.D.A.P. betwijfelen. Geertje Kleefstra uit Roordahuizum en L. Dijkstra uit Leeuwarden spraken dien dag op de meeting tot afschaffing van privaat bezit. In het voorloopig bestuur komen Mr. P. J. Troelstra te Utrecht, W. H. Vliegen te Maastricht. Fortuin te Amsterdam, J. H. Schaper te Groningen e.a. Groote kaatspartij te Lieve Vrouwen-Parochie om de „oude griep", de zilveren bal, die voor een eeuw te Beetgum bij de molen door de Vrouwbuursters was gewonnen.
27 augustus	Treurige toestand van den trekweg Leeuwarden—Dokkum, waarvan noch provincie, noch gemeente zich iets aantrekken. H. Tichelaar, smid te Appelsga, vindt voor de nieuwe boterfabriek aldaar een melkverwarmer uit voor 350 L. melk, n.l. een holle cylinder geheel door water omgeven.
23 september	Mr. P. J. Troelstra zet in de zaal v.d. Wielen te Leeuwarden doel en streven der nieuwe S.D.A.P. uiteen voor 350 personen. Het tumult is groot. Men krijgt hem uit voor den verrader der Friesche Volkspartij.
17 oktober	Verschenen bij F. W. Wielinga te Sneek: Friesland inna wiel end ho derut, troch Jan v. Wageningen thoe Dekama.-Bijlenga te Leeuwarden spreekt te Winschoten in een vergadering van den Ned. Bond voor landnationalisatie (voorz. D. R. Mansholt) over het diep zedelijk beginsel der landnationalisatie. Verschenen bij R. v. d. Velde te Leeuwarden: De Reade Flagge, toanielstik fen Doitse Sibles fen Warstiens.
11 november	Rede van Ds. W. F. Klinkenberg te Leeuwarden in de Herv. kerk te Stiens ter gedachtenis van zendeling J. K. Wijngaarden, 29 Jr. oud, aldaar geboren in 1864, in Deli onlangs overleden.
1 december	Bij R. v. d. Velde forskynt: Fr. Skoer-Almanak tor 1895 opmakke troch W. Dykstra. C. Wielsma en D. Zylstra. De Vriendenkring „Door Oefening" voert te Terwispel op o.a.: Fryske stiifkoppen of ien gek makket mear. L. Nauta en G. P. H. Zimmermann spreken voor de Ver. v. Volksbijeekkomsten te Leeuwarden.
17 december	Lezing te Leeuwarden van Maria Speet te Amsterdam over de Nederl. taal en de hygiëne der stem. Opstel in N.R.Ct. over de wetsontwerpen inzake de huishouding van Opsterland en W. Stellingwerf.
25 december	Advendo te Winsum voert op bij J. Vollema: Moat it sa? fen S. Valkema en De foksejacht, fen T. Velstra. Opstel in de Leeuw. Crt. van G. C. Dalman te Lemmer over de oplossing der krisis in Opsterland en W. Stellingwerf. Bij R. v. d. Velde te Leeuwarden expositie van aquarellen van G. Folkertsma, voorheen te Batavia.

1895

9 februari	In N.A.: Gesprek in dialekt tusschen een Grönniger boer, in Luwarder en een Friesche boer in den postwagen Groningen—Leeuwarden. Martenahuis te Franeker, eigendom der Teltings, bewoond door notaris Tadema, aangekocht tot gemeentehuis.
16 maart	Voordrachten van H. Hoogeveen uit Leeuwarden voor de „Vriendenkring" Jelsum—Kornjum in de Groote Bontekoe.
5 april	Rede van H. Pollema te Nijland in de Klanderij te Leeuwarden over slik- en armegelden.
3 juni	Meeting te Leeuwarden voor den Bond t. Afsch. v. St. Dranken, sprekers: K. Harts (Midlum), v. Munster (Leeuwarden), Mej. Stellingwerf en propont v. d. Heide (Leeuwarden).

16 juli	Het is 25 jaar geleden, dat R. Hemmes uit St. Anna een Zondagschool te Vrouwen-Par, begon. In de Leeuw. Crt. besproken de brochure van P. P. L. van der Hark te Leeuwarden over: De Nood der Friesche gemeenten, bijdrage tot de kennis der soc. toestanden in Friesland. Het russchensnijden te Tjalbert geschiedt niet meer als voorheen door Overijsselaars e.a. maar door eigen inwoners, die het mattenweven hebben geleerd door de Ver. tot Werkverschaffing.
20 augustus	Verschenen: Nieuwe Liedererbundel van Tine, Th. Postma, A. Bakker, en v. d. Bergh v. Eijsinga (uitgave Sluit Schiedam te Leeuwarden), en bij A. Schaafsma te Dokkum: Uitzichten en Verwachtingen door Dr. L. Knappert te Assen.
1 november	Het raadhuis te Franeker (Dekema, gelegateerd door E. M. v. Beijma te Zweins) aan den dienst onttrokken, en vervangen door Martenahuis, laatst bewoond door Mevr. Wed. A. Telting—Huguenin, overl. 1885. Leeuwarden verliest zijn garnizoen.
9 november	Verschenen bij W. A. Eisma te Leeuwarden: Vallivillae tijdens Prins Willem v. Oranje Nassau, door ds. Dalhuyzen te Wanswerd.
10 november	De rederijderskamer Ten Kate te Leeuwarden voert o.a. op het blijspel: Na den oogst, door het lid D. H. Zijlstra, uitgegeven bij W. Eisma. Ds. A. v. d. Heide bevestigd te Scherpenzeel.
16 november	Verschenen bij R. v. d. Velde te Leeuwarden: Fryske foardrachten en sangkjes fen C. Wielsma, M. Rozenga e.a.
12 december	Enkele vrijdenkers trachten een afd. Leeuwarden van de „Dageraad" te stichten door een vergadering in de Klanderij, met mr. Zegers Veeckens als spreker.
16 december	W. C. v. Munster, H. d. Chr. Sch. te Leeuwarden spreekt met G. L. v. d. Zwaag uit Wolvega voor afd. Leeuwarden der Ned. Ver. tot afsch. v. St. Dr.
19 december	D. Mulder te Hommerts spreekt voor Patrimonium te Leeuwarden over de geschiedenis van den eigendom.
20 december	Het Thomasluiden te Katlijk begint. Verschenen bij J. T. v. Druten te Sneek: Sneek en het Sneeker stadsrecht door Mr. Age S. Miedema, en bij J. S. Bouman te Leeuwarden: Wegwijzer voor diakonessen in en na den rusttijd, door Ds. W. F. K. Klinkenberg te Leeuwarden.
25 december	Jaarvergadering van de Ned. Socialistenbond te Leeuwarden (met 58 van de 105 afd.). Inwijding van Herv. kerkorgel (fabr. L. v. Dam) te Exmorra.
30 december	Mr. W. B. S. Boeles geïnstalleerd als president van het gerechtshof te Leeuwarden en Mr. J. L. v. Sloterdijck tot vice-president.

1896

3 januari	Lezing van arts C. Hofman, vroeger te Leeuwarden nu te Amsterdam voor de Kath. ver. te Leeuwarden over de beteekenis van Lourdes.
4 januari	In de Leeuw. Crt. verslag der lezing van dr. C. P. Burger: Honderd jaren van het Natuurk. Gen. te Leeuwarden. Reeds in 1792 vereenigden zich daarvoor enkele belangstellenden met den provisor Christoffel Kuipers. Verschenen bij R. v. d. Velde te Leeuwarden: Leerboeken der zuivelbereiding door B. H. Hylkema, directeur te Irnsum.
26 januari	J. de Boer en T. Schat te St. Anna-Parochie, soc. kerkvoogden komen in hooger beroep van de uitspraak van het Hof te Leeuwarden inzake de kerkel. kwestie.
28 januari	Mevr. Stellingwerf—Jentink, lid van het Hoofdbestuur der Ned. Ver. houdt te Joure een rede tegen het alcoholisme. Rede van C. W. Bolman uit Leeuwarden voor afd. Appelsga van Patrimonium over: Wat misdoet of misdeed Patr. in de oogen van de Chr. hogere standen.
9 februari	Rede van dr. T. Lewenstein. opperrabbijn te Leeuwarden, in de synagoge te Gorredijk: Hoort het Woord des Eeuwigen, gij die vreest voor zijn Woord.
18 februari	Lautenbach uit Leeuwarden spreekt voor Patrimonium te Mildam. Martena-State te Kornjum, in handen overgegaan van de Herv. Kerk-Voogdij, ziet er zeer vervallen uit, de heuveltjes zijn geslecht, vijvers gedempt.
29 februari	Geertje Kleefstra, die een maandlang in de gevangenis te Leeuwarden doorbracht, schrijft van hare bevindingen aldaar in Nieuw Advertentieblad.
2 maart	Aanbesteed het afbreken van de hoofdgebouwen met stalling op de buitenplaats Tjessens te Waaxens bij Holwerd, adres Mr. C. L. baron van Harinxma thoe Slooten te Leeuwarden. Tevens houtverkoop op Tjessens.
24 maart	Verschenen bij W. A. Eisma te Leeuwarden: Dl. II van: De Lotgevallen van Vallivillae tijdens Prins Willem van Oranje, door Antonius Campensis, Theol. stud. (ds. Dalhuyzen te Wanswerd).

1 april	Rijksnormaallessen te Leeuwarden. Franeker, Harlingen, Buitenpost en Dokkum.
14 april	Ds. van Bruggen te Beets laat eenige Beetster jongens de houtsnijcursus van Tekstra te Leeuwarden volgen.
25 april	Rede van A. H. Gerhard te Amsterdam voor afd. Leeuwarden van de Dageraad, over Vrije gedachte en Vrijdenkers, secr. der afd. J. Klok. Aanbesteed de bouw van het tramstation te Suameer.
21 mei	Rede van Dr. J. Baart de la Faille te Leeuwarden over dr. E. Jenner, die 14 Mei 1796 de inenting begon.
11 juni	De beeldhouwer Reetema in den Haag heeft de beelden op de Kanselarij te Leeuwarden gerestaureerd en zullen hun vroegere plaats weer innemen. Zij stellen voor God de Vader (niet Karel V), 2.15 M. van Bentheimersteen, geloof, hoop, liefde, gerechtigheid, wijsheid, voorzichtigheid, standvastigheid en overvloed, gevolg van vrede en rust. Verschenen bij J. F. v. Druten, de roman Rinske Sonnema. door V. Loosjes, doopsgez. pred. te Sneek. Verschenen: le afl. van het Friesch woordenboek, en Dr. G. Tjalma. Philips van Marnix. hist. dogm. studie.
23 juli	Verschenen bij N. Miedema te Leeuwarden: De uitvoering der armenwet in Friesland enz. door Edo Bergsma, burgemeester van het Bildt.
2 september	Lezing van ds. H. W. Hupkes te Menaldum op de jaarvergadering der Confess. Vereen, te Leeuwarden over: zullen wij in verband met de Confess. Vereen, blijven of voor Friesland een zelfstandige vereeniging oprichten.
16 september	De Chr. Jongelingsver. Rom. I: 16 te Leeuwarden herdenkt haar 40jarig bestaan. Verkrijgbaar de werken van Arthur Schopenhauer, vert. in het Nederl. (uitg. en vert. Cohen).
12 oktober	Meubilair van de Soc. kerkvoogden de Boer en Tj. Schat te St. Anna naar Leeuwarden gevoerd voor gerechtelijke verkoop, waarna meeting te Amsterdam. (Sprekers: Schat. J. v. d. Wijk te Oldelamer en Domela N.).
23 oktober	Rede van Henry Aldridge, de Engelsche propagandist voor landnationalisatie, voor afd. Leeuwarden (voorz. O. Stellingwerf, vertaler J. Stoffel, fabrikant te Deventer).
1 november	F. Looijenga feu 'e Jouwer sprekst for 'e krite Boarn. Verschenen bij R. v. d. Velde te Leeuwarden: Sportkaart van Friesland door H. J. Kalt.
22 december	Lezing van Ds. Bouwers te Veenwouden voor de Ev. Ver. te Leeuwarden over het liberalisme in de Chr. gemeente. Opstel in de Leeuw. Crt. over den zilveren globebeker te Franeker, geschonken door de Bildtboeren omstreeks 1607 aan de stad, en gegraveerd door P. Gualteri te Leeuwarden naar de atlas van Ortelius (1598).

1897

1 februari	De Staatscommissie voor het onderzoek der plannen tot gedeeltelijke droogmaking der Lauwerszee vergadert in liet gouvernementshuis te Leeuwarden. Voorz. Mr. B. P. Baron v. Harinxma thoe Slooten, Commissaris der Koningin.
2 februari	Verschenen bij Meijer en Schaafsma te Leeuwarden: Rijks-uitkeeringen aan gemeenten en gemeentel. belastingen, door Mr. J. Sickenga. Het voorstel Bloembergen, dat de Lib. kiesver. te Leeuwarden zich zal afscheiden van de Liberale Unie wordt verworpen met 71 tegen 19 stemmen.
18 februari	It toanielselskip Slj. en Rj. to Tynje bistiet 25 jier. S. de Haas, komiek en declamator te Leeuwarden.
14 maart	De rederijderskamer Ten Kate te Leeuwarden speelt de revue met zang „Op receptie" van D. H. Zijlstra en De visschers van Blankenberge.
27 maart	Verschenen bij R. v. d. Velde te Leeuwarden: In hooger licht, bundel schetsen van Dr. J. A. Bruins te Idaard, Dr. M. Niemeijer te Sneek, Ds. H. Vrendenberg, Franeker e.a.
6 april	Op afbraak verkocht een stuk zijvleugel van Burmaniahuis te Leeuwarden. Aanbesteed de bouw eener zuivelfabriek te Oosterend.
13 april	J. Bieruma Oosting te Leeuwarden koopt het buiten Veenwijk aan te Oudeschoot voor f21.046.
25 juni	Mr. P. J. Troelstra tot Kamerlid voor Tietjerksteradeel en Winschoten gekozen. Hij verklaart te Leeuwarden dat opheffing van privaat bezit is niet het begin, maar het doel der beweging.
2 september	Verschenen bij Meijer en Schaafsma te Leeuwarden: Beknopte uiteenzetting van de inrichting van Dorpsbanken (Raiffeisenbanken), door Th. v. Weideren Rengers.
4 september	Verschenen bij W. A. Eisma te Leeuwarden: Gedichten ten Dr. J. B. Schepers.
8 september	Overleden te Leeuwarden de kunstschilder Johan Joekes Gabriël van Wicheren, 89 jr. (leerling van W. B. v. d. Kooi en Otto de Boer). De geboortedag van Dr. E. Halbertsma feestelijk te Grouw herdacht, W. Dijkstra houdt de feestrede, gespeeld wordt Murk fen Ypekolsgea.

- 3 november Verschenen bij L. G. L. Hoekstein te Leeuwarden: De Evangelieprediking voor onzen tijd, door Ds. G. W. Heesen te Leeuwarden (zilveren jubileumrede). Oppericht de Bond van Friesche zuivelfabrieken (22 deelnemers).
- 10 november In de terp te Wirdum op een geraamte gevonden een Frankische „spatha" (ijzeren zwaard). Verschenen bij Houtsma te Harlingen: Beschouwingen over de haven te Harlingen met de daarin aan te brengen verbeteringen, door J. F. Jansen. En bij Meijer en Schaafsma te Leeuwarden: De oorsprong van de dierlijke lichamen door Dr. H. van Thoden v. Velzen, en: Hulp bij ongelukken door P. H. v. Eden, arts te Harlingen. Bij A. Schaafsma te Dokkum: Het gevecht om de steengroeven van Rozerieulles in den slag bij Gravelotte op 18 Aug. 1870, door G. C. Kamerling. kapt. der inf.
- 22 december Lezing van P. J. Tichelaar te Makkum voor de Friesche Bouwkring te Leeuwarden over de muurtegelfabricatie in Nederland.
- 23 december Te Leeuwarden solistenconcert gegeven door Jacques N. D. Hoogslag (le prix du Conservatoire Royal de Liège) e.a.

1898

- 10 januari Nutsrede te Leeuwarden van Prof. P. Frédéricq te Gent Over een Algemeen Ned. Verbond, denkbeeld van Hippolyte Meert te Gent en Dr. Kievit de Jonge te Dordrecht. F. F. Dekker uit Veenwouden houdt te Dokkum een lezing uitgaande van de Mormonen over Daniël 2: 14 en Micha 4: 1—3.
- 11 januari Afgebrand het huis van G. Haitsma te Britsum, beschuldiger van de Hogerhuizen. Lezing van Dr. C. H. Wind uit Groningen voor het Nat.-Genootschap te Leeuwarden over draadloze telegrafie.
- 3 februari W. Giezen uit Leeuwarden spreekt te Warns over de Hogerhuiszaak.
- 9 februari 25ste Jaarvergadering der Ver. v. Chr. Schoolonderwijs te Leeuwarden. In N.A. Memorie's over 't Bildt.
- 25 mei In de Leeuw. Crt. opstel: De afkondiging van den vrede van Munster te Leeuwarden, 26 Mei 1648, door Mr. A. T. Andreae. Verschenen bij R. v. d. Velde te Leeuwarden: Keninginnedei, feestsankjes for de bern, fen T. E. Halbertsma. En bij A. Schaafsma te Dokkum: Wij vieren ook feest! acht liedjes voor bewaarscholen op muziek, van denzelfden.
- 12 juli Verschenen bij Eisma te Leeuwarden: Hwa sjongt mei op keninginnedei, 7 sankjes fen H. G. v. d. Veen.
- 31 juli Protestmeeting te Leeuwarden tegen het gevangenhouden der Hogerhuizen, sprekers: Bergmeijer, Troelstra, Bax en Valk.
- 31 augustus Op het kroningsfeest van H.M. de Koningin in de Harmonie te Leeuwarden gespeeld: De joun foar de brilloft, sangfoadracht yn ien bidriuw. In de Leeuw. Crt. 2 verzen van J.B. Schepers: Oan 'e Keningin Regentes, en Fryslan en Oranje.
- 20 oktober Prof. T. R. Price uit New-York beoefent te Leeuwarden het Friesch (portret in Slj. en Rj.).
- 27 oktober Proefrit op de tramlijn Leeuwarden—Marssum.
- 5 november Friso uit Amsterdam speelt te Leeuwarden: Falske frjeonen fen Jan Pz. de Vries. Ds. Kijlstra te Rottevalle publiceert de brochure Noodkreet om erbarming, inhoudende een scherpe kritiek over de gemeentelijke armenzorg in het Zuidelijk deel van Achtkarspelen. Als antwoord daarop verschijnt een vlugschrift van den armmeester aldaar, waarin de door ds. K. genoemde zaken onwaar of overdreven worden genoemd. Daarop verschijnt een 3e brochure, getiteld: „De oogen open", met een niet minder scherpe kritiek dan van ds. K. Voor de exploitatie van het S.D.A.P.-blad Arm Friesland, onder redactie van ds. Melchers te Warga en met medewerking van Mr. P. J. Troelstra worden bijzondere offers gebracht.
- 10 november Verschenen bij R. v. d. Velde te Leeuwarden: Blide Bernkes of Elk sjongt syn liet, stikjes fen H. v. Warners. C. Wielsma, J. Hornstra en E. Zwart, skoalmasters to Arum, Grouw, Friens en Wartena. Bôlletongersdei (St. Martensjoun) to Blauhûs, mezyk en dounsjen by H. Postma dêrre. Verschenen bij P. de Jong te Bolsward: Dreves Uitterdijk. Naar de Sahara, reisschets.
- 19 november S. de Haas te Leeuwarden beveelt zich aan als komiek en declamator.
- 20 november Verschenen bij R. v. d. Velde te Leeuwarden: Nieuwe voordrachten van J. Heppener, Geschiedenis van het Friesche rundveeslag, door J. R. Kuperus en bij W. Eisma: Hwa scil hjar hawwe. toanielstik fen T. W. Sytstra.

1899

- 2 januari In de Leeuw. Crt.: In Aldjiersjounteltsje, fen Tj. Velstra van anti-alcoholistische strekking. De eerste tram rijdt van Leeuwarden naar Wier.

27 januari	Rede van T. S. v. d. Leij te Rauwerd voor den Protestantenbond te Leeuwarden over De gratie der Vroomheid in het Christendom van Jezus.
7 februari	Rede te Gorredijk van H. Gorter uit Bussum over de wenschelijkheid van een arbeiderspartij. Rede te Leeuwarden over de beteekenis der vrouwenbeweging door Mevr. A. W. L. Versluis—Poelman. In Tietjerksteradeel-circuleert de brochure van Jan Katoen (— v. Emmenes), waarin Mr. P. J. Troelstra wordt gehegeld.
8 februari	In N.A. Memorie's over Rijperkerk, Tietjerk en Suawoude. Komische voordrachten te Echtenerbrug door J. Boerke Jr. uit Grouw. Na een rede van Mevr. Versluys—Poelman wordt te Leeuwarden een afdeling opgericht van de Vereeniging voor vrouwenkiesrecht, met 21 leden.
10 februari	Op de markt te Leeuwarden een bezending Australische boter, aangevoerd uit Londen. Van een bezending in Maart bleef veel onverkocht, zij was 6 à 10 % duurder dan de Friesche.
13 februari	Titia v. d. Tuuk spreekt te Joure voor de Ver. t. afsch. v. St. dr. Spiritistische séance te Leeuwarden door Homes, Fey Davenport.
23 februari	Ds. G. H. Wagenaar (Chr. Hist.) te Leeuwarden debatteert met Prof. H. Bavinck uit Kampen op den A.R.-partijdag te Leeuwarden over de Chr. staat.
8 maart	Rede van den rijksbouwmeester Peters te 's Hage voor de Friesche Bouwkring te Leeuwarden over middeleeuwsche torens. In N.A. Memorie's over Wartena.
14 maart	Rede van Ds. Mr. J. Schokking uit Koudum voor de Chr. Hist. Kiesver. Groen v. Prinsterer te Leeuwarden. Begrafenis van Mr. J. L. van Sloterdijk, vice-president van het Hof.
15 maart	De Nederl. tooneelver. speelt te Leeuwarden: Ghetto van H. Heijermans. Verslag in N.A. van de Fr. colleges v. Dr. Buitenrust Hetteema te Utrecht, die de 17 keuren dateert in 1038, toen keizer Koenraad regeerde (1024— 1039), en in het stadsrecht van Staveren (1080) duidelijk de sporen dezer keuren en der 24 landrechten terug vindt. In N.A. Memorie's over Wartena, Warstiens en Warga.
1-2 april	Paaschcongres der S.D.A.P. te Leeuwarden (sprekers: H. v. Kol, Mevr. Roland Holst, G. W. Melchers en J. H. Schaper). Op de agenda is het voorstel der afd. Drachten: De Sociaal Demokraat neme geen advertentiën meer op, waarin de Nieuw-Malthus. bond voorbehoedmiddelen ten verkoop aanbiedt. Verschenen te Uithoorn: Leven, door Ds. A. de Koe te Helder.
22 april	Verschenen bij W. Eekhoff te Leeuwarden: Onderzoekingen over de samenstelling der Nederl. boter, door J. J. L. van Rhijn, bekroond antwoord op een Buma-prijsvraag.
27 mei	Het geïllustreerde vakblad voor de schoenmakerij „St. Crispijn" (uitgave W. A. Eisma te Leeuwarden) schrijft een prijsvraag uit over de organisatie van een vakbond voor schoenmakers.
2 juni	De eerste maaiers bieden op de Wirdumerdijk te Leeuwarden hun diensten aan.
4 juni	Meeting te Leeuwarden voor algemeen kiesrecht, sprekers W. P. G. Helsdingen (Rotterdam), G. W. Melchers (Leeuwarden) en Cornelia Huygens ('s Hage), laatstgenoemde verklaart: „De arbeidersbeweging ontstond in Friesland." T. Hettinga te Kornjum bepleit in de Friesche taal op de 13den Katholiekendag te Sneek het nut van den Nederl. Boerenbond.
28 juli	Afgebroken het bouwvallig klokhuis te Elseloo. Mr. P. J. Troelstra ontslagen van rechtsvervolging ter zake belediging van de officier van justitie te Leeuwarden, betreffende de Hogerhuiszaak, aannemende, dat hij handelde in het algemeen belang.
15 augustus	De beeldhouwer S. E. Feenstra te Leeuwarden geeft les in boetseeren.
20 augustus	Adres van hulde van mej. G. H. Matthijsen e.a. te Leeuwarden aan kapitein Dreyfus.
23 oktober	Verschenen bij Dijkstra's voordrachtenmagazijn te Leeuwarden: I. Troch de Doarpskroniek, II. In Fr. boekje mei suver nije foardrachten.
2 november	De Vlaamsche priester Daens spreekt voor de S. D. te Leeuwarden.
6 november	Dr. Hoedemaker (Amsterdam) spreekt te Leeuwarden over den worstelstrijd der Transvalers.
7 november	Gepromoveerd op een proefschrift De Staatkundige en rechtsgeschiedenis van Ameland tot deze eeuw, Jan Houwink, geboren te Leeuwarden.
14 november	Adres der kerkvoogdij te Kornjum aan den Raad te Leeuwarden omtrent Martena-State, dat aan verwaarloozing is prijsgegeven, Leeuwarden doet afstand van alle rechten.
21 november	In de Leeuw. Crt. verslag der lezing van A. W. Weisman (Amsterdam) voor de Friesche bouwkring, over Hans Vredeman de Vries, geboren te Leeuwarden 1527 f 1607, vader der Hollandsche renaissance, wiens invloed merkbaar is o.a. op het raadhuis te Leiden en de Waag te Alkmaar, die de verbinding is der 16de en 17de eeuwsche kunst.
9 december	F. J. de Zee (Leeuwarden) begint in N.A. zijn Ljouwter Pennekraskes.

- 21 december Verschenen: De Ongevallenwet, handleiding voor werkgever en werkman, door Mr. A. D. H. Fockema Andreae te Leeuwarden, en G. H. van Borssum Waalkes, Dagverhaal omtrent de troebelen van het jaar 1748 door Jhr. Johan Vegelin van Claerbergen.
- 27 december Te Leeuwarden wordt een internationaal rijkstelefoonbureau geopend.